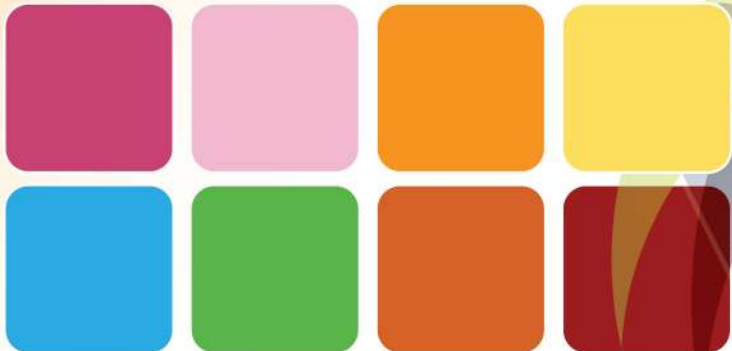

Biblioteca Municipală
B.P. HASDEU

Raport 2021

SUMAR

MESAJ	2
REALIZAREA OBIECTIVELOR PROPUSE	
Priorități naționale	
Anul Dumitru Matcovschi	5
Programul național de promovare a modului sănătos de viață	11
Planul Național de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anii 2014-2016.....	14
Istории de succes	
TROLLEYBOOK.....	17
Centrul Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari	18
Ziua FedEx@Hasdeu	19
Sala de Carte în Limba Engleză	19
Cartea electronică.....	19
REȚEAUA BIBLIOTECILOR. STAREA EDIFICIILOR	22
DEZVOLTAREA ȘI COMUNICAREA COLECȚIILOR	26
UTILIZAREA BIBLIOTECII	
Utilizatori	34
Utilizarea resurselor documentare	37
Utilizarea resurselor informaționale.....	43
BIBLIOTECA MUNICIPALĂ ONLINE	56
ACTIVITATEA ȘTIINȚIFICĂ ȘI DE CERCETARE	
Activitatea științifică.....	76
Cercetarea bibliografică	84
Studii de marketing	86
PROMOVAREA IMAGINII	101
ACTIVITĂȚI CU PUBLICUL	109
MANAGEMENTUL RESURSELOR UMANE	
Personalul	161
Conferirea / confirmarea categoriilor de calificare pentru cadrele bibliotecare.....	162
Formarea profesională	164
GESTIUNEA FINANCIARĂ	178
PROPUNERI PENTRU 2015	179
ANEXE	181
Sursele de achiziții	181
Structura colecției Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”	182
Echipament achiziționat.....	183
Programul Conferinței anuale.....	185
Programul Colocviilor de vară.....	186
Programul de formare profesională	187
Activitatea bibliotecilor publice	197
Indicatori de performanță.....	199
Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” în presă	202

MESAJ

Orașul Chișinău se transformă, tehnologiile informaționale avansează, la fel și modul în care oamenii interacționează se schimbă. În 2014 Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a îmbrățișat aceste metamorfoze, menținând angajamentul de a fi o resursă publică accesibilă pentru toți chișinăuienii și vizitatorii săi. Modul în care bibliotecarii s-au reinventat și au îmbrățișat inovațiile, lăsând totodată utilizatorul bibliotecii în centrul a tot ceea ce face, am continuat să fim un partener indispensabil în viața comunității chișinăuiene.

2014 a fost un an impresionant, prin paleta de servicii, proiecte lansate la nivel instituțional, dar și specifice filialelor.

Pornind de la efectul studiilor *Biblioteca modernă în percepția tinerilor și Biblioteca în spațiul online și serviciile așteptate de tineri*, s-a reușit să se identifice aspectele generale și specifice privind percepția, nivelul de satisfacere, preferințele, dar și așteptările tinerilor utilizatori de la o bibliotecă modernă și a celei în spațiul on-line. Ambele teme au generat soluții, idei care să contribuie la îmbunătățirea calității prestării serviciilor rețelei municipale de bibliotecă, dar și la extinderea lor în corespundere cu preferințele chișinăuienilor. În căutarea soluțiilor moderne de stimulare a lecturii biblioteca a explorat diverse categorii de utilizatori analizând percepția, nivelul de satisfacere și modalitățile de interacțiune cu bibliotecarii și biblioteca din comunitate.

Totodată, bibliotecile-filiale și-au reenergizat, și-au extins modul de abordare privind activitățile, serviciile pentru utilizatori, inclusiv redesignul spațiilor bibliotecii prin intermediul Zilelor FedEx@Hasdeu. Bibliotecarii, reuniți în cadrul a patru ediții, au fost încurajați să identifice și să propună idei de inovare și modernizare, producând peste 90 de proiecte și inițiative care au fost dezvoltate și implementate în cadrul bibliotecilor-filiale.

Proiectul *Trolleybook* a oferit un spațiu dinamic de învățare prin care tinerii și copiii au fost stimulați să citească, să ia parte la activități educaționale și de obținere a noilor competențe în timpul vacanței de vară. La începutul verii, printr-un mod îndrăzneț și inovator de serviciu, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a lansat acest proiect fiind susținută de Primăria Municipiului Chișinău. *Trolleybook* reprezintă un proiect academic, social și de voluntariat prin care Biblioteca Municipală a decis să contribuie la promovarea și stimularea lecturii copiilor, tinerilor și a tuturor celor care vor să citească. Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, alături de partenerii săi, a propus chișinăuienilor, dar și celor care vor fi în vizită la Chișinău, să susțină pe timp de vară, actul cunoașterii prin lecturi publice, dezbateri, jocuri, ateliere de creație, care vor contribui la dezvoltarea creativității și imaginației la copii și adolescenți. Consider că acest proiect a fost o modalitate prin care am reușit să convingem autoritățile publice să se implice, oferindu-ne un troleibuz

învechit, scos din uz pentru utilitatea unui serviciu public. Biblioteca obținând susținerea Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric” a reușit să îl valorifice, într-un mod creativ și inteligent. Aceasta a fost și o cale de a ne exprima și a oferi posibilitatea pentru copii de a cunoaște mai bine interiorul unui vehicul de acest gen, lăsându-i să aibă acces în cabina șoferului pentru delectare. A fost un proiect prin care am demonstrat că putem susține idei ce iau naștere în laboratoarele și sălile academice. Așa că ne-am propus în mod voluntar să îi susținem în demersul lor academic. Voluntari ai acestui proiect i-am avut alături pe colegii de la Asociația „Cocoșul Roșu”, care a oferit vizitatorilor o ambianță colorată și prezența personajelor preferate din povești, desenând „Trolleybook”-ul să fie viu și atractiv. Bucuria finală a acestui proiect a fost apreciată de către Fundația EIFL care a premiat proiectul în cadrul concursului *Servicii pentru tineri și copii*, Biblioteca Municipală s-a învrednicit de trofeul EIFL și 1500 de dolari.

Anul 2014 a fost marcat de deschiderea, la 26 martie, a Sălii de carte în limba engleză care este parte a proiectului *Book to share*. Acest proiect pentru BM, dar și pentru mine personal are mai multe conotații. **To share is to Learn** (a împărtăși înseamnă a învăța) – este firesc că acum – la început de secol XXI – comunitățile de studenți din SUA, Canada, și iată și de la noi din țară, își doresc să îi determine pe alții să se conecteze la ceea ce i-a ajutat pe alții să devină profesioniști. Și Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, fiind instituția perfectă, armonizează inteligent comunitățile și cetățenii care sunt pregătiți sau sunt deschiși spre a cunoaște prin lecturile publicate în limba engleză prin deschiderea Sălii de carte în limba engleză. Colecția ei este cu adevărat una de excepție, iar citatul pe care l-am menționat mai sus va fi pe potrivă așteptărilor chișinăuienilor, și nu doar. Este o colecție *valoroasă* pentru că reflectă diverse domenii de interes academic pentru cercetători, dar cu aplicabilitate practică – atât domenii reale (matematică, statistică, chimie, biologie, tehnologii informaționale, arhitectură, inginerie, agricultură), cât și sociale (psihologie, pedagogie, filozofie etc.) și interdisciplinare etc. Iar această carte este dificil de a o obține prin achizițiile de carte pe care le face biblioteca – din cauza prețurilor exorbitante pe piața editorială din exterior, în mod special pentru cartea academică, curentă. Este o colecție *costisitoare* – dincolo de cărțile donate care poartă istorii, persoanele s-au atașat de ele pe parcursul studiilor sau lecturii din plăcere – sunt cărți ale celor mai cunoscute edituri – *Thomson, West, Person, Wesley, Whily, Harper Collins, Longman, MacMillan, Palgrave, Reiley* și multe altele. Este o colecție *scumpă* – face parte din colecții recomandate, fie din biblioteca personală, fie din colecții vândute *Bestselleruri ale New York Times, Bestseller la nivel mondial sau național* sau cărți premiate, de ex. Men Boon Award, asociațiile profesionale ale statisticienilor, matematicienilor etc. **To Share is to Care** (a împărtăși înseamnă că îți pasă) – un proiect care demonstrează că le pasă celor care au reușit în carieră prin studii aprofundate, iar prin actul lecturii, doresc să mobilizeze generații inteligente să fie în pas cu noile cercetări. Acesta este un aforism valabil și pentru cei care sunt aici în țară și au oferit cărțile acestei săli. Colecția Bibliotecii Municipale s-a extins prin cărți

publicate recent – în anii 2002, 2007 –, chiar și prin cărți recente – din 2012, 2013. Deci, cărțile reflectă cu adevărat tendințele în cercetare, dar și în evoluție – e-comunicare, e-comerț, servicii digitale etc. Colecția este una ce poate concura cu google, mă refer la *Google books* – include carte care face parte din acest proiect ambițios, dar la care există un acces limitat. Colecția, care va rezista în timp, include carte de referință – foarte bună: dicționare, enciclopedii etc.

Anul 2014 a fost unul foarte generos în proiecte, unul dintre ele a fost deschiderea, la 23 martie, a Centrului Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari. Este un centru remarcabil, situat în inima Chișinăului – exact specificului locației, fostul Hotel „Suisse”, care în trecut era vizitat de personalități remarcabile. Avem un centru inovator – dotat cu tehnică de ultima generație oferită de către Programul *Novateca* (calculatoare, laptopuri, tablete etc.). Avem un centru sustenabil – disponibil, datorită Primăriei Municipiului Chișinău și Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, de a aplica resursele sale umane și financiare în menținerea acestui centru. Avem un centru dinamic – asigurat de formatorii ABRM și iată în curând cei instruiți de către Programul *Novateca*, vor fi gata să lanseze și să implementeze programele de instruire în domeniul IT, biblioteci moderne, servicii noi de bibliotecă etc. Un centru atractiv – cu trei săli distincte, stimulative de a fi pe potriva tendințelor în domeniul biblioteconomic – Sala cunoștințelor, Sala inovației și Sala Creativității. Avem un centru participativ – pentru că partenerii *Memorandumului de înțelegere* (Primăria Municipiului Chișinău, Programul *Novateca: The Global Libraries Program in Moldova* și Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova) sunt deschiși pentru toată comunitatea specialiștilor din domeniu – bibliotecari publici, universitari, școlari – toți dornici de instruire. Așa că posibilitățile oferite de Centrul de Excelență Profesională pentru Bibliotecari sunt pentru a ne reinventa profesia!

În acest context, biblioteca și-a onorat rolul de hub comunitar, spațiu de socializare și învățare, instruire, resursă pentru informare și creativitate. Anul 2014 a fost fructuos și prin faptul că a fost fondată Asociația „Prietenii Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, care și-a pus drept scop susținerea financiară și organizatorică a bibliotecii în vederea dezvoltării activităților culturale, specifice, de bibliotecă, precum și a stimulării interesului comunității chișinăuiene pentru instituția cărții.

Multe realizări și succese Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a realizat pe parcursul anului 2014, dar toate nu ar fi de conceput fără sprijinul personalului ei și al partenerilor, dar, nu în ultimul rând, și cel al utilizatorilor, care din an în an devin tot mai numeroși.

Cu mulțumiri pentru toți,

dr. Mariana Harjevschi,
director general, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”

REALIZAREA OBIECTIVELOR PROPUSE

PRIORITĂȚI NAȚIONALE

Anul Dumitru Matcovschi

Declararea de către Parlamentul Republicii Moldova a Anului Dumitru Matcovschi este un omagiu adus memoriei și operei marelui nostru scriitor. Întreaga sa creație constituie un enorm potențial cultural, instructiv și educativ care cultivă sentimente legate de *Patrie, Țară, Neam, Vatră, Renaștere Națională* și *Demnitate* pentru generația de astăzi, dar și pentru cele care vor veni.

Având în colecțiile sale peste 50 de titluri de cărți: poezie, proză, dramaturgie, publicistică, care reprezintă opera și personalitatea multiaspectuală a scriitorului, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a oferit municipalității un suport informațional și didactic pentru realizarea diferitor concursuri republicane organizate de Ministerul Culturii și Ministerul Educației, de Direcția Generală Educație, Tineret și Sport, de Direcția Cultură, dar și pentru organizarea în cadrul rețelei a unor variate activități cu publicul.

Biblioteca Municipală s-a implicat în realizarea de manifestări cultural-artistice prin organizarea mai multor evenimente de comemorare cu impact social pentru comunitatea chișinăuiană care includ: conferințe, mese rotunde, medalioane literar-artistice, ore de lectură, prezentări de carte, dezbateri, concursuri, expoziții tradiționale și on - line – evenimente destinate comemorării scriitorului și valorificării operei acestuia.

În cadrul simpozioanelor, conferințelor, colocviilor, cu deosebite amănunte din viața și activitatea literară a scriitorului Dumitru Matcovschi și-au adus aportul scriitori, critici literari, doctori conferențieri precum: *Emilian Galaicu-Păun, Nicolae Popa, Călina Trifan, Nichita Danilov, Ion Ciocanu, Nina Corcinschi, Nicanor Țurcanu, Adriana Cazacu, Victoria Fonari, Ana Ghilaș* ș.a.

Filiala „Alba Iulia” a dedicat o săptămână scriitorului Dumitru Matcovschi în cadrul programului *Săptămâna ușilor deschise*, accentuând prin diversitatea activităților importanța creației și personalității celui care a fost scriitorul Dumitru Matcovschi.

O impresionantă expoziție de floristică *Dedicație lui Dumitru Matcovschi* – o simbioză dintre poezie și arta aranjamentului floral – a fost expusă în incinta Filialei „A. Mickiewicz”. Versurile poetului, selectate de colaboratorii bibliotecii, au prins culoare și formă prin creativitatea membrilor Clubului de floristică „Diana” sub îndrumarea meșterului popular Lilia Marjină, exprimând cele mai abordate teme matcovschiene: casa natală, mama, natura (https://www.flickr.com/photos/filiala_mickiewicz/14935589744/).

La 31 august 2014, în cadrul Programului manifestărilor cultural-artistice municipale dedicate Sărbătorii Naționale *Limba noastră cea Română*, organizat de Primăria Municipiului Chișinău pe *Aleea*

clasicilor din Grădina Publică „Ștefan cel Mare și Sfânt”, BM „B.P. Hasdeu” s-a implicat prin realizarea unui spectacol literar-muzical cu genericul *Dumitru Matcovschi – lumânare nestinsă pe altarul cuvântului* susținut, cu dragoste și dor de Dumitru Matcovschi, de cei mai fideli utilizatori, bazat pe creația marelui scriitor.

Departamentul „Memoria Chișinăului” al BM „B.P. Hasdeu” și-a adus contribuția la realizarea proiectului Uniunii Teatrale din Moldova – editarea cărții *Teatrul lui Dumitru Matcovschi*, o culegere de articole, cronici și interviuri (conceptul și selecția materialelor de Larisa Ungureanu, critic de teatru și film) – prin consultarea și redactarea capitolului *Bibliografie selectivă* (Claudia Tricolici, șef serviciu).

Pe parcursul anului BM și filialele ei au organizat **un simpozion:** *Dumitru Matcovschi – poetul-stejar* (Filiala „O. Ghibu”); **conferințe:** *Basarabia, cuvânt de dor și deșteptare în opera lui Dumitru Matcovschi* („O. Ghibu”); *Dumitru Matcovschi – martir al neamului; Sufletul Basarabiei în poezia lui Dumitru Matcovschi; Matcovschi – om al credinței și spiritualității* („Transilvania”); *Dumitru Matcovschi – Poet și Om al cetății de cuvinte* („Ovidius”); *Scriitorul Dumitru Matcovschi – promotor al unității naționale* („Alba Iulia”); *Lirica lui Dumitru Matcovschi – o zidire a neamului* (Biblioteca Centrală); *Dumitru Matcovschi – drapel de suferință și simbol al renașterii naționale* („Târgoviște”); **un colocviu:** *Dramaturgia lui Dumitru Matcovschi* („Târgoviște”); **mese rotunde:** *Sintaxa poetică la D. Matcovschi, valori estetice* („Transilvania”); *Dumitru Matcovschi – Omul Cetății* („A. Donici”); *Cu dor de Țară – Dumitru Matcovschi* (N. Titulescu); *Tematica poeziilor lui Dumitru Matcovschi* („Târgoviște”); *Dumitru Matcovschi – o amintire vie* („Târgu-Mureș”); în cadrul unei **întâlniri** („L. Ukrainka”) pictorul și poetul Vladimir Sinițki a vorbit despre colaborarea de succes cu poetul, prozatorul, dramaturgul Dumitru Matcovschi în urma căreia a rezultat ilustrarea a trei cărți din creația scriitorului; **discuții / dezbateri:** *Anul Dumitru Matcovschi și psihopedagogia lecturii* („O. Ghibu”); *Chipul femeii în opera lui Dumitru Matcovschi; Dumitru Matcovschi. Poetul. Omul. Simbolul; Versurile lui Dumitru Matcovschi în șlagăre contemporane* („Târgoviște”); *2014 – Anul Dumitru Matcovschi* (Filiala de Arte „T. Arghezi”); *Dumitru Matcovschi – Martir al Românilor* („Ștefan cel Mare”); *Dumitru Matcovschi – Simbol emblematic al Basarabiei* („Transilvania”); *Dumitru Matcovschi sau acuta sete de Împlinire națională* (A. Russo); *Dumitru Matcovschi – drum poetic prin timp* (M. Drăgan); *Д. Матковский: 75 лет со дня рождения* („I. Mangher”); *Что называлось Родной сперва...; Eu nu sunt martir, nu sunt apostol... Am fost om* („M. Lomonosov”); *Poetul dacă nu e luptător nu e nimic* (Codru); *Dumitru Matcovschi – poetul ce ne-a încălzit inimile; Dumitru Matcovschi – întregitor prin cuvânt al conștiinței românești din Basarabia; Poeziile lui Matcovschi – puntea către limba română, suveranitate, tricolor, independență și credința românească* („L. Rebreanu”); *Taras Șevcenko și Dumitru Matcovschi – opinii privind autodeterminarea națională. Adevăr și eroare* („L. Ukrainka”); *Dumitru Matcovschi între baladă și pamflet* (A. Russo); **lansare de carte:** *Dumitru Matcovschi: itinerar liric*, autor Eliza Botezatu, cartea fiind o sinteză critică asupra vieții și

activității lui Dumitru Matcovschi („Târgu-Mureș”); **prezentări de carte:** *Academicianul Dumitru Matcovschi: Biobibliografie*; *Dumitru Matcovschi – poet și om al cetății: personalități notorii* („Transilvania”, CAIE); *Poeme-n genunchi* („Târgoviște”); *Să mă iubești* („Transilvania”, „Târgoviște”, „O. Ghibu”, „A. Donici”); *Bună dimineața, mamă* („O. Ghibu”, „Târgoviște”, „Alba Iulia”, „Târgu-Mureș”, „L. Rebreanu”, V. Bielinski); *Păsărea nopții pe casă*; *Toamna porumbeilor albi*; *Vremea pârului... frântă, inima* („Târgoviște”); *Amarele confesiuni* („Alba Iulia”, „Târgu-Mureș”, CAIE); *Neamul Cain* (Filiala de Arte „Tudor Arghezi”); *Greierașul Puiu* („L. Rebreanu”, „A. Donici”, „Alba Iulia”); *Morților, vă iubesc* („L. Rebreanu”, „Alba Iulia”); *Veșnica teamă*; *Teatru* („Transilvania”); *Dumitru Matcovschi – poet, prozator, dramaturg* (M. Costin); **ore de lectură:** *Patriotismul reflectat în creația lui Dumitru Matcovschi* („Târgu-Mureș”); *Am ținut, am vrut, m-am zbatut...* (D. Matcovschi) (Filiala de Arte „T. Arghezi”); *Dumitru Matcovschi – poet, prozator, dramaturg* (M. Costin); *Când mă voi trece-n umbră, dar mă voi trece, știu...* (D. Matcovschi) (Codru); *Dumitru Matcovschi – cântăreț al plaiului* („M. Ciachir”); *Dumitru Matcovschi – versuri pentru copii zglobii* („O. Ghibu”); *Om млечности звезд, om пожаров заката* („M. Lomonosov”); *Un om, un poet, o conștiință*; *Viața este o luptă cea mai grea din toate* (M. Costin); *Flori alese din poezia pentru copii a lui Dumitru Matcovschi*; *Dumitru Matcovschi sau poezia dezbaterilor etice* (A. Russo); *Dumitru Matcovschi – mândria Basarabiei* („Ștefan cel Mare”); *Suntem un neam, suntem o soartă și crește-un nuc bătrân la poartă*; *Câte una, câte două, gălbesc a toamnă nouă – frunzele*; *Recviem pentru Basarabia Română* (N. Titulescu); *Măria sa, Poetul* (CAIE); *Poezia lui Dumitru Matcovschi pe placul celor mici* („L. Rebreanu”); *Aproape, mai aproape de poezia lui Dumitru Matcovschi* (Filiala de Arte „T. Arghezi”); *Lucruri sfinte*; *Dumitru Matcovschi – scriitorul identității noastre* („Târgoviște”); *Patriotismul reflectat în creația lui Dumitru Matcovschi* („Târgu-Mureș”); *Начало всех начал, Д. Матковску* („M. Lomonosov”); cele mai lecturate povestiri și poezii au fost: *Bună dimineața, mamă*; *Înger de pază*; *Limba maternă*; *Greierașul Puiu*; *Cuvintele mă dor*; *Nemuritor cum e pământul*; *Limba maternă, ca floarea eternă*; *Sărut, femeie, mâna ta*; *Bătrânul tei*; *Acasă la bunelul*; *Prietenii*; *Acasă*; *Fata de împărat*; **medalioane literar-artistice:** la care au participat scriitori, jurnaliști, actori ce l-au cunoscut foarte bine și în diferite perioade pe Dumitru Matcovschi: *Vlad Pohilă*, *Elena Tamazlăcaru*, *Lidia Grosu*, *Tudor Palladi*, *Claudia Slutu-Grama*, *Sandu Aristin Cupcea*, *Vlad Halipli*, *Ecaterina Urătu ș.a.* – *Dumitru Matcovschi – model de verticalitate, curaj și patriotism*; *Femeia și dragostea: enigmele din poemele lui Dumitru Matcovschi* („L. Rebreanu”); *Aici și acum se naște lumina*; *Dumitru Matcovschi, promotorul valorilor naționale* („Târgu-Mureș”); *Omagiul lui Dumitru Matcovschi* („Târgoviște”); *Cu drag de Dumitru Matcovschi*; *Pomul când rodește-i pom, omul când iubește-i om* (N. Titulescu); *Măria Sa, Poetul Dumitru Matcovschi* (A. Russo); *Lirica din nemărginirea Mărgioarei* (Biblioteca Centrală); *Fără tine, Poete, frunza uită să cânte...*; *Spațiul fără timp al poeziei lui Matcovschi* („L. Ukrainka”); *Dumitru Matcovschi – „sunt om al acestui Pământ”* („Maramureș”); *Dumitru Matcovschi – poet, dramaturg, prozator,*

publicist, patriot („Alba Iulia”); *Dumitru Matcovschi – poetul Basarabiei* („A. Mickiewicz”); *Dumitru Matcovschi: poet, prozator, academician, publicist și dramaturg*; *Lumină de toamnă* (Filiala de Arte „T. Arghezi”); *Sărut, femeie, mâna ta* („M. Lomonosov”); *Чумаем смуху Матковскогo* („I. Mangher”); *Dumitru Matcovschi, creatorul faptelor prin vers* („Transilvania”); **seri literar-artistic-muzicale:** *Poezia lui Dumitru Matcovschi promovată în melodiile Dariei Radu*, cu participarea compozitoarei care a interpretat frumoase romante și a prezentat un CD cu 16 melodii compuse de ea pe versurile lui Dumitru Matcovschi („O. Ghibu”); *Cu dragoste și dor de Dumitru Matcovschi* („L. Rebreanu”); *E bunătatea axa astei lumi* („Transilvania”); **spectacole literar-artistic:** *Și versul tău melodios...* (CAIE); *Aduceți Basarabia acasă!* („O. Ghibu”); *Anul Dumitru Matcovschi: recital de poezie* („Târgu-Mureș”); *Sub cerul tău, Moldova – omagiu lui Dumitru Matcovschi* („I. Mangher”); *Dumitru Matcovschi – simbol al libertății*; *Dumitru Matcovschi – lacrima de dor a Basarabiei*; *Dor de Dumitru Matcovschi*; („Transilvania”); *Cele mai frumoase versuri semnate de Dumitru Matcovschi* („Ștefan cel Mare”); *Absurd – o seară de poezii de Dumitru Matcovschi*; *Poezia mea preferată din creația lui Dumitru Matcovschi*; *Cântec de leagăn pentru bunici* (Traian); *Dedicații lirice din partea lui Dumitru Matcovschi mamei, păpușii Drina, lui Martinel, furnicii, melcilor...* („Alba Iulia”); *În Țara poeziei lui Dumitru Matcovschi* (A. Russo); *Doar femeia poate fi* („M. Ciachir”); *O gutuie pe masă – soare dulce și blând, Dumitru Matcovschi* (Filiala de Arte „T. Arghezi”); *Poezia este dragostea mea dintâi* („Ovidius”); *Dumitru Matcovschi și lacrima zeilor* (Biblioteca Centrală); **concursuri de erudiție:** *Viața și creația lui Dumitru Matcovschi* („M. Ciachir”); *Dumitru Matcovschi – drum poetic prin timp* („Maramureș”); *Să cunoaștem opera lui Dumitru Matcovschi* („Târgoviște”); **concursuri de creație:** *Sunt patriot al acestui pământ* („Alba Iulia”); *Mai frumoasă decât floarea...* („Transilvania”); *Un poster pentru Dumitru Matcovschi*; *Dumitru Matcovschi – scriitor și om al cetății* („Târgoviște”); **concursuri de poezie:** *Țara minunată a lui Dumitru Matcovschi* („M. Ciachir”); *Recital de poezie din creația lui Dumitru Matcovschi* („Târgu-Mureș”); *Aproape, mai aproape de poezia lui Dumitru Matcovschi* (Filiala de Arte „T. Arghezi”); *Dumitru Matcovschi – un scriitor sincer ca un cântec de dor...* / concurs literar-municipal organizat în colaborare cu Departamentul General Educație, Tineret și Sport (DGETS) al Primăriei mun. Chișinău („O. Ghibu”); concursul *Ars Adolescentina*, ed. a 13-a, etapa recital de poezie din opera lui Dumitru Matcovschi, organizat de Compania „Teleradio-Moldova”. La concurs au participat concurenți din Chișinău, Criuleni, Soroca, Ialoveni, Oxentea, Dubăsari, Chișcăreni, Sângerei. Contribuția Bibliotecii Municipale a fost de a selecta și pregăti participanții din Chișinău și de a asigura buna desfășurare a concursului propriu-zis, punând la dispoziție literatura necesară („Ovidius”); **atelier de creație:** *Casa lui Dumitru Matcovschi în viziunea copiilor* („Alba Iulia”); *Modelarea din lut a unor personaje din opera lui Dumitru Matcovschi* (animale, plante, coșulețe etc.) („Transilvania”); **expoziție de pictură:** *Natura în poezia lui Dumitru Matcovschi*, autori – elevii Liceului Teoretic „O. Ghibu” („Alba Iulia”); **expoziții de fotografii:** *In memoriam*.

Toamnele lui Dumitru Matcovschi, autor – Andrei Viziru; *Viața în imagini: Dumitru Matcovschi – 75 de ani de la naștere*, autor – Nicolae Răileanu („O. Ghibu”); **expoziții de carte** au expus publicului primele ediții ale scriitorului, apărute în anii 1970-80, dar și studii valoroase despre viața și activitatea scriitorului: *Dumitru Matcovschi – flacăra sfântă a credinței în neam* (Biblioteca Centrală); *Dumitru Matcovschi – poet, prozator, dramaturg și publicist*; *Dumitru Matcovschi și Focul din vatră...* („O. Ghibu”); *Dumitru Matcovschi – Poet și Simbol al neamului* (CAIE); *Dumitru Matcovschi – scriitorul identității noastre* („Târgoviște”); *Dumitru Matcovschi – poet și om al cetății* („H. Botev”); *Dumitru Matcovschi – un poet pătimăș al dorului* (M. Costin); *Dumitru Matcovschi – simbolul renașterii naționale* („Târgu-Mureș”); *Dumitru Matcovschi, personalitate notorie a literaturii și culturii românești* („Alba Iulia”); *Dumitru Matcovschi – simbolul mișcării de renaștere națională din Basarabia* („Maramureș”); *Dumitru Matcovschi – lumânare nestinsă pe altarul cuvântului* (A. Russo); *Am iubit pe pământul acesta și omul și iarba* („L. Ukrainka”); **reviste bibliografice**: *Înveșnicit cu cinste în istoria acestui Pământ*; *Dumitru Matcovschi – scriitorul identității noastre* („Târgoviște”); *Eu am crezut și cred, mai cred, ca-nțâia oară, că nu-i poet fără de Țară* (Filiala de Arte „T. Arghezi”) *Dumitru Matcovschi – poetul rondelurilor românești* („Transilvania”); *Dumitru Matcovschi – poet al Basarabiei* („M. Ciachir”); *Dumitru Matcovschi – martirul neamului românesc* („A. Mickiewicz”); *Dumitru Matcovschi – simbolul demnității noastre* („L. Rebreanu”); *Taras Șevcenko și Dumitru Matcovschi – opinii privind autodeterminarea națională* („L. Ukrainka”); **liste bibliografice**: *In memoriam Dumitru Matcovschi* (Biblioteca Centrală); *Cântece pe versurile poetului Dumitru Matcovschi* (Filiala de Arte „T. Arghezi”); *Dumitru Matcovschi – poet al demnității* (Codru); *Dumitru Matcovschi – poet și om al cetății* (Traian); *Dumitru Matcovschi – poet pătimăș al dorului* („A. Donici”); *Dumitru Matcovschi – personalitate notorie a literaturii și culturii românești* („Alba Iulia”); **zi de informare**: *Anul Național Dumitru Matcovschi* (Filiala de Arte „T. Arghezi”); au fost elaborate și distribuite **materiale promoționale** (semne de carte, pliante): *Anul Dumitru Matcovschi* („Târgu-Mureș”); *Un gând unit în teatru și în vers* (Filiala de Arte „T. Arghezi”); *Dumitru Matcovschi – simbol al renașterii naționale din Basarabia* („Târgoviște”); **articole** (publicate în: *BiblioCity*, *Buletinul BM „B.P. Hasdeu”*; *Literatura și arta*; *Ziarul de gardă*; *Pro Verde*; *Vatra Veche*): *Dramaturgia lui Dumitru Matcovschi în amintiri* – autor *Larisa Ungureanu* („Târgoviște”); *Anul Dumitru Matcovschi și psihopedagogia lecturii* – autor *Diana Șontea* („O. Ghibu”); *Sufletul Basarabiei în poezia lui Dumitru Matcovschi* – autor *Elena Dubenco* („A. Donici”); *Dumitru Matcovschi – marele creator de frumos în lumea sa* – autor *Aliona Chiaburu* („Transilvania”); *Dumitru Matcovschi: simbol al mișcării de renaștere națională din Basarabia* – autor *Doina Spătaru* („Ștefan cel Mare”); *Dumitru Matcovschi: itinerar liric* – autor *Claudia Șatravca* („Târgu-Mureș”); *Dumitru Matcovschi – o amintire vie* – autor *Tatiana Șatravca* („Târgu-Mureș”).

Anul Matcovschi a fost promovat intens în **spațiul virtual** (bloguri, rețele de socializare): au fost plasate peste **400** de postări care au adunat cca **14 000** de vizualizări.

Feedback – Anul Dumitru Matcovschi:

- Bravo... am citit acest articol și am lăcrimat... se duc poezii noștri dragi... ne-au lăsat semănate versurile. Mă bucur că bibliotecarii și profesorii țin aprinsă candela culturii și a lecturii pentru generația tânără. Vă mulțumesc din suflet, cu respect o admiratoare a tot ce faceți, pe nume Claudia.
- Felicitări echipei Centrului Academic Internațional Eminescu pentru promovarea poezilor naționali – adevăratele valori ale neamului nostru! (Anonim).

Concluzii

Anul Dumitru Matcovschi comemorat la BM „B.P. Hasdeu” poate fi considerat un act de cultură care și-a atins obiectivul de promovare și valorificare a operei marelui scriitor. Dimensiunea operei matcovschiene a constituit o platformă inepuizabilă de lucru cu publicul prin care s-a transmis chișinăuienilor bogatul ei mesaj etic, mobilizator ca idee și sentiment, emoționant și plin de suflet. Au fost realizate **442** de activități la care au participat cca **11 800** de persoane. Toate activitățile dedicate poetului basarabean au implicat elevi, liceeni, profesori, personalități notorii, realizând o comunicare productivă, ceea ce este foarte important la răscrucea de timpuri în care se află societatea noastră.

Programul național de promovare a modului sănătos de viață

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, fiind în serviciul comunității chișinăuene, are și rolul de a influența mentalitatea și comportamentul utilizatorului în vederea dezvoltării lui ca persoană, precum și a societății în ansamblu. Biblioteca pune la dispoziție resursele necesare pentru a avea o comunitate informată, educată, dar și sănătoasă. În acest sens, BM a aderat la *Programul național de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2007-2015*, organizând diverse activități cu publicul în cadrul Zilelor Mondiale și Internaționale: *a Apei* (22 martie), *a Păsărilor* (1 aprilie), *a Sănătății* (7 aprilie); *a Familiei* (15 mai), *fără tutun* (31 mai), *Ocotirii Copiilor* (1 iunie), *a Mediului* (5 iunie), *lupta împotriva drogurilor* (26 iunie) ș.a. Scopul lor a fost promovarea și valorificarea documentelor și a mesajelor despre importanța unui mod sănătos de viață pentru un corp sănătos, dar și pentru un suflet sănătos. Lunar, în cadrul rețelei, activează două *Cluburi de lectură* ce vizează modul sănătos de viață: Clubului ecologic *Terra – planeta noastră* („Târgoviște”) și *Sănătatea e în mâinile tale* (Traian).

Gama activităților a fost foarte variată – de la mese rotunde, lecții publice, discuții / dezbateri la ore de lectură, spectacole literar-artistice, concursuri și, nu în ultimul rând, expoziții și reviste bibliografice atât în format tradițional, cât și electronic: **lecții publice:** *Живая этика: Закалка воли; Познай себя; Психологический тренинг* („M. Lomonosov”); *Securitatea și sănătatea în muncă* (Biblioteca Centrală); *O пользе натуральных продуктов* („H. Botev”); **mese rotunde:** *Dauna fumatului și a consumului de droguri* („Târgoviște”); *Sănătatea – comoara noastră* (CAIE); *Familia creează valori, valorile creează familia* (Codru); *Educația ecologică – educație pentru viitor* (Filiala de Arte „T. Arghezi”); *Формула жизни – здоровье* („H. Botev”); *Alcoolul, tutunul, drogurile și efectele lor* (Biblioteca Centrală); *Noua față a prevenirii și combaterii traficului de ființe umane* („Transilvania”); **întâlnire cu personalități:** *Octavian Țăcu* (boxer olimpic, doctor în științe istorice, profesor universitar, politolog): *Sportul – un reper important în viața fiecăruia dintre noi, copii, tineri și bătrâni* („Ovidius”); **discuții / dezbateri:** *Lectura și jocul – modul sănătos de viață al copilăriei* („Ovidius”); *Importanța mediului înconjurător* („Târgu-Mureș”); *Terra, te iubim!* („A. Mickiewicz”); *Alimentația corectă – un mod de viață sănătos; Alimentarea rațională și sănătatea noastră; O zi fără țigări* („Alba Iulia”); *Mediul ambiant în orașul Chișinău; Probleme de poluare a Municipiului Chișinău; Ziua Mondială de Combatere și Profilaxie a Maladiei HIV/SIDA* („Târgoviște”); *Bolile de iarnă: metode de prevenire și profilaxie; Frumusețea e la modă: un corp frumos înseamnă unul sănătos* (Traian); *Remedii naturale în combaterea virozelor respiratorii* („Ștefan cel Mare”); *Drogurile – viață pe contrasens; Cartea – instrument terapeutic antidrog* („Transilvania”); *Un corp sănătos, o minte sănătoasă, o familie sănătoasă* (N. Titulescu); *Здоровье в любом возрасте* („H. Botev”); *Круг женской силы возможности оздоровления организма* („M. Lomonosov”); *Sănătatea este comoara noastră* (CAIE);

Sport vis-a-vis Sănătate („L. Rebreanu”); Inscricțiunile de pe corp și inscripțiunile din suflet; pro și contra vegetarienilor (Biblioteca Centrală); Jocuri pe calculator: pro și contra („L. Ukrainka”); prezentări de carte: Ghidul sănătății familiei tale; Pământul – o planetă activă („Târgu-Mureș”); ABC-ul familiei, autor Maria Caras-Cumpenici („Târgoviște”, V. Bielinski); Tratamentele cu plante, autor Georgeta Vasilache; Să îmbătrânim sănătoși, autor Weil Andrew (Codru); 101 alimente care îți pot salva viața, autor David Grotto (Traian); Educația pentru sănătate în familie și în școală, autor Gheorghe-Eugeniu Bucur („Transilvania”); ABC-ul Sănătății, autor Natalia Ciub; Corpul uman: enciclopedie pentru copii (V. Bielinski); Să ne tratăm singuri: ghid de terapie naturistă, autor Fănică-Voinea Ene; Dialog cu frumusețea și sănătatea; Educația pentru sănătate, autor Georgeta Vasilache (Traian); ore de lectură: Sănătatea noastră și mediul înconjurător; Să spunem NU! drogurilor; O zi fără țigări („Alba Iulia”); Apa, aerul și lumina ne aduc acest miracol – Viața; Поделюсь рецептом; Învață să fii sănătos (A. Russo); Sănătatea e la modă (Traian); Sănătatea ta și sănătatea pământului („Ștefan cel Mare”); Apa – izvorul vieții; Educație pentru sănătate („Ovidius”); История Олимпийских игр (M. Costin); Mănânc sănătos, autor M. Montighac (N. Titulescu); concursuri de erudiție: Ce știm despre apă („Târgu-Mureș”); Какая ты, Спортландия (по кн. Г. Юрмина) (M. Costin); Gala de premiere a câștigătorilor concursului național „Filmul și apa” (Biblioteca Centrală); Apa – element esențial în viața de zi cu zi (M. Drăgan); Vrem să creștem sănătoși (N. Titulescu); Я здоровье берегу – сам себе я помогу; Это опасно – не рискуй напрасно; Cu sănătatea suntem prieteni („L. Ukrainka”); concurs de eseuri: Apa este viață („A. Mickiewicz”); Мой любимый зимний вид спорта (M. Costin); concurs de desene: Stop fumatului! („A. Donici”); Familia mea (V. Bielinski); Sănătatea – culoarea vieții („L. Ukrainka”); Lumea în ochii copiilor (Codru); ateliere de creație/master-class: Cele mai creative aplicații manuale din materiale naturale („L. Ukrainka”); Modelarea coșulețului sănătății: fructe și legume ce ne mențin sănătatea (N. Titulescu); Чудо-доктор золотой ус: посадка и уход („M. Lomonosov”); training: Viața, sănătatea și omul: Sănătatea asigură calitatea vieții! („O. Ghibu”); expoziție de desene: Un mediu curat – o viață sănătoasă, autor Ariadna Ciorbă, elevă la Liceul Academic de Arte Plastice „Igor Vieru” („Târgu-Mureș”); Sănătatea – culoarea vieții, lucrările copiilor de la Centrul Național pentru Copii și Tineret „Artico” („L. Ukrainka”); expoziții de carte: Cultura sănătății asigură calitatea vieții; Omul sănătos – opera cea mai prețioasă a naturii; Sănătatea contează: spune „Nu” drogurilor!; Ocrotim natura – ocrotim viața! („O. Ghibu”); Sănătatea nu este totul, dar fără sănătate totul este nimic („L. Rebreanu”); Vrei să fii sănătos – citește!; Informează-te, sănătatea contează (Traian); Ocrotind natura – creăm viitorul; Îmbătrânim frumos și sănătos; Apa – un dar miraculos al Pământului („Târgu-Mureș”); Mens sana in corpore sana („A. Mickiewicz”); Sănătatea Planetei este sănătatea noastră (A. Russo); Sănătatea este comoara noastră (CAIE); Sănătatea mea – mai mult decât un moft („M. Ciachir”); Fii sănătos – un secol lung trăiește („L. Ukrainka”); Elixirul tinereții se află aici, acum și vă stă la

îndemână; Copilărie și tinerețe fără tutun; Sănătatea este comoara vieții („Ovidius”); Drogurile – lupta societății contemporane („Transilvania”); Într-un corp sănătos, o minte sănătoasă („Maramureș”); Alimentația sănătoasă – cel mai bun medicament; Cărți pentru un nou stil de viață („Târgu-Mureș”); Cum să ne alimentăm sănătos; Remedii naturiste („Alba Iulia”); **reviste bibliografice:** Enciclopedia medicală a familiei; Sfaturi utile pentru menținerea unui mod sănătos de viață („Târgu-Mureș”); Sănătatea – o comoară de neprețuit; Cultura sănătății asigură calitatea vieții! („O. Ghibu”); Spune da pentru sănătatea ta! („A. Donici”); Sănătatea este comoara noastră (CAIE); Remedii pentru o viață sănătoasă („L. Rebreanu”); Un mediu curat – o viață sănătoasă („Ștefan cel Mare”); Fumatul – dușmanul sănătății tale; Sănătatea – comoara sufletului („Maramureș”); Умеї захищати себя сам („L. Ukrainka”); **liste bibliografice:** Noi pledăm pentru un mod sănătos de viață („Alba Iulia”); Sănătatea – comoara sufletului („Maramureș”); În lumea sportului (N. Titulescu); **zi de informare:** Să fii sănătos cu ajutorul cărților (Traian); Omul și mediul ambiant („Transilvania”); **materiale promoționale:** 10 motive pentru a alege un mod sănătos de viață! (Flyer) („O. Ghibu”).

Concluzie: în conformitate cu prevederile Programului național de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2007-2015 au fost organizate și desfășurate **367** activități de educație pentru sănătate a populației și promovare a modului sănătos de viață în toate grupurile de populație la care au fost implicate **8032** persoane. În cadrul activităților s-a pus accent pe principalele aspecte ale unui mod sănătos de viață: renunțarea la vicii, importanța alimentației sănătoase și raționale, evitarea sedentarismului, educația psihologică și autoeducarea spre un mod de gândire sănătos, ocrotirea mediului înconjurător. Aceste activități au contribuit la sporirea nivelului de cunoștințe și culturii sanitare, la realizarea măsurilor de promovare a sănătății și educație pentru sănătatea cetățenilor. Putem menționa faptul că societatea de astăzi manifestă un interes sporit pentru sănătate, iar activitățile care au avut loc au confirmat cu certitudine acest fapt.

Planul Național de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anii 2014-2016

Traficul de ființe umane constituie un fenomen stringent al lumii moderne, un subiect fierbinte al societății contemporane, care este adus în vizorul instituțiilor publice pentru a atenționa, în special, adolescenții care sunt mai expuși riscului de a fi traficați, asupra importanței acestei probleme, precum și a capcanelor și pericolelor existente.

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” s-a implicat în realizarea *Planului Național de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anii 2014-2016*, aprobat de Guvernul Republicii Moldova, prin organizarea și desfășurarea unor diverse activități cu publicul orientate spre educarea, informarea și sensibilizarea societății precum și spre prevenirea și combaterea traficului de ființe umane.

În acest sens, BM a desfășurat o gamă variată de lecții publice, mese rotunde, discuții / dezbateri, prezentări de carte, întâlniri cu specialiști, concursuri, ore de lectură, zile de informare și, nu în ultimul rând, expoziții și reviste bibliografice atât în format tradițional, cât și electronic.

Bibliotecarii au implicat în desfășurarea programului diverse organizații, instituții, specialiști: *Centrul Internațional „La Strada”; Centrul pentru Combaterea Crimelor Informatice al Inspectoratului Național de Investigație al (Inspectoratul General al Poliției); Procuratura Generală; Centrul de asistență și protecție a victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane; Clubul drepturilor omului; Organizația neguvernamentală „Invento”; Asociația Tineretului Ucrainean din R. Moldova „Zlagoda”; Centrul pentru Copii „Sparta”; Centrul Comunitar pentru Copii și Tineri „Convorbitorul”; Institutul de Științe Penale și Criminologie Aplicată; Academia de Poliție „Ștefan cel Mare”; polițiști; psihologi; preoți; profesori; scriitori ș.a.*

Activitățile au fost organizate atât în incinta filialelor, cât și extramuros, demonstrând, încă o dată, că bibliotecile publice sunt acolo unde este nevoie de informație. Menționăm: **lecții publice:** *18 octombrie – Ziua europeană de luptă împotriva traficului de ființe umane („Alba Iulia”); Prevenirea traficului uman (Biblioteca Centrală); Modalități de combatere a traficului de ființe umane; Rolul statului în combaterea traficului de ființe umane („O. Ghibu”); Protecția de care beneficiază victimele traficului de persoane (BPD); Care este pericolul și consecințele traficului de ființe umane? („Târgoviște”); Traficul de ființe umane – un fenomen cu dimensiuni globale („A. Mickiewicz”); Victime ale traficului de ființe umane (Traian); Situații banale care te pun în pericol („Transilvania”); **mese rotunde:** *Traficul de ființe umane în viziunea ONG-urilor din R. Moldova (BPD); Viața peste hotare – între mitul fericirii și realitate: protecția drepturilor victimelor traficului de ființe umane („O. Ghibu”); Educația moral-spirituală; Contracurarea traficului de ființe umane (CAIE); Tinerilor despre fenomenul traficului de ființe umane („Târgoviște”); Pericolele traficului de ființe umane („A. Mickiewicz”); Măsuri de protecție pentru a nu deveni o victimă (Traian); Traficul uman și consecințele lui asupra societății („L. Ukrainka”); Sclavia timpurilor noastre („Transilvania”); Traficul de**

persoane – formă modernă de sclavie („Târgu-Mureș”; CAIE); **discuții / dezbateri:** *Despre traficul de ființe umane și pericolul social al fenomenului („Alba Iulia”); Traficul de ființe umane – o problemă a migrației sau una a drepturilor omului (V. Bielinski); Problema traficului de femei în Moldova („I. Mangher”); Copiii despre traficul de ființe umane („Târgoviște”); Traficul de ființe umane – formă de sclavie contemporană (A. Russo); Ce este traficul de ființe umane și cum poate fi evitat; Traficul de ființe umane probleme și soluții („L. Ukrainka”); Nu fi cel care poți fi traficat („Transilvania”); Riscul de a deveni victima traficului de ființe umane (CAIE); Traficul cu ființe umane, ce trebuie să cunoaștem; Rolul școlii în prevenirea traficului cu ființe umane (Codru); Fenomenul traficului de ființe umane în rândul copiilor; Cauzele și consecințele traficului; Cum să ajutăm victimele traficului de ființe umane (N. Titulescu);* **prezentări de carte:** *Contractarea Traficului cu ființe umane (CAIE; V. Bielinski); Consiliul Europei: Acțiune împotriva traficului de ființe umane; 5 ani de la crearea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în Republica Moldova (articolul: Aspecte de recrutare a victimei traficului de ființe umane, autor Mihai Stăvilă) („Târgu-Mureș”);* **oră de lectură:** *Ce trebuie să cunoaștem despre traficul de ființe umane („Alba Iulia”);* **activități multimedia** (vizionarea filmelor): *Cine sunt victimele traficului de ființe umane? („A. Mickiewicz”); Fețe noi, film aceeași durere (CAIE);* vizionarea proiecției video a spectacolului *Oameni ai nimănui*, după piesa omonimă de Dumitru Crudu („O. Ghibu”); realizarea filmulețului *Stop traficului de ființe umane* (<http://youtu.be/TF8vg61ewxl>) (N. Titulescu); **concursuri de creație:** (realizarea posterelor): *Prevenirea și combaterea traficului de ființe umane (M. Drăgan); Prevenirea traficului de ființe umane. Informează-te! (BPD); Nu traficul de ființe umane! („Târgoviște”);* **concurs de eseuri:** *Mărturiile unei victime a traficului de ființe umane (N. Titulescu);* **expoziții de carte:** *Traficul de ființe umane: o nouă formă de sclavie (BPD); Traficul de ființe umane: fenomen și crimă (A. Russo); Traficul de persoane – o problemă socială („L. Ukrainka”); Traficul de persoane – o problemă socială; Traficul de ființe umane – un fenomen global („Târgu-Mureș”);* **reviste bibliografice:** *Metode și practici de prevenire și combatere a traficului de ființe umane („L. Ukrainka”); Traficul de persoane – o problemă socială („Târgu-Mureș”);* **zi de informare:** *Tu nu ești marfă, tu nu ești de vânzare! („Târgu-Mureș”);* **materiale informaționale** (pliante): *Instituții antitrafic din R. Moldova; Ce este traficul de ființe umane?; Legile care te protejează (BPD); Spune NU traficului de ființe umane („A. Mickiewicz”);* **articole** (BiblioCity): *Neinformarea ne face vulnerabili (autor Svetlana Gumeni) („A. Mickiewicz”);* **cercetare sociologică:** *Profilul socio-economic al potențialelor victime ale traficului de femei („Târgu-Mureș”) – realizată atât în format tradițional, cât și on - line, pe un eșantion de 70 persoane. Cercetarea a demonstrat că populația este informată în legătură cu fenomenul traficului și conștientizează acest fenomen ca fiind o problemă actuală în Republica Moldova și nu numai. Țările în care se dezvoltă traficul de ființe umane necesită să depună eforturi strategice de combatere a acestui fenomen;* **cluburi:** *Trăiască viața („Transilvania”) inaugurat în scopul de a informa și sensibiliza copiii și familiile lor în vederea*

conștientizării riscurilor asociate traficului de ființe umane și consolidării capacității de autoapărare la amenințările acestui fenomen.

Concluzie: au fost organizate și desfășurate **115** activități la care au participat cca **2 529** persoane. Impactul scontat al acestor activități a fost orientat, în cea mai mare parte, spre copii și tineri, cei care deseori cad pradă crimelor cibernetice, violenței verbale și psihice, iar în ultimă instanță, traficului de ființe umane. S-a discutat detaliat despre etapele ce precedă traficul și s-au dezbătut mai multe subiecte legate de trafic. Informarea despre măsurile de protecție și organele specializate în aceste probleme, cunoașterea drepturilor omului precum și conștientizarea pericolelor la care sunt expuși au fost prioritățile acestei campanii majore. Implicarea activă a adolescenților în cadrul activităților a demonstrat impactul sensibilizator al evenimentelor.

ISTORII DE SUCCES

TROLLEYBOOK

Elaborarea și generarea de proiecte și programe noi adaptate la satisfacerea necesităților comunității chișinăuiene este una din preocupările Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”. În toate cele 28 de filiale ale ei se derulează o mulțime de proiecte cultural-educative: *Ora poveștilor*, *Lecturile verii*, *Chișinăul citește o carte*, *Vreau să-mi citești* – sunt doar unele dintre ele. Și pentru că biblioteca și bibliotecarii sunt în continuă modernizare și inovare, anul acesta Biblioteca Municipală a venit cu un proiect inedit adresat chișinăuienilor, dar și celor care vizitează Chișinăul, cu scopul de a promova și încuraja lectura ca mijloc de dezvoltare culturală și creativă precum și organizarea eficientă a timpului liber al copiilor, tinerilor și al tuturor celor care vor să citească în perioada estivală. Este vorba de proiectul *Trolleybook* care s-a derulat în perioada iulie-septembrie 2014.

Acest proiect a fost conceput de patru tinere pline de inițiativă – Andriana Mihalachi, Vasiluța Vasilache, Eugenia Rusu și Axenia Bascacova, absolvente ale Programului de masterat, specialitatea Managementul instituției infodocumentare, Facultatea Jurnalism și Științe ale Comunicării, USM – care, în cadrul tezei de master, au venit cu ideea de a promova cartea pe timp de vară. Biblioteca Municipală și-a propus să-i susțină în demersul lor academic, preluând, dezvoltând și transpunând ideea în practică.

Mai întâi, s-a reușit convingerea autorităților publice locale pentru a susține și a se implica în realizarea acestui proiect, oferind un troleibuz scos din uz, învechit, atacat de rugină și nefuncțional. Cu ajutorul voluntarilor de la Asociația „Cocoșul Roșu”, care au pictat *Trolleybook*-ul în culori vii și atractive, s-a reușit valorificarea lui, prelungindu-i viața, într-un mod creativ și inteligent, cu prezența eroilor din poveștile preferate.

Vehiculul-biblioteca, dotat cu cărți și toate cele necesare pentru o bună funcționare, a fost instalat la intrarea în Parcul de distracții „Valea Trandafirilor”, oferind accesul la servicii de lectură, informare și recreere, de marți până duminică între orele 11:00 - 18:00.

De aici începe istoria de succes a acestui proiect. La evenimentul de lansare au participat bibliotecarii, părinți, copii, vizitatori ai Parcului „Valea Trandafirilor”, susținători și parteneri ai proiectului, reprezentanți ai autorităților publice locale: Ana Lucia Culev, șefa Direcției Cultură a Primăriei Municipiului Chișinău, și Nicolae Gribincea, șeful Secției tineret, cultură și sport, Pretura Botanica. Atmosfera au animat-o actorii și păpușile Teatrului Municipal de Păpuși „Guguță”, evenimentul fiind intens mediatizat de către posturile de televiziune și portalurile de știri on-line.

Impactul

În cadrul *Trolleybook*-ului au fost realizate: **391** de activități la care au participat peste **4 846** persoane; au fost organizate 82 expoziții de carte; *Trolleybook*-ul a fost vizitat de un număr mare de chișinăuieni, circa 200 de persoane per zi, ajungând la **8 740** de vizitatori (4 691 – copii; 2 071 – tineri; 1 978 – adulți). Colecția de cărți și ediții periodice amplasată în *Trolleybook* (alcătuită inițial din 1 500 cărți și ediții periodice, dar completată de fiecare filială responsabilă) a fost consultată de **16 067** ori, respectiv 8 182 de copii; 4 372 de tineri; 3 513 adulți. Pe blogurile și paginile rețelelor de socializare ale filialelor Bibliotecii Municipale au fost plasate peste **600** de postări ce au adunat **25 004** vizualizări. Pe pagina de Facebook a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” au fost plasate **109** postări care au adunat **17 734** de vizualizări unice.

Centrul Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari

Inaugurarea în anul de referință a Centrului Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari a constituit un moment important atât în viața sistemului de biblioteci din Republica Moldova, cât și a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”. Constituit în baza Memorandumului între Primăria Municipiului Chișinău, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” și Reprezentanța din Republica Moldova a Fundației IREX Programul *Novateca* și Asociația Bibliotecarilor din RM, Centrul a implicat și antrenat bibliotecarii din toate rețelele în acțiuni de instruire.

Programul *Novateca* a implementat programele de instruire în domeniul IT, biblioteci moderne, servicii noi de bibliotecă. Astfel, au fost organizate 18 activități de instruire – *Formarea formatorilor* (trei runde); training-uri – *EduTeca*, *Servicii noi de bibliotecă* (patru runde); Follow-up – *Biblioteca Modernă* (trei runde); IT Conference de care au beneficiat 215 persoane. A urmat cursul de Formare a formatorilor șase angajați ai Bibliotecii Municipale.

Centrul Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari a mai găzduit următoarele activități: atelier – *Importanța cercetării, pentru bibliotecarii de la Biblioteca Științifică Centrală „A. Lupan” a AȘM*; cursuri de scurtă durată – *Managementul inovațional al instituțiilor infodocumentare pentru bibliotecarii din bibliotecile instituțiilor superioare de învățământ*; training – *Securing major Donors*, organizat de Academia „Nicolae Dumitrescu”; cursuri – *Inițiere în editorul de texte Microsoft Office Word*; *Inițiere în utilizarea IT pentru bibliotecari – internet, PowerPoint*, organizate de ABRM, pentru bibliotecarii din învățământul școlar și vocațional.

Odată cu deschiderea Centrului Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari s-a realizat pe deplin conceptul *Biblioteca Municipală – instituția care învață*. Posibilitățile oferite de Centrul de Excelență Profesională pentru Bibliotecari sunt pentru a ne reinventa profesia! În anul de referință BM a

susținut un program eficient și variat de dezvoltare profesională, contribuind, astfel, la creșterea performanțelor angajaților, la adaptarea acestora la schimbările structurale, sociale și tehnologice.

Procesul de instruire pe parcursul anului la Biblioteca Municipală a avut ca scop organizarea activităților orientate să dezvolte competențe, atitudini, instrumente și experiențe pentru a concepe noi metode de activitate, noi servicii, noi abordări biblioteconomice de modernizare a bibliotecilor.

Ziua FedEx@Hasdeu

Un proiect de anvergură *Instruire pentru inovație*, lansat și implementat de Departamentul studii și cercetări realizat pe două direcții – teoretică (*Învățăm concepte inovatoare*) și practică (Ziua FedEx@Hasdeu) - orientate spre inovarea activității BM. Scopul Zilelor FedEx@Hasdeu – *Provocarea reală a angajaților la inovarea activității ajutându-i să vadă dincolo de ce este evident și să facă din idei esența activității lor*. Trei ediții a Zilei FedEx@Hasdeu au înregistrat 144 idei, propuneri de proiecte creative, inovative, inedite - unele au derulat imediat și au fost implementate cu succes (filialele A. Mickiewicz, L. Rebreanu, de Arte T. Arghezi, M. Ciachir, N. Titulescu, Sediul Central ș.a.).

Impactul acestor inițiative de încurajare și suscitare a interesului pentru inovare și modernizare a fost mare: (1) inovarea a fost pe agenda BM anul întreg; (2) s-a produs o turnură de 360 de grade spre inovarea modelului de activitate; (3) participanții au fost dotați cu cunoștințe despre inovație, cu instrumente (portofolii, truse cu instrumente) pentru a deveni bibliotecari „WOW”, designeri ai propriei activități, pentru a ști să-și exploateze talentele, pentru a deveni actori culturali capabili să-și transforme munca în teatru, pentru a ști cum să-și localizeze utilizatorii, pentru a înțelege că autodezvoltarea e condiția sinequanon a succesului profesional, iar inovația esența oricărei biblioteci.

Sala de Carte în Limba Engleză

Unul dintre cele mai mari avantaje, pe care le are Biblioteca Centrală a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, sunt parteneriatele. Prin colaborările cu alte organizații se deschid noi perspective de (auto)realizare, cu beneficii bilaterale, care contribuie la atingerea scopurilor bibliotecii. Rezultatul unei astfel de colaborări prolice a fost proiectul de mare succes realizat în parteneriat cu organizația Moldova AID – deschiderea în cadrul BC a Sălii de Carte în Limba Engleză.

Asociația Moldova AID, care s-a angajat prin programele sale să susțină sistemul educațional din Republica Molodva, să promoveze incluziunea și participarea tinerilor la toate aspectele vieții, și-a propus lansarea unei campanii de donare a cărților, rezultatul căreia a fost colectarea literaturii din toate domeniile de specialitate în cea mai importantă limbă de circulație internațională, engleza, care ar fi disponibilă gratis pentru consultare oricând și pentru oricine. Președinta organizației, Elena Dragalin, a specificat că „pe lângă faptul că volumele academice vor reprezenta o sursă importantă de cunoaștere, utilizatorii bibliotecii

vor avea posibilitatea să se familiarizeze cu terminologia engleză, ceea ce va favoriza participarea studenților și cercetătorilor moldoveni la eventuale conferințe și simpozioane internaționale, devenind, astfel, parte a comunității științifice mondiale”.

Prin generozitatea și susținerea Biroului pentru Relații cu Diaspora din SUA și Canada, au fost colectate pe continentul nord-american circa 2000 de volume din cele mai diverse domenii. În august 2013, la Sediul Central al BM, maratonul donațiilor a fost deschis, cu bun augur, de către conf.univ.dr. Lidia Kulikovski, iar actualul director general al BM Mariana Harjevschi a preluat ulterior estafeta cu ușurința și entuziasmul profesionistului sigur că va duce lucrul la un bun sfârșit. La proiect s-au alăturat și alți parteneri de încredere, printre care Primăria Municipiului Chișinău, Asociația pentru Dezvoltare Creativă, Centrul American de Resurse, precum și ambasadele cu sediul la Chișinău ale Turciei, SUA, Marii Britanii.

În acest fel, la 7 aprilie 2014, am asistat cu toții la inaugurarea Sălii de Carte în Limba Engleză. Loturile de volume în limba engleză continuă să ajungă și să fie integrate în fondul de cărți al BC. Bibliotecarii se implică cu zel în procesul de prelucrare a acestora, ceea ce înseamnă clasificarea pe domenii, introducerea în catalogul electronic și aranjarea la raft. E un proces migălos care presupune multă responsabilitate și efort. Dacă datele despre o carte sunt greșite, se consideră ca fiind moartă și nu va ajunge niciodată la cititori. Dar totuși, am reușit! Și continuăm să o facem cu bucurie și entuziasm, conștienți de importanța acestei comori de neprețuit.

De câteva luni, cititorii noștri au posibilitatea să împrumute la domiciliu cărțile din Sala de Carte în Limba Engleză, care la momentul actual cuprinde peste 3 000 de titluri, având, astfel, oportunitatea să savureze pe îndelete tramele operelor în limba originală a autorilor clasici englezi și americani, precum și traducerile în engleză a titanilor literaturii universale. La îndemnul doamnei directoare Mariana Harjevschi, urmează să perseverăm și să extindem acest proiect pentru noile generații de utilizatori și chișinăuieni.

Cartea electronică

Era webului mobil a pus în vizorul bibliotecilor un nou aspect – oferirea produselor și serviciilor relevante într-un format nou. Un astfel de serviciu a fost introdus la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” în luna noiembrie a anului de referință – serviciul de împrumut al cărților pe e-readere, care poate fi considerat ca o continuare și realizare a discuțiilor, referitor la cărțile electronice în mediul profesional, ce s-au produs în cadrul Conferinței anuale a BM în 2013 (*Angajament civic: E-transformare@bibliotecilor*, invitat Ion Bargan, director Bestseller.md –despre cărțile electronice) și al Colocviilor de vară 2014: *Provocările bibliotecilor: cărțile electronice* (sesiunea *Cărțile electronice* cu comunicările: *Cărțile electronice: dileme internaționale*, Mariana Harjevschi, director general, BM „B.P.Hasdeu”; *Bibliotecile și*

modelele businessului de împrumut ale cărților electronice, Dumitru Sinchevici, www.librarie.md; *Cărțile electronice și vocea utilizatorilor. Rezultatele studiului* (Percepția și satisfacția tinerilor de la o bibliotecă modernă), Nadejda Trofim-Costin, BM „B.P.Hasdeu”; *Dezbaterea Cartea electronică vs Cartea tipărită*, moderată de dr. conf. univ. Lidia Kulikovski, și webinarul *Practici și inovații în utilizarea și căutarea cărților electronice – Ebooks in EBSCO*. Prezentarea a fost efectuată de Irina Krejkarova, reprezentata EBSCO pentru Rusia, Ucraina și Moldova, într-o sesiune Skype). Din interviul realizat de bibliotecari în filialele BM, până la lansarea serviciului, s-a văzut că interesul față de cartea electronică este motivat de obișnuința celor tineri de a lucra pe dispozitive mobile și pe curiozitatea celor mai în vârstă de a încerca și acest gen de lectură, deși în ambele categorii de vârstă erau persoane, care preferă să răsfoiască o carte tipărită.

Biblioteca a achiziționat de la libraria *Bestseller.md* cinci dispozitive de lectură a cărților electronice (ereadere), care conțin 653 de titluri de cărți electronice: opere din literatura universală în limbile: română (180), rusă (210), engleză (51), germană (47), franceză (49), italiană (50), spaniolă (26), ucraineană (50). Titlurile cărților electronice achiziționate fiind plasate pe site-ul bibliotecii, în rubrica Colecția BM, e-books și în catalogul electronic, de unde ele pot fi comandate în bibliotecă sau rezervate de la distanță. Cărțile sunt disponibile spre împrumut la Biblioteca Centrală pe eradere, dar și pe un calculator în Sala de calculatoare. În perioada noiembrie-decembrie cărțile electronice au fost citite de 21 de persoane, termenul de împrumut fiind de 15 zile, câteva împrumuturi au fost prelungite încă pe 10 zile. Serviciul a fost mediatizat în câteva emisiuni TV (Jurnal TV, ProTV, Publika etc.), opt articole, șapte postări pe Facebook cu un impact de 4 894 de vizualizări, 386 de aprecieri și 1 612 clicuri pe postări. Serviciul se bucură de popularitate, ereaderele fiind mereu solicitate, ceea ce arată că trebuie să fie dezvoltat.

Istории de succes

REȚEAUA BIBLIOTECILOR. STAREA EDIFICIILOR

În anul 2014 rețeaua Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” nu a fost modificată, structura fiind următoarea:

Biblioteca Centrală – include Sala de carte în limba germană, Sala de carte în limba engleză, Colecția „Moștenire” (ex-colecții speciale) și trei biblioteci-puncte de împrumut (*V. Alecsandri*, *A. Cosmescu*, *Gh. Madan*)

9 filiale deschise în parteneriat cu biblioteci județene din România – „Ștefan cel Mare”, „Alba Iulia”, „O. Ghibu”, „Maramureș”, „Ovidius”, „Târgoviște”, „Transilvania”, „L. Rebreanu”, „Târgu-Mureș”;

3 biblioteci specializate – Biblioteca de Arte „T. Arghezi”, Centrul Academic Internațional Eminescu, Biblioteca Publică de Drept;

6 filiale ale minorităților naționale – „I. Mangher”, „L. Ukrainka”, „H. Botev”, „M. Lomonosov”, „M. Ciachir”, „A. Mickiewicz”;

3 filiale pentru adulți – *M. Costin*, *Cornului*, *Codru*;

6 filiale pentru copii – *Traian*, *N. Titulescu*, *A. Russo*, *M. Drăgan*, *V. Bielinski*, „Al. Donici”;

3 servicii specializate – *Serviciul redacția revistei „BiblioPolis”*, *Serviciul editorial*; *Serviciul resurse umane*;

6 departamente – Managementul resurselor infodocumentare; „Memoria Chișinăului”, Dezvoltare și comunicare, Terotehnologie, Tehnologia informației, Studii și cercetări.

Din 34 de localuri administrate și întreținute de BM, unul este construit cu destinație specială (Filiala de Arte „T. Arghezi”); 30 sunt adaptate, 28 de sedii sunt proprii, două spații închiriate (filialele „O. Ghibu” și *M. Drăgan*).

S-a finisat reparația capitală la Filiala „Târgoviște”, dar nu a fost reparată fațada și nu a fost achiziționat mobilierul. La Biblioteca Publică de Drept lucrările de reparație continuă.

Au fost reparate cosmetic filialele: „M. Lomonosov” (s-au schimbat țevile de scurgere și de canalizare, s-au reparat pereții, grupul sanitar și acoperișul la intrare), *A. Russo* (s-a reparat interiorul și exteriorul clădirii, s-au schimbat țevile și geamurile), Biblioteca Centrală (s-au reparat pereții și tavanele – Sala de lectură, Serviciul „Moștenire”; s-au schimbat caloriferele - Serviciul „Moștenire”; s-au vopsit pereții - Serviciul „Moștenire”, Depozit; s-a curățat acoperișul - Serviciul „Moștenire”, Sala de Carte în Limba Engleză, Sala calculatoare), „Ovidius” (s-a reparat fațada), Filiala de Arte „T. Arghezi” (s-a schimbat grupul sanitar), „L. Rebreanu” (s-au schimbat geamurile, s-au reparat pervazurile și pragul), „M. Ciachir” (s-au reparat și s-au vopsit pereții, țevile și tavanul), *V. Bielinski* (s-au reparat pervazurile, s-au vopsit pereții și ușile), *M. Drăgan*

(s-a reparat sistemul de apă și canalizare), *Traian* (s-au reparat sistemul de încălzire, pervazurile, s-au sudat gratiile), *N. Titulescu* (s-au reparat și vopsit pereții și țevile).

A rămas nerezolvată problema reparației capitale a exteriorului și acoperișului Bibliotecii Centrale, care reprezintă pericol pentru angajații bibliotecii și pentru chișinăuieni. Reparația capitală la Filialei „I. Mangher”, de asemenea, nu s-a realizat. La fel nu s-a finalizat reparația capitală la Biblioteca Publică de Drept.

În anul 2014 au fost procurate scaune pentru Filiala de Arte „T. Arghezi” și Biblioteca Centrală. S-a reușit confecționarea scenei pentru Biblioteca Centrală. Numărul filialelor cu mobilier vechi se micșorează.

Pe parcursul anului filialele au fost aprovizionate cu birotică și mărfuri de uz casnic. Au fost lichidate la timp situațiile de avarie. Reparația mobilierului, ferestrelor, ușilor, scaunelor și meselor se efectuează la momentul potrivit.

DEZVOLTAREA ȘI COMUNICAREA COLECȚIILOR

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a dezvoltat și a îmbunătățit calitatea colecțiilor prin diversitatea suporturilor, prin extinderea subiectelor și titlurilor achiziționate. Resursele infodocumentare, în mare măsură, au răspuns necesităților de informare, educare și dezvoltare personală.

În funcție de dinamica pieței editoriale, de profilul bibliotecii, precum și de interesele utilizatorilor, ale membrilor comunității, în continuă creștere și schimbare se află completarea fondului de publicații cu diferite categorii de documente. Pe parcursul anului 2014, BM a achiziționat și a prelucrat **48 666** exemplare, dintre care :

- cărți – 41 988 ex.
- publicații seriale – 4 580 ex.
- documente de muzică tipărită – 409 ex.
- documente AV – 5 ex. (1 ex. – film artistic „Polonia”; 4 ex. – „Olimpiade sportive”, Polonia; Filiala. „A. Mickiewicz”)
- documente electronice – 1 064 ex. (337 ex. – DVD; 727 ex. - CD)
- cărți electronice – 599 ex. (e-readere/e-books)
- alte documente – 21 ex.

Din numărul de documente achiziționate în anul 2014, ponderea majoră o ocupă cărțile (41 988 ex.) urmate de publicațiile seriale (4 580 ex). În ultimii ani, modernizarea serviciilor și mărirea intereselor utilizatorilor pentru documentele multimedia și resursele de internet au impus o completare în care, pe lângă documentele pe suport clasic, să fie achiziționate și documente, cărți electronice, numărul intrărilor fiind de 1 663 ex. Într-un număr mai mic sunt intrările de documente de muzică tipărită (409 ex.) și alte tipuri de documente. Analizând intrările din ultimii trei ani, observăm o creștere a numărului de publicații cu 5 480 ex., comparativ cu anul 2013, iar față de anul 2012 s-a micșorat cu 4 765 ex., această descreștere fiind cauzată de deficiența realizării licitației publice și aprobarea de către Agenția Națională.

Numărul de cărți și documente de muzică tipărită este în creștere (nesemnificativă), iar categoriile documente electronice și alte documente sunt în descreștere.

Din categoria alte documente au fost achiziționate următoarele:

- **cărți poștale** (10 ex.): *Casa memorială Andrei Mureșanu, George Coșbuc cu bistrițenii George Linu și George Matei, Sediul Bibliotecii Județene „George Coșbuc” Bistrița-Năsăud, Grădina literară „Ioan Alexandru”* (Biblioteca Centrală – 8 ex.); *M. Eminescu (1850-1884). 125 ani de la trecerea în eternitate* (CAIE – 2 ex.);

- **hărți** (6 ex.): *Uniunea Europeană: hartă politică, Cerul: hartă astronomică, Sistemul Solar: hartă astronomică* (Filiala „L. Rebreanu”);
- **plicuri cu timbru fix** (5 ex.): *100 de ani de la moartea poetului M. Eminescu, 125 ani de la trecerea în eternitate a celor trei prieteni 1889-2014: M. Eminescu, Veronica Micle, Ion Creangă* (CAIE).

Fondul de publicații s-a completat cu **599** de titluri de cărți electronice, opere din literatura universală în limbile: română (116 tit.), rusă (210), engleză (51), germană (47), franceză (49), italiană (50), spaniolă (26), ucraineană (50). Titlurile cărților electronice achiziționate sunt plasate pe site-ul bibliotecii, în rubrica *Colecția BM, e-books* (<http://hasdeu.md/colectii-e-books-5/>). O caracteristică a e-Cărților este aceea că același titlu poate fi consultat de mai mulți utilizatori concomitent, pe când cartea tradițională trebuie să fie în mai multe exemplare. Cărțile electronice sunt o soluție pentru micșorarea numărului de cereri neonorate (cărți solicitate în puține exemplare). Cărțile pot fi împrumutate la Biblioteca Centrală pe eReadere.

Colecția s-a extins cu **6 082** de titluri, din care **375** de titluri de ediții periodice în **1 142** de exemplare. Din numărul total de titluri **170** sunt în limba română, **293** sunt reviste și **82** ziare. Au fost abonate ediții periodice cu caracter de informare generală și conform cerințelor principalilor beneficiari ai bibliotecii.

Comparativ cu anul 2013 putem sublinia faptul că numărul de exemplare achiziționate în 2014 a crescut cu **5 480** ex. și respectiv a crescut și numărul de titluri cu **1 610** ex.

Sub aspectul tematic, biblioteca deține publicații din toate domeniile de cunoaștere. În procesul de completare și selecție s-a pus accentul pe literatura din programul de studiu, atât pentru școlari, cât și pentru studenți; precum și pe beletristică pentru toate categoriile de cititori.

Cel mai semnificativ număr de intrări în acest an este din domeniul *literatura română*. Comparativ cu anii precedenți se observă o creștere majoră, fapt ce se datorează atât achizițiilor din anul curent, cât și donațiilor considerabile primite de la biblioteci din România: BJ „Octavian Goga”, Cluj; BJ „George Coșbuc”, Bistrița-Năsăud; BJ „Duiuiu Zamfirescu”, Focșani care au inclus titluri noi din colecțiile: *Strada Ficțiunii, Cartea de buzunar, Romanul istoric, Biblioteca pentru toți*.

Pe parcursul anului au fost organizate și desfășurate două licitații publice pentru achiziționarea de cărți tipărite, cărți digitale, cărți audio și documente muzicale (CD și MP3) necesare BM „B.P. Hasdeu”.

Din bugetul municipal au fost achiziționate **26 963** de exemplare în sumă de **1 281 100** lei. Donațiile au îmbunătățit conținutul și calitatea fondului cu **20 728** de exemplare în sumă de **1 800 157** lei și **97** bani. Acestea au venit din partea partenerilor noștri externi: România (3 467 ex.), SUA (2 936 ex.), Rusia (1 721), Germania (145 ex.), Polonia (224 ex.), Italia (78); de la parteneri interni (6 664 ex.); din partea autorilor și utilizatorilor (5 493 ex.).

Colecțiile Filialei „Transilvania” s-au îmbogățit cu o donație de 171 de ex. din partea BJ „Octavian Goga”, Cluj, România. În acest an Filiala „Onisifor Ghibu” a beneficiat de donații de carte din partea scriitorilor din România, care au fost protagoniștii unor activități de anvergură organizate la bibliotecă, precum și din partea unor edituri din România, a Societății ASTRA, a Uniunii Jurnaliștilor Profesioniști din România și Republica Moldova. Colecția Filialei „Ovidius”, în anul de referință, s-a completat cu donații particulare din partea prof. Ioan Seni, președintele Despărțământului ASTRA Năsăud, care a donat bibliotecii cinci volume: *Bârgăul sub pajura imperială* de Adrian Onofrei; *Districtul Năsăud (1861-1876)*, CD *Colindă, colindă...* de Cristian Pomohaci etc. și a altor autori autohtoni și din România. Biblioteca „Târgu-Mureș” a primit 67 de cărți și patru DVD-uri donații de la autori, cititori și parteneri, dintre care 26 de cărți cu autografe de la personalități din Republica Moldova și România. Filialele „L. Rebreanu” și „Ștefan cel Mare” au primit cele mai mari donații din România. Donația Bibliotecii Județene „George Coșbuc” Bistrița-Năsăud a fost o sursă importantă de completare a colecției Filialei „L. Rebreanu”, iar Biblioteca Județeană „Duiuiu Zamfirescu” Focșani a venit cu o donație considerabilă pentru Filiala „Ștefan cel Mare”, volume din literatura română și universală care se studiază de elevi și studenți după programul de învățământ. Filiala de Arte „T. Arghezi” a primit donația din colecția personală a elevului clasei a VII-a de la Liceul Teoretic „Rambam”, Bogdan Zelinschi – 282 documente dintre care 120 de cărți și 162 de documente video din colecțiile: *Walt A. Disney (Принцеса лебедь, Король лев, Оливер)*, *VHS, Dolby digital, Atlantis* și un player video *Panasonic*, unde utilizatorii pe parcursul anului au vizualizat aceste documente. Filiala „A. Mickiewicz” și-a completat fondul de carte polonă din donațiile parvenite de la oaspeți din Polonia, Ambasada Poloniei în RM, delegații oficiale, utilizatori de origine polonă.

În 2014, datorită parteneriatului cu Asociația scriitorilor ruși din RM, prin susținerea ei, Filiala „M. Lomonosov” și-a completat considerabil fondul său cu literatură nouă: a primit în dar un număr mare de cărți, mai mult de 2 000 de ex. de la edituri și scriitori ruși. Prin continuarea activării Programului *Dar din Dar*, dar și de la organizații evreiești și persoane particulare Filiala „I. Mangher” a primit donații, documente cu tematică evreiască din diferite domenii de cunoaștere, preponderent cărți de beletristică.

Donațiile au parvenit din partea Camerei Naționale a Cărții, Academiei de Științe a Moldovei, Bibliotecii Academiei de Studii Economice a Moldovei, Mitropoliei Moldovei și a altor organizații și instituții. Continuând buna tradiție de colaborare dintre instituțiile publice, personalități, precum și persoane fizice, BM și-a completat fondul de publicații și cu donații primite de la diverși autori și cititori ai bibliotecii.

Un interes deosebit prezintă colecția *Cărți cu autografe*. Peste 250 ex. din donațiile primite în 2014 conțin autografe și dedicații din partea donatorilor, care sunt scriitori, cititori din R.Moldova, România și Rusia. Mesajele lăsate sunt dedicate bibliotecii, cititorilor, precum și bibliotecarilor, fiind urări de bine și îndemn la lectură. Colecția specială a BM s-a completat cu trei cărți rare:

1. Dighiș, Gh. Sub jug străin. – București: Tipog. Curții Regale, 1915. – 40 p. (CAIE)
2. Izvoarașul: Revistă de muzică, artă națională și folclor. – Bistrița: S. n. . – 1936. – Nr.5. – 20 p. (Biblioteca Centrală)
3. Rey, Abel. La Philosophie moderne. – Paris : Ernest Flammarion, 1908. – CD. (Biblioteca Centrală)

Referindu-ne la publicațiile intrate conform criteriului de limbă, putem sublinia faptul că în anul 2014 din totalul de intrări 77% constituie publicațiile în **limba română**, cu 12% mai puțin decât în anul 2013. Publicațiile în **limba rusă** s-au mărit cu 6% în comparație cu anul precedent, datorită donațiilor numeroase primite de Filiala „M. Lomonosov” de la Centrul Rus al Științei și Culturii și alte organizații din Rusia. Totodată, a crescut și numărul publicațiilor în **limba engleză** cu 5%, acest fapt datorându-se donațiilor primite din Campania de colectare a cărților în limba engleză, inițiată de Fundația „Moldova AID” din Carolina de Nord, SUA, în vederea creării unei Săli de lectură în limba engleză. La fel, numărul publicațiilor în **limba polonă** a crescut cu 288 ex., iar vizavi de publicațiile în alte limbi nu s-au produs schimbări majore.

Pe parcursul anului 2014 au fost eliminate **605** documente, dintre care **595** de cărți și ediții periodice, **opt** – alte documente și **două** – din colecția electronică. Cauzele eliminării au fost uzura fizică, documente pierdute de utilizatori.

Ca și în anii precedenți, activitatea bibliotecilor, s-a axat și spre continuarea operației de **reinventare și reevaluare a fondului de publicații**, cu respectarea normelor, standardelor bibliografice de constituire a acestora în unități de înregistrare și prelucrarea de specialitate a documentelor, conform normelor standardizate de catalogare, clasificare și indexare. Reinventarierea colecțiilor este unul dintre criteriile obligatorii pentru buna gestiune a colecției.

La 1 ianuarie 2015 fondul de carte al BM constituia **1 180 173** de exemplare, ceea ce este cu **48 061** exemplare mai mult față de 1 ianuarie 2014. Documentele din toate domeniile cunoașterii au un caracter enciclopedic, cărțile deținând cel mai mare procent, urmate de publicațiile seriale, documentele de muzică tipărită și documente electronice.

Colecția BM a fost promovată prin buletinele trimestriale plasate pe PW și prin **3 454** de expoziții (au fost expuse **61 788** de documente), dintre care virtuale **673** (au fost expuse **5 082** de documente).

Domenii neacoperite. Cereri neonorate

Completarea colecțiilor de bibliotecă cu publicații care lipsesc sau sunt deteriorate se face treptat. Pentru dezvoltarea justă a colecțiilor, anual se face analiza situației fondului de publicații pentru a descoperi dezechilibrele din diferite domenii, inclusiv cele neacoperite, astfel fiind evidențiate publicațiile ce

trebuie incluse prioritar în lista de achiziții pentru anul următor. Astfel, la Biblioteca Centrală, cele mai multe refuzuri în 2014 au fost înregistrate din următoarele domenii: *jurisprudență*, în special dreptul civil: au fost solicitate ultimele ediții ale *Codului Civil al RM*, *Codului de procedură civilă al RM*, comentarii la aceste coduri; *pedagogie*: strategii educaționale, educația preșcolară, învățământ postliceal, școli profesionale; *pedologie*: solul și fertilitatea lui; *afaceri de familie*: creșterea iepurilor de casă, prepelițelor; *demografie*: recensământ; *biomedicină*: sanocreatologie; acupunctură clinică; autism. Domeniile neacoperite în Filiala „O. Ghibu” sunt: *Științe reale* (studii pentru elevi și studenți); *Studii de istoriografie și arheologie*; *Anatomia omului* (manuale); *Dicționare de sinonime* (în limbi moderne); *Istoria Orientului Apropiat*; *Istoria antică*; *Istoria țărilor slave și balcanice*; *Ontologia scrisului* (aparitiția semnelor de comunicare în scris); *Arhitectura contemporană din Republica Moldova*; *Cărți motivaționale* (*Calea spre succes*; *Cum să devii un bun profesionist*; *Formarea personalității puternice*; *Educarea economică* etc.). La Filiala „Ovidius” sub nivelul cerințelor sunt documentele din domeniile jurnalism, comunicare publică, filozofie, marketing, geografie, curriculumurile didactice, design vestimentar și interior, istoria și critica literaturii universale, beletristica în limba engleză. Domeniile care nu sunt îndeajuns acoperite la Filiala „Târgoviște” sunt: informatică, etnografie, drept, alimentație publică, istorie universală. În colecțiile Filialei „Târgu-Mureș” sunt puține cărți din domeniile: medicină, administrație publică, economie, marketing, dreptul afacerilor, educație civică, ecologie, geografia Republicii Moldova. Filiala „Ștefan cel Mare” ar dori achiziționarea de mai multe volume la domeniile: politologie, dreptul electoral, dreptul bancar, dreptul maritim, dreptul canonic, dreptul femeilor, dreptul persoanelor dezavantajate, și nu în ultimul rând, edițiile de referință: dicționare, enciclopedii, ghiduri atât generale, cât și juridice. Cerințele Filialei de Arte „T. Arghezi”, filială specializată, ține de următoarele domenii: dansuri vechi (gigă, gavotă, polcă, mazurcă, galop), etnologie și folclor, arta cinematografică (procedee și mijloace ale producției de filme), pictură. În anul acesta Filiala „A. Mickiewicz” a analizat domeniul 34 și dorește completarea acestui domeniu cu publicații ce țin de dreptul familiei, dreptul copiilor, codul civil, dreptul pacienților, refugiaților. Fondul Filialei „M. Lomonosov” are nevoie de a fi completat cu literatură nouă în limba rusă, atât beletristică, cât și cărți de specialitate; literatură în limbi moderne; cărți ale autorilor moderni E. James, H. Murakami, V. Tokareva, T. Ustinova, S. Şeldon; noi publicații din economie, filosofie, psihologie, istorie, religie; domeniul Tehnică conține cărți publicate încă în anii '60-'80 a secolului trecut. Pentru a spori interesul tinerilor utilizatori, Filiala *M. Costin* necesită completarea fondului cu dicționare, enciclopedii, cărți ale autorilor contemporani, cărți captivante și cu desene colorate pentru copii. Conform analizei fondului, domeniile neacoperite la Filiala *Codru* sunt următoarele: domeniul 67 – prelucrarea lemnului; istorie; psihologie, precum și literatură universală în limbi străine.

Din analiza cererilor neonorate cele mai multe carențe sunt la capitolul beletristică și anume lucrările scriitorilor clasici atât în limba română, cât și în limba originală, parte și din motivul studierii lor în

procesul de învățământ. Foarte multe cereri neonorate sunt și la documentele din dreptul electoral, dreptul bancar, dreptul maritim, dreptul canonic ș.a.; la edițiile de referință. La fel, mai sunt neonorate cererile de cărți despre carieră și dezvoltarea personală.

Am constatat faptul că solicitările sunt mari și problemele care conduc la neonorarea lor sunt: lipsa edițiilor în colecția bibliotecii sau existența unui număr mic de volume (unul-două), care sunt permanent în circulație; ediții editoriale recent apărute, care ajung cu întârziere în biblioteci; cărți foarte scumpe, care nu pot fi procurate de la persoane, dar care sunt solicitate.

Prin prezența la raft a documentelor adecvate cererilor, prin asigurarea unui număr de exemplare care să acopere mulțimea de cereri, prin micșorarea timpului de achiziționare și prelucrare a documentelor, numărul de cereri neonorate va putea fi micșorat. Astfel, titlurile din cererile neonorate parvenite de la filiale au fost incluse la licitație și urmează să fie achiziționate în anul 2015.

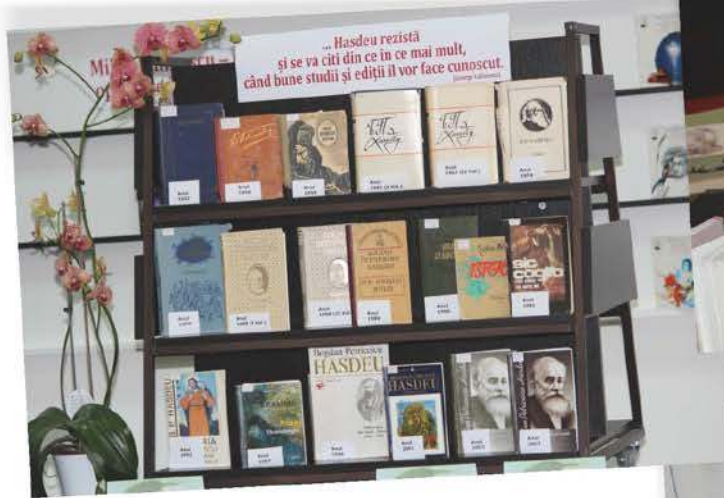
Concluzii

Dezvoltarea colecțiilor reprezintă una din cele mai importante activități de bibliotecă și constituie în aceeași măsură un domeniu de bază al biblioteconomiei și al managementului resurselor de informare. Funcția documentară este una fundamentală, comună tuturor tipurilor de biblioteci, care presupune punerea la dispoziția utilizatorilor a informațiilor, indiferent de suport, pe care aceste instituții le dețin, dezvoltarea colecțiilor fiind una dintre cele mai complexe responsabilități pe care ele și-o asumă. Acest proces, care include, pe lângă creșterea colecțiilor și aspectul managerial și cel de analiză a nevoilor de informare, restructurare și evaluare a colecțiilor, este unul dinamic, influențat de schimbările ce se produc la nivelul mediului și al comunității deservite, componentele sale având tendința să se dezvolte independent. Referindu-ne la toate acestea, putem concluziona:

- Colecțiile bibliotecii s-au completat cu documente importante din majoritatea domeniilor de activitate în vederea obținerii unui echilibru tematic corespunzător colecțiilor, care să asigure caracterul enciclopedic și omogen al fondului de carte existent, dar s-a ținut cont și de lista cererilor de publicații care nu au putut fi onorate de filiale.
- Un impediment în procesul de achiziție a documentelor este lipsa unui catalog al editurilor la care biblioteca să aibă acces.
- Rata de înnoire a colecțiilor bibliotecii s-a menținut aproximativ la nivelul anului trecut (în 2014 – 24,2 ani; în 2013 – 26,6 ani), rămânând totuși foarte departe de rigorile internaționale – 8-10 ani.

Dezvoltarea și comunicarea colecțiilor

UTILIZAREA BIBLIOTECII

UTILIZATORI

Tendința principală a unei biblioteci europene este centrarea pe utilizatori prin modernizarea și diversificarea serviciilor puse la dispoziția acestora. Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” se distinge în numărul structurilor infodocumentare prin dimensiunea colecției și a activităților sale, propuse unei comunități extinse de utilizatori.

Astfel, pe parcursul anului 2014, BM a oferit acces nelimitat la resursele și produsele deținute la **160 938** de utilizatori activi, dintre care utilizatori cu vârsta *sub 16 ani* – **39 498**. Tot în această perioadă s-au înregistrat și **19 497** de *utilizatori noi*.

	2014	2013
Utilizatori total	308 261	289 136
Utilizatori activi	160 938	139 121
Utilizatori sub 16 ani	39 498	35 324
Utilizatori noi	19 497	24 062

Cu toate că accesul bibliotecii de la distanță este deja ceva obișnuit și mai comod chiar, numărul cititorilor activi, care au pășit pragul tuturor filialelor în acest an, înregistrează o creștere de **21 817** de persoane. Este rodul impunerii bibliotecarului ca facilitator și promotor al serviciilor, programelor de lectură, a utilizării diverselor modalități de atragere a publicului larg în bibliotecă, implicând voluntarii și partenerii în diverse acțiuni și proiecte comune.

Activitățile originale de convingere și loializare ale cititorilor activi, campaniile de promovare, concursurile-tombale, Ziua utilizatorului, prezența intensă pe rețelele de socializare a condus la menținerea diversității profilului utilizatorului, cu categorii aproape fixe pe parcursul a mai mulți ani și cu solicitări clar definite.

Biblioteca Municipală susține procesele de educație și de învățământ, iar resursele documentare corespunzătoare necesităților de lectură au îndreptat spre bibliotecă segmente importante de elevi și studenți. Aceste categorii vin la bibliotecă pentru a studia, a se informa, a-și reînnoi sau revizui cunoștințele, impuse de unele discipline intelectuale, a-și petrece timpul liber, a comunica etc.

Structura utilizatorilor după statutul ocupațional

	2014	2013
Intelectuali	22 533	18 085
Muncitori	7 562	5 961
Studenți	41 861	37 932
Elevi	55 945	49 809
Preșcolari	7 069	5 721
Pensionari	6 696	5 507
Șomeri	8 500	7 180
Alte categorii	10 772	8 926

Structura după statutul ocupațional și social nu se deosebește cu mult de anii precedenți, cei mai dornici de informare, documentare și de relaxare rămân a fi *elevii și studenții*, numărul cărora a crescut cu **6 136** și respectiv cu **3 929**. O altă categorie de utilizatori, cărora BM le-a putut oferi valori și idealuri molale, le-a dat posibilitatea să descopere noi universuri și realități, sunt *intelectualii*, numărul lor majorându-se cu **4 448**.

Accesibilitatea, calitatea și diversitatea serviciilor create ne oferă posibilitatea să menținem interesul diverselor categorii pentru lectură, studiu, documentare și relaxare, determinându-i să rămână fideli ofertei noastre informaționale și să apeleze cu încredere la bibliotecă.

Structura utilizatorilor după vârstă

Vârsta	2014	2013
sub 16 ani	39 498	35 324
16-25 ani	53 618	50 681
26-40 ani	42 818	32 907
41-62 ani	17 737	14 462
peste 62 ani	7 267	5 747

Din punct de vedere al vârstei, categoria *16-25 de ani*, vârsta tipică pentru învățământul general obligatoriu, deține întâietatea. Tinerii utilizează biblioteca pentru a suplimenta cunoștințele la curriculumul de studiu. De asemenea, ei sunt mai familiarizați cu tehnologiile informaționale și apelează mai des la ele în bibliotecă.

Cel mai mic număr de utilizatori fac parte din grupul de vârstă *peste 62 ani*, înregistrând în anul 2014 o creștere neesențială în comparație cu anul 2013, iar cauza ar fi dorința de socializare, dar și posibilitatea de deprindere și utilizare gratuită a tehnologiilor din bibliotecă.

Structura utilizatorilor după etnii

	2014	2013
români	130 623	113 028
ruși	18 360	15 904
alte naționalități	8 545	6 947
minorități naționale total:	3 410	3 242
- evrei	1 502	1 480
- ucraineni	1 074	953
- bulgari	598	585
- găgăuzi	167	171
- polonezi	69	53

Biblioteca Municipală este o parte componentă a comunității chișinăuene, alcătuită din cetățeni de diferite naționalități, deci, biblioteca este vizitată de utilizatori de diferite etnii. Statistica ne demonstrează că acestea sunt

aproape proporționale cu numărul de locuitori din naționalitatea respectivă. E firesc ca întâietatea să fie deținută în continuare de populația majoritară, de *români*, iar utilizatorii minorităților naționale au depășit puțin numărul din anul precedent, cu excepția găgăuzilor, numărul cărora se diminuează. Cauza principală este desființarea Catedrei de limbă și literatură găgăuză din cadrul Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”.

Indicatorii statistici cu privire la sexul utilizatorilor confirmă starea de fapt de mai mulți ani – femeile citesc mai mult decât bărbații. Acest lucru este reflectat și în toate studiile la nivel național.

Sexul	2014	2013
feminin	100 635	87 623
masculin	60 303	51 498

Utilizatorii de sex *feminin* (62,5%), ca și în anii precedenți, sunt mai numeroși decât utilizatorii de sex *masculin* (37,4%). Este o tradiție deja, ca femeile să frecventeze mai des biblioteca, indiferent cu ce scop – informare, studiu, relaxare sau dezvoltare a abilităților artistice.

VIZITE directe la BM

Vizita directă a utilizatorilor activi la bibliotecă, confirmă diversitatea și valoarea colecțiilor, a serviciilor și facilităților oferite de bibliotecă. Astfel, preocuparea permanentă a BM de îmbunătățire a calității colecțiilor pe care le deține, de dezvoltare, de implementare a căilor inovative de furnizare, regăsire a informației și de utilitate a serviciilor oferite, au contribuit la creșterea *vizitelor directe* ale utilizatorilor activi – **1 787 185**, față de **1 717 281** în anul precedent.

	2014	2013
Vizite directe	1 787 185	1 717 281
Consultarea și împrumutul documentelor	1 539 409	1 488 937
Participanți la vizite colective	39 572	36 255
Participanți la programe și activități culturale	208 204	192 089

Numărul mare de vizite demonstrează faptul că BM a reușit să fidelizeze utilizatorii prin colecții de valoare, prin achiziții recente, prin servicii de calitate, prin programe și activități atractive.

Din perspectivele serviciilor tradiționale, un număr mare de chișinăuieni au frecventat biblioteca pentru a împrumuta cărți, pentru a se informa, pentru a învăța o limbă străină, pentru a se iniția în utilizarea calculatoarelor etc.

Numărul de **1 539 409** pentru consultarea documentelor evidențiază vizitele anume pentru aceste servicii, dar nu este de loc mică nici cifra celor care au participat la activități culturale – **208 204**. Factorii importanți ce au determinat această creștere au fost: impactul proiectului „Trolleybook”, precum și promovarea mai intensă a lecturii în locuri publice (parcuri, alei, teatre) și pe rețele de socializare.

Filialele și-au intensificat în acest an activitatea de parteneriat cu școlile și grădinițele din apropiere, organizând mai multe vizite colective, care au contribuit la sporirea numărului de vizitatori, parte din ei devenind utilizatori activi. Din totalul de **39 572** ponderea cea mai mare aparține filialelor: Centrul Academic Internațional Eminescu – 7 215; „M. Lomonosov” – 4 521; A. Russo – 3 037.

Astfel, fiecare din cei **160 938** de *utilizatori activi* au beneficiat de oferta BM în medie de **11 ori**, biblioteca a fost frecventată zilnic de **6 141** de persoane.

Conținutul atractiv, accesibilitatea și varietatea informațiilor postate de pagina web și pe rețelele de socializare au determinat utilizatorii să ne viziteze și în mediul virtual, înregistrând **1 016 084** de vizite.

Concluzii

Conform datelor statistice prezentate, constatăm că BM rămâne în continuare cea mai solicitată instituție infodocumentară. Aceste date confirmă faptul că cartea este un bun de valoare în care se concentrează gândurile, ideile, experiența omenirii; lectura îți îmbogățește cunoștințele, îți oferă posibilități de exprimare, de argumentare, de culturalizare. De serviciile și ofertele ei au beneficiat 24% din populația municipiului Chișinău, lucru ce demonstrează capacitatea instituției noastre de a antrena un public eterogen, din toate categoriile socio - profesionale și de toate vârstele. Constituirea unei infrastructuri informaționale moderne, dezvoltarea și implementarea de noi programe de lectură și agrement, oferirea spațiilor de socializare, accesibile și agreabile tuturor categoriilor, în 2015 ne va da posibilitatea de a identifica și a tenta noi utilizatori pentru a-i convinge și a le schimba percepțiile lor față de valorile culturale ale bibliotecii și de importanța acesteia în formarea lor ca personalități.

UTILIZAREA RESURSELOR DOCUMENTARE

O modalitate absolută de cunoaștere, înțelegere și de receptare a lumii sunt resursele infodocumentare. Lectura acestor surse valoroase contribuie la schimbarea vieții oamenilor, la formarea și modelarea conștiinței, la dezvoltarea spirituală și intelectuală a lor. Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, prin diversificarea permanentă a colecțiilor și racordarea lor la preferințele utilizatorilor, depune un mare efort pentru a oferi acces la cunoaștere, documentare și la culturalizare a întregii comunități chișinăuiene. Predilecția pentru lecturi rămâne a fi o constantă permanentă a cititorilor, îndeosebi pentru carte, cel mai solicitat mijloc de documentare.

Pe parcursul anului 2014 au fost consultate și împrumutate **6 808 923** de documente în format tipărit și electronic, cu 128 405 mai puține decât în anul precedent.

Baza serviciilor de informare pentru utilizatori au reprezentat-o și în acest an documentele tradiționale: cărțile formând **3 773 669** (55,4%) de împrumuturi și edițiile periodice – **845 167** (12,4%),

celorlalte documente tradiționale revenindu-le câte unul-două procente sau chiar mai puțin. Comparând aceste date cu anul precedent, observăm importanța cărții tipărite pentru satisfacerea necesităților informaționale ale utilizatorilor, argument în favoarea valorii colecției deținute și a preferințelor utilizatorilor pentru publicații tipărite.

Anul	împrumutul total	Documente tipărite						Documente electronice		
		cărți	seriale	muzică tipărită	fotocopii	documente AV	documente grafice	baze de date	cărți electronice	resurse Internet
2013	6 937 328	4 038 516	1 079 882	24 361	61 174	47 694	9 623	68 086	43 811	1 564 181
2014	6 808 923	3 773 669	845 167	34 302	140 495	51 001	10 566	164 117	16 335	1 773 271
100 %		55,4%	12,4%	0,5%	2,06%	0,75%	0,16%	2,4%	0,24%	26%

Totodată, integrarea instrumentelor tehnologice de informare și comunicare oferă bibliotecilor capacitate puternice de dezvoltare și de furnizare a informației la sediu sau la distanță, operativ și confortabil. Rețeaua globală internet generează căi mai eficiente și mai rapide de regăsire a informației, iar utilizatorii BM folosesc cu încredere documentele electronice, numărul lor fiind mereu în creștere.

Confirmare în acest sens sunt cele 28,6% sau **1 953 723** de împrumuturi ale bazelor de date, cărților electronice și resurselor internet. A făcut posibilă această sporire de 277 645 de împrumuturi intensitatea prezenței pe rețele de socializare cu informații diverse, interesante și utile utilizatorului, digitizarea mai multor documente, achiziționarea unui număr mai mare de CD-uri și cărți electronice.

Lipsa informației actuale în domeniu sau a literaturii de specialitate poate fi diminuată consultând edițiile periodice, îndeosebi, revistele de profil. Împrumutul lor însă este în constantă scădere în ultimii ani, de la 15% în 2013 la 12,4% în anul trecut. Explicația ar fi: variantele online ale numeroaselor ediții periodice, accesul a unui număr tot mai mare din populația urbei la tehnologii, dar cele mai importante sunt carențele în distribuirea zilnică prin filiale a edițiilor periodice de către companiile prestatoare de asemenea servicii.

Împrumutul după domenii

	2014	După conținut																																							
		6 808 923	0	1	2	3/36	37	39	5	6/69	61	63	65	7/793	794/799	80/81	82/89	82.09	821.135.1	821.135.1.09	9	91																			
100%		1 028 043	15,1%	238 311	3,5%	81 607	1,2%	646 847	9,5%	129 369	1,9%	102 133	1,5%	211 076	3,1%	164 414	2,4%	136 178	2,0%	47 662	0,7%	81 607	1,2%	326 828	4,8%	62 280	0,9%	204 167	3,0%	1 402 537	20,6%	122 360	1,8%	1 239 123	18,2%	238 211	3,5%	217 805	3,2%	122 365	1,9%

Motivația și opțiunile de lectură diferă în funcție de categoriile socio - profesionale și de vârstă ale utilizatorilor. Colectând și evaluând datele statistice, stabilim un proces de împrumut echilibrat – utilizatorii optează pentru toate domeniile cunoașterii. Solicitățile lor sunt extrem de diverse: de la interese în jurul științelor economice, de marketing sau justiție la informații cu caracter enciclopedic sau spre lucrări de cultură generală.

Conform așteptărilor unei biblioteci publice, diferențe notabile s-au înregistrat numai la *literatura universală* și cea *română*, care rămâne cea mai solicitată pentru orice comunitate de utilizatori. Unii citesc conform programei școlare sau universitare, alții pentru extinderea orizontului de cultură, iar mulți pentru destindere. Un imbold pentru acest gen îl au programele de lectură ale BM, numeroasele lansări și prezentări de carte, precum și promovarea colecției prin diverse expoziții tradiționale și online.

Împrumutul cu o pondere mare îl constituie și documentele din domeniul *Generalități* care rămâne solicitat din considerentul că aici sunt incluse subiecte ale *managementului*, *planuri de afaceri*, *managementul resurselor umane*, *informatică*, *limbaje de programare*, *cultură și civilizație* – teme actuale pentru mai multe categorii. Îndeosebi, au fost consultate mai multe publicații din 004, *tehnica și știința calculatoarelor*, datorită cursurilor de instruire ale persoanelor de vârstă a treia, care doresc să deprindă metodele de lucru cu calculatorul, dar și a lecțiilor tehnologice organizate periodic în toate filialele.

Un sprijin în procesul de educație și de cercetare BM îl oferă și prin punerea la dispoziția utilizatorului a publicațiilor din domeniile *științelor exacte*, *istoriei*, *tehnicii*, *științelor sociale*, care se bucură de un interes constant. Din păcate, nu tot timpul răspundem acestor solicitări din lipsa noilor intrări în aceste domenii. Cel mai puțin s-a înnoit domeniul *Geografie*, la care apelează foarte mulți utilizatori cel puțin pentru faptul că vor să cunoască mai multe despre țările unde pleacă sau în care lucrează cineva din

familie. În anul precedent, cel mai des, nu au fost onorate cerințele cititorilor la următoarele teme: *cultura și arhitectura Moldovei în limba engleză, economia și politica Moldovei, educația preșcolară, educația civică, poezii în limba engleză, texte literare, dicționare în limba italiană, spaniolă și germană*. Cauza - lipsa literaturii.

Un aspect pozitiv al muncii bibliotecarilor, confirmat de statistica noastră sunt rezultatele din compartimentul *Arte*, în mod special *Muzică*. Odată cu catalogarea documentelor de muzică tipărită și descrierea detaliată a cuprinsului la Filiala de Arte „T. Arghezi”, precum și la secția de arte de la Filiala „M. Lomonosov”, am fost capabili să satisfacem din plin interesul pentru informația muzicală, componistică, orchestrală care vine să ajute tinerii, studenții, cercetătorii în procesul documentării. Prin dimensiuni cognitive, afective, emoționale muzica oferă cititorilor modele și valori general-umane, care le dezvoltă cultura, le modelează personalitatea, le descoperă talentul. De o popularitate deosebită s-au bucurat în acest an discurile de vinil. Având la dispoziție doar un singur pick-up melomanii au audiat cântecele anilor '60-'80, vocile de aur ale acestei perioade, care foarte rar sau unele chiar deloc nu sunt difuzate la posturile de radio și televiziune.

Lectura copiilor

Pe lângă basmele și poveștile care le încântă copilăria și le stimulează imaginația, copiii le plac foarte mult povestirile istorice, călătoriile, textele de acțiune. BM oferă pentru copiii de 7-10 ani o varietate de cărți pe înțelesul lor, începând de la enciclopedii frumos ilustrate până la romane fantastice. Mai puține titluri putem propune adolescenților, care au deja o gândire consolidată, preferințe variate, pasiuni multiple. Necesitățile spirituale, curiozitățile le-am satisfăcut prin reviste și enciclopedii, prin lucrări de sinteză, cărți cognitive, însumând **2 009 311** împrumuturi.

De un mare succes la copii s-au bucurat concursurile de cultură generală, cognitiv-educative, de inteligență, consacrate cunoașterii operelor scriitorilor contemporani, care influențează asupra necesității de a lectura mai multe lucrări din creația unui autor. Numai la ineditul concurs de la Filiala „Ștefan cel Mare” ***Cu scriitorii români devii faimos*** au participat peste 600 de utilizatori, care au citit cu succes din opera literară semnată de zece poeți și prozatori.

Preferințele lor pentru domenii nu prea diferă de cele ale adulților, important ca acestea să fie pe înțelesul lor. Nu facem o ierarhizare a importanței domeniului, fiecare are contribuția sa la formarea și educarea tinerei generații.

Împrumutul după limbi

Anul	Limba română	Limba rusă	Limba engleză	Limba germană	Limba franceză	Alte limbi
2013	5 145 000	1 449 751	80 295	127 602	51 993	82 687
2014	5 134 713	1 341 986	111 701	77 380	58 563	84 580
100%	75%	20%	1.6%	1,1%	0,9%	1,2%

În anul 2014 ponderea documentelor împrumutate revine limbii române – 5 134 713 sau 75%. Este o repartizare logică și firească, deoarece corespunde structurii utilizatorului, dar și componenței fondului de carte. Chiar și împrumutul electronic în marea lui majoritate este în limba română, el constituind din vizualizările de pe bloguri sau colecțiile electronice ale BM.

Împrumutul în limbile europene variază de la an la an, în funcție de ofertă, dar și de preferințe, care sunt deseori spontane. Solicitățile pentru cartea în limba germană s-au diminuat, cauza principală constituind-o sistarea activității cercurilor de studiere a acestei limbi în cadrul Centrului de carte germană, existența cărților doar într-un singur exemplar, care se împrumută la domiciliu, dar și numărul mic de achiziții (în fondul centrului au intrat în 2014 doar 85 de cărți). În schimb, cărțile în limba engleză au fost solicitate într-un număr mai numeros grație organizării în mai multe filiale a cercurilor de studiere a acesteia: „Ștefan cel Mare”, „M. Lomonosov”, „I. Mangher”, deschiderea la Biblioteca Centrală a Sălii de Carte în Limba Engleză cu peste 3 000 de titluri din diverse domenii. O excepție benefică a fost oferirea posibilității de a împrumuta aceste publicații și la domiciliu, utilizând Modulul „Circulație” care a fost în curs de testare, chiar dacă Biblioteca Centrală nu prestează asemenea serviciu și pentru alte publicații.

Or, dorința utilizatorului de a lua documentul la domiciliu, de a-l citi / studia mai pe îndelete, de a reveni la ideile și gândurile expuse de autor, de a medita asupra paginilor incitante este perpetuă. Cifrele de mai jos ilustrează stabilitatea și eficacitatea acestui serviciu pentru împrumutul în format tipărit. Cele 49% de împrumuturi la domiciliu vorbesc și despre calitatea colecției, iar dacă am avea posibilitatea achiziționării mai multor exemplare balanța ar înclina cu siguranță spre *domiciliu*.

Total	Sala de lectură	Domiciliu
4 881 782	2 516 507	2 365 275
100%	51%	49%

Împrumutul interbibliotecar

În dezideratul de a satisface necesitățile de informare și documentare ale utilizatorului, de a reduce numărul cerințelor neonorate BM recurge la serviciul de împrumut interbibliotecar, care asigură, astfel, inexistența anumitor documente în propriile colecții.

Pe parcursul anului, filialele au beneficiat de cărți și documente arhivare de la Biblioteca Uniunii Scriitorilor din RM și din Fondul special al Muzeului Național de Literatură Română „Mihail Kogălniceanu”.

În schimb, de colecțiile noastre (acest fapt denotă o dată în plus de calitatea colecției BM) au beneficiat bibliotecile: Colegiului Tehnologic, Colegiului Financiar - Bancar, Liceului Academic de Arte Plastice „Igor Vieru”, Academiei de Poliție „Ștefan cel Mare”, DIB ULIM, Colegiului de Construcții, Colegiului Politehnic, Liceului Teoretic „Mihai Viteazul”, Liceului Teoretic „Traian”, gimnaziului nr. 41, gimnaziilor nr. 53, nr. 7, Școlii auxiliare nr. 5, școlilor-grădiniță nr. 226 și 53; Grădiniței nr. 78.

Colecția variată și reprezentativă, în special prin documentele cu tematică eminesciană de la CAIE a fost de asemenea solicitată de bibliotecile liceelor și școlilor care au dorit să studieze mai profund și să promoveze opera lui Mihai Eminescu.

Cele mai solicitate au fost totuși cărțile lui Dumitru Matcovschi, scriitorul care a fost omagiat în 2014, deoarece fondul BM deține aproape toate cărțile și referințele despre el.

Mai intens au folosit acest serviciu filialele: „Ovidius”, „O. Ghibu”, „Târgu-Mureș”; CAIE, Filiala de Arte „T. Arghezi”, care a scanat și a expediat documente de muzică tipărită pentru cadrele didactice din România, Universitatea de Arte „George Enescu”.

Concluzii

Comunitatea de utilizatori ai BM, cu categorii fixe și clar definite, ale căror nevoi de informare sunt ușor de identificat, este în mare parte satisfăcută de prestația bibliotecii, de colecția ei și de serviciile oferite.

Completarea calitativă și cantitativă a colecției Bibliotecii Municipale cu publicații de diverse tipuri și conținuturi, organizarea mai multor expoziții de valorificare a ei, consolidarea și lărgirea ariei de colaborare cu instituțiile de învățământ liceal și superior în vederea organizării de acțiuni comune consacrate cărții și lecturii, vor contribui la creșterea numărului de utilizatori și de consultări, menținând viabilă importanța bibliotecilor, în soluționarea imperativelor de a ști, pentru toate categoriile de public aflate în aria noastră de deservire.

Chiar dacă în 2015 accentul se va pune pe promovarea culturilor europene, BM va amplifica popularizarea publicațiilor bazate pe valoare și tradiție națională. Or, literatura în acest sens constituie un factor cu eficiență deosebită.

UTILIZAREA RESURSELOR INFORMAȚIONALE

Asistența informațională

Serviciile de referință au o pondere tot mai mare în activitatea BM, mai ales în contextul actual, când utilizatorii sunt tot mai diverși în privința abilităților de regăsire a informațiilor și a nevoilor de informare, au așteptări tot mai mari legate de serviciile de referințe și doresc un mai mare acces la informație. Pentru a răspunde cât mai bine nevoilor și cererilor de informare ale utilizatorilor, bibliotecarii de referință oferă utilizatorilor diverse informații: bibliografice, factografice și de orientare prin intermediul punctelor de servire locale, inclusiv și a serviciilor electronice –Întreabă bibliotecarul; Bibliosesam (chat).

Astfel, anul 2014 s-a caracterizat printr-un număr ridicat de referințe bibliografice – **38 389** (inclusiv **18 546** referințe direcționale).

Această majorare a numărului de referințe poate avea mai multe explicații: a fost organizat atelierul profesional *Evidența tranzacțiilor de referință* (necesitatea căruia a fost solicitată din cauza evidenței incorecte a tranzacțiilor de referințe în majoritatea filialelor BM și angajarea noilor bibliotecari în filiale), impactul acestui atelier fiind schimbarea atitudinii bibliotecilor față de evidența referințelor în soft și studierii detaliate a ghidului metodic *BiblioReferințe*. În fiecare lună se monitorizează procesul de evidență a tranzacțiilor de referință înregistrate de filiale.

Analizând datele din ultimii ani, până la implementarea softului *BiblioReferințe* constatăm că numărul de referințe bibliografice s-a micșorat cu mult. Însă acest număr nu reflectă cifra reală a referințelor îndeplinite, deoarece multe biblioteci includ numai referințele complicate care necesită mult timp pentru căutare. Alte cauze sunt:

- majoritatea utilizatorilor dispun de calculator / internet la domiciliu și astfel au acces la informația necesară;
- creșterea numărului utilizatorilor care lucrează individual fără ajutorul bibliotecarului;
- prezența accesului liber la raft în majoritatea filialelor, care permite orientarea utilizatorilor de sine stătător în colecția de documente;
- utilizarea arhivei softului
- lipsa de timp și a problemelor tehnice ce nu permit evidența referințelor la unele filialele (din explicațiile bibliotecarilor);
- evidența selectivă a referințelor (cele mai complicate).

Analizând datele din tabel, putem observa că toate filialele BM au introdus referințele în soft. Filialele Biblioteca Centrală (4 579), „O. Ghibu” (4 297), „Ovidius” (3 274), BPD (2 945), „M. Lomonosov” (2 741), „Târgu-Mureș” (2 155) au înregistrat cel mai mare număr de referințe, iar cele mai puține

înregistrări sunt la filialele: *M. Drăgan* – (148), *V. Bielinski* (304), „Maramureș” – (308), „L. Rebreanu” (382). La câteva filiale se simte o creștere considerabilă a referințelor bibliografice în comparație cu anul 2013: Biblioteca Centrală (2013 – 1 352 ref.; 2014 – 4 579 ref.); „Târgu-Mureș” (2013 – 742; 2014 – 2 155), „L. Rebreanu” (2013 – 81; 2014 – 382), „A. Donici” (2013 – 46; 2014 – 540).

TRANZACȚII DE REFERINȚE							
Filiale	Referințe bibliografice	Tematice	De precizare	Factografice	Adresă	Direcționale	Total
Biblioteca Centrală	2134	1061	27	5	1041	2445	4579
CAE	1079	548	62	29	440	1132	2211
„A. Donici”	258	182	75	-	1	282	540
„A. Mickiewicz”	562	502	23	8	29	-	562
<i>A. Russo</i>	205	170	15	8	12	504	709
„Alba Iulia”	443	143	17	16	267	222	665
Filiala de Arte „T. Arghezi”	238	160	42	10	26	213	451
„M. Ciachir”	455	292	77	60	26	692	1147
<i>Codru</i>	389	385	2	-	2	101	490
BPD	1463	710	87	250	416	1482	2945
„H. Botev”	576	218	69	54	235	568	1144
„I. Mangher”	471	389	4	6	72	264	735
„L. Rebreanu”	372	81	133	6	152	10	382
„L. Ucraina”	405	142	70	63	130	287	692
<i>M. Costin</i>	408	243	59	10	96	962	1370
<i>M. Drăgan</i>	113	104	9	-	-	35	148
„M. Lomonosov”	1591	570	256	54	711	1150	2741
„Maramureș”	308	210	2	14	82		308
<i>N. Titulecu</i>	233	141	35	9	48	231	464
„O. Ghibu”	2968	571	121	-	2276	1329	4297
„Ovidius”	1394	936	1	-	457	1880	3274
<i>Traian</i>	310	181	87	-	42	336	646
„Transilvania”	761	755		6		976	1737
„Târgoviște”	688	630		58		1450	2138
„Târgu-Mureș”	1404	468	225	70	641	751	2155
<i>V. Bielinski</i>	116	80	4	1	31	188	304
„Ștefan cel Mare”	491	318	36	11	126	1056	1547
Total:	19 843	10198	1538	748	7359	18 546	38 389

Cele mai solicitate au fost referințele **tematice 10 198**, fiind urmate de referințele **de adresă – 7 359**, **de precizare – 1 538** și **factografice – 748**. Mai multe referințe tematice au înregistrat Biblioteca Centrală (1 061) și filialele „Ovidius” (936), „Transilvania” (755), BPD (710), „Târgoviște” (630) etc. La filialele „O. Ghibu”, „M. Lomonosov”, „Târgu-Mureș” a crescut semnificativ numărul referințelor de adresă (2013 – 6 806) și de precizare (2013 – 1 163). Cititorul dorește informația concretă despre carte, autorul cărții, titlul edițiilor periodice etc. La câteva filiale cele mai solicitate referințe au fost cele de adresă: „O. Ghibu” (2 276), „M. Lomonosov” (711), „Târgu-Mureș” (641), „Alba Iulia” (267), „H. Botev” (235). Multe

persoane, care chiar dacă găsesc lucrarea pe internet, preferă s-o citească în format tradițional, ceea ce le permite să revină la anume pasaje, să facă notițe, să înțeleagă mai bine unele idei sau cititorul dorește informația concretă (cartea, autorul, denumirea edițiilor periodice).

Temele cele mai interesante au fost:

- *Evoluția statutului femeii într-o societate în schimbare, Obiceiul „Hora satului”, Soluționarea conflictelor dintre elevi și profesor, Estetica la locul de muncă, Formarea Teatrului Național profesionist din Republica Moldova, Bolile provocate de consumarea unei ape poluate, Impresionismul în pictură* (Filiala „Târgu-Mureș”);

- *Жанр портрета в живописи; Правила деловой переписки; Великий пост – история, традиции; Абстракционизм в изобразительном искусстве, Шедевры архитектуры Антонио Гауди; Проблема ханжества в современном обществе; Тайные общества масонов; Лев Толстой в Бессарабии* (Filiala M. Costin).

Cele mai complicate referințe pentru îndeplinirea cărora a fost nevoie de mai mult timp (Filiala M. Costin): *Жанр хороводной песни; Оружие, военная форма, награды периода Отечественной войны 1812 г.; Весна в живописи русских художников: описание и репродукции; Стихотворная форма «танка» в японской поэзии; Как научиться писать стихи etc.*

Referințe tematice mai dificile de realizat au fost și la Filiala „O. Ghibu” și s-au referit la: ghidarea profesională; teorie și critică literară cu referire la modernitatea literaturii române; cărți de sondaje și opinie publică; despre simbolurile literare și culturale; despre educația religioasă; despre avangarda românească (teorie și lucrări artistice); despre cele mai puțin cunoscute dar și cele mai uimitoare locuri geografice; despre curentele artei picturale; despre antreprenoriat și gestionarea banilor.

La Filiala „M. Lomonosov” printre referințe se enumeră cele ce țin de literatură și religie: despre motive religioase în creația lui A. Blok *Монастыри Молдовы, Жизнь всех святых etc.*

Mai puțin solicitate au fost **referințele factografice** (748), deoarece majoritatea utilizatorilor au acces la internet și pot găsi rapid informația care îi interesează. Totuși, au fost și solicitări de acest gen, câteva exemple de la Filiala „Târgu-Mureș”: *Când a obținut premiul pentru literatură Jose Saramago, În ce an Mussolini se alătură lui Hitler în război, Când se înființează primele tipografii private?, În ce an are loc bătălia de la Grivița?, În ce an debutează editorial scriitorul Titus Știrbu? ș.a.*

Referințe **de precizare** (1 530) au fost solicitate atât de copii, cât și de maturi. De cele mai multe ori, solicitantul nu cunoaște autorul cărții, povestirii, lucrării de care are nevoie. Câteva dintre cele mai interesante referințe de precizare: Povestirea *Insula Lupilor* de Mihail Sadoveanu (titlul corect: *Ostrovul lupilor*), *Ghicitori cu flori* de Manole Neagu (titlul corect: *Ghicitori cu mir de flori*), *Cuza Vodă în memorie*

(titlul corect: *Cuza Vodă in memoriam*), Cartea *Era diavolului* de Luigi Ugolini (titlul corect: *Era Diavolo*) – Filiala „Târgu-Mureș”.

În 2014, ca și în anii precedenți, utilizarea resurselor informaționale nu a suferit schimbări semnificative. Colecția tradițională de carte a rămas cea mai solicitată resursă informațională. Utilizarea **internetului** (9,3%) la îndeplinirea referințelor are o cifră mult mai mică în comparație cu **raftul** (79%), dar din rapoartele unor filiale ca „Ștefan cel Mare” (353), „M. Ciachir” (264), „Târgoviște” (261), *M. Costin* (230) putem observa că internetul este resursa informațională cea mai solicitată. La filialele *M. Costin* și „M. Ciachir” 56% și respectiv 58% din referințele bibliografice au fost îndeplinite cu ajutorul Internetului, acest fapt fiind cauzat și de insuficiența unei varietăți de documente. Filialele care au utilizat internetul mai puțin în îndeplinirea referințelor bibliografice în 2014 au fost: Filiala de Arte „T. Arghezi”; „Alba Iulia”; „I. Mangher”; „Maramureș”; Biblioteca Centrală. La filialele „A. Donici”, *L. Rebreanu*, *M. Drăgan*, *N. Titulescu*, *Traian* și „Transilvania” această resursă nu a fost utilizată. O explicație al acestui fapt ar putea fi solicitarea de către utilizatori a informației din ediții tipărite, internetul fiind utilizat doar în cazul lipsei literaturii date în bibliotecă. Altă cauză ar putea fi că unele biblioteci au un fond bogat și divers de documente sau bibliotecarii dau prioritate raftului în defavoarea internetului.

Baza de date **Jurist** a fost utilizată în anul de referință la **BPD** (620). BPD menționează că s-au confruntat cu o serie de factori ce au condus la o îngreunare a asigurării la nivel a deservirii utilizatorilor: lipsa accesului la bazele de date **Hein online**, **EBSCO**, accesul parțial (fără actualizare în 2014) la bazele de date *Moldlex* și *Practica judiciară*.

Utilizarea **OPAC-ului** (1 190) în realizarea referințelor bibliografice este destul de mică, filialele care au folosit mai frecvent această resursă sunt: Biblioteca Centrală (853 de referințe), CAIE (85), „M. Ciachir” (75), „O. Ghibu” (38), „Ștefan cel Mare” (38), iar unele biblioteci cum ar fi „M. Lomonosov”, „I. Mangher”, „Târgoviște”, „Târgu-Mureș” nu au utilizat deloc această resursă informațională. Acest fapt poate fi explicat și prin accesul liber la raft în filiale, prin existența în unele biblioteci a unui fond bogat și divers de documente sau bibliotecarul singur aduce cartea utilizatorului, prin faptul că în OPAC nu se reflectă fondurile tuturor filialelor BM. OPAC-ul este utilizat mai frecvent de bibliotecile mai mici și pentru a direcționa utilizatorul în alte filiale în cazul în care nu dispun de documentele solicitate.

Referindu-ne la evidența **referințelor direcționale**, ce includ acordarea asistenței în localizarea serviciilor bibliotecii, orarul bibliotecii, informarea despre activitățile bibliotecii, constatăm un număr de **18 546** referințe direcționale pentru anul 2014, cu 8 776 mai multe, comparativ cu anul 2013 (9 770).

Din datele livrate de softul *Biblioreferințe* observăm că numai **294** de referințe din cele 19 051 sunt nesatisfăcătoare, cele mai multe (169) fiind înregistrate la Filiala „M. Lomonosov”. Cauza acestora este lipsa documentelor solicitate de către utilizatori.

În realitate cifra referințelor nesatisfăcătoare este mult mai mare. Numărul înregistrat reflectă doar o parte din acestea. Acest fapt se explică prin neacordarea atenției cuvenite procesului de înregistrare a referințelor nesatisfăcătoare. Evidența referințelor nesatisfăcătoare este necesară pentru dezvoltarea ulterioară a colecțiilor bibliotecilor.

Clasificarea referințelor după limbi nu s-a schimbat pe parcursul anilor, ca și în anul trecut pe primul loc se află referințele în **limba română** (15 461) **81%**, urmat de cele în limbile **rusă** (3 549) 18,6%, **ucraineană** (160) 0,83%, **engleză** (48) 0,25%, **găgăuză** (32) 0,16 %, **bulgară** (31) 0,16 % și altele (22) 0,1%.

Referințele în limba engleză (48) și franceză (17) în realitate sunt mai mari decât cifra înregistrată, dar deoarece în majoritatea filialelor este acces liber la raft, utilizatorul își găsește singur informația necesară. (ex. Biblioteca Centrală, Sala de carte engleză). Lipsa referințelor în limba germană în Biblioteca Centrală denotă faptul că Sala de carte germană nu înregistrează referințele. Numai Filiala „I. Mangher” a înregistrat o singură referință în limba germană. Unele filiale specializate („M. Ciachir”, „L. Ukrainka”, „H. Botev”) au efectuat evidența referințelor în limbile găgăuză, ucraineană, bulgară, ceea ce în anul trecut au fost mult mai puține.

Interesele utilizatorilor nu variază mult de la an la an. În 2014 cele mai solicitate domenii au fost: *Literatura* (41%), *Dreptul* (8,6%), *Istoria* (6,7%). Un interes deosebit în anul 2014 utilizatorii au manifestat pentru domeniile: *Psihologie* (4,1%), *Medicină* (3,8%), *Artă* (3,4%), *Generalități* (3%), *Geografie*, *Religie*, *Lingvistică* etc. Mai puțin solicitate au fost alte domenii: *Tehnică*, *Industria*, *Sportul* ș.a. Astfel, la Filiala „O. Ghibu” cele mai solicitate cerințe au fost cele din domeniile psihologiei, științelor comunicării, dezvoltării profesionale, managementului organizațional; la Filiala „Transilvania” acestea au fost – psihologia, beletristica, medicina; la Filiala „I. Mangher” s-a întrebat religia, beletristica, istoria etc., iar la Filiala „Maramureș” preponderența după domenii și tipul acestora revine istoriei, literaturii române și universale, psihologiei.

Prin intermediul serviciului virtual de referință **Întrebă bibliotecarul** de pe pagina www.hasdeu.md pe parcursul anului 2014 au fost primite **126 de întrebări** și tot atâtea răspunsuri au fost acordate utilizatorilor. Comparativ cu anul 2013 (118 întrebări) numărul întrebărilor au fost în creștere, dar cifra este la fel de pesimistă, în anul 2012 prin intermediul acestui serviciu au fost acordate **509** întrebări. Cele mai multe întrebări au fost la categoriile: solicitare de carte, reguli de împrumut, programul bibliotecii, precum și activități culturale la BM. Arhiva serviciului a fost accesată de **2 187** de ori în cadrul a **357** de sesiuni.

Serviciul virtual **Bibliosesam** (chat) în anul 2014 a înregistrat **2 251** de vizite și **3 048** de vizualizări de pagină. Indicatorii statistici arată **1 475** de vizitatori unici, fiind efectuate **60** de conversații.

Comparativ cu anul 2013 cifra indicatorilor: *vizite*, *vizualizări* și *vizitatori unici* au fost în creștere, iar indicatorul *conversații* a fost în scădere cu 12 unități.

Concluzii

După examinarea rapoartelor filialelor am constatat că în acest an, numărul referințelor bibliografice și direcționale a crescut considerabil. Evidența referințelor bibliografice coincide cu datele din softul *Biblioreferințe*, ceea ce denotă că bibliotecarii au însușit deprinderile necesare de utilizare a softului. Pentru obținerea performanțelor este necesară o promovare mai amplă a serviciilor virtuale **Întrebă bibliotecarul** și **Bibliosesam** (chat) atât în rețele de socializare, cât și tradițional: materiale promoționale, lecții de instruire a utilizatorilor.

INFORMAREA UTILIZATORULUI

Liste bibliografice (tradiționale, virtuale)

Listele bibliografice au fost întocmite conform planului de activitate și priorităților anului, a datelor remarcabile și a celor mai frecvente solicitări: în ajutorul procesului de învățământ, la îndeplinirea temelor de acasă etc.

În anul 2014 au fost elaborate în total **170** (228 în 2013) de liste bibliografice. Numărul de liste bibliografice a fost unificat (tradiționale și virtuale), deoarece ele au aceeași destinație. Forma de furnizare a informației diferă: unele sunt înregistrate pe calculator și transmise prin poșta electronică, altele plasate pe blogurile bibliotecii sau tipărite în format tradițional. Un număr mare de liste bibliografice sunt plasate pe blogurile filialelor. S-a diminuat numărul de liste bibliografice, filialele explică acest fapt că nu sunt atât de populare ca sursa de informare. Iar de fapt majoritatea listelor bibliografice sunt elaborate formal, pentru raport, tematica fiind banală, lipsește creativitatea și atractivitatea lor.

Câteva exemple de liste bibliografice cu teme interesante:

- *Comunicarea în afaceri și afacerea comunicării; Autocunoaștere, dezvoltare personală și comunicare* (Filiala „O. Ghibu”);
- *Великие... в романах; Межэтнические отношения в Республике Молдова* (Filiala „M. Lomonosov”);
- *Умная страница, помоги учиться!* (Filiala „L. Ukrainka”);
- *Să fim prieteni cu sportul; Scriitori polonezi. Date remarcabile* (Filiala „A. Mickiewicz”);
- *Calitatea în biblioteci, Traficul de ființe umane* (BPD);
- *Să auzim vocea copilului* (despre drepturile copiilor); *Citim și zburăm pe mări și țări* (Filiala A. Russo);

- Să dăruim cultură românească (Filiala „Transilvania”);
- Scriitori evrei despre Chișinău; Av: istoria transmisă prin legende; Scriitori evrei – membri ai PEN clubului internațional; Образ лошади в художественной литературе (Filiala „I. Mangher”);
- Найди свою книгу (книги для подростков) (Filiala M. Costin);
- Europa – oportunități și perspective; Drepturile și libertățile noastre – scut ce ne apără (Filiala „Târgu-Mureș”);
- Cântece pe versurile lui D. Matcovschi din colecția Filialei de Arte „T. Arghezi”;
- Sub zodia muzeografică: Noaptea Europeană a Muzeelor (Biblioteca Centrală).

Departamentul „Memoria Chișinăului” a acordat o atenție deosebită elaborării listelor bibliografice.

Au fost elaborate liste și buletine bibliografice planificate și neplanificate (la cerere):

- Nemți celebri din istoria Chișinăului: către aniversarea a 200-a de la stabilirea primelor colonii germane în Basarabia (37 surse);
- 125 de ani de la începuturile istoriei transportului urban de pasageri din Chișinău (42 surse);
- Resurse de informare și documentare pentru prestători de servicii sociale (54 surse);
- Carol Schmidt – primarul Chișinăului (30 surse);
- Date memorabile ale Chișinăului și Republicii Moldova (2015-2016) (pentru Banca Națională a RM);
- Principiile de bază ale contabilității (10 surse);
- La sécurité nationale (25 surse);
- Coloniștii germani în Basarabia (pentru Ambasada Germaniei) (48 surse).

Buletine informative – 5

Informarea utilizatorilor despre colecțiile bibliotecii s-a efectuat prin intermediul *buletinelor informative*. Buletinele informative conțin descrierea bibliografică, adnotarea și coperta documentului și sunt plasate pe blogurile filialelor. Mai jos oferim câteva exemple

- *Conacele boierești din Republica Moldova* (pentru Banca Națională a RM) (49 de informații cu foto și referințe bibliografice) (Departament „Memoria Chișinăului”);
- *e-Buletinul informativ – Achiziții 2014* (Filiala „Ovidius”);
- *Al cunoaște pe Eminescu, al face cunoscut lumii* (CAIE) (33 de informații);
- *Intrări de carte evreiască în Bibliotecă în semestrul II al anului 2013 și în I semestru al anului 2014* (119 de informații); *Lista publicațiilor periodice, intrate în Bibliotecă pe parcursul anului 2014* (127 de informații) (Filiala „I. Mangher”);

- *Donație din colecția personală a elevului clasei a VII-a de la Liceul Teoretic „Ramban”, Bogdan Zelinski (282 de informații) (Filiala de Arte „T. Arghezi”).*

Mape tematice, fișiere

Mapele tematice rămân a fi una din formele accesibile de informare a utilizatorilor la unele biblioteci. Ele vin să completeze colecțiile bibliotecii la diferite teme cu cele mai amănunțite date publicate în edițiile periodice, descrieri analitice din culegeri, antologii etc. Filialele continuă procesul de completare a mapelor tradiționale. În anul 2014 numărul mapelor tematice a ridicat puțin la **101** (2013 - 96) (2012 - 150). Iată câteva titluri reușite de mape tematice nou create:

- *Apropiind țări și popoare (Ucrainenii din Moldova) și Materiale didactice pentru Ziua bibliografiei* (Filiala „L. Ukrainck”);
- *Să cunoaștem florile din Dendrariu* (Filiala V. Bielinski);
- *Muzica este o izbucnire a sufletului* (Filiala de Arte „T. Arghezi”);
- *Oamenii de artă din Israel și diasporă, Antisemitism în Moldova* (Filiala „I. Mangher”);
- *Poezii pentru copii: anotimpurile, mama, patria* (Filiala „Târgu-Mureș”).

Cea mai solicitată mapă tematică pentru utilizatorii bibliotecilor este mapa *Chișinău*, pe care o dețin aproape toate filialele BM: *Chișinău: Sărbători. Tradiții. Obiceiuri* (Filiala M. Costin); *Chișinău – orașul meu* (Filiala „Târgu-Mureș”); *Industria Chișinăului* (Filiala Traian); *Istoria Chișinăului* (Filiala „M. Lomonosov”).

Filiala „I. Mangher” deține cel mai mare număr de mape tematice – **16** și unica ce deține **2 fișiere** tematice în format tradițional: *Cultura muzicală a Moldovei*, *Cultura muzicală a Israelului*, ele fiind completate cu 65 de fișe.

Activități bibliografice

Zile de informare

Ziua de informare reprezintă o formă a asistenței informaționale și o activitate importantă de informare a publicului despre colecțiile de documente pe care le deține biblioteca. Pe parcursul anului 2014 s-au organizat **160** de zile de informare (în 2013 – **135**).

Dacă în anii precedenți majoritatea zilelor de informare au fost desfășurate referitor la **edițiile noi**, în 2014 filialele au organizat mai multe Zile de informare **tematice**. Ele au avut ca scop familiarizarea utilizatorului cu diverse domenii din colecția bibliotecii, organizate cu ocazia diferitelor aniversări. Câteva exemple de zile de informare tematice organizate de BM în 2014:

- *Шведский стол для книголюбів* (Filiala „L. Ukrainka”);
- *Mărțișor – simbolul primăverii* (Filiala V. Bielinski);

- *Poeți contemporani din Basarabia* (Filiala „Maramureș”);
- *O zi magică de lectură – patru zile de informare în legătură cu primirea noilor cărți* (Filiala A. Russo);
- *Umbrele colorate ale adolescenței* (Filiala „Transilvania”);
- *Chișinău – oraș natal, tezaur sfânt* (Filiala „A. Donici”);
- *E- biblioteca; Каждой книге – ее читателя* (Filiala „H. Botev”);
- *Muzica – expresia vieții* (Filiala „L. Rebreanu”);
- *Приглашение к чтению молодежи* (Filiala M. Costin);
- *Cărți de succes care au fost ecranizate* (Filial „Târgu-Mureș”).

La Zilele de informare au participat **12 042** de utilizatori.

Reviste bibliografice

Organizarea și desfășurarea revistelor bibliografice contribuie la procesul de promovare a colecțiilor și de informare a utilizatorilor. Ele au fost organizate ca un eveniment separat, precum și în cadrul altor activități (prezentări de carte, întâlniri cu personalități, zile de informare etc.).

Numărul revistelor bibliografice a crescut. În 2014 au fost organizate **939** de reviste bibliografice (881 în 2013). Această cifră include și revistele virtuale, plasate pe blogurile filialelor, pe SlideShare. Creșterea revistelor poate fi explicată și prin repetarea unor reviste (teme) pe parcursul anului și existența unor probleme în interpretarea termenilor *revista bibliografică* și *expoziție online*.

În unele filiale această formă de informare a utilizatorilor este foarte solicitată: CAIE – 211; M. Costin 97; Biblioteca Centrală – 75; „O. Ghibu” – 63, „M. Lomonosov” – 60, dar sunt și filiale la care revistele bibliografice se organizează foarte rar: „Maramureș” – 8; M. Drăgan – 7; Filiala de Arte „T. Arghezi” – 4; BPD – 4.

La acest compartiment trebuie de menționat Filiala „A. Mickiewicz”, care pe lângă revistele bibliografice tradiționale, a organizat și câteva virtuale și într-un mod mai inovativ. Spre exemplu, revistele

- *Gătitul este o artă*, ne-a permis să dăm frâu liber imaginației. Din timp au fost pregătite câteva din bucatele prezentate în carte, apoi colaboratorii bibliotecii și câțiva dintre utilizatori au fost fotografiați, în acest mod, demonstrând atât cartea, cât și produsul pe care îl putem obține răsfoind cartea propriu-zisă.
- *Fericirea – ce e ea?* O altă revistă bibliografică care a provocat bibliotecarii să găsească răspuns la această întrebare... în cărți.

- *Cartea mea preferată* – ne-a permis să implicăm și utilizatorii noștri. Fiind o variantă video, copiii, pentru că a fost o revistă pentru copii, au avut posibilitatea să-și prezinte cărțile sale preferate provocând în acest mod și alți copii la lectură.

Alte exemple de reviste bibliografice:

- *Молитвы русских поэтов; Читаем хорошую поэзию в хороших переводах; Крутые повороты сюжета* (Filiala „M. Lomonosov”);
- *Scriitori născuți în luna..., Am un nume frumos; Astăzi citim despre limba noastră* (Filiala „Ștefan cel Mare”);
- *Cunoaștem Franța prin intermediul lecturii* (Filiala Traian);
- *Умная страница, помоги учиться!; La toate ale voastre „ce?” „unde?” și „cînd?” cărțile deștepte vor răspunde oricînd; Книга не пряник, а к себе манит* (Filiala „L. Ukrainka”);
- *Informare și inovare; Forța umorului; Tezaur strămoșesc; Muzeele Chișinăului; Pagini din istoria Teatrului Național Mihai Eminescu* din Chișinău (Filiala „O. Ghibu”);
- *Lecturi de voiaj; Patrimoniul bibliografic al Filialei „Ovidius”; Forme de artă și expresii nonverbale* (Filiala „Ovidius”);
- *Cele mai frumoase cărți de dragoste din toate timpurile* (Filiala „Maramureș”);
- *Cărțile care ajută să gătim sănătos și gustos; Trei culori și o singură vorbire – Românească; Ziua Europei – parada statelor europene* (Filiala „Transilvania”);
- *Букет прекрасных дам... ; Семья Перух – жизнь и творчество; Добрый мир любимых книг* (Filiala „H. Botev”);
- *Анна Франк – девочка легенда; Легенда по имени Мессинг; Книга – история и реальность, память и будущее* (Filiala „I. Mangher”);
- *Rețetă de frumusețe E timpul bicicletelor* (Filiala „L. Rebreanu”);
- *Noi ♥ Chișinăul; Foreign Languages?; Cascade literare din fluxul American* (Biblioteca Centrală).

CULTURA INFORMAȚIEI

Tranzacții de instruire (lecții, consultații)

Formarea și educarea culturii informației a utilizatorului rămâne a fi unul din obiectivele de bază ale activității unei biblioteci. Ea presupune formarea competențelor informaționale și bibliografice, educarea tehnologică a utilizatorilor prin intermediul lecțiilor și consultațiilor bibliografice, activităților interactive; formarea culturii lecturii, promovarea culturii informației.

Activitatea BM în această direcție pe parcursul întregului an a fost axată pe un șir de activități organizate sub formă de tranzacții de instruire: lecții /ore informaționale, consultații, precum și activități

metodice organizate de Departamentul „Memoria Chișinăului” – ateliere profesionale adresate bibliotecarilor etc.

Scopul tranzațiilor de instruire constă în familiarizarea utilizatorilor cu cunoștințe în domeniul bibliografiei; utilizarea catalogului electronic OPAC, navigarea în internet, utilizarea serviciilor electronice și resurselor informaționale de pe site-ul BM, blogurile bibliotecilor; înregistrarea pe rețele sociale, prezentarea blogului, fondului de referință, a edițiilor periodice etc.

Filiala de Arte „T. Arghezi” în anul 2014 a venit în ajutorul prietenei și criticului de teatru Elena Matievschi și a realizat **12 lecții tehnice** cu diferite teme privind: *atașarea unui document, expedierea unui articol* ș.a.

TRANZAȚII DE INSTRUIRE					
Localizare	Bibliografice	Informaționale	Tehnice	Consultații	Total
Biblioteca Centrală	56	42	83	2 072	2 253
Filiala „I. Mangher”	98	21	71	68	258
Filiala de Arte „T. Arghezi”	40	37	18	34	129
Filiala „L. Rebreanu”	2	4	4	6	16
Filiala „Alba Iulia”	11	21	22	39	93
Filiala „M. Lomonosov”	163	536	112	417	1 228
Filiala „L. Ukrainka”	10	10	10	468	498
CAIE	203	270	72	651	1 196
Filiala <i>Codru</i>	28	28	3	115	174
Filiala <i>N. Titulecu</i>	72	52	27	32	183
Filiala „Transilvania”	131	918	513	248	1 810
Filiala „Târgu-Mureș”	685	481	141	193	1 500
Filiala „Ovidius”	347	36	20	306	709
Filiala <i>M. Costin</i>	388	318	0	373	1 079
Filiala „A. Mickiewicz”	150	100	80	106	486
Filiala „Ștefan cel Mare”	149	45	31	152	327
Filiala <i>A. Russo</i>	245	103	69	83	500
Filiala „O. Ghibu”	100	20	3	2259	2 271
Filiala „H. Botev”	242	29	85	134	490
Filiala <i>Traian</i>	122	59	27	23	231
Filiala „M. Ciachir”	176	124	37	118	455
Filiala <i>M. Drăgan</i>	33	6		24	63
Filiala BPD	310	214	281	170	975
Filiala „Maramureș”					
Filiala „Târgoviște”	27	19	5	942	993
Filiala <i>V. Bielinski</i>	52	40	34	48	174
Filiala „A. Donici”	34	58	40	121	253
total:	3 874	3 591	1 788	9 202	18 455

În anul 2014 BM „B.P. Hasdeu” a organizat **18 455** de acțiuni de instruire, cu o creștere de **7 502** față de anul 2013 – 10 953 de tranzații de instruire. Dintre care **9 253** (2013 – 4 743) de lecții: *Lecții bibliografice* – 3874; *Lecții informaționale* – 3 591; *Lecții tehnice* – 1 788 și **9 202** (2013 – 6 210) de *consultații*. Putem explica această creștere prin evidența corectă a tranzațiilor de referință în softul *Biblioreferințe*, în comparație cu anul precedent, prin implicarea mai activă a bibliotecarilor în procesul de instruire a utilizatorilor. Acest număr mare de tranzații de instruire se datorează filialelor: Biblioteca Centrală, „O. Ghibu”, „Transilvania”, „Târgu-Mureș”. Însă câteva filiale țin corect evidența, ceea ce ne demonstrează tabelul de mai sus. Diferența mare între date se explică prin confundarea consultațiilor cu lecțiile.

Ziua bibliografiei la BM „B.P. Hasdeu”

În 2014 la BM „B.P. Hasdeu” s-a desfășurat a VI-a ediție a Zilei bibliografiei. Ca și în anii precedenți ea a fost orientată spre dezvoltarea culturii informației a utilizatorilor. Tema Zilei bibliografiei din acest an a fost la libera alegere. Departamentul „Memoria Chișinăului” ca centru metodic, a elaborat și a expediat către filialele BM un **plan model** cu sugestii în vederea desfășurării Zilei bibliografiei, precum și exemple de activități. Au fost elaborate în premieră patru activități bibliografice ca suport metodic:

1. concursul intelectual *Personalități notorii în biobibliografiile BM „B.P. Hasdeu”*;
2. jocul de cuvinte încrucișate *Cunoaștem bibliografiile BM „B.P. Hasdeu”*;
3. testul bibliografic *Câștigă un milion*;
4. rebusul *Ce ne spun imaginile*.

Ziua bibliografiei din acest an s-a desfășurat cu mare succes în majoritatea filialelor, fiind una din cele mai bogate zile în evenimente și activități în comparație cu anii precedenți, având o mare rezonanță și pe rețelele de socializare. Filialele au conștientizat semnificația și rolul Zilei bibliografiei, promovând serviciile de referință, instruind utilizatorii în procesul de căutare și orientare în utilizarea aparatului bibliografic a resurselor tradiționale și electronice. Au fost organizate: lansări de biobibliografii, prezentări ale biobibliografiilor cu participarea personalităților bibliografiate, lecții, reviste bibliografice, prezentări de carte, activități interactive (jocuri, concursuri, ringuri bibliografice), prezentări de materiale promoționale, elaborate de BM „B.P. Hasdeu”, expoziții de documente (ediții de referință, bibliografii, biobibliografii și alte publicații editate de BM).

În acest an majoritatea filialelor au acordat o atenție deosebită promovării activităților desfășurate pe *Facebook*, informația fiind postată imediat după finisarea activității, drept rezultat primind comentarii de apreciere și laudă.

Informația despre rezultatele Zilei bibliografiei a fost plasată și pe blogurile filialelor: Biblioteca Centrală, „O. Ghibu”, „Târgu-Mureș”, CAIE, A. Russo, „L. Rebreanu”, N. Titulescu, „Transilvania”, „I. Mangher” etc.

În *Ziua bibliografiei* filialele BM au prezentat utilizatorilor un șir de activități desfășurate în scopul perfecționării culturii bibliografice a informației. Toate manifestările au provocat un mare interes și s-au desfășurat la un nivel profesional. Utilizatorii au fost mulțumiți de informațiile prezentate. Cititorii bibliotecii participă cu mare interes la aceste manifestări, unde pot afla informația necesară. Însă, s-a observat că în unele filiale *Ziua bibliografiei*, încă nu este bine cunoscută de cititori, majoritatea dintre ei nu cunosc ce informație pot găsi în bibliotecă și cum să folosească această informație. Ziua bibliografiei trebuie să fie bine reclamată astfel ca cititorii cointeresați să primească și să folosească această informație în viața profesională și în autoinstruire, iar elevii și studenții în procesul de învățământ. Fiecare cititor-participant a acumulat informațiile necesare din activități și a descoperit că poate găsi orice informație de care are nevoie.

Impactul Zilei bibliografiei:

Activități	178
Participanți	3 328
Împrumut	5 481

Utilizarea bibliotecii

BIBLIOTECA MUNICIPALĂ ONLINE

Prezența în mediul electronic a resurselor informaționale ale bibliotecii este o realitate. Serviciile electronice facilitează și micșorează simțitor timpul de acces la sursele de informare, fiind totodată și un indice de performanță și promovare socială. Biblioteca își racordează activitatea, punând un accent pe interacțiunea cu utilizatorul. În anul de referință activitatea Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” în spațiu virtual este marcată de un flux major de utilizatori virtuali, care vor să fie la curent cu cele mai noi apariții editoriale, cu activitățile și cu serviciile bibliotecii. Luând în considerație necesitățile informaționale ale utilizatorilor, Biblioteca Municipală a lărgit oferta de resurse, punând la dispoziția utilizatorilor cărți electronice prin intermediul unui nou serviciu – împrumutul cărților electronice pe dispozitive speciale de lectură a lor (e-readere). Biblioteca a examinat serviciile electronice din punctul de vedere al utilizatorului și al bibliotecarului, organizând sondajele *Preferințele tinerilor de la o bibliotecă în spațiul online* și *Percepția și satisfacția tinerilor la o bibliotecă modernă* și punând în discuție subiectul la Colocviile de vară *Provocările bibliotecilor: cărțile electronice*, Conferința anuală a BM *Acceptam provocările – celebrăm succesele*. Biblioteca a depus un efort în oferirea accesului la colecția de cărți în limba engleză a Bibliotecii Centrale prin intermediul catalogului electronic, lansând și împrumutul electronic.

Sistemul Informațional de Gestiune a Activității Bibliotecii

În anul 2014 Sistemul Informațional de Gestiune a Activității Bibliotecii (SIGA) a fost utilizat în activitatea BM pentru înregistrarea utilizatorilor, catalogarea și evidența achizițiilor noi (cărți, seriale, documente audiovizuale, artefacte, cărți electronice etc.), evidența presei, descrierea analitică și circulația documentelor la Biblioteca Centrală (în regim de testare).

La 1 ianuarie 2015 catalogul electronic al BM înglobează **155 060** de titluri în **310 070** de exemplare (26% din fondul total al BM). Pe parcursul anului de referință Departamentul management infodocumentar a înregistrat **48 096** de intrări noi (cărți, muzică tipărită, publicații seriale, documente AV, documente electronice, hărți, tablouri, timbre) și **3 920** de documente de muzică tipărită, catalogate retrospectiv de filialele de Arte „T. Arghezi” și „M. Lomonosov”.

În anul de referință redactorii Catalogul Electronic Partajat BM au redactat **48 182** de descrieri bibliografice, înregistrări de autoritate, exemplare, au creat barcode, acordând, în același rând, ajutor metodic filialelor implicate în catalogarea documentelor: Biblioteca Centrală, filialele de Arte „T. Arghezi”, „M. Lomonosov”, BPD.

Pe parcursul anului au fost organizate **28** de traininguri pentru bibliotecari, inclusiv pentru noii angajați, peste **100** de consultații cu scopul de a elimina problemele privind utilizarea SIGA, subiectele

activităților de instruire fiind axate pe utilizarea modulelor *Catalogare, evidență seriale, Circulație, OPAC, Achiziții*, la care au participat circa 50 de bibliotecari, implicați în activitățile de catalogare, evidență a colecției, circulație.

Implementarea Modulului Circulație al SI, care permite împrumutul automatizat al documentelor în sălile de studiu, dar și la domiciliu, a precedat o perioadă de testare a lui la Biblioteca Centrală. În perioada februarie-decembrie 2014 a fost testată *circulația in house* a presei și în perioada septembrie-decembrie 2014 pentru *circulația documentelor* în Sala de carte engleză și parțial în Depozitul central. Perioada de testare va continua până în luna martie 2015.

Împrumutul (*in house*) sau consultarea presei în bibliotecă se efectuează prin intermediul unui mecanism simplu, numit *Utilizare locală*, care permite contabilizarea edițiilor împrumutate. Pentru a începe procesul toate ziarurile și revistele de la Biblioteca Centrală au fost barcodeate / inventariate – fiecărei legături i s-a atribuit un cod de bare, menirea căruia este evidența utilizării acestui tip de documente. După introducerea acestui tip de circulație s-a observat diminuarea numărului de ediții periodice consultate în bibliotecă. Acest fapt fiind motivat de următoarele:

a) reticența bibliotecarilor față de noua metodă de evidență, manifestată prin neatenție și rezervă în efectuarea acestui proces

b) accesul deschis la colecția de ziare și reviste – bibliotecarul nu întotdeauna observa cine și ce a consultat și nu fixa în catalog utilizarea resursei (7 531 de împrumuturi în 2014, pentru comparație în 2013 – 13 872)

Din septembrie s-a decis testarea împrumutului documentelor din Sala de carte engleză, fondul căreia era integral catalogat. Bibliotecarii de la Biblioteca Centrală au redactat exemplare pentru a disponibiliza documentele în OPAC. În perioada testării au fost elucidate câteva aspecte legate de circulația documentelor, care trebuie să fie respectate în continuare la implementarea modulului în alte filiale:

- catalogarea integrală a colecției;
- crearea/verificarea exemplarelor și a barcodeurilor (colecția BC nu este rebarcodată integral (50%); bibliotecarii erau nevoiți simultan să facă câteva operații: să găsească documentul, să creeze exemplarul, să rebarcodeze documentul și, respectiv, să efectueze împrumutul în catalogul electronic);
- instruirea bibliotecarilor (privind catalogarea, barcodarea, circulația documentelor, căutarea lor în OPAC, raportarea statisticii lunare);
- instruirea utilizatorilor (utilizatorii neinstruiți să efectueze căutări și să facă comandă în OPAC; rezultatele căutării se fixau pe buletine de cerere);
- informarea utilizatorilor despre noile oportunități (utilizatorii nu au fost informați despre noua metodă de împrumut al cărților; nu știau ce document anume trebuie să aleagă din OPAC).

Modulul *Seriale* în care se efectuează evidența edițiilor periodice abonate de bibliotecă nu a fost utilizat de toate filialele. După instruire, filialele „Transilvania”, *M. Drăgan*, „Târgoviște”, „Ștefan cel Mare” au avut probleme și nu au solicitat ajutor, evidența rămânând să fie incompletă, ceea ce este în detrimentul atât a bibliotecii, cât și al utilizatorilor, care nu au o informație actualizată despre acest segment al colecției.

Analiza utilizării modulelor ne permite să concluzionăm că modulele SIGA nu sunt utilizate în deplină măsură:

- a) Modulul *Achiziție* - imprimarea borderourilor pentru achizițiile noi, în forma utilizată de bibliotecă, necesită o ajustare, lipsă fiind câmpul *preț*;
- b) Modulul *Seriale* nu este utilizat pentru evidența presei de toate filialele (filialele: *Codru*, „Transilvania”, *M. Drăgan*, CAIE, „L. Rebreanu”, „Ștefan cel Mare”);
- c) Numărul mic de adresări la catalogul electronic (pe site-ul bibliotecii și pe calculatoarele de la filiale), precum și insuficiențele lecțiilor de instruire a utilizatorilor la subiectul *OPACul bibliotecii* ne permite să conchidem că Modulul *OPAC*, deși este cheia de acces la colecția BM a fost folosit de biblioteci, din diferite motive – obiective și subiective, rar;
- d) Modulul *Rapoarte* - solicită de la bibliotecari cunoștințe adiționale în utilizarea Excelului pentru a extrage datele statistice necesare pentru raportare lunară;
- e) Modulul *Catalogare* – schimbarea statutului exemplarelor din BC în catalogul electronic pe *disponibil* este o necesitate stringentă pentru funcționarea modulului *Circulație*;
- f) Modulul *Utilizatori* – necesită o monitorizare la introducerea datelor, precum și instruirea angajaților noi;
- g) Orele de instruire (în formă de traininguri, vizite la filiale, consultații) au fost insuficiente sau ineficiente, în unele cazuri, din motivul neatenției bibliotecarilor, a timpului limitat pentru instruire sau / și necesitatea repetării activităților, de aceea necesită o evaluare.

Concluzii

Pentru redresarea situației, în anul 2015 se va lucra la un modul special de ajustare a Modulului *Rapoarte* la cerințele bibliotecii. Este necesară formarea unui grup de monitorizare și asistare a bibliotecilor în catalogarea și evidența documentelor în biblioteci, scopul final al cărora este reflectarea întregii colecții în OPAC. Trainingurile pe subiecte legate de SI vor fi realizate pe loc, în biblioteci, vor fi repetate, ceea ce credem va eficientiza activitatea. Monitorizarea tuturor modulelor va eficientiza introducerea corectă a datelor.

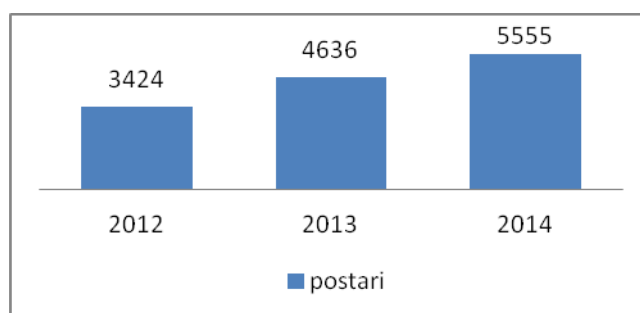

SERVICII WEB

În anul de referință BM a oferit informații, a promovat activitățile și serviciile prin intermediul instrumentelor online: trei site-uri, 40 de bloguri, 21 de pagini instituționale, cinci grupuri și 22 de profiluri pe Facebook, 24 de conturi pe Youtube, 18 conturi pe Flickr, Picassa, 21 de conturi pe Twitter, 13 - pe Slideshare, câte un cont instituțional pe Pinterest și Google +.

Statisticile comparative ale anilor 2013-2014 arată o prezență tot mai vastă a utilizatorului virtual și un interes progresiv al acestuia față de bibliotecă prin intermediul platformelor virtuale. Nivelul de performanță a acestor resurse electronice s-a ridicat comparativ cu anul precedent, atât la nivel cantitativ și calitativ de informație, cât și la nivel de flux al utilizatorilor.

Blogurile ocupă un loc important în spațiul virtual al bibliotecii. Conținuturile, cantitatea lor crește din an în an, în anul de referință ajungând la **5 555** de postări, reflectă diversitatea activității bibliotecii.

Conținutul publicat în bloguri, vizualizat de **1 097 277** de ori de **914 339** de vizitatori unici, în anul de referință, este axat pe informațiile despre orașul natal, activitățile organizate de biblioteci în cadrul priorităților anului, dar un loc important revine cărții și lecturii.

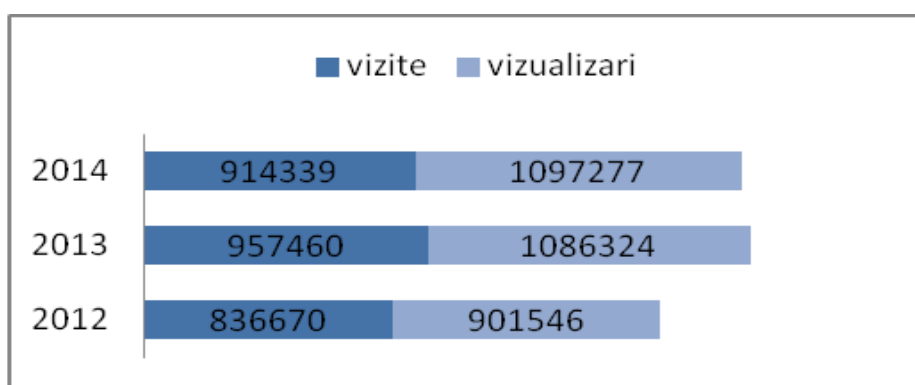
Interesele utilizatorilor în topul 20 al celor mai populare articole:

Titlul	Vizualizări	Blogul
<i>Istoria Chișinăului</i>	10 053	„Chișinău, orașul meu”
<i>Personalități chișinăuene</i>	1 781	„Chișinău, orașul meu”
<i>Instituții chișinăuene</i>	1 575	Chișinău, orașul meu
<i>Anul Dumitru Matcovschi</i>	834	„Târgu-Mureș”
<i>Anul Dumitru Matcovschi: expoziție virtuală</i>	766	„Târgu-Mureș”
<i>Cu cartea prin viață. S. Șpitalnic la 85 de ani de la naștere</i>	652	„I. Mangher”
<i>Dumitru Matcovschi: recital de poezie</i>	639	„Târgu-Mureș”
<i>Tradiții și obiceiuri de crăciun în Moldova</i>	574	<i>M. Costin</i>
<i>Grigore Vieru, poetul dragostei</i>	562	„Târgu-Mureș”
<i>Cartea săptămânii: „Plăcințele cu mărar” de Iulian Filip</i>	508	„Târgu-Mureș”
<i>Anul Dumitru Matcovschi” (Pagina Multum în parvo)</i>	447	<i>A. Russo</i>
<i>I. Druță. Casa mare – 55 ani</i>	444	<i>M. Costin</i>
<i>Delaem sami svoimi rukami</i>	418	„I. Mangher”
<i>Patriotismul reflectat în creația lui Dumitru Matcovschi</i>	398	„Târgu-Mureș”
<i>Cartea săptămânii: „Bună dimineața, mamă” de Dumitru Matcovschi</i>	388	„Târgu-Mureș”

Titlul	Vizualizări	Blogul
<i>2014 – Anul Dumitru Matcovschi</i>	386	Biblioteca Centrală
<i>Grigore Vieru – poetul valorilor naționale și spirituale</i>	372	„O. Ghibu”
<i>Poezia lui Dumitru Matcovschi pe placul celor micuți</i>	278	„L. Rebreanu”
<i>Ziua Internațională a Familiei</i>	219	„O. Ghibu”

Dinamica vizitelor și vizualizărilor pe cele 40 de bloguri ale BM pe parcursul ultimilor trei ani este stabilă, fiind un argument convingător de prezența pe web a bibliotecilor. Coeficientul de utilizare balansează de la 1,1 în 2012 până la 1,2 în 2014. Referindu-ne la interacțiunea bibliotecă-utilizator constatăm că cele **5 555** de postări au fost distribuite pe rețelele de socializare (Facebook, Google +, Twitter) de **9 125** de ori, deci practic două distribuiri per postare, și au fost înregistrate **1 248** de comentarii.

Periodicitatea publicării articolelor este aproape de cerințele de analiză a conținutului: câte 3,4 articole per lună, cu mici excepții: blogurile filialelor *M. Drăgan*, *V. Bielinski*, „M. Ciachir”, *Infolibrarius*, *Deutscher Lesesaal*, „Maramureș”, *Fii informat la Biblioteca Publică de Drept*. Ultimul blog, cel al BPD, a fost creat la începutul anului 2014 și își stabilește temele, problematica informațiilor. La finele anului 2014 a apărut încă un blog nou – cel al Bibliotecii de Arte „T. Arghezi”, dedicat copiilor, blog care trebuie, ca și cel al BPD, să fie completat cu gadgeturile standard, promovat și completat cu informații utile, trebuie estimată utilitatea lui.

În concluzie, constatăm că blogurile sunt instrumentele principale de informare despre bibliotecă, activități cu publicul, servicii oferite comunității. Bibliotecarii, în marea majoritate, au conștientizat utilitatea și importanța lor. Următorul aspect asupra căruia trebuie să se lucreze continuu este stabilirea relațiilor constante cu utilizatorii, și pentru aceasta e nevoie de promovarea continuă a serviciilor web.

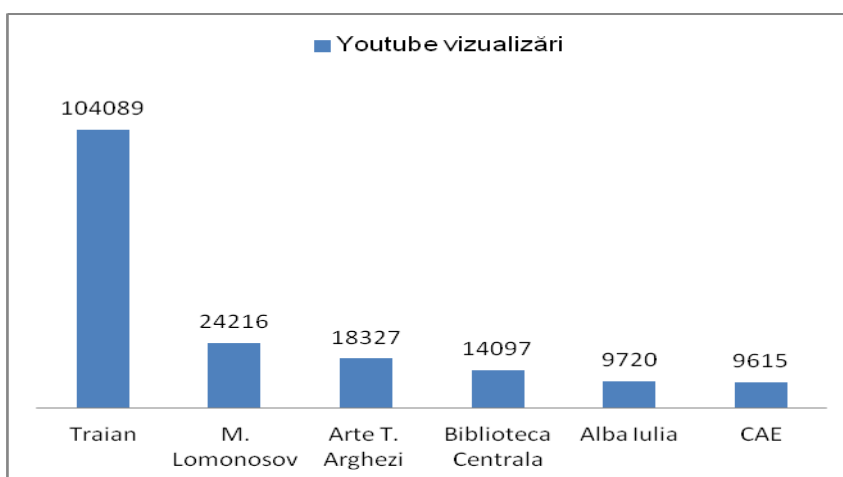
Pe parcursul anului de referință, colecția de fotografii a BM pe **Flickr** a crescut în comparație cu ultimii trei ani – **10 399** de imagini de la activitățile organizate de biblioteci. După numărul de fotografii publicate printre lideri se află filialele „O. Ghibu” cu 2 220 de fotografii, „Transilvania” – 1 148, „Alba Iulia” – 975, „Târgu-Mureș” – 972, Biblioteca Centrală – 970. Iar după numărul de vizualizări putem evidenția filialele: Biblioteca Centrală cu 61 779 de vizualizări, „A. Mickiewicz” – 24 929, „L. Rebreanu” – 21 728,

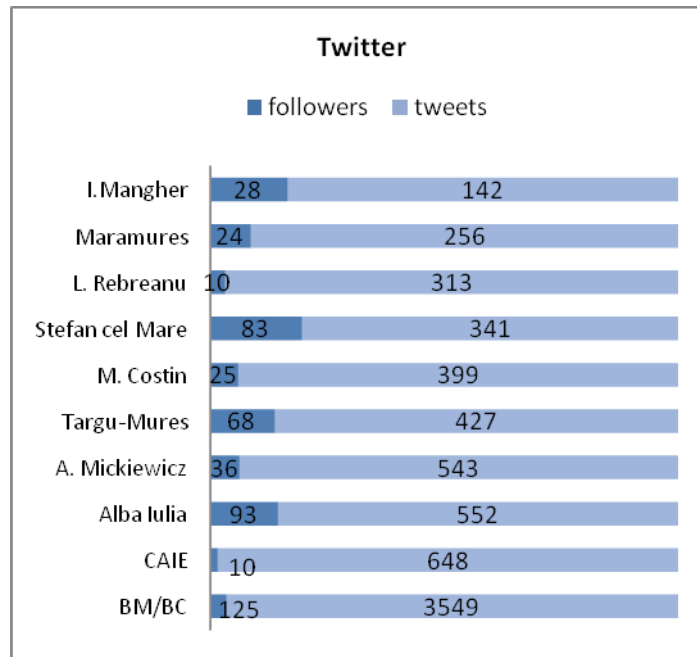
„Târgu-Mureș” – 18 981, „O. Ghibu” – 14 205. Calitatea imaginilor publicate, selecția lor înainte de publicare rămâne să fie o problemă.

Următorul site popular în rândurile bibliotecarilor este **Youtube** – în anul 2014 au fost publicate **1 452** de materiale video, vizualizate de **211 384** de ori – 145 de vizualizări per clip. Popularitatea conținutului publicat de Filiala *Traian* rămâne constantă (**104 089** de vizualizări) – poveștile citite de bibliotecari (*Baba Dochia, Ursul păcălit de vulpe, Piele de măgar ș.a.*) au acumulat peste 10 000 de vizualizări. Iar cea mai solicitată a fost publicația Bibliotecii de Arte „T. Arghezi” – *Imnul orașului* – **4 685** de vizualizări. Filiala „M. Lomonosov” (24 216 de vizualizări, 61 de clipuri), plasându-se pe locul doi, informează utilizatorii despre activitățile organizate de bibliotecă, materialele video publicate permit să se revadă ședințele cluburilor, să se reasculte piesele interpretate în bibliotecă.

Topul celor mai vizualizate conturi de pe Youtube în 2014:

Popularitatea **Twitter**-ului continuă se scada, deși în această rețea socială sunt înregistrate 27 de conturi ale filialelor BM (**752** de persoane interesate, **7 476** de postări). Multe biblioteci creând un cont nu-l actualizează, iar în spațiul virtual trebuie să fii mereu activ. Din totalul de conturi numai 10 filiale actualizează informația. Majoritatea distribuie informațiile pe bloguri, Youtube sau Facebook.

Pe parcursul anului 2014 cele 21 de conturi ale filialelor și departamentelor de pe **Facebook** au fost utilizate destul de activ, ceea ce demonstrează cele **2 300 880** de interacțiuni pe paginile filialelor de pe această rețea socială, care rămâne să fie cea mai populară în distribuirea informației.

Conform criteriului de *vârstă*, cei mai activi (în medie) au fost persoanele cuprinse între:

- 18-24 ani și 25-34 ani (27%);
- 35-44 (13%);
- 45-54, 55-64 (câte 8%),.

Conform criteriului de *sex* cele mai active sunt femeile acumulând 65%, iar bărbații – 35%.

În perioada de referință, vizitatorii paginilor erau din Republica Moldova, Italia, România, Statele Unite ale Americii, Franța, Elveția, Spania, Rusia, Brazilia etc.

În topul celor mai active și vizitate pagini de pe Facebook este Biblioteca Centrală (contul *Biblioteca Hasdeu*) care are 6 100 de aprecieri ale paginii și 2 000 de vizite. Printre cele mai active filiale care utilizează pagina de Facebook sunt: „Târgu-Mureș” (3 500 de aprecieri de pagină), „L. Rebreanu” (3 100), BPD (1 300), „Ovidius” (877), Departamentele studii și cercetări (600) și „Memoria Chișinăului” (530) ș.a.

Pagina *Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”*, creată în noiembrie 2012, are peste 1 000 de fani, iar postările cele mai populare se referă la proiectele lansate de bibliotecă în 2014: *Trolleybook*, *Împrumutul cărților electronice*, *Chișinăul citește o carte*, *Conferința anuală a BM* etc.

Este interesantă și informativă, actualizată practic în fiecare zi, pagina de Facebook a Departamentului „Memoria Chișinăului”.

Platforma de microblogging **Tumblr** a fost utilizată de BM și actualizată de fiecare dată când apărea un articol nou și interesant. În microblogul **Știrile de ultimă oră la BM „B.P. Hasdeu”** sunt postate și distribuite diverse informații referitoare la cărți și biblioteci – din 2013 până în prezent – **900** de postări.

O altă rețea socială, **Pinterest**, a fost dezvoltată cu noi seturi de imagini despre activitățile și noile servicii ale BM: *Trolleybook*, care a acumulat cele mai multe vizualizări – 454, *Cărți electronice* – 125, *Publicațiile BM* – 91. În total contul, bibliotecii pe Pinterest conține 35 de seturi tematice, 1 179 de pins, 92 de aprecieri, 112 persoane interesate. Acest nou tip de rețele sociale, este puțin utilizat în rețeaua BM, deși deja s-a format o categorie de utilizatori care preferă să facă cunoștință cu produsele unor instituții, inclusiv ale bibliotecii prin imagini.

Filialele BM utilizează instrumentul online **Slideshare** atât pentru a partaja experiența profesională, cât și pentru promovarea resurselor informaționale prin expoziții virtuale, reviste bibliografice. În total, în anul de referință au fost publicate pe **13** conturi instituționale, **35** de prezentări, vizualizate de **13 643** de ori.

Conform indicatorului *vizualizări* cele mai solicitate prezentări – 17 expoziții de carte – au fost cele ale Bibliotecii „Alba Iulia” – 4 960, urmate de patru expoziții ale Filialei „Târgu-Mureș”, care au acumulat 2 957 de vizualizări, pe locul trei situându-se contul BM – 2 469.

Topul celor mai vizualizate prezentări:

Titluri postare	Numărul	Filiala
<i>Ghidul xenofobului</i>	1 232	„Târgu-Mureș”
<i>Cărți noi de la Editura „Humanitas”</i>	1 155	„Târgu-Mureș”
<i>Rapsodul Nicolae Sulac</i>	853	De Arte „T. Arghezi”

Materialele prezentate în cadrul Colocviilor de vară și al Conferinței anuale a BM *Acceptăm provocările – celebrăm eșecurile*, în număr de 19 prezentări, publicate pe contul general, au fost vizualizate de 2 469 de ori cu 27 de descărcări.

Cele 83 de prezentări de pe contul BM au fost vizualizate de 16 343 de ori, fiind înregistrate 153 de acțiuni: clickuri, favorite, comentarii, descărcări, distribuirii prin email.

Concluzii

Se observă o îmbunătățire evidentă și incontestabilă a markerilor de performanță a serviciilor electronice. Acestea se evidențiază, în primul rând, printr-o creștere și eficiență calitativă, redată prin impactul apreciativ al postărilor, dar și prin indicatori cantitativi – numărul de postări, numărul de utilizatori și vizitatori

virtuali. Numărul mic de comentarii rămâne să fie o problemă nu numai pe rețelele de socializare, dar și pe bloguri, ceea ce denotă un feedback negativ. Dar vrem să credem că nu e din cauza conținutului necalitativ, dar din lipsa culturii comunicării, dorinței, deficitului de timp pe care îl are fiecare dintre noi.

PAGINA WEB

www.hasdeu.md, www.pll.md, lomonosovka.hasdeu.md

Încetățenirea serviciilor interactive online în biblioteci a cauzat diminuarea accesărilor pe site-urile BM. Site-ul BM, ca portal în relația bibliotecă-utilizator, oferă multiple posibilități. În anul de referință se observă o creștere a vizitelor virtuale unice – **90 011** (pentru comparație în 2013 – **52 253**, 2012 – **75 782**). În anul de referință site-ul Bibliotecii Municipale a înregistrat **54 531** (2013 – 37 457) vizite unice și **158 814** (2013 – **121 732**) de vizualizări de pagină.

Cele mai vizitate pagini de pe site-ul BM:

nr. cr.	Pagina	Vizualizări	% față de total
1.	Hasdeu - pagina principală	62 051	39,07 %
2.	Filiale	7 045	4,44 %
3.	Bloguri BM	6 958	4,38 %
4.	Activități	6 205	3,91 %
5.	Prezentarea bibliotecii	3 139	1,98 %
6.	Utilizarea bibliotecii	3 092	1,95 %
7.	Trolleybook	2 934	1,85 %
8.	Întreabă bibliotecarul	2 898	1,82 %
10.	Blogurile filialelor BM	2 611	1,64 %
11.	Catalog electronic	1 890	1,19 %
12.	Publicații electronice	1 737	1,09 %
13.	Departamente	1 482	0,93 %
14.	Bloguri specializate	1 318	0,83 %
15.	Structura BM	1 187	0,75 %
16.	Cărți	1 151	0,72 %
17.	Politici	1 002	0,63 %
18.	Evenimente profesionale	996	0,63 %
19.	Expoziții online	986	0,62 %
20.	Dumitru Matcovschi – portret în timp	985	0,62 %
21.	Înregistrare	975	0,61 %
23.	Baze de date	939	0,59 %
24.	Филиалы	879	0,55 %
25.	e-bibliografii	833	0,52 %
26.	Ion Vatamanu: bibliografie	806	0,51 %
27.	Contacte	700	0,44 %

Din tabel putem constata că 39% din numărul total de vizualizări pe site revin paginii principale cu cele mai recente activități organizate de bibliotecă (activități, evenimente, publicații noi pe bloguri, în revista *BiblioPolis*, servicii noi etc.).

Din totalul de vizite pe pagină **5 984** au fost sesiuni realizate prin intermediul rețelelor sociale. **4 699** (78%) revenind intrărilor pe site de pe Facebook, **298** (5%) de pe Tumblr, **44** (0,74%) de pe Twitter, **37** (0,62) de pe Google + etc.

Pe parcursul anului 2014 pagina web a Bibliotecii Publice de Drept a fost vizitată de 12 750 de utilizatori unici, care au vizualizat 34 731 de pagini. S-a dezvoltat și pagina web a Filialei „M. Lomonosov”, oferind utilizatorilor un design mai atrăgător pentru home page și restructurând paginile site-ului, publicând materiale noi (97) și în așa mod atrăgând 2 365 de vizitatori unici care au vizualizat paginile de 23 322 de ori.

Concluzii

În anul de referință situația cu privire la utilizarea site-ului bibliotecii nu s-a schimbat, în planul vizitelor. Cauza acestui fenomen rezidă nu numai pe existența a 40 de bloguri, în care fiecare bibliotecă relatează despre diferite aspecte ale activității, dar și pe faptul că site-ul nu este destul promovată, iar bibliotecile nu conștientizează necesitatea informării și instruirii utilizatorului la acest subiect.

E-conținuturi

Pe parcursul anului 2014 au fost scanate **30** de cărți dintre care: 16 bibliografii; patru articole din cărți – în total 3 673 de pagini, cu 724 de pagini mai mult decât în anul 2013, care ulterior au fost publicate pe **issuu.com**. Documentele digitizate au fost vizitate de **1 582 (4 795 – în 2013)** de vizitatori, vizualizate de **10 623 (244 856 – în 2013)** de ori. Analizând datele din ultimii doi ani, observăm că numărul vizitelor s-a micșorat cu **1 200**, respectiv, vizualizările și numărul publicațiilor plasate pe ISSUU anual.

În anul 2014 cele mai vizualizate documente au fost:

Denumirea	Vizite	Vizualizări	Distribuirii
<i>BiblioPolis</i> 2014, 2013	562	4 117	4
<i>Chișinău din inima noastră</i>	209	1 469	5
<i>Literatura română: manual</i>	277	1 196	0
<i>Cimpoi Mihai. Esența ființei</i>	48	607	0
<i>Decada Chișinău, orașul meu 2014</i>	97	594	0
<i>Povestea Moldovei</i>	32	421	0

Datele din tabel ne permit să concluzionăm, că utilizatorii bibliotecii sunt interesați de publicațiile bibliotecii, cea mai solicitată fiind revista *BiblioPolis*, care apare inițial în variantă electronică pe web. Tema-

tica legată de Chișinău și, în special, lucrările despre capitală urmează în lista preferințelor utilizatorilor. Manualul *Literatura română* și opera lui *Mihai Cimpoi*, precum și donația autorului *Pușcașu Bogdan*.

Conform statisticilor de pe issuu.com colecția bibliotecii este apreciată în felul următor:

Colecția de pe *Issuu*, cu acces de pe site-ul bibliotecii, ajungînd la **69** de documente include: cărți de la autori prezentate în bibliotecă, publicațiile BM digitizate retrospectiv, povestiri și nuvele solicitate de utilizatori, cărți, fragmente de texte despre Chișinău. Colecția digitală de pe issuu.com conține 132 de publicații, 7 756 de cititori, 370 209 de vizualizări, 74 de distribuiri, 13 aprecieri și 15 fani.

Econținuturi: documente digitizate în anul 2014

Nr.	Titlul documentului	Pagini scanate
1.	Alecsandri Vasile. <i>Chirița în Iași</i>	271
2.	Alexandru Boldur. Bibliografie	42
3.	Alexandru Gromov. Bibliografie	120
4.	<i>Amuzament cu abonament</i>	63
5.	Bogdan Petriceicu Hasdeu: Indice bibliografic	22
6.	Caricaturi: <i>Bibliotecomania</i>	80
7.	<i>Chișinăul în literatură</i>	287
8.	Cimpoi Mihai. <i>Esenta ființei</i>	120
9.	Colesnic Iurie. <i>Chișinăul din inima noastră</i>	322
10.	<i>Creatori de ex-libris basarabeni</i> : mic dicționar	88
11.	Cupcea Valeriu: Indice bibliografic	8
12.	<i>Din viața și creația renumiților pictori și sculptori</i>	10
13.	Eliza Botezatu: Bibliografie	228
14.	Eminescu Mihai: Indice bibliografic	46
15.	Eugen Doga: Bibliografie	66
16.	Glebus Sainciuc: Bibliografie	61
17.	Grigore Vieru: Bibliografie	126
18.	Ion Vatamanu: Bibliografie	169
19.	Istru Bogdan: Indice bibliografic	21

Nr.	Titlul documentului	Pagini scanate
20.	<i>Literatura română: manual</i>	316
21.	London Jack. <i>Focul</i>	26
22.	<i>Matcovschi Dumitru: Indice bibliografic</i>	25
23.	<i>Nicolae Dabija: Biobibliografie</i>	184
24.	<i>Publicații în premiera în revistele literare moldovenești</i>	6
25.	Pușcașu Bogdan. <i>Povestea Moldovei</i>	201
26.	<i>Spiridon Vangheli: Bibliografie</i>	6
27.	Stăvilă Tudor. <i>Arta plastică modernă din Basarabia</i>	95
28.	<i>Titus Știrbu: Bibliografie</i>	82
29.	Столяр Зиновий. <i>Страницы молдавской музыки</i>	40
30.	Ульянов В., Пилат, И. <i>Исторические места и памятники Молдавии</i>	20

Concluzii

Colecția digitală a bibliotecii continuă să se dezvolte, completându-se cu publicații noi digitizate sau digitale. Diminuarea numărului de vizite, distribuirile insuficiente sunt condiționate de informarea insuficientă, lipsa de promovare a acestui tip de documente.

Cărți electronice

Era webului mobil a pus în vizorul bibliotecilor un nou aspect – oferirea produselor și serviciilor relevante într-un format nou. Un astfel tip de serviciu a fost introdus de Biblioteca Municipală B.P. Hasdeu în luna noiembrie a anului de referință – serviciul de împrumut a cărților pe ereadere, care poate fi considerat ca o continuare și realizare a discuțiilor, referitor la cărțile electronice în mediul profesional, care s-au produs în cadrul Conferinței anuale a BM în 2013 (Angajament civic: E-transformare @ bibliotecilor, invitat Ion Bargan, director Bestseller.md - Despre cărți electronice) și a Colocviilor de vară 2014: Provocările bibliotecilor: cărțile electronice (Sesiunea *Cărțile electronice cu comunicările - Cărțile electronice: dileme internaționale*, Mariana Harjevschi, director general, BM B.P.Hasdeu; *"Bibliotecile și modelele business de împrumut ale cărților electronice*, Dumitru Sinchevici, www.librarie.md; *"Cărțile electronice și vocea utilizatorilor. Rezultatele studiului* (Percepția și satisfacția tinerilor de la o bibliotecă modernă), Nadejda Trofim-Costin, BM B.P.Hasdeu; *Dezbaterea Cartea electronică vs Cartea tipărită*, moderată de dr conf. univ. Lidia Kulikovski și webinarul *Practici și inovații în utilizarea și căutarea cărților electronice - Ebooks in EBSCO*. Prezentarea a fost efectuată de Iryna Krejcarova, reprezentata EBSCO pentru Rusia, Ucraina și Moldova, într-o sesiune Skype). Din interviul realizat de bibliotecari în filialele BM până la lansarea serviciului s-a văzut, că interesul față de cartea electronică este motivat de obișnuința

celor tineri de a lucra pe dispozitive mobile și pe curiozitatea celor mai în vârstă de a încerca și acest gen de lectură, deși în ambele categorii de vârstă erau persoane, care preferă să răsfoiască o carte tipărită.

Biblioteca a achiziționat de la libraria *Bestseller.md* 5 dispozitive de lectură a cărților electronice (ereadere), care conțin 653 de titluri de cărți electronice: opere din literatura universală în limbile: română (180), rusă (210), engleză (51), germană (47), franceză (49), italiană (50), spaniolă (26), ucraineană (50). Titlurile cărților electronice achiziționate fiind plasate pe site-ul bibliotecii, în rubrica Colecția BM, e-books și în catalogul electronic, de unde ele pot fi comandate în bibliotecă sau rezervate de la distanță. Cărțile sînt disponibile spre împrumut la Biblioteca Centrală pe eradere, dar și pe un calculator în Sala de calculatoare. În perioada noiembrie-decembrie cărțile electronice au fost citite de 21 de persoane, termenul de împrumut fiind de 15 zile, cîteva împrumuturi au fost prelungite încă pe 10 zile. Serviciul a fost mediatizat în cîteva emisiuni TV (Jurnal TV, ProTV, PUBLIKA etc.), 8 articole, 7 postări pe Facebook cu un impact de 4894 de vizualizări, 386 de aprecieri și 1612 clicuri pe postări.

Concluzii

Serviciul se bucură de popularitate, ereaderele fiind mereu solicitate, ceea ce arată că serviciul trebuie să fie dezvoltat – atât prin achiziționarea dispozitivelor de lectură, cât și prin achiziționarea/abonarea și lărgirea ofertei de cărți electronice.

ECHIPAMENT TEHNOLOGIC

Infrastructura tehnologică a BM pe parcursul anului 2014 a evoluat, fiind achiziționate din surse bugetare 18 calculatoare, cinci laptopuri, șase tablete, cinci ereadere, trei proiectoare, 12 imprimante, șase aparate foto, 20 de camere web, 30 de căști. Biblioteca centrală pentru Sala de carte engleză a primit o donație de 10 calculatoare din partea Asociației TIKA (Turcia). Centrul Național de Excelență pentru bibliotecari a fost echipat de programul Novateca cu 27 de calculatoare, inclusiv 6 laptopuri, 6 tablete, 15 camere web, 1 boxă, 26 de căști, 28 de mouse-uri, 17 UPS-uri, 20 locks for computers, 1 aparat foto, 1 LCD TV. Iar BM a contribuit la deschiderea centrului cu 1 calculator, 1 laptop, 1 proiector cu proiecție scurtă, o tablă interactivă, 2 imprimante.

În a doua jumătate a anului s-a efectuat evaluarea stării tehnice a echipamentului și s-au pregătit spre casare 78 de calculatoare de tipurile „Pentium 486”, „Pentium 75”, „Pentium 1-4”, care nu puteau fi upgrdate, majoritatea din ele fiind învechite fizic.

În total, la 1 ianuarie 2015, în filialele BM sunt inventariate: 244 (260 – în 2013) de calculatoare, 53 de imprimante, 12 scanere, 11 copiatoare și 17 proiectoare.

Din numărul total de calculatoare, **161** sunt *posturi de lucru pentru bibliotecari*, ceea ce constituie un calculator per 2,5 persoane.

BM oferă utilizatorilor posibilitatea de a folosi resursele bibliotecii la:

- 54 (58) (56) de posturi de lucru, din care 42 conectate la Internet, în 12 filiale (16);
- 27 stații de lucru - Sediul Central cu acces la resursele electronice, OPAC, rezervarea calculatorului;
- 9 stații de lucru – BPD cu acces la baze de date juridice;
- 3 stații de lucru – filialele „Transilvania”, „Ovidius”;
- 2 stații de lucru – filialele „M. Lomonosov”, „Alba Iulia”, „L. Rebreanu” „A. Mickiewicz”, CAIE;
- 1 stație de lucru – filialele „Alba Iulia”, „H. Botev”, *Codru, V. Bieliniski* (fără conectare la internet).

La dispoziția utilizatorului fiind 5 (**10**) imprimante și 2 (**4**) scanere.

Utilizarea resurselor bibliotecii *in situ* a fost posibilă la **54** posturi de lucru, la care au fost înregistrate **9 709** de sesiuni. Analizând disponibilitatea posturilor de lucru, destinate utilizatorilor bibliotecii, demonstrează insuficiența lor: **un post** de lucru revine la un număr de **2 980** de utilizatori activi. Procentul posturilor de lucru publice per persoană este egal cu 0,05.

Organizarea zonelor WiFi în filiale oferă utilizatorilor posibilitatea de a accesa resursele internet pe dispozitive personale: laptopuri, telefoane mobile, tablete. Pe parcursul anului 2014 s-a înregistrat un număr de circa **4 000** de utilizatori. Aceste cifre pot fi majorate dacă această facilități va fi mai mult promovată, și în biblioteci ar fi indicată clar zona WiFi.

Numărul de posturi de lucru atât *pentru bibliotecari*, cât și *pentru utilizatori* rămâne la un nivel insuficient pentru a răspunde cerințelor timpului.

ASISTENȚA TEHNICĂ

Pe parcursul anului de referință au fost efectuate circa 200 de operații de reparare și reinstalare a sistemului operațional, a antivirusului, curățirea registrului, deinstalarea softurilor malițioase, restabilirea conexiunii cu printerul, instalarea echipamentelor noi, a programelor solicitate pe PC-urile de la Biblioteca Centrală (sala cu calculatoare), Departamentul management infodocumentar, Departamentul dezvoltare și comunicare, Departamentul „Memoria Chișinăului”, Administrație, filialele: CAIE, *Codru*, „M. Lomonosov”, *N. Titulescu*, „Ștefan cel Mare,” *Traian*, „Alba Iulia”, „L. Ukrainka”, „O. Ghibu”, „Târgoviște”, *V. Bieliniski*, „A. Mickiewicz”, „Ovidius”, „Maramureș”, *A. Russo*, *M. Drăgan*, „Transilvania”, „A. Donici”, de Arte „T. Arghezi”, „H. Botev”, „I. Mangher”, „L. Rebreanu”, „M. Ciachir”, *M. Costin*, „Târgu-Mureș, Centrul Național de Excelență pentru Bibliotecari.

Problemele reieșite din conectarea dispozitivelor noi (cameră web, printer) au fost soluționate parțial prin intermediul Teamviewerului, dar au fost efectuate și ieșiri pe teren la filialele CAIE, *Codru*, „M. Lomonosov”, *N. Titulescu*, „Ștefan cel Mare”, *Traian*, „Alba Iulia”, „L. Ukrainka”, „O. Ghibu”, „Târgoviște”, *V. Bielinski*, „A. Mickiewicz”, „Ovidius”, „Maramureș”, *A. Russo*, *M. Drăgan*, „Transilvania”, „A. Donici”, de Arte „T. Arghezi”, „H. Botev”, „I. Mangher”, „L. Rebreanu”, „M. Ciachir”, *M. Costin*, „Târgu-Mureș”.

Numărul de reparații și ieșiri pe teren sunt încă o dovadă a nivelului de competență tehnologică a personalului și a stării echipamentului. Acest fapt a fost confirmat și în urma unei examinări a echipamentului (hard și soft) efectuat în lunile de vară de Departamentul tehnologia informației. Bibliotecarii nu au grijă de instrumentele sale de lucru, manifestă o atitudine neglijentă față de programele instalate pe calculator, în unele cazuri nu știu cum să se folosească de ele, nu scanează calculatoarele cu ajutorul programelor antivirus, nu triază informația acumulată, așteaptă ca acest lucru să-l efectueze inginerul de la DTI.

Au fost efectuate lucrări de conectare / reconectare la rețeaua locală și Internet la filialele Biblioteca Centrală, de Arte „T. Arghezi”, „Maramureș”, „Târgu-Mureș”, „M. Lomonosov”.

Au fost administrate serverele: web (antivirus, e-mail) al BM, videosecurity, fileserverul, serverul de baze de date SIGA și serverul pentru back-up-ul datelor.

Departamentul tehnologia informației a asigurat asistența tehnică la manifestările organizate de Biblioteca Municipală: traininguri, conferințe, ateliere de specialitate, ședințe ale șefilor filialelor.

Concluzii

Pe parcursul anului de referință, BM a activat la realizarea prevederilor *Strategiei de dezvoltare a BM*, dezvoltând infrastructura virtuală: servicii noi, punând la dispoziție resurse electronice moderne, dar întâlnind și unele dificultăți în asigurarea accesului la informație a chișinăuienilor:

- BM a continuat dezvoltarea sistemului informațional de gestiune a activității (SIGA), punând la dispoziția bibliotecarilor încă un modul nou: Modulul *Circulație* (în regim de testare). Însă, analiza utilizării modulelor implementate în ultimii doi ani ne permite să concluzionăm că modulele SIGA nu sunt utilizate în deplină măsură. Pentru redresarea situației este necesară o monitorizare pe loc și o evaluare lunară a proceselor;
- În 2014 nu a fost asigurat accesul la bazele de date necesare utilizatorilor BM, COP fiind organizate la finele anului. La dispoziția utilizatorilor a fost pusă numai baza de date *Moldlex* la BPD;
- Echipamentul achiziționat în anul de referință nu mărește parcul de mașini, dar diversifică tipurile odată cu achiziționarea ereaderelor pentru împrumutul cărților electronice. Numărul de stații de

lucru pentru utilizatori și bibliotecari rămâne să fie insuficient, ceea ce nu corespunde cerințelor timpului. Starea echipamentului evaluată în cadrul unei examinări a relevat problema competenței tehnologice a bibliotecarilor și a asistenței tehnice oferite nu întotdeauna la timp;

- Prezența BM pe net este semnificativă, fiind o cantitate de produse și instrumente de informare și promovare încetățenite deja. Vizitele virtuale pe site-ul BM au crescut, dar acest instrument important, care oferă acces la totalitatea de resurse și servicii electronice ale bibliotecii, nu este promovat destul; sunt organizate puține activități de instruire a utilizatorului la acest subiect. Biblioteca oferă servicii noi, utilizând tehnologii noi, mobile (ca împrumutul cărților electronice pe ereadere), care, la rândul lor, necesită promovare.

Biblioteca Municipală Online

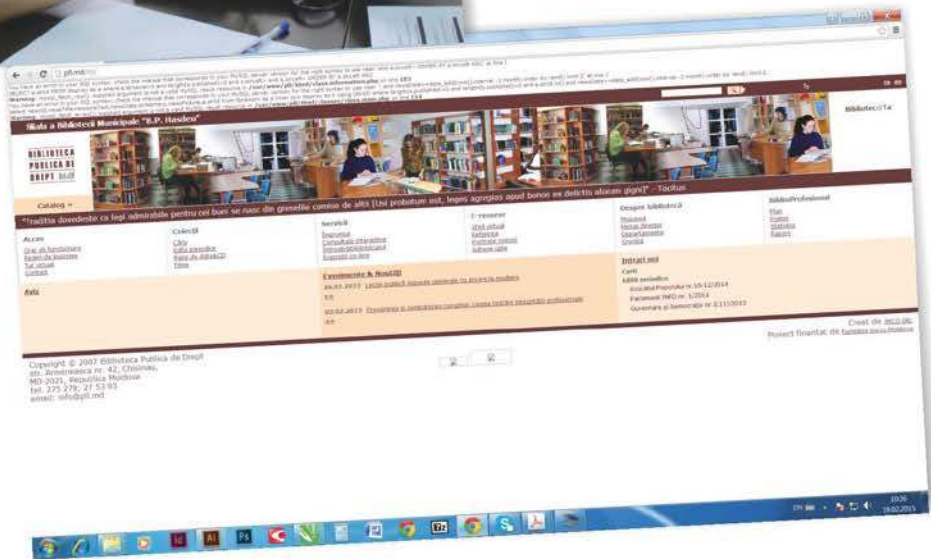
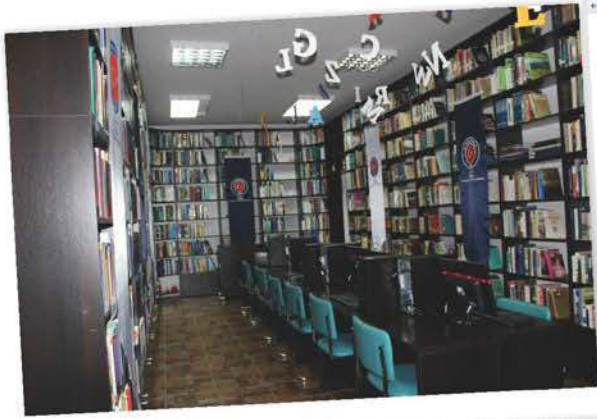
BM
B. P. HASDEU
canta la apra cunoasterii!

ÎMPRUMUTUL CĂRȚILOR ELECTRONICE PE E-READER

DIN 26 NOIEMBRIE 2014
UN NOU SERVICIU
GÂNDIT PENTRU TINE!

Lecturi plăcute!

ACTIVITATEA ȘTIINȚIFICĂ ȘI DE CERCETARE

ACTIVITATEA ȘTIINȚIFICĂ

Rezultatele cercetării înregistrate la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” în perioada de referință, anul 2014, accentuează și consolidează cultura științifică, cultura cercetării printr-un ritm constant de creștere atât cantitativ, cât și de cuprindere a subiectelor, a formelor și metodelor. Bibliotecarii s-au implicat în cercetări bibliografice, studii de caz, cercetări sociologice, literare și biblioteconomice, producând lucrări, activități științifice, articole științifice, proiecte. Produsele cercetării se regăsesc publicate sau ascultate prin comunicări la București, Baia Mare, Iași, Târgu-Mureș, Переяслав-Хмельницький (Ucraina), Cluj-Napoca, Bistrița Năsăud, Bacău, Râmnicu Sărat, Russe (Bulgaria), Chișinău, în limbile română, rusă, bulgară, ucraineană, franceză, engleză și au acoperit întreaga diversitate de tipuri de lucrări științifice.

A fost desfășurată o amplă activitate de documentare la cercetarea mai multor teme care vor fi editate în 2015 ca: „Managementul evenimential pentru bibliotecari”, „Metode de cercetare în infodocumentare” (DSC); „Revista „Luminătorul”, bibliografie analitică („Maramureș”); „Ucrainenii în literatura și cultura R. Moldova”, vol. II („L. Ukrainka”); „Ion Ciocanu, 75 de ani”, monografie critico-literară („O. Ghibu”); „Bibliografia Municipiului Chișinău”, 3 volume, *Bulevardele, străzile, piețele municipiului Chișinău*, enciclopedie (Departamentul „Memoria Chișinăului”), *Dicționarului enciclopedic al doctorilor în drept din Republica Moldova* (BPD); biobibliografia „Alexandru-Horațiu Frișcu la 65 de ani”; „Constantin Tănase”. Biobibliografie” („Transilvania”) ș.a.

Revista de biblioteconomie și științe ale informării „BiblioPolis” – instrumentul BM de comunicare științifică profesională – a publicat rezultate ale activității științifice și cercetărilor susținute de bibliotecarii ei la rubricile *Studii și cercetări, Teorie și practică, File de istorie, Cartea de specialitate; Recenzii și consemnări, Impresii de lectură*. În cele patru numere apărute în 2014 au fost publicate 243 de materiale de biblioteconomie, științe ale informării, istorie, cultură, literatură etc. dintre care 190 au caracter științific (studii, rezultatele cercetărilor, articole teoretice, recenzii, sinteze, comentarii pe marginea lucrărilor și activității de comunicare a științei) ceea ce constituie 78,2% față de 69,3% în 2013. Detalieri de tipologie pe fiecare număr de „BiblioPolis” vedeți în tabelul ce urmează.

Tipologia articolelor publicate	Nr. 1	Nr. 2	Nr. 3	Nr. 4	Total art. șt. per număr	Total articole	% articole șt.
Eseuri	14	15	14	6	47	64	73,43 59,4
Studii, cercetări	8	11	16	14	48	61	79,0 80,0
Recenzii, carte de specialitate	14	10	12	14	52	64	81,25 75,4
Sinteze și comentarii	11	12	10	9	43	54	79,7 61,2
Total	47	48	52	43	190 / 169	243 / 244	78,2% 69,3

Topul vizibilității angajaților BM pe paginile *BiblioPolis* s-a constituit în felul următor: Vlad Pohilă – 20 de prezențe (Serviciul redacțional); Valeriu Rață – 20 de articole (Serviciul redacțional); Lidia Kulikovski – 14 (Departamentul studii și cercetări); Vitalie Răileanu (Filiala „O. Ghibu”) – 12; Mariana Harjevschi (directorul revistei) – 6; Diana Ungureanu – 6 (Biblioteca Centrală); Victoria Fonari – 4 (Biblioteca Centrală); Iurie Colesnic – 4 (Departamentul „Memoria Chișinăului”); Elena Roșca – 4 (Filiala „Alba Iulia”); Lidia Grosu – 4 (Filiala „L. Rebreanu”); Cristina Rogalnicov – 3 (Biblioteca Centrală); Nelly Țurcan – 3 (Departamentul studii și cercetări). Angajații BM au publicat în total 135 (107 în 2013) articole atribuite genului științific. Revista „BiblioPolis” a publicat și 88 (52 în 2013) de articole științifice ale autorilor străini.

Referitor la **cercetarea biblioteconomică** menționăm că din numărul, destul de mare al volumelor, de autor sau tematice, configurate de cercetarea BM, doar patru sunt atribuite tematicii biblioteconomice. Lucrări fundamentale biblioteconomice nu s-au regăsit în producția științifică a BM dar au fost în activitatea de cercetare și se vor materializa în volumele tipărite în 2015. Tematicile biblioteconomice au fost abordate în **89 de articole** (din totalul de **135 de articole științifice**) ale angajaților BM. Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” rămâne, în continuare, spațiul atractiv pentru cercetarea studenților. În baza activității BM au fost realizate cinci teze de master.

Anul științific și biblioteconomic, 2014, la BM, a fost marcat de o realizare științifică de anvergură – publicarea rezultatelor cercetării la subiectul¹ *Evoluția politicilor în Sistemul Național al Bibliotecilor din Republica Moldova* (Mariana Harjevschi) și susținerea tezei de doctor în *Infodocumentare; Biblioteconomie și Știința Informării*.

Articolele angajaților BM au fost publicate (cu tematici biblioteconomice) în revistele de specialitate, sau editate de instituții infodocumentare din țară și străinătate: în revista de biblioteconomie și știința informării *BiblioPolis*; *Revista română de biblioteconomie și știința Informării*; *Septentrionales* (BJ Baia Mare), *Revista ABRM*, *Studia Universitatis. Ser. „Științe sociale”* (Chișinău). Comentariile, eseurile au fost publicate în *Contrafort*, *Zona literară*, *Metaliteratura*, *Plumb*, *Literatura și arta*, *Timput* și în reviste din străinătate. Comentariile și sintezele la activitățile științifice au fost publicate în *BiblioCity* și pe blogurile filialelor.

Angajații BM au publicat **197 de articole științifice**: Topul îl deschide Vitalie Răileanu cu **23** de articole; urmează Vlad Pohilă – 21; Valeriu Rață – 17; Lidia Kulikovski – 16; Nelly Țurcan – 11; Anastasia Moldovanu – 9; Maria Pilchin – 6; Mariana Harjevschi – 5; Margareta Cebotari – 2 (12 electronice); Parascovia Onciu – 2; Ecaterina Nedzelschi – 2. Ei au făcut prezență BM în publicațiile periodice științifice ca: *Metaliteratura*: rev. șt. trimestrială / Inst. de Filologie al AȘM; *Philologia*; *Intertext*: rev. șt., *Buletinul „Mihai Eminescu”*, *Studia Universitatis Moldaviae. Seria „Științe sociale”*, *Plumb* (Bacău); *Zona literară*

¹ Harjevschi, Mariana. *Evoluția politicilor în Sistemul Național al Bibliotecilor din Republica Moldova* : autoref. tezei de dr. în științe ale comunicării : 572.02. – Infodocumentare; Biblioteconomie și Știința Informării. – Chișinău, 2014. – 30 p.

(Iași); *Dacia literară*; *Convorbiri literare (Iași)*; *Spații culturale (Râmnicu Sărat)*; *Зелена Буковина (Cernăuți)*.

Sensibilizarea bibliotecarilor pentru știință și cercetare s-a materializat la BM și filialele ei prin organizarea conferințelor și simpoziunilor, colocviilor, lecțiilor / conferințelor publice și, forme mai mici științifice ca mese rotunde și dezbateri: **34 de conferințe științifice** dintre care la filialele *O. Ghibu* – 7 (648 de participanți) conferințe; *Transilvania* – 5; *Maramureș* a raportat patru conferințe; *Ovidius* – trei; *BC, Alba Iulia, I. Mangher, L. Rebreanu, Transilvania* – cu câte două conferințe; *M. Lomonosov* - una. Temele, actuale, interesante, originale se asociază după conținut la trei categorii din care spicuiem doar câteva exemple: (1) istorico-culturale (*Tradiții asociative ale învățătorilor („O. Ghibu”)*); (2) literare (*Universalitatea operei eminesciene; Basarabia, cuvânt de dor și deșteptare în opera lui Dumitru Matcovschi; Hebdomadarul „Literatura și arta” – 60 de ani de la înființare; „Poduri de carte” – proiect de succes al ICR „M. Eminescu” din Chișinău („O. Ghibu”)*); și (3) **de interes general** (*Cuvântul în serviciul păcii; Mass-media și oportunitățile prezentului („O. Ghibu”)*). În acest an Biblioteca Publică de Drept considerând implicarea bibliotecii în mediul de cercetare științifică ca sarcină inerentă și element fundamental al managementului instituțional, care justifică și explică rolul și cursul de dezvoltare a bibliotecii în societate la momentul actual a organizat și a desfășurat cinci conferințe pe diverse aspecte de drept.

Simpoziunile, ca și în anul trecut, preponderent omagiale, au fost mai multe – 11 (în anul 2013 – nouă) dintre care Filiala *O. Ghibu* a organizat șase simpoziune științifice (482 de participanți). În anul de referință au avut loc doar două colocvii – unul biblioteconomic (*Provocările bibliotecilor: cărțile electronice*) cu o agendă vastă de evenimente, discuții, lecții publice (Departamentul studii și cercetări a moderat dezbaterile „Cărți electronice versus cărți tipărite”) și altul *literar* – *Originalitatea operei lui Ion Creangă și locul lui printre povestitorii europeni* (Departamentul studii și cercetări a participat cu comunicarea *Ion Creangă și „creanga de aur”: de la cireș la arborele universal*, autor Maria Pilchin).

Lecțiile / conferințele publice se încetățenesc rapid în formele de activitate cu publicul în filialele noastre. *Biblioteca Publică de Drept* a organizat nouă lecții publice; Filiala *O. Ghibu* – 5 (254 de participanți). La Filiala *M. Lomonosov* lecțiile – 126 (2446) – se desfășoară în cadrul celor patru cluburi / lectorii, precum și în afara lor. În cluburile „Живая этика” și „Периховский” temele lecțiilor au fost în legătură cu studierea filosofiei lui Nikolai Rerih, de ex.: „Раджа Йога. Самопознание”; „Воспитание нового человека”; „Агни-Йога. Разница между беспристрастным и безразличным”; „По “Письмам Е. Рерих”; „Путь на Кайлас”; „Сергий Радонежский – 700 лет”. În clubul / lectoriu dedicat lui A.S. Pușkin au avut loc lecțiile la teme: „Жизнь и творчество А.С. Пушкина”; „Пушкинское Лукоморье”; „Памяти Пушкина”; „Весна, весна – пора любви”. O lecție interesantă a lui A. Covalski „Любовь – устаревшее понятие” a fost în cadrul clubului „Planeta curată”. În anul de referință au fost lansate încă două cluburi / lectorii – „Мир шифров” și

„Психолого-астрологический лекторий”, care, la fel au organizat lecții / conferințe publice cu subiectele: „История криптографии с древних времён до наших дней”, „Невероятные способы кодирования и передачи информации”, „Математика позволяет объяснить логику развития ряда классических шифров”.ș.a.

Mesele rotunde s-au dovedit a fi forma cea mai utilizată de BM și filialele ei (vezi compartimentul *Activități cu publicul* și anexa *Forme și activități cu publicul*). Cu tematică științifică au fost doar 15 dintre care la Filiala O. Ghibu – 10 (405 participanți). **Dezbaterea / discuția publică** are, în anul de referință pondere mare în activitatea bibliotecilor – bibliotecile raportează 240. Greu de identificat câte dintre ele sunt științifice fără descriere detaliată. După titlu deducem că au fost 70.

O altă formă de activitate științifică care prinde contur la Filiala „O. Ghibu” sunt **atelierile de cercetare literară, atelierile de traduceri și atelierile de studiere a mitologiei**, moderate de prof. univ. Ivan Pilchin; total ateliere – 17 (344 de participanți). Temele de cercetare s-au axat pe subiectele: *Lumea monștrilor și a infernului în lumea scandinavă*; *Bestiarul mitologiei scandinave*; *Conflicte divine în universul mitologic scandinav*; *Mit și istorie – eroii ai mitologiei scandinave*; *Legenda Nibelungilor în varianta „Eddei Mari”* (5/48 de participanți); *Traducere și interpretare din perspectivă semiotică (2)*; *Exerciții de traducere a prozei scurte* (A. Busuioc); *Exerciții de traducere a prozei scurte* (R. Craver); *Exerciții de traducere a prozei scurte* (A.P. Cehov); *A traduce pentru cititorii mileniului trei* – 5/75.

Filiala „O. Ghibu” se evidențiază prin activitatea științifică prodigioasă desfășurată în anul 2014. Alături de exemplele care au fost amintite în diverse contexte, merită a fi menționată și activitatea de cercetare literară și bibliografică desfășurată sub auspiciile **Laboratorului de cercetări literare și bibliografice „Onisifor Ghibu”**. Rezultatele *Laboratorului* s-au materializat în elaborarea și editarea lucrărilor ce contribuie la promovarea personalităților de știință chișinăuene (total trei volume): Burlacu, Alexandru. *Fascinația modelelor : (exegeze literare) / Alexandru Burlacu* ; antologator : Vitalie Răileanu ; bibliogr. sel. : Margareta Cebotari; *Pavlicencu, Sergiu. Cartea unui destin : Exegeze literare, compl. cu o biobibliografie / Sergiu Pavlicencu* ; antologator : Vitalie Răileanu ; bibliogr. comentată : Margareta Cebotari; *Răileanu, Vitalie. Reversul ludic al (dia)criticului / Vitalie Răileanu*. În pregătire se află două volume care vor fi finisate și editate în 2015: *Nicolae Esinenco. Spectacolul operei literare și Un poet cunoscut - necunoscut – Eugen Cioclea*.

Încă un aspect pozitiv al anului 2014: a sporit considerabil activitatea de comunicare a științei. Bibliotecile au comunicat rezultatele științei prin activități ca expozițiile tradiționale și virtuale; prin reviste bibliografice, orale și virtuale; prin concursuri de erudiție; prin lansări de carte (enciclopedii, dicționare, manuale, bibliografii, monografii, tratate științifice etc.). Această dinamizare a activității de comunicare și

promovare a științei o atribuim efortului Departamentului studii și cercetări care a orientat, a incitat și a provocat bibliotecarii la activitatea prin propuneri, sugestii, concursuri.

Menționăm în context ca serviciu nou și activitate inovativă experiența Filialei *M. Drăgan* care a lansat clubul *Știința pe înțelesul puștilor* (10 ședințe, 133 de participanți) cu un scop bine ținut – promovarea literaturii științifice, grupul-țintă: copiii cu vârsta de 8-12 ani. Gândit să organizeze joaca ca o lecție de știință și să intereseze copiii de fenomene, cercetare, explorare, experimente. Copiilor li s-au explicat, pe îndelete și pe înțelesul lor, diferite teme științifice. Prin intermediul acestor activități angajații filialei au familiarizat copiii cu știința, învățarea distractivă în moduri interactive și captivante. Copiii au aflat lucruri noi despre: invenții (*Invenții și descoperiri, Mari invenții, Misterele corpului uman, De ce sunt unic?*), secrete ale diferitor științe (*Secretele tehnicii, Misterele matematicii, Planeta Terra, Descoperim spațiu*). O experiență demnă de urmat.

Se cere menționată și activitatea inedită, de promovare a științei, la Filiala *L. Rebreanu* – crearea pe blog a paginii *Oaza cercetătorului*, rubrică prin intermediul căreia sunt promovate valori, conținând texte de analiză literară, eseistică, recenzii, cronicile literare – toate fiind prezentate cu referință la creația scriitorilor. Pagina este predestinată tuturor celor interesați de literatură, inclusiv studenți de la facultăți umanistice, profesori de limbă și literatură română, doctoranzi, masteranzi, liceeni, cititori și bibliotecari. Pagina conține șapte articole științifice.

S-a impus, în anul de referință, prin activizarea preocupării de cercetare și știință Filiala *A. Mickiewicz*. Preocuparea de cercetare, promovare și comunicare a științei la filială o putem înscrie sub un generic luat din titlul unei expoziții de carte științifică: *Știința este magia care funcționează*, pe care au organizat-o. Au identificat informații privind activitatea unor polonezi cunoscuți, renumiți, oameni de știință și au postat articole despre ei pe blog, în cadrul rubricii *Urme poloneze de valoare: Kazimierz Funk – biochimistul polonez care a introdus termenul de vitamină; Ludwik Lejzer Zamenhof – polonezul care a inventat limba esperanto; Jan Karski – polonezul care a încercat să oprească Holocaustul ș.a.* Cercetarea temei *Polonezii Chișinăului* a continuat accentuând rolul polonezilor în dezvoltarea Chișinăului istoric – scriitori, savanți, actori, constructori, cântăreți, medici.

Anul 2015 poate fi considerat anul intensificării comunicării științei. În acest an plin de activități științifice interesante, filialele au promovat activ și au comunicat prin diverse metode tradiționale și virtuale literatura științifică. Cea mai prodigioasă activitate s-a desfășurat la Biblioteca „O. Ghibu”:

- activități științifico-literare de amploare: 43 de activități / 1 984 de participanți (conferințe – 7, colocviu – 1, simpozioane – 6, mese rotunde – 10, dezbateri – 3, ateliere literare – 10, traininguri informaționale – 6);

- activități de comunicare a științei: lansări de carte științifică – 12 titluri; expoziții de carte științifică – 42 (din care virtuale – 10);
- promovarea personalităților din știință: activități – 4;
- publicații total – 34 (volume publicate – 3; articole în reviste și culegeri de articole, inclusiv internaționale – 26; recenzii – 5).

Departamentul studii și cercetări a monitorizat feedbackul la activitatea științifică. În anul 2014 BM a obținut mai puține premii ca în anul 2013. La **Concursul național al ABRM Cele mai reușite lucrări în domeniul biblioteconomiei și științelor informării** BM a obținând **cinci premii**: la Secțiunea *Biblioteconomie și știința informării* BM premiul II pentru lucrarea *Biblioteca Municipală: portret din profil cultural: cronică, consemnări și recenzii* (Valeriu Rață); Premiul I la *Lucrări bibliografice. Bibliografii – volumul Revista BiblioPolis. Bibliografie (2002-20012)*; la Secțiunea *Lucrări din alte domenii* – Premiul I, II și III după cum urmează: *Chișinăul din inima noastră* (Iurie Colesnic); *Petru Cărare – scriitor nonconformist. exegeze literare* (Vitalie Răileanu); Pavel Balmuș sau forța inepuizabilă a unui intelectual : exegeze literare, biobibliografie (V. Răileanu).

La Salonul Internațional de Carte, ediția a XXII-a, angajații BM s-au ales doar cu două: **Premiul Primăriei Municipiului Chișinău** pentru volumul *Chișinăul din inima noastră* (Iurie Colesnic) și **Premiul „Vasile Coroban”** pentru volumul *Proiecții ale mitului în creația lui Victor Teleucă, Leo Butnaru, Arcadie Suceveanu* (Victoria Fonari). Total șapte premii naționale pentru șase lucrări. În anul 2013 – 11 premii la (11 lucrări la 10 categorii).

Rezultatele activității științifice a angajaților BM au fost apreciată și cu alte premii:

Premiul Uniunii Scriitorilor din Moldova pentru Debut pe anul 2013 pentru cartea „De mână cu Marele Joker” (critică literară), 13 iunie, 2014 (Maria Pilchin, DSC);

Premiul „Pentru realizări științifice valoroase ale tinerilor savanți”, „Pentru exegeze de literatură modernă”. Hotărârea CSȘDT al AȘM nr. 57 din 20.03.2014 (Maria Pilchin, DSC);

Premiul pentru eseu literar. Festivalul Internațional „Lucian Blaga”, ediția a XXXIV-a, Lančrăm – Sebeș, 9-10 mai 2014 (Maria Pilchin, DSC);

Premiul Editurii „Paralela 45” (publicarea manuscrisului) și al revistelor „Euphorion” și „Viața românească” la cea de-a XXXIII-a ediție a Concursului național de poezie și interpretare critică a operei eminesciene „Porni Luceafărul...”, 15 iunie 2014, Botoșani (Maria Pilchin, DSC).

Feedbackul activității științifice se reflectă și se măsoară prin numărul de recenzii sau impresii de lectură pe marginea lucrărilor publicate sau a materialelor despre activitățile științifice organizate de BM. Anul 2014 poate fi considerat și anul intensificării promovării rezultatelor și activităților științifice în mass-media tradițională și cea virtuală. Anul de referință înregistrează un număr impunător de 97 de articole (în

2013 – 53 de articole) care reflectă rezultatele cercetării și a activităților științifice. Dintre ele 14 sunt recenzii la lucrările științifice editate de BM (șapte se referă la bibliografiile BM – *Bibliografia Municipiului Chișinău*, biobibliografiile *Renata Verejanu*, *Theodor Codreanu*, catalogul-bibliografie *Liviu Rebreanu*; 16 sunt despre conferințele organizate de BM și filiale; șapte despre simpoziioanele desfășurate; șase se referă la metoda inovativă de colectare a ideilor – Zia FedEx@Hasdeu); 20 despre participările angajaților noștri la conferințe cu comunicări; 34 despre evenimentele științifice organizate pe parcursul anului (în 2013 – 29 prezențe).

Departamentul studii și cercetări a organizat activități de instruire a bibliotecarilor în scopul încurajării implicării mai active în activitatea științifică și de cercetare, obținerii cunoștințelor și abilităților necesare organizării acestor preocupări. A propus angajaților un ciclu de instruire nonformală: *Învățăm concepte inovatoare*, cu un scop bine ținut – educarea pentru inovare a angajaților BM, urmărind surmontarea comodificării cu schimbări de atitudini, acțiuni și căi în efortul comun de inovare a activității BM. Cursanților li se ofereau workshopuri și o *Trusă de oportunități și instrumente* (care includea materiale ca listă de resurse, formulare, exemple, formule, exerciții, sarcini, prezentarea Power Point). Au fost realizate patru ateliere (din nouă programate) cu următoarele tematici: *Paradigma designului în activitatea biblioteconomică*; *Conceptul WOW. Pași importanți pentru a deveni UAU!!! Zia talentelor: Trusa instrumentelor de stimulare, de reinnoire a talentelor bibliotecarilor*; *Zia loializării: Trusa instrumentelor de loializare a utilizatorilor și partenerilor*.

Trei dintre subiectele planificate pentru 2014 au fost transferate pentru 2015 – *Brandingul, Servicii profesionale, Transformarea bibliotecarilor în profesioniști ai inovației*.

Altă inițiativă lansată și implementată de Departamentul studii și cercetări a fost *Zia FedEx@Hasdeu*. Scopul Zilelor FedEx@Hasdeu – *Provocarea reală a angajaților la inovarea activității ajutându-i să vadă dincolo de ce este evident și să facă din idei esența activității lor*. La prima ediție FedEx@Hasdeu au participat 12 biblioteci-filiale care au venit cu 23 de idei, propuneri de proiect, proiecte realizate; la a doua au fost 15 participanți. Contribuția lor a fost de 32 de idei, proiecte, dintre care unele au derulat imediat și au fost implementate cu succes (filialele *A. Mickiewicz*, *L. Rebreanu*, *de Arte T. Arghezi*, *M. Ciachir*, *N. Titulescu* ș.a.); a treia ediție, cea mai rodnică, a adunat 17 biblioteci-filiale – cu 39 de idei, proiecte, propuneri, inovații.

Impactul acestor inițiative de încurajare și suscitare a interesului pentru inovare și modernizare a fost mare: (1) inovarea a fost pe agenda BM anul întreg; (2) s-a produs o turnură de 360 de grade spre inovarea activității prin implementarea Zilei FedEx@Hasdeu și conceptului *Instruire pentru inovație*; (3) participanții au fost dotați cu cunoștințe despre inovație, cu instrumente (portofolii, truse cu instrumente) pentru a deveni bibliotecari „WOW”, designeri ai propriei activități, pentru a ști să-și exploateze talentele,

pentru a deveni actori culturali capabili să-și transforme munca în teatru, pentru a ști cum să-și loializeze utilizatorii, pentru a înțelege că autodezvoltarea e condiția sinequanon a succesului profesional ș.a.

La solicitarea Bibliotecii Științifice Centrale „Andrei Lupan” a AȘM a fost furnizat atelierul *Activitatea științifică a BM. Locul și rolul cercetării în bibliotecă* (formator L. Kulikovski). Paradigma designului în activitatea biblioteconomică a fost solicitat și de bibliotecarii universitari (ULIM, februarie). DSC a oferit consultații filialelor BM și altor biblioteci (raionale, școlare) și coach-ing la scrierea monografiilor de istorie locală bibliotecii publice Cricova, bibliotecii pentru copii din Ștefan Vodă.

Eșecuri

Alături de succesele și rezultatele pozitive evidențiate, analizate și evaluate, anul 2014 raportează și unele eșecuri: (1) eșecul realizării colecției *Professional BM* care prevedea volumele *Programe de lectură. Manual pentru bibliotecari; Animația cu publicul. Suport didactic pentru bibliotecarii din bibliotecile publice*; revizuirea *Manualului de identitate*; (2) BM nu a valorificat, nu a promovat și nu a comunicat colecția de patrimoniu. Oficiul *Colecții speciale, Biblioteca Centrală*; (3) temele de cercetare pe care bibliotecarii le prezintă la atestare nici pe departe nu sunt cercetări, nici chiar articole de blog – sunt fictive, formale, nu aduc nimic bibliotecii, nu adaugă valoare, doar puncte în plus la evaluare pentru conferirea gradului profesional.

Concluzii și recomandări

Cercetarea, după premisele și rezultatele înregistrate în 2014 și raportate la rezultatele anului 2013, rămâne același semn distinct al activității de preservare a prezentului și valorificare a trecutului chișinăuian. Numărul, în creștere, al temelor cercetate, al tipurilor de lucrări științifice, activităților științifice și numărul mare de articole științifice publicate în „BiblioPolis”, numărul mai mare de articole științifice scrise de angajații BM atestă această afirmație. Din cele expuse, evidențiate, identificate, ilustrate și analizate se impune necesitatea unor acțiuni pentru îmbunătățirea segmentului științific.

Planul de acțiuni pentru anul 2015 al Departamentului studii și cercetări e alcătuit în așa fel ca să contribuie la îmbunătățirea situației, asigurând în continuare, dimensiuni și adâncimi evolutive activității științifice a BM axându-se pe: (1) inovarea și eficientizarea coordonării, monitorizării, consilierii activității de cercetare la nivelul de rețea BM; (2) încurajarea și motivarea activității științifice în structurile BM (servicii, departamente, filiale); (3) consolidarea și dezvoltarea continuă a culturii cercetării atribuind mai multă atenție asupra modului în care angajații BM înțeleg conceptul de activitate științifică, cercetare la BM și educarea culturii științifice și de cercetare noilor veniți prin activități speciale organizate de DSC; (4) organizarea unor activități de mentoring sau coach-ing în filialele care nu înțeleg pe deplin rolul și locul activității științifice în munca lor; (5) modelarea legăturii între activitatea științifică cu activitatea de zi cu zi a

bibliotecarilor prin activitățile de instruire organizate de DSC; și (5) atestarea științifică a revistei „BiblioPolis” se transferă pe agenda anului 2015.

CERCETAREA BIBLIOGRAFICĂ

Un aspect deosebit în activitatea Departamentului *Memoria Chișinăului* prezintă **Cercetarea bibliografică**. Pe parcursul anului 2014 activitatea colaboratorilor s-a axat îndeosebi pe elaborarea:

1. Ghidului enciclopedic „Chișinău: Străzi. Bulevarde. Piețe”. La alcătuirea acestui ghid, care include 758 de denumiri de bulevarde, piețe, străzi prezente din municipiul Chișinău, s-a depus o muncă colosală. Pentru fiecare stradă în parte a fost necesar de indentificat numărul și data deciziei Primăriei Municipiului Chișinău privind atribuirea denumirii străzii, redenumirii sau confirmării denumirii străzii; de identificat denumirile anterioare ale străzii; de stabilit localizarea străzii pe hartă, străzile cu care se intersectează sau este paralelă, precum și de măsurat lungimea străzii. Mai dificil a fost de a regăsi informația referitoare la istoricul denumirii străzii, pentru care au fost consultate mai multe surse informaționale tipărite (circa 40 de cărți, enciclopedii, monografii), precum și resurse electronice. Din volumele „Alo, Capitala!”, „Pagini da Aur”, „VaroInform 2014”, au fost selectate cele mai importante instituții, localizate pe strada dată cu indicarea numărului imobilului, unde se găsește instituția. Din *Fișa de evidență a monumentelor de for public* prezentate de Primăria Municipiului Chișinău s-au selectat monumentele, plăcile comemorative amplasate pe stradă, indicându-se anul amplasării, autorul monumentului și localizarea. Din *Rețeaua transportului public pe rute* de pe site-ul Primăriei Municipiului Chișinău s-au selectat rutele de transport care circulă pe strada dată sau în apropierea ei. La sfârșit s-a indicat Lista surselor consultate.

Informația la fiecare stradă este structurată astfel:

1. Denumirea străzii (actuală);
2. Numărul și data deciziei Primăriei Municipiului Chișinău;
3. Denumiri anterioare;
4. Locație;
5. Istoric;
6. Adrese utile;
7. Monumente, plăci comemorative;
8. Transport;
9. Referințe bibliografice.

Lucrarea este elaborată, redactată și va fi lecturată de specialiști.

2. Catalogul-bibliografie *Liviu Rebreanu – creator de destine* a fost elaborat cu prilejul împlinirii a 70 de ani de la trecerea în neființă a marelui scriitor român. Lucrarea a fost un proiect comun al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” și al Bibliotecii Județene „George Coșbuc” Bistrița-Năsăud. Cu acest scop au fost consultate colecțiile Bibliotecii Municipale și ale filialelor sale, ale Bibliotecii Naționale, Bibliotecii Științifice Centrale „A. Lupan” a AȘM, precum și colecțiile Bibliotecii Județene Bistrița-Năsăud și ale Casei Memoriale „Liviu Rebreanu” din Bistrița. Au fost selectate 1138 de surse bibliografice. Lucrarea a fost editată cu suportul BJ „G. Coșbuc” la Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, fiind delegată pentru această vizită de documentare I. Tutun.

3. Bibliografia Municipiului Chișinău 2005-2010. Redactare stilistică. Identificarea înregistrărilor duble – 9 250 de surse.

Paralel cu munca depusă la elaborarea acestei lucrări au mai fost **elaborate, consultate și redactate** biobibliografiile, bibliografiile, referințe bibliografice elaborate de filialele BM.

1. Biobibliografia *Vasile Badiu*, elaborată de Filiala „L. Rebreanu”. A fost acordat ajutorul metodic la elaborarea structurii conținutului, la descrierea bibliografică a cărților consultate de visu, la alcătuirea adnotărilor și la elaborarea indicilor auxiliari; verificarea descrierilor bibliografice și a aranjării materialului cules (5 77 de titluri).

2. Biobibliografia *Valentina Butnaru*, elaborat de Filiala „Ovidius”. Redactarea bibliografiei, schimbarea structurii, descrierea bibliografică corectă.

3. Monografia *Orașul Cricova în ascensiune continuă*, elaborată de Biblioteca Publică Cricova – acordarea ajutorului metodic la elaborarea structurii conținutului și la aranjarea materialului în monografie; la alcătuirea adnotărilor și efectuării descrierilor bibliografice, verificarea și redactarea descrierilor bibliografice (109 titluri).

3. Biobibliografia *Ion Diordiev-80*. Filiala „Târgoviște” în anul de referință a inițiat elaborarea biobibliografiei *Ion Diordiev* cu prilejul aniversării a 80-a a scriitorului. În această direcție filiala a obținut îndrumare și ajutor metodic de la DMC în procesul de selectare a surselor și de elaborare a descrierilor bibliografice.

4. Biobibliografia *Alexandru-Horațiu Frișcu* Filiala „Alba Iulia” a elaborat biobibliografia „Alexandru-Horațiu Frișcu”, care a fost redactată de bibliografii departamentului.

5. Volumul *Teatrul și dramaturgia lui Dumitru Matcovschi*, elaborat de Larisa Ungureanu, critic de teatru și film – acordarea ajutorului metodic la alcătuirea adnotărilor și efectuarea descrierilor bibliografice, verificarea și redactarea descrierilor bibliografice (156 de titluri)

STUDII DE MARKETING

Cercetările de marketing efectuate de BM în 2014 sunt legate direct de utilizatorii bibliotecii, de asigurarea calității serviciilor și a colecției, de identificare a preferințelor și posibilitățile de îmbunătățire a ofertelor.

În acest context, au fost realizate două sondaje ample pentru întreaga rețea: *Percepția și satisfacția tinerilor la o bibliotecă modernă și Preferințele tinerilor la o bibliotecă în spațiul online*. Astfel, peste 170 de tineri utilizatori au avut posibilitatea de a ne comunica punctul lor de vedere asupra nivelului de satisfacere a cerințelor informaționale la BM, în format tradițional sau electronic.

Pentru realizarea obiectivelor generale și specifice ale cercetării a fost ales demersul cantitativ, care să permită o analiză în termeni cifrici ai percepției, nivelului de satisfacție, așteptărilor tinerilor de la o bibliotecă modernă și o bibliotecă în spațiul online. Metodele și tehnicile de cercetare aplicate au inclus ancheta sociologică în bază de chestionar.

Sondajul nr. 1 *Percepția și satisfacția tinerilor la o bibliotecă modernă* a fost aplicat pe un eșantion de 179 de persoane dintre care 136 de sex feminin și 38 de sex masculin, cu vârste cuprinse între 16 – 25 ani în proporție de 76,5 %, și 25-35 de ani, în mărime de 20,7%. Referitor la ocupația respondenților avem majoritatea de 67 de studenți, 45 de persoane în calitate de angajați, 28 de persoane care își fac studiile la liceu și doar trei persoane care au marcat că sunt șomeri.

Sondajul nr. 2 *Preferințele tinerilor de la o bibliotecă în spațiul online* a fost aplicat pe un eșantion de 179 de persoane dintre care 68,7% de sex feminin și 28,5% de sex masculin. Majoritatea de peste 72% au fost cuprinși în categoria de 16-25 de ani, iar în categoria 25-35 de ani – o pondere de 26,3 puncte procentuale. Pentru acest sondaj a fost înregistrată cea mai mare rată de nonrăspunsuri din partea respondenților la mai multe întrebări, inclusiv la cele legate de caracteristicile lor demografice, ceea ce denotă fie dorința de a rămâne în anonim complet, fie se ignoră aceste întrebări. Distribuția pe ocupații este similară celui de întâi sondaj. Observăm o apropiere a celor 40,8% de studenți de cifra 30% aferentă liceenilor. 23,5% au marcat că sunt angajați, și 4% că sunt șomeri. Această similitudine în cifre ne arată faptul că respondenții au fost pe alocuri aceiași, dar și situația distribuirii pe sexe, categorii de vârstă și ocupație printre cititorii bibliotecii.

Culegerea datelor în teren s-a desfășurat în perioada lunilor martie - mai 2014. Tinerii participanți la studiu au fost selectați prin metoda aleatorie cu ajutorul bibliotecarilor în momentul când aceștia au vizitat biblioteca. La studiu au participat 26 de filiale ale BM „B.P. Hasdeu”.

Aspecte generale privind percepția bibliotecii

Felul în care este văzută și înțeleasă lumea înconjurătoare definește felul uman de a gândi și, ulterior, de a acționa. Sentimentele și trăirile, legate de un loc sau mediu anume, pot determina persoanele să manifeste un set specific de reacții. În unele cazuri reacțiile pot fi pozitive, iar altele de respingere. La fel, se întâmplă și în cazul alegerii de a veni sau nu la bibliotecă drept rezultat al sumei de sentimente acumulate din experiențele anterioare. Cu cât starea de bine acumulată din experiențele anterioare este mai mare, cu atât probabilitatea că persoanele vor mai dori să retrăiască acele sentimente de bine este mai înaltă.

Percepția, într-un final, generează o acțiune sau inacțiune. Din 179 de respondenți participanți în studiu aflăm că mai mult de jumătate dintre ei au fost în ultimele trei luni la bibliotecă între cinci și mai mult de zece ori. Aceștia preferă să vină deseori singuri în proporție de 57%, însoțiți de colegi, prieteni sau vreun membru al familiei, pentru alți 33%, și doar pentru șase persoane venitul la bibliotecă este efectuat doar din obligație și pentru că *așa trebuie*. Indiferent de faptul cu cine vin, dar și cât de des, fiind întrebați despre „Cât de important este aportul bibliotecii pentru dezvoltarea personalității” lor, 80 la sută au apreciat ca fiind *importantă și foarte importantă*.

Odată aflați în bibliotecă, utilizatorii își creează anumite percepții despre starea lor la acel moment. Fiind întrebați „Ce simți atunci când te afli în bibliotecă?” ei au spus că *Întotdeauna sunt liniștiți, calmi* (77,2%) *confortabil și comod* – 70,3%, iar 65,3% se pot *întotdeauna concentra și le place lectura*. Doar *uneori Nu pot să stea mult timp în același loc* 52,5% și tot *uneori* 41,6% se gândesc la cât este de *importantă lectura în dezvoltarea lor*. Este îmbucurător faptul că *niciodată utilizatorii nu s-au simțit rău ori deranjați de alții* (61,4%), însă faptul că 40,6% *uneori abia așteaptă să finiseze de citit ca să meargă acasă*, ne dă un imbold de a gândi cum să menținem activ interesul utilizatorului pe parcursul lecturii.

Percepția mediului ambiant în care lectura și cartea este la ea acasă este înțeles și văzut diferit. Pentru a provoca, dar și pentru a vedea care sunt asocierile pe care le fac tinerii privind instituția bibliotecii, respondenților li s-a propus o listă de afirmații cu care aceștia puteau fi în *acord total / parțial sau dezacord total*. Astfel, pentru afirmația „Biblioteca este spațiul perfect pentru a petrece timpul liber” s-au manifestat 83 de persoane, dintre care fiecare a doua era de sex feminin, în timp ce tot atâtea persoane sunt în acord parțial cu faptul că „Biblioteca este astăzi un spațiu ignorat de tineri” și în jumătate sau 48 de persoane au căzut de acord că biblioteca e loc ignorat de societate.

Aceste cifre confirmă faptul că biblioteca are o imagine situată la nivel onorabil în părerea utilizatorilor, iar sesizarea unei ignoranțe este observată și criticată prin răspunsurile cititorilor cu atât mai mult că aproximativ 40% au manifestat acord total pentru fraza care afirmă că „Biblioteca este prima sursă de documentare”.

Prin exercițiul propus de a continua fraza „**Biblioteca pentru mine este...**” am reușit să înțelegem mai profund care este imaginea, sensul, asocierea pe care cititorul nostru o atribuie bibliotecii. Câteva din răspunsurile primite sunt:

„...*Locul unde pot să studiez în liniște*” – cinci persoane au notat aceeași idee;

„...*Un loc ce-ți permite să te concentrezi*” – două persoane;

„...*Una dintre sursele principale ale cărților mele citite*” – două persoane;

„...*O șansă de a deveni mai inteligenți, culti și educați*” – trei persoane;

„...*Spațiul perfect pentru lectură*” – patru persoane cu aceeași idee;

„...*Locul perfect pentru autodezvoltare*” – 10 persoane cu aceeași idee.

Topul este încheiat de o continuare a frazei care s-a regăsit în notițele lăsate de către 23 de persoane, menționând că „Biblioteca este o sursă de informații și cunoștințe” – acesta fiind clasicul răspuns, dar și definiția bibliotecii clasice tradiționale.

Din întrebarea cu numărul 13 a chestionarului pentru 68,7% a fost *foarte convingătoare* fraza care spune că „Biblioteca este spațiul oportunităților, este spațiul pentru educație, autoajutor și oferă acces gratuit tuturor cetățenilor”. Fiecare al treilea respondent a fost convins totalmente de faptul că „Biblioteca sunt experți antrenați în găsirea informației corecte indiferent unde s-ar afla ea – în cărți, arhive sau pe internet”.

50 la sută din participanții la studiu au manifestat o percepție pozitivă față de bibliotecă fiind de acord cu faptul că „Bibliotecile sunt un mediu dinamic. În bibliotecă copilașii pot asculta o poveste, să utilizeze prima dată un calculator, să învețe să navigheze pe internet. Cititorii pot consulta o cantitate nelimitată de cărți, iar studenții pot lua cea mai bogată informație pentru studiile lor.”

Utilizând **tehnica desenului** (respondenții au fost rugați la sfârșitul chestionarului să asocieze biblioteca cu un obiect), au fost evidențiate trei direcții în felul cum tinerii percep și cu ce asociază biblioteca modernă:

- *Cartea, penița ca elemente centrale;*
- *Tehnologiile moderne precum calculatorul, internetul prezentat ca aspecte a modernității, dar și a doleanțelor privind viitorul apropiat;*
- *Elemente care descriu emoții pozitive (marcate cu soare, flori, păsări, case cu ferestre luminoase, copilași, zâmbete etc.).*

Aceleași elemente sunt enunțate de respondenți și la începutul chestionarului unde sunt rugați să scrie cuvinte sau imagini care se asociază în mintea lor cu biblioteca. În listă regăsim 81 de răspunsuri unde *cartea* este asocierea de bază. Pentru 23 de persoane biblioteca este asociată cu *cunoștințele acumulate, informații* în timpul petrecut la bibliotecă. Pentru 11, biblioteca este asociată cu *liniștea și*

oamenii înțelepți. Din răspunsurile primite înțelegem că sunt tineri care merg la bibliotecă doar *duminica*, astfel asociind-o cu această *zi de odihnă și relaxare*. În număr mai mic de cinci persoane s-au regăsit și variante precum *teme pentru acasă, rafturi, internet, dezvoltare, poveste sau primăvară*. Astfel, toate variante notate au purtat o conotație mai mult pozitivă prin asocierile date, ceea ce denotă și o percepție în aceeași direcție față de bibliotecă.

Nivelul de satisfacție al tinerilor versus serviciile actuale oferite de BM „B.P. Hasdeu”

Biblioteca Municipală are **misiunea** de a oferi acces liber și echitabil la informație, educație, idei, opinii, lecturi; încurajează, susține interesul și libertatea de a cunoaște; asigură și dezvoltă servicii moderne și necesare dezvoltării chișinăuienilor. Despre cât de mulțumiți sunt tinerii de serviciile și activitățile oferite de către BM sunt următoarele rezultate ale sondajului.

53,3% dintre tinerii participanți la sondaj au menționat ca sunt *mulțumiți*, iar 44,4% care sunt *foarte mulțumiți* de calitatea produselor și serviciilor oferite de bibliotecă. Acest fapt denotă o tendință pozitivă ce se va păstra și pentru alte întrebări din această categorie. Motivele celor 2,2% care au marcat nemulțumirea sunt legate de următoarele argumente: zgomot în sala de lectură, fondul de carte insuficient, nu găsesc cartea căutată sau termenul mic de împrumut.

Frecventarea cu regularitate a serviciilor bibliotecii atrage după sine și anumite beneficii personale. Acest fapt este recunoscut de respondenți prin participarea activă și o rată de 0 nonrăspunsuri pentru întrebarea cu numărul 10, în care formăm un top 3 al beneficiilor după cum urmează:

- *Am salvat din timpul căutărilor cu ajutorul bibliotecarilor;*
- *Am obținut informații de ajutor pentru școală / în procesul de studii;*
- *Am dezvoltat abilități noi.*

Pentru a putea stabili gradul de satisfacție al tinerilor cu privire la mai multe aspecte ale activității, serviciilor oferite de BM acestora li s-a propus o listă în care pentru fiecare serviciu sau activitate erau rugați să marcheze nivelul de satisfacție. 134 de persoane din 179 au marcat cu *foarte satisfăcut* serviciul de consultări în sala de lectură și de împrumut la domiciliu și aproape jumătate dintre participanți au oferit un *nivel înalt de satisfacție* privitor la serviciul de asistență în identificarea publicațiilor și tot atâtea persoane au notat pozitiv serviciul de acces la internet. Acestea sus-menționate formează topul serviciilor cunoscute și utilizate. În lista propusă au existat servicii și activități despre care cititorii spun ca *nu le-au utilizat*. 33% referitor la activitățile de dezbateri tematice, concursuri de eseu / poezie / cântec / desen și 53 de persoane nu au utilizat serviciul de acces la cataloagele electronice.

În medie 22 la sută din tineri *nu știau despre existența* din cadrul bibliotecilor a trainingurilor și workshopurilor, atelierelor de creație, de handmade și meșteșugărit sau a programelor pentru tineri cu

dizabilități și nevoi speciale. Activitățile precum sunt întâlnirile cu savanții, scriitorii, actorii, dar și lansările de carte au fost alese drept foarte satisfăcătoare de aproximativ 48% din respondenții la sondaj.

Chiar dacă sunt mai satisfăcuți, încă nu cunosc toate serviciile bibliotecii, utilizatorii au motive temeinice și prezintă argument puternic „De ce aleg să vină la această bibliotecă?”. În primul rând, că sunt satisfăcuți de produsele oferite (cărți, reviste, ziare) – 56,7%. În al doilea rând, sunt satisfăcuți de calitatea serviciilor – 41,7%. Apoi cu 30% că le place ambianța și, nu în ultimul rând, că le plac bibliotecarii – 21,3%.

Spațiul și interiorul bibliotecilor, programul de lucru, precum și colecția actuală de carte, ziare și reviste ale acestora sunt aspectele pe care tinerii utilizatori ai BM le apreciază cu note de *bine în proporție* de 45 la sută în medie. Cel mai înalt este apreciat (cu 59% și o notă de *excelent*), ceea ce demonstrează faptul că bibliotecarii sunt receptivi la întrebările lor dar și de nivelul acestora de competență. Mai bine de 40% dintre tinerii chestionați nu cunosc că BM are o colecție de CD-uri și DVD-uri accesibile, despre faptul că există baze de date cu informații pe domenii de specialitate.

Nivelul de satisfacție referitor la dotarea cu echipament tehnic este de 4,5% ca fiind *rea* și de 16,5% ca fiind *excelentă*. Totuși, 38 de procente *nu cunosc* ce programe sunt instalate la calculatoare ca să-și aprecieze nivelul de mulțumire. Experiența bibliotecarilor în lucrul la calculator este apreciată de către cei care au utilizat serviciul ca fiind *bună* în măsură de 36,3 puncte procentuale.

Organizarea activităților pentru tineri de către bibliotecă este un aspect ce creează o discrepanță între cei 29,6 % care le apreciază ca fiind *bune* și tot atâția care nu cunosc despre ele.

Aceeași situație duală o găsim și la capitolul aprecierilor oferite paginii web www.hasdeu.md care pentru 32,4% aceasta este bună, iar pentru 29,6 % – necunoscută ca existență. Blogul și prezența bibliotecii în rețelele de socializare la fel nu sunt cunoscute pentru fiecare al patrulea dintre tinerii utilizatori, în mare parte aceștia fiind băieți.

Așteptările tinerilor privind activitățile și serviciile oferite de o bibliotecă modernă

În cadrul unei biblioteci moderne tinerii își doresc cel mai mult traininguri, workshopuri, ateliere și dezbateri gratuite. Această opțiune a fost menționată de 25 de persoane. Dorința de a avea acces la carte electronică au manifestat-o 13 persoane. Confortul de a servi un ceai sau o cafea bună atunci când lecturează este o doleanță notată de mai mult de 10 persoane, care propun să existe o mică cafenea în bibliotecă. Mai multe calculatoare cu acces la internet, mai multe concursuri și recomandări de carte sunt alte câteva din așteptările tinerilor. La fel și posibilitatea de a comanda și a rezerva online o anumită carte sau mai multe pentru împrumutul la domiciliu au fost găsite în lista de sugestii, care au avut o pondere printre răspunsurile la întrebarea deschisă din chestionar.

Printre alte sugestii au mai fost: „*Dorim mai multe publicații noi din ultimii ani, mai multă literatură, prezentări de filme ecranizate după cartea documentară, romane istorice, împrumut la domiciliu indiferent de reședință.*”

Au existat și câțiva tineri care au menționat că este suficient ca bibliotecarii să *ne indemne la citit* sau chiar au rugat insistent **să nu transformăm biblioteca în altceva decât spațiul unde ei pot veni să citească în liniște**. La fel, în rândul răspunsurilor am găsit tineri care *sunt satisfăcuți de serviciile prestate acum* și nu doresc altceva. În plus, 53,1% sau 95 de persoane consideră că Biblioteca în forma ei actuală nu va dispărea din preferințele tinerilor în următorii cinci ani.

Voluntariatul reprezintă o activitate prin care tinerii se pot manifesta. Am întrebat respondenții, dacă biblioteca ar avea așa posibilitate de manifestare, ei s-ar implica? 56,4% și-ar dori să fie parte a echipei de voluntari, iar 28,5% nu își doresc. Îmbucurător este faptul că 17 persoane și-au lăsat datele de contact pentru a putea fi telefonate și implicate ca voluntari în bibliotecă, în majoritate fiind eleve care își fac studiile în liceu.

Aprecierea prezenței „B.P. Hasdeu” în mediul online

Prezența bibliotecii în mediul online este considerată drept *foarte importantă* de 36,31% din tineri și *puțin importantă* de 8,38%.

În ultimul an, pagina web www.hasdeu.md a fost accesată *în fiecare lună* de 13 persoane, 90 de persoane au accesat *de câteva ori*, iar 62 de persoane, sau 34,64%, *nu au accesat niciodată sau nu știu că există acest site*. Menționăm, că tinerii sunt utilizatorii BM care în ultimele trei luni au avut mai mult de cinci vizite la bibliotecă.

Dintre cei 117, care totuși au accesat cel puțin o dată pagina web, mai mult de jumătate au menționat că *Interfața, structura și aranjarea în pagină* a site-ului este foarte clară și ușor de înțeles. Pentru 11,7% a fost mai complicat de înțeles *meniul site-ului*. Pentru 56,4% conținutul, informațiile oferite în *categoriile meniului*, dar și *limbajul noutăților plasate*, a fost clar și ușor de înțeles.

Pagina www.hasdeu.md a fost supusă aprecierii pe scala de la 1 la 5, unde 1 semnifică un nivel scăzut, iar 5 un nivel excelent. Distribuția aprecierilor a fost următoarea: nivel scăzut – 45% (suma notelor de la 1 la 3) și nivel înalt – 55% (suma notelor de 4 și 5).

Prezența bibliotecii în mediul online prin rețelele de socializare, dar și alte platformele de comunicare, este apreciată de tineri, deoarece în acest mod pot menține o comunicare și sunt informați despre noile proiecte și activități desfășurate pentru ei în bibliotecă.

Pagina de *Facebook* a BM sau a filialelor luate la un loc este cea mai populară resursă online fiind cunoscută și accesată cu regularitate de 32,9% asta deși aproximativ 22% nu cunosc că BM este prezentă

pe cea mai populară rețea de socializare printre tineri. Deloc cunoscute și deloc accesate au fost indicate profilurile de pe platformele *Pinterest*, *Tumblr*, *Slideshare* și *delicios.com* în mărime de peste 50 puncte procentuale. Pe când *blogurile* filialelor sunt cunoscute și accesate de câteva ori de către 27,4% dintre tinerii care au răspuns la chestionare. Despre profilul de pe Twitter se știe că există, dar nu a fost accesat niciodată de 29% din persoane.

La întrebarea deschisă „*care alte bloguri / profiluri, susținute de filialele BM, cunoașteți?*” am primit o listă mai largă de răspunsuri doar din partea a 26 de respondenți. Printre care cele mai des enumerate au fost: *cae.blogspot.com*, blogul Filialei „Transilvania”, blogul „Chișinău – orașul meu”, pagina de Facebook „Târgu-Mureș”, pagina web *www.hasdeu.md*, blogul Filialei „Ovidius”, blogul Filialei „Alba Iulia” și a Filialei „Ștefan cel Mare”.

Serviciul de împrumut al cărților în format electronic

Tinerii participanți la studiu, în special domnișoarele, au menționat că, timp de un an au citit mai mult de zece cărți (54,1%) și mai puțin de cinci cărți pentru aproximativ 8%.

Dacă ar fi să aleagă un singur răspuns la întrebarea „*În ce format îți place să citești cărțile?*” atunci majoritatea ar alege o carte în format tradițional, adică tipărită, și doar aproximativ 11% ar alege una în format electronic.

Ne-am interesat să aflăm de unde preferă să facă rost de cartea în format tradițional pe care doresc să o citească. Mai mult de 75% o împrumută de la bibliotecă, 4% o împrumută de la alți colegi și cumpără cartea din librărie aproximativ 21% dintre cei chestionați.

În cazul cărților electronice situația este alta. *Caută cartea gratis online* peste 85 la sută din tineri, își roagă cunoscuții să le-o ofere gratuit alți 8,3% și doar puțin peste 2,5% cumpără cartea din librăriile online.

Tinerii, în mai mare proporție băieții, au citit anul acesta cel puțin o carte electronică. Astfel, jumătate din 179 de participanți la sondaj au răspuns afirmativ. Dacă la carte tradițională fetele aveau întâietatea, la capitolul citire a cărților electronice băieții au avut prioritatea. Pentru cei care au citit o carte electronică cel mai des dispozitivul electronic utilizat a fost smartphone-ul cu 21,7%, urmat de tablete cu 20% și e-Readere cu 7,8%.

A patra parte din respondenți nu au posibilitatea să își cumpere un dispozitiv special pentru citirea cărților electronice, alții (13,4%) au menționat că la moment nu au așa dispozitive, dar planifică să își cumpere în timpul apropiat.

Ideea ca **biblioteca să presteze serviciul de împrumut al cărților în format electronic** a fost apreciată ca fiind *foarte bună* de 46,3%, *bună* de 30% și pentru fiecare al zecelea tânăr acest serviciu nu îl interesează.

Dacă biblioteca ar lansa un serviciu de împrumut al cărților electronice, 48% dintre tineri și-ar dori să citească în formatul *PDF*, 31,2% în formatul *Fb2*, puțin peste 13 puncte procentuale oferite formatului *e-Pub* și doar 3,3% pentru varianta *word* a cărților.

Preferințele tinerilor privind informațiile și serviciile oferite de bibliotecă în mediul online

Prezența bibliotecii în mediul online este pozitiv apreciată de tineri și aceștia își doresc o mai mare interacțiune. Totuși, la întrebarea „*În ce modalitate ei preferă cel mai mult să comunice cu bibliotecarul pentru a obține o anumită informație?*” 114 persoane din 179 au răspuns că vor merge personal în bibliotecă. Prin intermediul rețelelor de socializare ar apela 9,5%, prin e-mail 9,5%, și prin telefon – 11%. Paginile web cu serviciile *Întreabă bibliotecarul* sau *Chat* nu sunt populare, astfel doar puțin peste două procente ar prefera să întrețină o comunicare prin aceste canale cu bibliotecarul.

Probabil ponderea celor care ar comunica mai mult cu bibliotecarul prin intermediul rețelelor de socializare ar crește dacă prezența acestuia ar fi mai mare.

Cu referire la *pagina www.hasdeu.md* tinerii au venit cu o listă de sugestii privind informații sau servicii ce le-ar dori: *Cărți și reviste electronice; Informații despre cărțile noi apărute; Evenimentele culturale din țară și de peste hotare; Recomandări de carte; Interviu cu autorii de carte; Tradiții și cultura de lectură; Deservire mai bună online; Liste de cărți ecranizate; Filme documentare despre personalitățile marcante din domeniul literaturii; Posibilitatea de a afla la ce filială găsim o carte căutată.*

Observăm că în top s-a evidențiat așteptarea tinerilor ca biblioteca să le ofere și resurse de lectură în format electronic, precum ar fi cărțile și revistele. Mai mult de atât, dacă biblioteca ar dezvolta o aplicație pentru smartphone / tabletă, aceștia ar prefera să beneficieze de aplicații interactive și mai cu seamă utile.

Cel mai popular răspuns dat de 155 de persoane care ar utiliza aplicația a fost cu referire la un *catalog care ar include cea mai populară colecție de carte / enciclopedii cu posibilitatea de a fi sortate într-o listă personală cu titlul „Citite” sau „De citit”.*

O aplicație în forma unui *joc intelectual cu întrebări logice și de cunoaștere din cărțile de literatură artistică disponibile la bibliotecă* ar fi o aplicație utilizată de 126 de tineri din cei 179 de participanți la chestionare.

Aplicația care ar prezenta *Harta Chișinăului cu indicarea adreselor tuturor filialelor BM, cu informații despre filială, contacte și program de lucru* ar fi utilizată de 124 de persoane, iar alte 12 nu ar utiliza-o.

Aproximativ 70 de persoane nu ar utiliza și s-au abținut să comenteze varianta aplicației ce ar conține *tururi virtuale ale filialelor BM*. Tinerii s-au arătat interesați să ofere câteva sugestii privind posibilele idei de aplicații online. Printre răspunsuri menționăm: *Votarea cărților dintr-o listă propusă; Lista celor mai împrumutate / cele mai citite cărți; Versiunea mobilă www.hasdeu.md; Implementarea Programului de citire rapida, Cât mai multe cărți în format electronic.*

Unii tinerii manifestă un interes sporit pentru prezența cărților în format electronic în resursele online ale bibliotecilor. La întrebarea deschisă a chestionarului „Ce informații sau servicii doriți să vă ofere resursele bibliotecii prezente online” 15 persoane au notat că doresc *copiile cărților, revistelor în format electronic*:

- „să putem rezerva o carte sau un calculator online” – 6 persoane;
- „informații despre cărți interesante, descrierea lor și rezumatele marilor romane” – 6 persoane au notat aceeași idee;
- „informații despre cărțile care merită să le citim, recomandate de bibliotecă” – 4 persoane;
- „activitățile planificate în bibliotecă și filiale” – 3 persoane;
- „titluri noi de carte apărute în lume și pe care biblioteca le are” – 3 persoane.

Câte un singur răspuns, dar foarte importante remarci, au făcut tinerii care au notat sub întrebare următoarele sugestii: *bibliotecarii să ne răspundă la e-mailuri; serviciul Chat activ și cu răspunsuri rapide; prezența bibliotecilor în online 24/24 de ore, mai ales pe Facebook; lista filialelor care au calculatoare; să putem verifica de acasă cărțile posibile de împrumutat; informații despre bibliotecile lumii (curiozități); filme documentare (istoria bibliotecilor) și alte teme.*

Deși majoritatea tinerilor chestionați susțin dezvoltarea bibliotecilor în spațiul online, prezența unui răspuns notat de o domnișoară liceană, care se adresează bibliotecii cu un singur mesaj notat cu litere majuscule pe o jumătate de pagină, spune:

„Nu vreau nimic. Voi vreți ca eu să stau acasă la calculator? Eu vreau să vin la bibliotecă și să citesc în liniște.”

Concluzii

Studiul realizat elucidează percepția cea mai populară despre bibliotecă care *reprezintă sursa de informație și cunoștințe*, iar *cartea* devine simbolul numărul unu în asocierea cu instituția. Totodată, rezultatele studiului au relevat că: 53,1% sau 95 de persoane consideră că biblioteca în forma ei actuală nu va dispărea din preferințele tinerilor în următorii cinci ani; 44,4% dintre tineri sunt foarte mulțumiți de calitatea produselor și serviciilor oferite de BM. Receptivitatea și lucrul bibliotecarilor este apreciat pozitiv de 59% dintre respondenți. 40% dintre tineri nu cunosc că BM are colecție de CD-uri și DVD-uri accesibile

sau despre baze de date pe domenii de specialitate. Pagina web www.hasdeu.md nu este cunoscută de 34,64% dintre utilizatorii chestionați.

Multitudinea de bloguri și profiluri existente pe rețelele de socializare au creat confuzie în răspunsul tinerilor. Acestora le place să citească cartea în format tradițional (86,5%) pe care o caută gratis la bibliotecă (75%). În acest an, tinerii au citit cel puțin o carte electronică (51,9%) pe care o caută gratis online (85%). Ideea ca biblioteca să presteze serviciul de împrumut al cărților în format electronic a fost apreciată ca fiind foarte bună de 46,3%, bună de 30% și pentru fiecare al zecelea tânăr acest serviciu nu este atractiv. Ei sunt deschiși pentru a utiliza aplicații pe tablete și smartphone-uri dezvoltate de BM. 56,4% și-ar dori să fie parte a echipei de voluntari, dacă biblioteca ar avea așa posibilitate. Recomandarea de carte pentru lectură și îndemnul constant al bibliotecii de a citi este așteptarea primordială din partea utilizatorilor. În bibliotecă tinerii își doresc cel mai mult traininguri, workshopuri, ateliere și dezbateri (25 de persoane), carte electronică (13), o mică cafenea, mai multe calculatoare cu acces la internet (11), mai multe concursuri, recomandări de carte, comanda și rezervarea cărții pentru împrumut online.

Recomandări

Studiul formulează următoarele recomandări:

Pentru menținerea activităților /serviciilor BM:

- Asigurarea continuă a calității serviciilor oferite cititorilor care aleg să vină la bibliotecă pentru o lectură în liniște.
- Promovarea paletelor de servicii create pentru utilizatori pentru a întări utilitatea și a oferi raționament existenței lor.
- Asigurarea unui dialog personal, dar și online, continuu cu beneficiarul în vederea stabilirii așteptărilor, intereselor lor.
- Identificarea posibilității de a oferi un spațiu cu apă, ceai, cafea pentru a asigura un confort cititorilor care preferă lectură îndelungată în cadrul bibliotecii.

Pentru dezvoltarea activităților / serviciilor noi:

- Identificarea posibilităților de a dezvolta serviciul de împrumut al cărții electronice.
- Dezvoltarea aplicațiilor interactive pentru dispozitive electronice în vederea loializării cititorului, dar și atragerii potențialilor utilizatori.
- Dezvoltarea unui plan de desfășurare a sesiunilor de training, workshopuri, ateliere și diferite concursuri sau proiecții de filme documentare.
- Stabilirea colaborărilor cu organizațiile nonguvernamentale, instituțiile mass-media sau alte instituții partenere în vederea proiectării activităților comune.

- Organizarea proiectelor de voluntariat în bibliotecă, dar și în afara ei, în vederea implicării mai multor cititori în asemenea activități și consolidării solidarității civile.

Pentru eficientizarea prezenței bibliotecii în mediul online:

- Promovarea paginii web www.hasdeu.md printre cititorii utilizatori ai BM.
- Elaborarea unui plan strategic de comunicare și promovare pe cele mai populare rețele de socializare și platforme utilizate de cititori pentru a face cunoscute serviciile prestate de BM.
- Standardizarea blogurilor și profilurilor filialelor pe rețelele de socializare pentru a oferi claritate atât utilizatorilor, cât și nonutilizatorilor.
- Promovarea vizitării bibliotecii prin îndemnarea cititorilor de a face un „check-in” la bibliotecă.

În cadrul *Planului Național de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anii 2014-2016*, Filiala „Târgu-Mureș” a efectuat o amplă cercetare sociologică pe tema ***Profilul socio - economic al potențialelor victime ale traficului de femei.***

Cercetarea a fost efectuată pe un eșantion de **70** de persoane (**46** de persoane au răspuns în format online, **24** de persoane – tradițional). Respondenții au fost utilizatorii bibliotecii și bibliotecarii ai BM.

Chestionarul a cuprins 14 întrebări clasificate în trei aspecte:

- *Aspecte generale privind traficul de femei;*
- *Aspecte privind profilul socio - economic al potențialelor victime ale traficului de femei;*
- *Aspecte demografice privind respondentul.*

Conform opiniei majorității respondenților, traficul de femei este o problemă actuală în țara noastră, deși instituțiile de resort din R. Moldova susțin o tendință de descreștere.

Rezultatele primului aspect demonstrează că migrația este principalul factor care a dus la intensificarea fenomenului traficului de femei, deoarece în ultimii ani se înregistrează o creștere continuă a numărului de persoane care pleacă peste hotare, fie pe cale legală, fie ilegală.

Peste 75% din respondenți consideră că *vinovat de amploarea fenomenului traficului de femei* este situația social-economică din țară, iar tinerele care acceptă plecările benevol sunt conștiente de pericol și consideră migrația *ca unica soluție de a-și asigura un mod decent de viață.*

Referitor la modalitățile prin care sunt recrutate victimele traficului de femei, s-a oferit următoarea întrebare; *În opinia Dvs., care sunt modalitățile de recrutare cel mai des utilizate?* Rezultatele sunt următoarele: *cel mai des femeile sunt recrutate prin propuneri directe despre o ofertă falsă de muncă, după*

care pot fi recrutate prin *intermediul agențiilor fantome de angajare în câmpul muncii* și doar în al treilea rând *prin intermediul internetului*.

Al doilea aspect de care s-a ținut cont la elaborarea chestionarului, se referă la profilul socio-economic al potențialelor victime ale traficului de femei.

Conform rapoartelor, cercetărilor, studiilor instituțiilor de resort și ale ONG-urilor din R. Moldova, femeile sărace din zonele rurale, fără profesie, constituie principalul grup de persoane traficate. Sărăcia, șomajul și lipsa ofertelor pe piața muncii sunt principalele motive care determină populația tânără să plece peste hotare și să accepte ofertele dubioase ale traficantilor.

Răspunsurile obținute de noi sunt în deplină concordanță cu statistica generală. 93% au afirmat că potențialele victime au stabil un nivel scăzut de trai, sunt la limita disperării, iar ierarhizarea variantelor de răspuns se prezintă astfel: pe primul loc se situează *sărăcia și șomajul*, pe al doilea loc – *lipsa educației și a experienței de viață*, iar pe al treilea loc – *violența domestică și alte forme de abuz față de femeie*.

În cercetarea noastră am încercat să determinăm care este relația unei potențiale victime cu societatea și comunitatea din care provine, iar relațiile au indicat asupra *unor relații rele sau chiar foarte rele cu familia, rudele, vecinii*. 60% din intervievați susțin că potențialele victime ale traficului de femei devin tinere cu vârsta cuprinsă între 14-23 ani, tinere naive, care pot fi cu ușurință convinse, prin propuneri avantajoase sau prin înșelăciune. Aceste adolescente, de obicei, fac parte din mediul rural, mai puțin informate, cu puține perspective de a obține un serviciu bine plătit. Vulnerabilitatea femeilor în fața traficului depinde și de nivelul de studii al potențialelor victime și chiar al victimelor. La acest aspect, *44% dintre respondenți cred că victimele au studii medii incomplete, 26% sunt de părere că victimele au absolvit o școală generală sau profesională. Ceilalți au păreri diferite – de la studii primare la cele superioare incomplete*. Cu siguranță, educația corectă, instruirea, aptitudinile, cunoștințele sunt în luarea unor decizii.

Nu mai puțin important este și aspectul stării civile ale victimelor traficului de femei, 69% au indicat că cel mai des victime ale traficului de femei devin persoane necăsătorite, iar 31% *consideră că victime cel mai des, devin femeile divorțate*. Nici-un respondent nu a indicat răspunsul care indică că *cel mai des femeile căsătorite sau cele văduve*, ar putea deveni victime ale traficului de femei.

O femeie traficată este tratată ca o marfă care poate fi cumpărată și vândută, este exploatată în diverse servicii, de obicei, în industria sexului. Drept urmare, victimele nu doar că nu reușesc să obțină un serviciu bine plătit, ci au și o viață răvășită de abuzuri și traume psihologice distrugătoare. La următoarea întrebare *Cum credeți, care sunt sentimentele și experiențele pe care le trăiește o femeie în urma traficării*, respondenții au marcat câte trei variante de răspuns din cele șase propuse, ordonându-le conform importanței pe care o acordă fiecareia: *Teama și suspiciunea; Șoc, confuzie și dezorientare; Lipsa de*

Încredere în forțele proprii; Sentimente de rușine și învinovățire; Sentimente de nesiguranță în situații de risc; Mânie, neliniște și dezamăgire.

Din motivul că acest fenomen a luat amploare, în țară funcționează mai multe organizații internaționale și nonguvernamentale ca *Organizația Internațională a Migrației (OIM)*, *Centrul Internațional de protecție și promovare a drepturilor femeii „La Strada”*, *Centrul de prevenire a traficului de femei*, care acordă mai multe tipuri de protecție și asistență a victimelor traficului, cum ar fi: repatriere, asistență socială, medicală, psihologică și chiar materială.

Aceste sentimente și experiențe, pe care le trăiește o femeie în urma traficului, sunt urmări grave care rămân pe tot parcursul vieții. Chiar dacă victima este salvată și poate că frica se diminuează, femeia victimă a traficului rămâne o ființă fragilă.

Cercetarea efectuată ne-a demonstrat că populația este informată în legătură cu fenomenul traficului și conștientizează acest fapt ca fiind o problemă actuală în Republica Moldova și nu numai. Țările în care se dezvoltă traficul de ființe umane necesită să depună eforturi strategice de combatere a acestui fenomen.

Constatăm că o mare parte dintre cazurile de trafic au loc din cauza ignoranței victimelor, a lipsei studiilor, a sărăciei. Statul trebuie să-și înțeleagă rolul. E limpede că statul ar trebui să ia măsuri, să-și schimbe politicile economice, financiare, pentru a înceta să determine plecarea masivă a tinerilor peste hotare.

Iar rolul bibliotecilor este de a susține și a se implica în campanii de informare, de educare și culturalizare.

În cadrul promovării e-serviciilor publice, Filiala „O. Ghibu” a realizat chestionarul **Utilizarea serviciilor electronice publice**. Opiniile pe care le-am solicitat utilizatorilor în cadrul acestei anchetări au avut ca scop atât studierea necesității unor noi generații de servicii electronice publice, cât și promovarea informației despre e-servicii, accesibile pentru populația din Republica Moldova.

La întrebările chestionarului au răspuns 55 de persoane: 46 de sex feminin și doar nouă de sex masculin, fapt ce ne demonstrează procentul mai mare al publicului feminin din biblioteci. Vârsta eșantionului cuprins în chestionar a fost între 16-36 de ani. Totuși, cel mai des solicită serviciile bibliotecii persoanele cuprinse între 19-22 ani (29 de persoane), urmate de cele cuprinse între 15-18 ani (16 persoane), între 23-25 de ani (șase persoane), și doar patru persoane au cuprins eșantionul de vârstă 26-36 de ani. În conformitate cu aceste date, respectiv au participat 16 elevi, 31 de studenți sau masteranzi, șapte angajați în câmpul muncii și un șomer. De studii medii dispun 16 persoane, de studii superioare incomplete – 21 de persoane, de studii superioare – 18 persoane.

În centrul anchetării realizate s-a situat studierea nivelului de cunoaștere a informației despre posibilitatea utilizării e-serviciilor publice și varietatea lor. Răspunsurile ne-au demonstrat că 24 de persoane cunosc care sunt serviciile electronice publice, dar numai 11 persoane au accesat *Portalul serviciilor publice* www.servicii.gov.md. Respectiv, majoritatea participanților – 37 de persoane – au răspuns negativ, iar 44 de persoane nu au accesat respectivul portal informațional.

Întrebați ce servicii electronice publice ar fi disponibili de a utiliza, oferindu-le opțiuni, cele mai solicitate servicii ar fi: *licențiere* – 16; *documente de stare civilă* – 11; *declarație de venit* – patru; *servicii de cadastru* – trei; iar 21 de persoane nu au ales niciun e-serviciu pe care ar fi dispuși să-l utilizeze. Mai mulți respondenți au ales câte două sau câte trei servicii, iar o persoană și-ar fi dorit toate serviciile propuse. Un utilizator și-ar fi dorit e-prelungirea termenului de împrumut al cărților.

Ne bucură faptul că 43 persoane consideră binevenită oportunitatea implicării bibliotecilor în ceea ce privește promovarea serviciilor electronice, dar cred că ar fi binevenite și astfel de modalități de promovarea a e-serviciilor: flaiere, pliante, broșuri informaționale, site-uri, e-mail, sms, rețele de socializare, spații publicitare la TV/Radio și în presa scrisă, campanii publicitare în mass-media, plasarea materialelor publicitare în incinta instituțiilor publice, mai multe materiale informaționale, prezentări în instituțiile de învățământ.

Concluzii de final:

- considerăm că este bine motivată participarea bibliotecilor în campania e-Guvernare, fapt confirmat și de respondenții anchetei date;
- generația tânără nu este destul de informată, dar salută utilizarea e-serviciilor publice;
- pentru o bună implementare a acestor servicii se cer mai multe și diverse acțiuni publicitare în cadrul programului e-Guvernare.

Preocupați mereu de gradul de profesionalism al angajaților, BM încearcă să identifice de fiecare dată care ar fi temele, subiectele ce ar fi de interes și actualitate pentru ei.

În acest an la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, cu ocazia Zilei europene a competențelor profesioniștilor din informare și documentare, s-a desfășurat o nouă metodă nonformală de învățare – *Cafeneaua publică* cu genericul ***Profilul bibliotecarului e-facilitator***.

Cu scopul de a identifica opiniile participanților asupra modului de organizare a *Cafenelei*, importanța subiectelor discutate, dar și extinderea ariei unor asemenea noi metode de instruire, am realizat la finele activității un sondaj. Dintre cei 38 de participanți prezenți, au returnat chestionarul 35.

La întrebarea *Care este opinia Dvs. privind modul în care s-a desfășurat Cafeneaua publică?* 19 persoane au răspuns: *Ingenios*, 24 – *Interactiv* și o persoană – *Obișnuit*.

Pentru 30 de respondenți această metodă de dialog este *foarte interesantă*, iar pentru alții cinci – *acceptabilă*.

Răspunsurile care se refereau *la competențele dobândite la această activitate* au fost generale: *manageriale, profesionale, organizaționale* și doar câteva persoane au specificat: *comunicare, lucru în echipă, socializare, sistematizarea cunoștințelor, creativitate*. O singură persoană a considerat oportun *metodologia organizării unei Conferințe publice*.

Curioși să aflăm *La care alte metode de educație nonformală ați dori să participați?* am obținut următorul clasament:

Biblioteca Vie – 23; Dezbateri – 9; Storytelling (Arta povestirii) – 8; INCUBATOR+ – 7; Jocuri de societate - 7.

Subiectele solicitate pentru viitoarele abordări ar fi: *E-promovare, E-transformare, E-guvernare, servicii pentru tineri, arta oratorică, elaborarea materialelor promoționale, web-servicii, utilizarea eficientă a timpului de muncă, educarea cetățeanului activ, cercetarea științifică ș.a.*

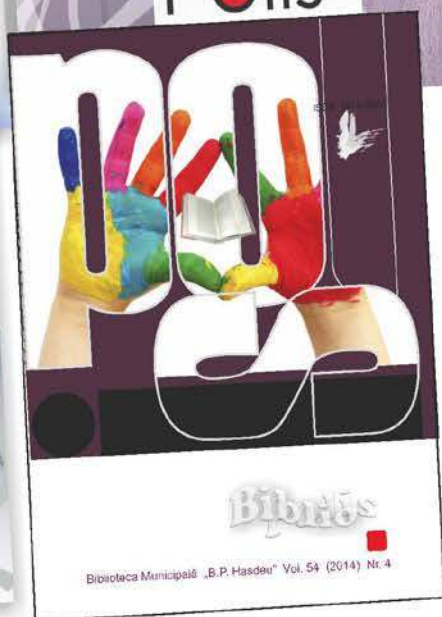
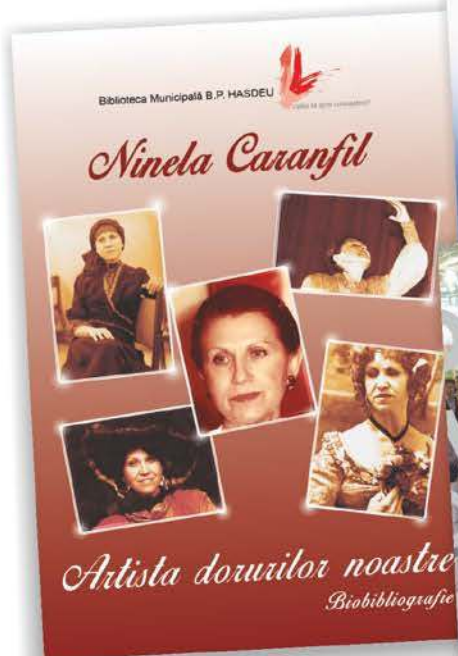
Bibliotecarii au considerat organizarea acestei forme de instruire o *experiență interesantă, utilă, productivă, interactivă*, exprimându-și dorința de a primi informații metodologice suplimentare referitor la *tematica prezentată* – majoritatea în format electronic.

Un microsondaj s-a realizat și la Conferința anuală **Acceptăm provocările – celebrăm succesele**, la care au participat peste 40 de bibliotecari din rețeaua BM, din bibliotecile școlare și din suburbii. Aceștia au solicitat pentru conferințele de viitor următoarea tematică: *design în biblioteci; utilizarea e-book; biblioteca în afara bibliotecii; Organizarea activităților cu publicul: proiecte ale bibliotecarilor; Promovarea lecturii*, iar pentru formele de prezentare au optat: 25 – tradițională; 5 – poster; 7 – Prezi.

Pentru a spori calitatea activităților organizate, pentru a obține noi performanțe, instruirea ajută personalul să fie mai eficient, să deprindă noi abilități și aptitudini.

Activitatea științifică și de cercetare

PROMOVAREA IMAGINII

Complexul de activități realizate de Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” urmăresc formarea și susținerea încrederii utilizatorilor în calitatea și diversitatea colecțiilor; fidelizarea utilizatorilor; construirea unei imagini pozitive a instituției la nivelul comunității chișinăuene și nu numai; menținerea la un nivel înalt a ținutei manifestărilor culturale și creșterea profesionalismului personalului bibliotecii.

Anual se editează materiale promoționale care au un impact asupra publicului cititor: fie îl provoacă la lectură, fie îl atrage un anumit serviciu, participă la discuții, ateliere de creație, ore de lectură etc. Mesajul persuasiv al materialelor promoționale este îndreptat către utilizatori cu îndemnul de a participa și a se implica în realizarea unor activități organizate de bibliotecă, care sunt și niște mijloace vizuale de promovare a imaginii bibliotecii. Amintim în acest context filialele aniversare: *M. Costin* (45 de ani), *A. Russo* (35 de ani), „*Ovidius*” (20 de ani), „*Ștefan cel Mare*” (10 ani) care au realizat și diseminat seturi de materiale prin care și-au consolidat imaginea și au popularizat activitatea. La cei 20 de ani ai Filialei „*Ovidius*” au avut loc un șir de schimbări ale imaginii vizuale, modificând firma bibliotecii, în aceleași tonuri cromatice a fost realizat, la un nivel profesional și calitativ, totalitatea imaginii vizuale, indicatoarele pentru orientarea beneficiarilor, în toate spațiile bibliotecii și promovarea diverselor colecții.

Astfel că, pe parcursul anului 2014, BM a editat peste 290 de afișe (menționăm *Chișinăul citește o carte*, *Lecturile verii*, afișele aniversare), 190 de semne de carte, 120 de pliante, 100 de flayere, 100 de cărți poștale (nou), 100 de brelocuri care i-au ajutat pe chișinăuieni (și nu numai) să înțeleagă importanța lecturii în bibliotecă și în viața de zi cu zi a fiecăruia. Aplicarea logoului pe aceste tipuri de producție publicitară a sugerat utilizatorilor acest semn grafic distinct, fidelizându-l și familiarizându-l cu imaginea vizuală a BM.

Și în acest an ca signalistică exterioară s-au folosit literele volumetrice din plastic pentru firma și logoul bibliotecii, iar în interior promovarea s-a axat pe panoul de informații, unde se plasează afișe informative care anunță publicul despre activitățile și manifestările culturale ce au loc în bibliotecă, regulile de înregistrare a utilizatorilor, regulile de acces la servicii, agenda activităților culturale. Informațiile sunt plasate într-o formă inovativă, atractivă ca să capteze atenția utilizatorilor. Iar pentru a exprima apartenența la o entitate comună toate filialele utilizează aceleași *foi cu antet*, plasează logoul pe *contractele de colaborare* cu diverse organizații, pe toate materialele elaborate și pe *semnătura de e-mail*.

Suntem siguri că în acest an BM a fost în vizorul chișinăuienilor și a oaspeților capitalei prin implementarea proiectului *Trolleybook* – proiect care are drept scop promovarea și încurajarea lecturii ca mijloc de dezvoltare culturală și creativă a comunității chișinăuene, orientarea spre valorile literare și organizarea eficientă a timpului liber în perioada estivală. Timp de patru luni chișinăuienii au vizitat

biblioteca pe patru roți din strada Valea Trandafirilor și prin intermediul materialelor promoționale au făcut cunoștință cu serviciile și facilitățile bibliotecii, motivele pentru care să frecventeze biblioteca, iar diversitatea activităților (ore de lectură, ateliere de creație, concursuri) a fost intens promovată pe rețelele de socializare și mediatizată la radio și TV.

O susținere constantă la diseminarea activităților și acțiunilor am avut-o din partea mass-mediei 180 de reportaje radio (preponderent la Radioul Național, „Vocea Basarabiei”), 120 de emisiuni TV (*Bună dimineața, Cultura azi, E joi, punem cărțile pe masă, Matinal de week-end, Magazinul copiilor, Prima oră, Art-Club, Unda Bugeacului, Svitanok, La datorie, Deșteptarea* etc.), care prin reportaje, interviuri au contribuit din plin la promovarea imaginii generale a BM. Ca să demonstrăm că suntem conectați la întreaga societate, la potențialii noștri utilizatori, atât din țară, cât și de peste hotare, filialele BM – îndeosebi Filiala „O. Ghibu” – au realizat reportaje la emisiunea *Spații culturale* la Radio Cultural Iași și filiala „Alba Iulia” pentru postul de radio județean Alba.

Ca și în fiecare an, BM a fost un subiect stabil și și-a conturat imaginea prin articolele scrise în presa națională sau internațională. În 2014 despre BM au fost scrise 426 de articole, dintre care peste 250 ale angajaților bibliotecii, iar conform criteriului lingvistic 367 în limba română și 59 în limba rusă. Printre ziarele care ne-au valorificat imaginea în paginile sale se numără: *Literatura și arta* – 41 de articole, *Florile dable* – 19, *Jurnal de Chișinău, Vocea poporului* – 11, *Эксперт новостей* – 10, *Gând românesc* – 6, *Ziarul Național, Mesagerul de Bistrița, Молдавские ведомости* – 3, *Русское слово* – 7 etc. Prin tradiție deja, de 13 ani revista de biblioteconomie, științe ale informării și de cultură *BiblioPolis* promovează intens imaginea BM, continuând să informeze cititorii despre activitatea, ofertele și serviciile BM, să prezinte experiența avansată a angajaților din cele 28 de filiale, să descrie cum se desfășoară instruirea profesională și să reflecte diverse probleme actuale ale bibliologiei și biblioteconomiei.

Rolul mediilor sociale în dezvoltarea bibliotecilor este evident. În primul rând, bibliotecile creează spații pentru comunicare virtuală cu utilizatorii și non - utilizatorii, contribuind, astfel, la dezvoltarea spirituală și culturală a indivizilor. Tot mai mulți utilizatori ai internetului pot fi întâlniți în mediile virtuale unde posibilitățile de comunicare, de interacțiune, de cunoaștere sunt mai bune. BM este acolo unde sunt și utilizatorii ei: online. Prin intermediul portalurilor de știri, paginilor web, rețelelor sociale biblioteca încearcă noi modalități de comunicare cu utilizatorii în scopul creșterii gradului lor de educație prin cunoaștere, prin creație și, mai nou – prin implicare.

Activitățile desfășurate prin filiale, întâlnirile cu scriitorii, lansările de carte, cluburile de lectură au fost preluate și răspândite prin intermediul portalurilor de știri *Diez#, Yupi, AllEvents, deschide.md, Locals*, astfel că am reușit să aducem în atenția tuturor chișinăuienilor informații utile, pentru a-i sensibiliza, a le propune o gamă largă de oportunități de informare, de atragere la lectură, de formare profesională, i-am

convins pe cei indiferenți sau insuficient informați că biblioteca activează în serviciul lor. Folosirea instrumentelor Web 2.0 impune bibliotecii un nivel nou de servicii și o colaborare interactivă permanentă. Prezența virtuală a filialelor prin intermediul cărora diversifică, îmbunătățesc, promovează serviciile, extind accesul la informație și comunică cu utilizatorii este demonstrată de cele 41 de bloguri ale BM care au fost vizitate de 925 075 de ori. Menționăm aici blogul *BiblioCity* – blog de specialitate, care a avut în 2014 – 186 de postări dintre cele mai diverse: *Rolul produselor bibliografice*, *Traininguri formative și de orientare profesională*, *Tehnologii avansate pentru bibliotecari*, *Clubul „Picilor” te invită la lectură în vacanță* etc.

La moment, blogurile bibliotecii sunt parte componentă a serviciului fiecărui bibliotecar, un instrument efectiv de marketing, o platformă excelentă de lucru cu cititorii.

O posibilitate de acces la informație, de asistență și suport informațional pentru utilizatori sunt rețelele sociale, iar pentru bibliotecă o metodă de promovare a instituției. Gratuitatea informației aduce cu sine o prezență masivă în lumea online. Astfel, prezența filialelor Bibliotecii Municipale pe Facebook, Twitter, Pinterest, Flickr, YouTube, Blogger, Del.icio.us, Digg, Slideshare, LinkedIn contribuie la extinderea accesului la informație, familiarizează fanii cu evenimentele și manifestările culturale care au loc la BM. O oportunitate de promovare a propriei imagini ne este oferită și de *pagina web www.hasdeu.md*, care permite și o comunicare mai activă cu utilizatorii, contribuind la îmbunătățirea activității bibliotecii, transformând caracterul informativ al acesteia în unul dinamic, orientat către utilizator. Prezența bibliotecii pe web este confirmată de vizita virtuală a celor 91 009 de utilizatori.

De curând BM a inițiat un curs nou *de formare a formatorilor în metodologia Poveștilor Digitale*, bibliotecarii obținând următoarele abilități: utilizarea Microsoft Office Picture Manager, Programul Windows Live Movie Maker și Audacity-recorder, crearea scenariilor pentru povești, promovarea filmelor în spațiul virtual. Poveștile digitale combină două lumi: cea a materialelor video digitale și a fotografiei, precum și pe cea bazată pe spunerea poveștilor, au o legătură cu publicul, colectează povești de la oameni și pun în valoare viața, omul, talentul și creativitatea. În urma acestui curs s-au realizat 14 filme în care au fost implicați cititorii filialelor, bibliotecarii și partenerii. Exemplificăm prin titluri, Filiala „Ovidius” a realizat patru povești: „Povestea unui Om cu literă mare”, „Povestea fetiței Cristina, care a știut să adune multă înțelepciune din cărți”, „Biblioteca cu povești” și „O poveste de Crăciun”; „Târgu-Mureș” - două povești: „O zi din viața Trolleybook-lui”, „Copiii Chișinăului citesc o carte – 2014”, toate acestea fiind plasate pe YouTube și distribuite în mediul online.

Concurhuri

Concursurile s-au dovedit a fi un bun prilej de stimulare a creativității, de comunicare, de recunoaștere publică a talentului utilizatorilor bibliotecii. Totodată, această competiție a devenit o inițiativă

reușită a organizatorilor de a consolida relațiile dintre utilizator și bibliotecă, de a oferi prietenilor BM o nouă oportunitate de asimilare și aprofundare a cunoștințelor domeniului preferat, precum și o metodă eficientă de promovare a bibliotecii.

Concursul inițiat de Filiala „L. Rebreanu” a fost cel de fotografie *Citesc oriunde*, care a asigurat un contact permanent și interactiv cu utilizatorii bibliotecii și a avut ca **scop reflectarea asupra rolului lecturii și a cărții, precum și promovarea originalității și creativității prin intermediul fotografiei**. Cele mai interesante au fost prezentate pe pagina de Facebook a Bibliotecii „Liviu Rebreanu”, indicând și numele autorului, iar în funcție de numărul de like-uri acumulat, unii s-au bucurat de mențiuni dar și de cadouri (seturi de cărți) din partea bibliotecii. Filiala „Târgu-Mureș” a inițiat Campania *Cu o carte preferată, ai o poză minunată!* organizată în scopul promovării cărții și lecturii și susținută de utilizatori de toate vârstele, familii cititoare, care au fost fotografiați cu cartea preferată de către un fotograf profesionist.

BM a participat și la alte concursuri din republică, menționăm Filiala „Alba Iulia” la Concursul „Câștigă o sesiune-foto profesională pentru biblioteca ta!”, care a câștigat un stick cu pozele realizate în bibliotecă de către reprezentanții *Novateca*.

Imaginea web a Filialei „Târgu-Mureș” a fost apreciată în cadrul Festivalului național al cărții și lecturii, organizat de BNRM. Participând la concursul *Cea mai bună experiență de promovare a cărții și lecturii pe rețelele sociale*, biblioteca a obținut locul I, fiind apreciată cu un *Testimoniu de laureat*.

Prin urmare, putem afirma cu certitudine că toate concursurile organizate și desfășurate în biblioteci, cu participarea bibliotecilor indiferent de domeniul lor, de scop, de finalitate, stimulează imaginația și gândirea, oferă motivația de informare și studiere, necesară în procesul de dezvoltare a cunoștințelor, de formare atât din punct de vedere profesional, cât și personal.

Un factor operativ și favorabil în dezvoltarea unei instituții infodocumentare este parteneriatul, care presupune modalități adecvate de interacțiune a cel puțin doi actori implicați în atingerea unui obiectiv comun. Bibliotecile inițiază parteneriate cu instituții și organizații ce au scopuri similare – desfășurarea de activități cultural-educative, de instruire și dezvoltare umană și socială, de formare a deprinderilor de a reflecta și a se exprima etc.

Parteneriate absolut noi au fost încheiate cu: Asociația Veteranilor de Război din Moldova „Corjova 1992” (Filiala „Ovidius”); revista online *Justice Journal*; Centrul de Analiză, Cercetare și Consultanță JUSTSTUDIUMANIMA Human Right Embassy; INVENTO; Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității (BPD); Ong Amnesty International („Liviu Rebreanu”); Centrul cultural israelian; Agenția evreiască SOHNUT; Fondul Miron Șor („I. Mangher”); Corpul Păcii (de Arte „T. Arghezi”), aceasta din urmă realizând două conferințe la care au participat voluntari din toată republica și au avut ca temă: **Crearea parteneriatelor între voluntarii de la Peace Corps și ONG-uri**, o masă rotundă cu

genericul **Best volunteer of the year: Results of the year** și mai multe colocvii. În scopul intensificării prezenței bibliotecii în comunitate, promovării serviciilor și ofertelor, sensibilizării societății civile asupra rolului și importanței bibliotecii ca factor educațional și cultural, precum și pentru a-i mobiliza pe bibliotecari să încheie noi parteneriate ce aduc beneficii bibliotecii și comunității, administrația BM a inițiat Concursul **Cel mai reușit parteneriat civic**, la care au participat, cu părere de rău, doar șase filiale: „Alba Iulia”, Biblioteca Publică de Drept, „M. Lomonosov”, „Ovidius”, *N. Titulescu*, „Târgoviște”.

Astfel, colaborarea cu partenerii noi și cei deja existenți facilitează organizarea evenimentelor, contribuie la amplificarea promovării și la sporirea interesului și a atitudinii pozitive față de locul și rolul bibliotecii în comunitate.

Calitatea serviciilor și produselor poate fi analizată după preferințele utilizatorilor noștri. Prezentăm mai jos doar câteva dintre opiniile cititorilor din diverse filiale:

„Visam, cu ani în urmă, să edificăm în centrul Chișinăului un Centru Eminescu. Ce frumos că centrul spiritual al Chișinăului s-a înrădăcinat la Centru Academic Internațional Eminescu, iar el se află pe bulevardul Dacia! Mă bucur să constat ușile deschise ale acestei instituții nepereche, unde se deslușesc urmele cititorilor, dar, îndeosebi, ale celor care bat la ușa centrală!”

Iulian Filip, scriitor, folclorist, 14.04.2014

„Așa fiind, unde m-aș putea simți mai bine dacă nu în bibliotecă? Frecventând biblioteca de lângă casă „Târgu-Mureș”, mă aflu în societatea celor mai luminoase minți ale lumii și omenirii. Alături de harnicele bibliotecare, din mic cum ești, devii nu un gigant, ci de necuprins, precum este cosmosul, întregul univers.”

Vladimir Beșleagă, scriitor

„Suntem la sfârșit de an 2014, am reușit să realizăm multe, dar important e, că în sufletul fiecăruia dintre noi au rămas cuvintele sacre din poezia lui Dumitru Matcovschi, care ne-a unit pe parcursul întregului an. Activitatea din 18 decembrie a încadrat elevii din patru licee ce au demonstrat interes maxim pentru creația lui Matcovschi, au recitat și au cântat impecabil, evidențiind profunzimea versului. Mulțumim organizatorilor din CAIE, care mereu sunt deschiși pentru toți cei îndrăgostiți de carte”.

(Centrul Academic Internațional Eminescu)

„Astăzi, 24 ianuarie 2014, am avut plăcerea să asistăm la o activitate deosebită în cadrul „Eminescianei”. Am rămas profund impresionată de cultura păstrată în acest mic local, care este atât de bogat spiritual. Mulțumim administrației Centrului Academic Internațional Eminescu pentru clipele minunate petrecute aici. Vă mulțumim pentru ceea ce faceți! Cu respect, clasele a IV-a ale Gimnaziului „N.H. Costin”.

(Centrul Academic Internațional Eminescu)

„Ziua de 18 noiembrie îmi va rămâne în suflet la fel de frumoasă ca și toate celelalte în care am vizitat acest centru de răspândire a culturii. Sunt profund recunoscătoare colaboratorilor care, de fiecare dată, ne-au fost alături, ne-au susținut. Orele plăcute, petrecute aici vor rămâne, cu siguranță, o amintire de neuitat, deoarece personalitățile pe care le-am cunoscuti, și mai ales discuțiile cu aceștia, ne ajută în formarea personală. Silvia Berdan, prof. de limba și literatura română.”

(Centrul Academic Internațional Eminescu)

„Tare mi-a plăcut cum ați filmat colegii mei pentru sondajul video despre lectură? Când mai aveți astfel de inițiative mi-aș dori să particip. Vă rog să plasați un anunț.”; „Mai abonați reviste, înainte erau mai multe!”; „La biblioteca poloneză e foarte cald, e bine. Aici am găsit enciclopedii interesante pentru copii.”

(Filiala „A. Mickiewicz”)

„Cu mult entuziasm, am acceptat invitația de pe Facebook a Bibliotecii „Târgu-Mureș”, la campania de promovare a cărții și lecturii Cu o carte preferată, ai o poză minunată. Consider că asemenea evenimente sunt binevenite în Chișinău, pentru că este ceva inedit și captivant să vii să faci o poză cu o carte preferată”.

(Lucian Cumpătă, student, cititor al Filialei „Târgu-Mureș”)

„În cadrul Săptămânii ușilor deschise, am participat, împreună cu elevii claselor a XII-a, la lansarea cărții „Dimitru Matcovschi: itinerar liric”, autor Eliza Botezatu. Activitatea a fost utilă, opera scriitorului fiind studiată în școală și propusă ca subiect la examenul de bacalaureat. Cu interes, am ascultat discursurile profesoarelor de la USM - Adriana Cazacu și Ana Ghilaș, cu referință la această carte. Ne-ar plăcea să apară mai multe cărți în sprijinul programului școlar.

(Ana Galaju, profesoară de limba și literatura română, Liceul Teoretic „Ion Creangă”)

„Stimate doamne bibliotecare, vă mulțumim din suflet pentru informația prezentată. Am aflat ce este un e-book, o biografie, bibliografie și o biobibliografie, ceea ce ne ajută în viitor să găsim informații și ne va facilita drumul spre cunoștințe, opere și scriitori.”

Cu respect, elevii claselor a VII-a din L.T. „Mircea cel Bătrân

Din impresiile de pe Blog:

Anonim: „A fost o vizita de bun augur la Centrul Academic Internațional Eminescu... am plecat cu permisiunea domnului director al Liceului nostru de la lecțiile de franceză și istorie... dar am acumulat cunoștințe deosebite despre Marele Mihai Eminescu. Sunt sinceră, nu cunoșteam atâtea date despre cel mai poet dintre poeți... Mulțumesc bibliotecarelor care ne-au mărturisit informații interesante! Succese și noi realizări, mulți cititori! 17, octombrie 2014.”

Adrian-Gelu Jicu: „Mulțumesc pentru găzduire. M-am simțit ca acasă și tare îmi pare rău că nu am putut sta mai mult la această manifestare...”.

Ali Narçın (Turcia): „Moldova'nın başkenti Chișinău kentinde gerçekleştirilen Mihai Eminescu'nun 3'üncü çevirmenler kongresinde (Congresul Mondial Al Eminescologilor Editia a III-a) bu yıl Türkiye'den ben katıldım. 3.09.2014 tarihinde başlayan konferansta salonda bulunduğum sıralarda beni o konferansa davet ettiren „Centrul Academic Internațional Eminescu” kütüphane müdürü Elena Dabija ile karşılaştım. Elena Dabija oldukça sıcak bir karşılamayla benimle yakından ilgilenenlerden biri oldu. Institutul de Filologie al ASM'nin „Azurie a de Științe a Moldovei” konferans salonunda başlayan Kongrenin açılış konuşmaları organize edenler ve yetkililer tarafından yapıldı. Bu konuşmacılardan Președintele al Academiei de Științe Moldovei Akademisiyen Gheorghe Duca, Director al ICR Mihai Eminescu Chișinău Akademisiyen Valeriu Matei ve Organize edenlerden Akademisiyen **Mihai Cîmpoi**, Dr. Hab. Vasile Bahnaru dikkat çekenler arasındaydı. Kürsüye çıkma sıram gelmeden önce konuşmacılardan Romanya adına Akademisiyen Eugen Simion, İtalya adına Prof. Giuseppe Manitta, Ucraina adına Akademisiyen Vasile Târâteanu, Çin adına Prof. Su Yan, Ayrıca yine Romanya adına Prof. Mihai Stan birer konuşma yaptıktan sonra kürsüye beni davet ettiler. Ben önce Türkçe birkaç sözcük kullandıktan sonra Romence Mihai Eminescu'nun şiirlerine nasıl baktığımı kısaca anlattım. İleri sürdüğüm yaklaşımla ilerde Mihai Eminescu'nun şiirlerine benim gibi bakmaları hakkında bazı ifadeler kullandım. Bununla ilgili „Mihai Eminescu, beş mektup ve Osmanlı” başlıklı ikinci kitabımda önemli açıklamalarda bulunmuştum. Bu açıklamaların Eminescu şiirlerindeki ölçülerin „Divan” ekolü tarzında yazıldığını tespit edince hiç şaşırmadım. Çünkü Osmanlıya olan yanıtı Divan ölçüleri tarzında ele alınmıştı. Eminescu'nun ikinci kitaptaki düşüncelerimden önemli olanları bu makede ele almanın yararlı olacağını düşündüm. Böylece tarifi Romen edebiyatçıları tarafından zor olan Divan ekolünü ortaya koymuş ve Eminescu'yu da Divanı iyi kullanan şairler arasında göstermişim.”

Promovarea imaginii

Logo: novateca, AIB, Biblioteca Municipală B.P. HASDEU

Adresa: nr. Chişinău, str. Valea Trandafirilor nr. 17

Invitație

Participare la concursul de proiectare a Bibliotecii din listă berna...

deprinderi pluridisciplinare

Central

National

de

Participare la concursul de proiectare a Bibliotecii din listă berna...

standarde de calitate de cunoscută

consistență de profesională

Profesională

pentru

Excelență

Altegorii

Biblioteca Municipală B.P. HASDEU

Invitație

Adresa: nr. Chişinău, str. Valea Trandafirilor nr. 17

Biblioteca Municipală B.P. HASDEU

Trolleybook

Marti - Duminică

11:00 - 13:00 Lecturi estivale (oră de lectură)

13:00 - 16:00 Lectură din plăcere

16:00 - 18:00 Activități distractive (jocuri interactive, ateliere de creație, concursuri)

6 Iulie - 24 august 2014

Partenerii proiectului:

- Inspectoratul Cultural al municipiului Chişinău
- Pretura sectorului Botanică
- Juventus Municipality
- Teatrul municipal de păpuși „Guguță”
- AO „Cocoşul Roşu”

Biblioteca Municipală B.P. HASDEU

Filiala Ovidius

şos. Hânceşti nr. 32, MD-2028 Chişinău, Republica Moldova

Tel.: 022 72 71 94

www.hasdeu.md (filiala)

https://www.facebook.com/bibliotecaovidius

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI CHIŞINĂU

Biblioteca Municipală B.P. HASDEU

Direcția Cultură a municipiului Chişinău

Trolleybook

Inaugurare 6 Iulie 2014 12:00

Marti - Duminică

11:00 - 13:00 Lecturi estivale (oră de lectură)

13:00 - 16:00 Lectură din plăcere

16:00 - 18:00 Activități distractive (jocuri interactive, ateliere de creație, concursuri)

Partenerii proiectului:

- Pretura sectorului Botanică
- ÎM „Regia transport electric”
- Teatrul municipal de păpuși „Guguță”
- AO „Cocoşul Roşu”

Biblioteca Municipală B.P. HASDEU

Filiala Ovidius

Săptămâna ușilor deschise

12-18 mai

Ad augusta per angustam

Adresa: şos. Hânceşti 32, Chişinău

Tel.: 0-22-72-71-94

E-mail: ovidius@hasdeu.md

www.bibliotecaovidius.blogspot.com

https://www.flickr.com/photos/biblioteca_ovidius/

https://www.hasdeu.md/filiala-Ovidius

https://twitter.com/bibovidius

Stimată Doamnă _____

Stimate Domn _____

Avem deosebita plăcere să vă invităm la programul **Săptămâna Uşilor Deschise** consacrat celei de-a XX-a aniversare de la fondarea Filialei „Ovidius” a BM „B.P. Hasdeu”.

Manifestările sunt preconizate pentru perioada 12-18 mai 2014. Prezența Dvs. este binevenită.

Adresa noastră:

şos. Hânceşti 32, or. Chişinău

Tel: 0-22-72-71-94

E-mail: bibliotecaovidius@gmail.com

www.bibliotecaovidius.blogspot.com

Biblioteca Municipală B.P. HASDEU

CERTIFICAT

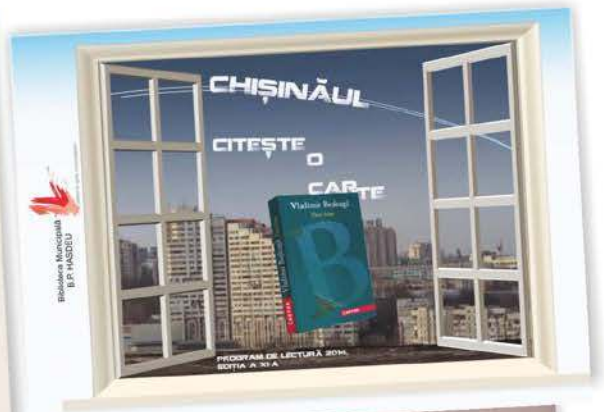
Prin prezentul se confirmă că _____

a participat la **Trainingul Managementul comunicării**, desfășurat la **Centrul Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari** din cadrul Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”.

Svetlana MACRINICI, formator

Mariana HARJEVSCHI, director general al BM „B.P. Hasdeu”

Chişinău, 2014

BM
B.P. HASDEU *cămin la spre cunoaștere!*

Filiala Ovidius

Adresa:
șos. Hâncești, 32, Chișinău
Tel.: 0-22-72-71-94
E-mail: ovidius@hasdeu.md
www.bibliotecaovidius.blogspot.com

Provocările bibliotecilor: cărțile electronice

10:00-10:15
Rețea de sală
Moderator: Mariana Harjovschi, director general, BM „B.P. Hasdeu”

10:15-11:00
Atelier: Cărțile electronice: dileme internaționale
Mariana Harjovschi, director general, BM „B.P. Hasdeu”

11:00-11:45
Biblioteca și modelele business de furnizare al cărților electronice
Denisa Ciuchirici, www.itsarae.md

11:45-12:00
Cărțile electronice și noștii utilizatorilor: Realitatea studențească
„Percepția și satisfacția profesorilor și publicului modern”
Raluca Teodan-Curta, BM „B.P. Hasdeu”

10:00 - 10:30
Tutoriale: Cum e să zăpăcești o carte?
Cum e să faci o carte electronică?

10:30-12:00
Dezbateri:
Intrebări și răspunsuri
Moderator: Gabriela Păunescu, director adjunct, BM „B.P. Hasdeu”

12:00-13:30
WebEx: Practici și instrumente în utilizarea și citirea cărților electronice
Vișnița în EBOOK (pentru accesul gratuit)
Ivana Kirpasova, UNICEF

13:30-14:00
Prezentarea aplicațiilor: Să ne însoțim oare?
Suzana Eliuțan, director adjunct, BM „B.P. Hasdeu”

14:00-15:00
Prezentare aplicații: Jocuri și aplicații electronice pentru copii
Bibi Brăncuț, director „Denisa Ștefănescu”
Intrebări și răspunsuri

Colocviile de vară

ACTIVITĂȚI CU PUBLICUL

Programul de lectură *Chișinăul citește o carte*, ediția a XI-a

În calitatea sa de actant și mediator, biblioteca este o verigă importantă în promovarea imperativelor educaționale. Epicentrul idealului educațional este omul cultivat, cetățeanul proactiv, capabil de a asimila, a aprecia și a perpetua valorile naționale și cele general-umane. În procesul formării personalității umane, lectura rămâne a fi și în era tehnologiilor avansate, un exercițiu de cultură și sănătate spirituală. Iată de ce studierea intereselor, motivației, opțiunilor de lectură ale utilizatorilor rămâne, în continuare, un obiectiv strategic al echipei Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”.

Programul de promovare a lecturii *Chișinăul citește o carte*, aflat anul acesta la cea de-a XI-a ediție, este una dintre practicile de succes ale BM prin care s-a reușit o schimbare ideologică calitativă a culturii de lectură în municipiu.

În anul 2014 au fost selectate și propuse spre lectură întregii urbe următoarele cărți: *Urmele mele frumoase* de Iulian Filip, *Voiaj de nuntă în trei* de Mihai Ștefan Poiată și romanul *Zbor frânt* de Vladimir Beșleagă. Conferința de lansare a fost comună și s-a desfășurat la 4 martie 2014 la Biblioteca Centrală.

Zbor frânt, autor Vladimir Beșleagă (segmentul adulți)

(Chișinău, Editura „Cartier”, 2013)

Din 1966, anul apariției sale, romanul *Zbor frânt* s-a bucurat de un interes permanent din partea criticii literare, dar și a tuturor generațiilor de cititori. Autorul ei – *Vladimir Beșleagă, prozator, eseist, publicist și traducător* – reprezintă modelul adevăratului intelectual basarabean, al luptătorului și al artistului militant pentru renașterea națională, pentru recuperarea valorilor românești, pentru adevărul istoric, pentru revenirea acasă a Limbii Române.

Deși scrisă cu mulți ani în urmă, lucrarea rămâne una din cele mai autentice scrieri pe tema războiului, o lectură de elită pentru mai multe generații, care ne învață să ne exprimăm liber, să reflectăm asupra lucrurilor esențiale, să medităm asupra destinului uman, asupra suferinței.

Interesul, manifestat de publicul cititor de toate categoriile și vârstele față de romanul *Zbor frânt*, a provocat emoții puternice, constituind un prilej de profundă analiză psihologică a relațiilor interumane în epoci de restriște, în situații-limită pentru existența oamenilor și popoarelor.

Contextul social-psihologic interior și exterior al romanului „Zbor frânt” de Vladimir Beșleagă; Zbor frânt – romanul care a schimbat fața prozei basarabene; Isai – un învingător al sorții sau un învins?; O carte despre război plină de viață scrisă cu inima; „Zbor frânt” – o carte vibrantă, de viață lungă; Vladimir Beșleagă – „prospețimea simțirii” și „limpezirea gândirii”; „Zbor frânt” – roman reprezentativ pentru proza

din spațiul literar românesc; Vladimir Beșleagă – mesagerul tragediei noastre – sunt doar unele dintre temele romanului puse în discuție în cadrul discuțiilor / dezbaterilor organizate de filiale. Cititorii, impresionati de roman, s-au întrecut în a emite păreri despre subiectul, geneza și valorile lui educativ-morale; și-au împărtășit părerile despre carte, despre eroul central, Isai, tânărul în devenire, care-și croiește destinul prin toate vestigiile vieții, au citit fragmente reprezentative. S-a discutat despre subiectul operei și au fost relevate mai multe episoade ale lucrării.

În relatările lor participanții au făcut trimiteri și referințe la exegezele reputaților critici M. Cimpoi, A. Hropotinschi, A. Burlacu, Ion Simuț, A. Grati ș.a. V. Beșleagă își ascultă, de fiecare dată, cu mult drag, cititorii săi, bucurându-se că este înțeleș mesajul pe care a dorit să-l transmită. Discuțiile au finalizat cu îndemnul de a nu trăda identitatea națională, de a păstra mereu dragostea de neam și de vatră și de a nu tăcea în fața ororilor timpului, ci a denunța tot ce este crud și inuman precum războiul.

Adevărate evenimente au fost întâlnirile maestrului V. Beșleagă cu cititorii BM – mereu deschise și foarte sufletiste; „frumoase, interesante și calde” după cum s-a exprimat însuși autorul. Cei prezenți au fost curioși și interesați să cunoască cât mai multe despre viața și activitatea scriitorului: „De ce zbor frânt?”, „E un roman autobiografic?”, „Care sunt principiile de care vă conduceți în viață?” etc. Prozatorul a răspuns cu bunăvoință la toate întrebările, vorbind despre geneza romanului, motivele și simbolurile utilizate în text, despre sursele de inspirație, despre prototipul personajului Isai; a mărturisit cum și-a scris romanul *Zbor frânt*, după moartea mamei sale și cum s-a salvat, prin scrierea lui, din chingile disperării și ale deznădejdi.

Participanții acestor întâlniri s-au dovedit a fi buni cunoscători ai operei scriitorului și au ascultat cu nesaț fiecare cuvânt al maestrului, care i-a îmbogățit spiritual cu idei înțelepte, sfaturi utile și cuvinte profunde: „O carte nu se naște din nimic. Cărțile mele se nasc din suferință”; „Lectura adevărată este o muncă”; „Sunt dominat de setea de cunoaștere”; „Cu cât cunoști mai mult lumea de afară, cu atât mai mult te vei cunoaște pe tine însuși”; „Pentru ca omul să trăiască mult, trebuie să fie creativ”; „Cunoașterea mă absoarbe, mă înalță și mă domină” ș.a.

Cititorii i-au mulțumit pentru cărțile scrise, pentru că promovează valorile naționale și culturale ale neamului nostru, pentru că este un adevărat ostaș al cărții!

Inedită în desfășurarea programului *Chișinăul citește o carte* a fost organizarea Conferinței literare de totalizare la 24 noiembrie 2014, găzduită de Biblioteca Centrală. Conferința s-a derulat într-un format nou – formatul de dezbateri Karl Popper – o formă structurată de dezbateri educațională, care are la bază dialogul dintre două echipe, numite în mod formal *Afirmatori* și *Negatori*. Discuția a fost moderată cu multă abilitate de Natalia Grău, profesoară de limba și literatura română, colaborator al Filialei „Maramureș”, fiind arbitrată de maestrul Vladimir Beșleagă, doamnele Mariana Harjevschi, director general al BM, și Elena Butucel, prim-director adjunct al BM.

Dezbaterile s-au construit în jurul motiunii: „*Protagonistul romanului, Isai, este un învins al destinului și al timpului său istoric*”. Fiecare dintre cele două echipe, compuse din trei membri, s-au expus în favoarea sau împotriva temei: „*Isai este un învingător sau un înfrânt?*”.

În timpul pauzelor cititorii fideli ai filialelor BM și-au exprimat părerile vizavi de roman sau și-au expus admirația față de autorul lui prin discursuri, eseuri, comunicări, recenzii etc.: *Vladimir Beșleagă: ieri, azi, mâine; Înțelegând aripile frânte; Nistrul – pagină de istorie; Relația: autor–cititor–erou; Ce a însemnat pentru mine acest „Zbor frânt”; Un destin frânt – Isai, copil al războiului; Spiritul libertății în romanul „Zbor frânt” de Vladimir Beșleagă* ș.a.

Argumentele echipelor de dezbateri și recenziile observatorilor au oferit atât publicului, cât și autorului noi surprize de interpretare. Toți cei implicați au convenit asupra faptului că războiul nu poate decât mutila conștiința oamenilor, iar într-un război nu pot fi învingători, ci numai învinși. Eroul central al romanului – Isai – a umblat, s-a zbuțuit, dar a găsit, într-un sfârșit, ce căuta; noi mai căutăm și astăzi lumea dreptății și a adevărului. Mesajul profund al romanului *Zbor frânt* modelează sufletele, ne ajută să înțelegem soarta acestui Neam, să ne creăm propriul univers, să devenim oameni.

Participanților li s-au înmănat diplome în semn de apreciere a dragostei pentru carte și lectură, de considerație pentru participare activă la Programul *Chișinăul citește o carte*, iar cei mai activi au primit cărți și autograful autorului.

Impresiile cititorilor despre carte:

- „*Acest roman abordează problema tradițiilor, schimbările din societate în perioada regimului comunist care afectează oamenii, modificându-le rațiunea, făcându-i să gândească colectiv, și nu individual, se pune accentul mai mult pe munca eficientă decât pe valorile spirituale. Romanul e o creație deosebită, ce trebuie tratat cu atenție, deoarece în acest roman putem găsi cheia către cunoașterea de sine*”.

(Vlad Costin, elev, clasa a X-a, LT „Lulia Hasdeu”)

- „*Vladimir Beșleagă are, în „Zbor frânt”, o rară capacitate artistică de a sugera stările de conștiință prin imagini recurente („lăstunii în zbor amenințător”; „apa învolburată a Nistrului”; „orizontul aprins, sângeriu”). Acest roman este ceva mai diferit de cele citite anterior, cu un înțeles mai profund, mai realist fiindcă se bazează și sunt redată fapte reale, cu caracter istoric și veridic*”.

(Anastasia Țâmbaliuc, studentă, Colegiul Cooperatist Comercial din Moldova)

- „*...În noi mai răsună acel ecou al suferințelor buneilor noștri... Noi, tinerii, nu am fost prezenți acolo și nu știm ce e războiul, însă citind romanul „Zbor Frânt” te scufunzi în timp și te alături lui Isai, îl urmărești, vezi cu ochii lui totul ce se întâmplă în jurul tău, auzi sunetul strident al armelor, parcă simți și tu recele Nistrului înotând, vezi sângele ce se revarsă pe apele lui, vezi bătrânica care a*

ieșit noaptea să prășească grădina, iar a doua zi dimineață o vezi moartă, cu câțiva cartofi adunați în traistă pentru cei dragi de acasă.

Suntem martorii unei drame omenești, cea a lui Isai, care, începând de la vârsta copilăriei și până la maturitate, e marcată de teroarea războiului. Astfel, prin prisma unui personaj observăm chipul întregii noastre națiuni și durerea nemărginită pe care am îndurat-o.

Finisând lectura romanului, am ridicat ochii din carte și i-am fixat într-un punct, în gol, am rămas așa nu mai știu cât, gândurile m-au învăluit și imaginile au apărut ca într-un film de scurtmetraj prin fața mea, apoi am închis ochii și mi-am zis: „ce scumpă e pacea!...”

(Cristina Podgornâi, studentă, Facultatea de Litere, USM)

- „Romanul „Zbor frânt” este un roman pe care mulți îl văd ca un discurs ce ține de identitatea neamului. Dacă vom fi mai receptivi la aluziile fine, vom distinge neapărat că, pe lângă încercarea de a încheia o identitate personală autentică, romanul urmărește reconstituirea identității etnice a comunității, ce a suportat consecințele mai multor ani de distrugere ideologică a națiunii. Transpunere artistică a protestului împotriva desfigurării identitare și morale, poetică a privirii aruncate sistematic îndărăt către un trecut-reper – un „altădată” și un „altundeva” fără de care nu e posibil drumul înainte, avertizare asupra faptului că pierderea memoriei duce la fisurarea identității și îngreunează proiectele ei de viitor. Romanul „Zor frânt” este un roman complex care, cu siguranță, și în viitor nu își va pierde actualitatea.”

(Zinaida Safaler, specialist principal, Ministerul Apărării al RM)

- „Vladimir Beșleagă a pătruns adânc în inima și mintea mea prin modalitatea de interpretare a realității. Romanul mi-a descoperit aspecte din această viață dură când nimeni nu este iertat fie bătrân, femeie, bărbat sau copil.”

(Natalia Fazlî, elevă, clasa a X-a, LT „Mircea cel Bătrân”)

- „Romanul „Zbor frânt” de Vladimir Beșleagă, propus spre lectură pentru chișinăuieni în vara anului 2014, este cartea pe care aș recomanda-o, cu certitudine, prietenilor mei să o citească.”

(Ecaterina Reabov, cititor fidel BM)

Voiaj de nuntă în trei, autor Mihai Ștefan Poiată (segmentul adolescenței)

(Iași, Editura „TipoMoldova”, colecția „Opera Omnia”, 2013)

La cea de-a XI-a ediție a programului *Chișinăul citește o carte* Biblioteca Municipală a propus spre lectură pentru adolescenți cartea *Voiaj de nuntă în trei* de Mihai Ștefan Poiată – scenarist, scriitor și publicist, profesor de scenaristică la Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice din Chișinău.

Cartea a stârnit un evident interes la publicul cititor, a incitat spiritele urbei, provocând emoții puternice prin mesajul romanului, care constituie o lecție despre tradițiile și obiceiurile neamului nostru, prin scoaterea în evidență a calităților lui sufletești.

Romanul *Voiaj de nuntă în trei* are și o istorie: până a deveni carte a fost un scenariu de film – *Călătorie de nuntă înainte de nuntă* – o dramă lirică realizată de către Studioul „Moldova-Film” la începutul anilor '80. Desigur, acest fapt a făcut ca autorul să-și revadă lucrarea, transformând-o ulterior din scenariu filmic într-o comedie lirică pentru o carte, armonizându-se frumos între scenaristică, film și literatură.

Romanul pus în discuția cititorilor din Chișinău a impresionat din mai multe puncte de vedere, iar utilizarea cu dibăcie a unor impresionante elemente specifice filmului, cinematografului au sporit interesul și l-au făcut mai incitant la lectură. Soluțiile ușoare, oferite pentru rezolvarea unor situații pe cât de complicate, pe atât de delicate din existența tinerei generații se conjugă ușor cu imbolduri pentru a reflecta, a căuta și a găsi, în final, modalități pentru a răspunde la diverse provocări ale timpului și ale vârstei.

Cartea a fost lecturată, discutată, analizată cu interes de către participanții programului *Chișinăul citește o carte*. *Conflictul dintre generații: cum îl putem evita?; Semnificația morală și psihologică a romanului; Importanța tradiției în statornicia noastră națională; Romanul „Voiaj de nuntă în trei” – un roman în care se oglindește neamul moldovenilor; Obiceiurile de nuntă – tradiție sau prejudecată?; Voiaj de nuntă în trei sau sfidarea stereotipurilor* – iată unele dintre temele menționate în cadrul discuțiilor / dezbateri. Tinerii au fost activi, exprimându-și părerile, opiniile, doleanțele și impresiile referitor la operă. Cititorii au fost intrigați de momentele de taină, de necunoscut de la începutul narațiunii, i-a preocupat faptul că sentimentele eroilor principali nu sunt declarative, dar le simțim vii, palpabile, ca niște „dialoguri ale sufletelor” celor îndrăgostiți; au fost intrigați de descrierea obiceiurilor și tradițiilor neamului nostru, cu care se confruntă fiecare familie atunci când au de pregătit o nuntă; o undă de nostalgie a provocat scena de pe final *dansul sârbei: „E frumoasă sârba asta, bat-o s-o bată, și o joacă frumos, n-ai ce zice, că așa-i moldoveanul nostru, pe toate le face din inimă; dacă-i să lucreze, apoi până cade, ca boul cu botul în brazdă; dacă-i să se sfădească, apoi așa ca să nu-și spună „Bună ziua” nici pe cea lume, iar dacă-i să se veselească, apoi să se veselească! Chiar de se îneacă în lacrimi”*.

Deosebite au fost întâlnirile scriitorului Mihai Ștefan Poiată cu utilizatorii BM, care a acceptat cu mare plăcere invitațiile, fiind plăcut surprins de lectura minuțioasă și dialogul cu cititorii operei sale. Scriitorul a

fost asaltat cu numeroase întrebări și nu a ezitat să dea unele sfaturi: „Să vă păstrați respectul de propria persoană; Să acceptați provocările; Să nu vă fie frică să fiți sinceri; Să fiți curioși, ambițioși; Să vă descoperiți și să vă cultivați talentul; Să faceți lucruri din plăcere și cu drag!” etc. Mihai Ștefan Poiată le-a vorbit tinerilor despre mesajul creației sale, pe care îl adresează inimii cititorilor și dorește, de fapt, să pătrundă în subconștientul lor. Autorul a dezvăluit celor prezenți unele viziuni ale sale despre importanța lecturii în viața omului, deoarece „o istorie bine construită lasă neapărat un mesaj în sufletul cititorului”.

Conferința literară de totalizare a fost rezultatul final al celor 204 activități anterioare care s-au realizat: întâlniri cu autorul, prezentări de carte, discuții / dezbateri, ore de lectură, înscenări teatralizate etc. Evenimentul care s-a desfășurat la 27 noiembrie 2014 a adunat în incinta Filialei de Arte „T. Arghezi” pe cei mai activi și fideli cititori.

Conferința, iscusit moderată de către Paulina Zavtoni, Artistă a Poporului, a început cu evocarea obiceiului de „împăcare” între părinții tinerilor sau (ar fi mai nimerit) cu „târguiala” și rânduiala bunurilor materiale, enumerate cu multă trufie în fața martorilor, a rudelor și a vecinilor, improvizată scenic de un grup de elevi ai Liceul Teoretic „Alexandru cel Bun” din or. Sângeră. Și cu prestația reușită a elevilor de la Colegiul de Construcții din Chișinău și, respectiv, a studenților de la Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice în rolul Veronicăi și a lui Mircea au impresionat și au captivat publicul, care, foarte atent și emoționat, aștepta parcă deznodământul dialogului dintre cei doi despre care M.Ș. Poiată a spus: „în fața noastră a avut loc un miracol, produs și de actul lecturii, și de actul scenei.”

În cadrul conferinței s-au pus întrebări și s-au dat răspunsuri, au fost propuneri, sugestii și chiar provocări. Afirmția „Să critici viciile propriului neam este un act de mare curaj, dar să poți să faci asta într-un mod special, cu responsabilitate și umor, este deja un talent”, exprimată de o cititoare a captat atenția atât a publicului, cât și a scriitorului.

Referitor la impresiile pe care le-a produs cartea asupra cititorilor merită de menționat faptul că majoritatea au calificat-o ca pe o lecție de viață, în care mulți s-au regăsit. *Voiaj de nuntă în trei* este tocmai romanul care sugerează apropierea dintre generații, prietenia dintre părinți și copii și luarea unei decizii, indiferent de „gura lumii”. Unii s-au axat pe analiza textului, apreciind limbajul uzual, presărat din abundență cu dialectisme și frazeologismelor care, firește, au dat un farmec deosebit.

Pe tot parcursul conferinței cititorii au avut posibilitatea să-l asculte pe scriitor, să reflecte asupra ideilor expuse de el în contextul intervențiilor sale referitor la un subiect sau altul.

Cuvintele de mulțumire pentru cartea bună au fost prezente în alocuțiunile vorbitorilor, dar, în mod special, ele au fost rostite în discursul dnei Mariana Harjevschi, directorul general al BM „B.P. Hasdeu”, care a menționat că „scriitorul M.Ș. Poiată își regăsește locul binemeritat în peisajul literaturii basarabene

contemporane. Programul de lectură inițiat de instituția noastră, ajuns la a XI-a ediție, este în continuă căutare de noi talente”.

Cartea a impresionat adolescenții prin subiectul ei, cu care tinerii se identifică: și ei iubesc, și ei suferă, și ei visează. Părerile cititorilor a fost univocă: cartea le-a plăcut.

Impresiile cititorilor despre carte:

- *„Voiaj de nuntă în trei” este o operă literară care plasează accentul pe dragostea adevărată și ne atrage atenția asupra evenimentelor ce se petrec în diferite locuri. Opera dată ne ajută să înțelegem ce este viața în realitate și ne dezvăluie secretele în luarea unor decizii corecte.”*

(Gabriela Gumeniță, elevă, clasa a IX-a, LT „Mircea cel Bătrân”)

- *„M.Ș. Poiată are harul de a naște caractere și aceasta e esențialul. Este un roman educativ ce vine cu un mesaj pentru toți adolescenții care sunt îndrăgostiți. Cea mai mare impresie care mi-a lăsat-o acest roman este că dragostea nu se cumpără, dar nici nu se vinde.”*

(Vasile Andriuța, Casa de copii „Preafericitul Iosif”, elev, cl. a VIII-a, LT „O. Ghibu”)

- *„Romanul m-a impresionat prin firul narativ ce evidențiază sentimentele celor doi tineri îndrăgostiți care își ascund relația de părinți și rude... Totodată sunt redate și expuse tradițiile și calitățile neamului nostru. Am fost surprinsă de limbajul romanului, care-ți provoacă zâmbetul în anumite situații descrise. ...A fost și un moment în care am lăcrimat... Sunt mulțumită de cele citite, chiar în timpul lecturii am fost ușor surprinsă de acțiunile personajelor și am trăit alături de ei diverse sentimente. Am rămas cu impresii bune despre autor și creația lui. Pot recomanda acest roman tuturor colegilor mei și altor persoane interesate de tainele ce dăinuie pe paginile cărții.”*

(Dariana Crăciun, elevă, clasa a IX - a, LT „Mircea cel Bătrân”)

- *„...Textul lui Mihai Ștefan Poiată ne oferă o gamă largă de informații despre viața socială a basarabenilor după colectivizare, de asemenea, opera lui ar putea fi un ghid pentru un oricare cuplu ce-și dorește o nuntă cu tradiții pur moldovenești, fiindcă le găsești aici descrise cu o îndemânare de invidiat: acele obiceiuri, acele expresii care trebuie rostite în anumite momente, așa încât îți creează impresia că mariajul nu este decât o operă de teatru în care se schimbă doar actorii, și totuși un moment care să indice o coordonată reprezentativă de pe harta fiecărui pământean.*

E o lucrare simplă, dar care pune în valoare probleme tipice omenești, familiale, probleme care nu sunt altceva decât puncte de reper în decursul unei „punți dintre leagăn și mormânt”. Autorul se axează pe viața reală, iar prin intermediul lucrării pregătește moral cititorul, vestindu-i că „puntea” aceasta care ne descrie viața nu e tocmai asfaltată și înșorită, în decursul ei va trebui să urci scări și fără ascensor, să înduri ploi și fără o umbrelă, iar dacă încăpățănarea nu te va supune vei savura plăcerea ploii și te vei bucura de pasul tău care urcă spre ceva mai bun, spre un apogeu.” (Cornelia Spătaru, 18 ani, Colegiul Politehnic din Chișinău)

Urmele mele frumoase, autor Iulian Filip (segmentul copii)

(Chișinău, Editura „Pruț”, 2013)

Iulian Filip este și a fost mereu prietenul cărții, copiilor și bibliotecii. Am avut ocazia, în repetate rânduri, să-i cunoaștem personalitatea multiaspectuală de poet, prozator, eseist, dramaturg, folclorist, publicist, traducător, pictor și grafician, redescoperindu-l de fiecare dată. Cartea *Urmele mele frumoase* selectată în cadrul programului de lectură al BM „B.P. Hasdeu” *Chișinăul citește o carte* a fost citită și recitată pe tot parcursul anului 2014 de toți copiii Chișinăului.

Urmele mele frumoase... acest titlu sugestiv al cărții a venit ca o provocare, stimulând copiii să o lectureze cu atenție. Iulian Filip este un cunoscător al sufletelor celor mici și știe să se apropie de ei prin frumusețea versului, muzicalitatea strofelor și înțelepciunea gândurilor. „*Copiii au nevoie să se sprijine de ceva frumos...*” ne spune scriitorul despre cartea sa în care a adunat cele mai îndrăgite scrieri pentru copii, eroii cărora devin cu ușurință prietenii copiilor, iar faptele lor sunt un adevărat exemplu bun de urmat.

Cartea, cu un conținut instructiv și educativ, a servit un suport inepuizabil de idei pentru bibliotecari și copii, oferindu-le posibilitatea de a se antrena în diverse activități: au recitat, au jucat teatru și au cântat frumoase melodii compuse de remarcabili compozitori precum Daria Radu, Gheorghe Mustea, Anatol Chiriac, Anatol Roșcovan, Ion Dascăl, Ion Macovei să compună minunate melodii. Eroii cărții prind viață prin ilustrațiile pline de culoare ale pictoriței Olga Cazacu, ce pot capta atenția oricărui copil.

Chiar de la lansarea programului *Chișinăul citește o carte* copiii s-au implicat activ, delectând publicul cu un frumos spectacol literar-muzical. În cadrul activităților organizate ei au fost îndemnați să pătrundă în miezul cuvântului lui Iulian Filip prin intermediul prezentărilor de carte, orelor de lectură, înscenărilor celor mai îndrăgite fragmente, spectacolelor literar-muzicale, concursurilor și atelierelor de creație. Copiii au știut să aprecieze la justa lor valoare conținutul captivant și educativ al istorioarelor, comicul situațiilor, originalitatea personajelor și stilul deosebit al autorului. Printre cele mai îndrăgite și mai lecturate s-au regăsit poeziile: *Acasă; Cartea bună; Gospodina Dina; Urmele frumoase; Ajutorul mamei; Doi dinți și două întrebări; Fluture mare cu două perechi de aripi; Coadă de topor; Zâna, zmeul și Făt-Frumos; povestirile: Cenușar-Voinicul și Cenușăreasa-Mireasa; Pălăriuță Oranj și lupul din râpă; Lecția de împăcare a instrumentelor muzicale; Degețelul moșului bocit de babă; teatru: Plăcințele cu mărar; Adresele dulci; Vânătorul și vânatul; Spicul cu prietenii lui; Secrete bărbățești de ziua mamei; Întârziatul; Mărul mai mare; cântecele: Din neamul lui Păcală; Moara cu plăcinte; Ploaia vine; Nasul lui Dănuț; Vulpea la vânat; Cântecul lui Făt-Frumos; Cocoșul hărniciuț și băiețelul lenuț; Greierașul nedumerit.*

Cu bucurie, emoții și sentimente de admirație l-au întâmpinat în bibliotecă micii cititori pe maestrul Iulian Filip care au fost adevărate sărbători de suflet. Aceste întâlniri au reprezentat un prilej pentru copii de a-l cunoaște mai îndeaproape pe Iulian Filip – omul și scriitorul – și de a-i redescoperi creația. Întâlnirile au

decurs într-o împletire de poezie, teatru, cântec și voie bună, într-o atmosferă caldă, binevoitoare și prietenoasă. Curioși din fire, copiii i-au adresat o mulțime de întrebări la care scriitorul le-a răspuns cu plăcere și mult umor, povestindu-le despre apariția cărții, despre copilăria sa, despre pasiunile și cărțile preferate, despre frumoasa colaborare cu compozitorii care au compus melodiile cuprinse în această carte; le-a recitat cu mult drag poeziile sale. Având satisfacția dialogului cu micii cititori, i-a îndemnat să fie ascultători, sârguincioși la învățătură, să-și dezvolte interesul și gustul pentru carte, lectură, bibliotecă, să nu uite de unde își trag rădăcinile și să lase după sine numai urme frumoase. Copii au redat simbolistica urmelor frumoase prin diverse tehnici: le-au desenat, colorat, decupat, modelat, și-au scris pe ele gândurile bune și faptele frumoase; au copt prăjiturele în formă de urme și chiar un tort. Nelipsite au fost și sesiunile de autografe, însoțite de haioasa sa semnătură, cu generozitate oferite de scriitor micilor admiratori.

Multe s-au întâmplat în jurul acestei cărți la Biblioteca Municipală: au avut loc peste **400** de activități, cartea fiind împrumutată de peste **11 300** de ori. La cele **28** de întâlniri cu scriitorul Iulian Filip au participat **2 185** de copii. Pe blogurile filialelor și rețelele de socializare au fost plasate peste **300** de postări care au adunat circa **9 000** de vizualizări unice.

Inedită, în desfășurarea programului *Chișinăul citește o carte*, a fost organizarea Conferinței de totalizare a ediției 2014 în incinta Teatrului Municipal de Păpuși „Guguță” la 18 noiembrie 2014. După vizionarea spectacolului *Comoara tâlharului* de Iulian Filip în interpretarea actorilor teatrului, copii au avut ocazia de a fi ei înșiși actori, de a-și demonstra abilitățile de mici artiști teatralizând scenete, recitând poezii și interpretând cântece îndrăgite din cartea *Urmele mele frumoase* – toate în prezența autorului. Toți participanții au primit diplome, aplauze și cuvinte de recunoștință, scriitorul îndemnându-i să facă doar fapte frumoase, pentru că menirea fiecărui om pe Pământ este să lase urme demne de urmat.

Impresiile cititorilor despre carte:

- *„Mi-a plăcut foarte mult cartea „Urmele mele frumoase” scrisă de Iulian Filip, deoarece ea conține poezii și povestiri frumoase și un pic haioase. De asemenea, mi-a plăcut că noi singuri ne-am ales piese preferate din carte și am arătat un spectacol pentru copiii de la grădiniță.”*

(Amelia Caraz, clasa a IV-a, Școala-grădiniță nr. 152)

- *„Eu am luat cartea pentru frățiorul meu mic, fiindcă îi plac povești și el mă roagă să-i citesc în fiecare seară înainte de somn. Împreună am învățat și câteva poezii.”*

(Nicolae Gânju, clasa a III-a, Liceul Teoretic cu Profil de Arte „Elena Alistar”)

- *„Mie mi-a plăcut cartea că este amuzantă și se citește ușor. Încă mi-a plăcut că după ce am recitat „Plăcințele cu mărar” în clasă toți colegii mei și profesoara mi-au zis că am talent de actriță.”*

(Emilia Ababii, clasa a IV-a, Școala-grădiniță nr. 152)

„Cartea scriitorului Iulian Filip „Urmele mele frumoase” mi-a plăcut mult. Am fost foarte bucuros când bibliotecara mi-a propus să joc rolul iepurașului în sceneta „Vânătorul și vânatul”, din această carte. O surpriză pentru mine și alți copii a fost întâlnirea cu autorul cărții, la care eu și încă patru copii am prezentat sceneta. De asemenea, am jucat-o la „Trolleybook” și la conferință pe scena Teatrului de Păpuși „Guguță”. Cea mai mare bucurie pentru mine a fost când am primit pentru asta o diplomă – prima diplomă din viața mea.”

(Nichita Cecoda, clasa a II-a, Liceul Teoretic „Mihail Kogălniceanu”)

În scopul promovării și susținerii lecturii, **Filiala „I. Mangher”** a participat la programul *Chișinăul citește o carte*, selectând cărți în scopul promovării și susținerii lecturii pentru comunitatea evreiască.

În anul 2014 utilizatorilor le-a fost propusă lucrarea „Oklik” de Efraim Bauh. Pe tot parcursul anului a funcționat vasta expoziție de carte *Octogenarul Efim Bauh* la care au fost expuse 70 de documente despre viața și opera scriitorului. Cartea a fost promovată prin discuții/dezbateri, ore de lectură, spectacole ș.a. Extramuros au fost organizate discuții / dezbateri la Centrul de caritate „Hesed” cu genericul: „*Chișinăul în opera lui Efraim Bauh.*”

Utilizatorilor - copii le-a fost propusă cartea *Рассказы для детей*, autor Isaac Bașevis-Zingher. Majoritatea activităților au fost desfășurate pentru copiii care frecventează Studioul *Цунор* și pentru partenerii filialei de la KEDEM.

Programul a finalizat cu tradiționalele conferințe literare în cadrul cărora cei prezenți au participat la concursuri, au înscenat fragmente din cărți și s-au expus pe marginea celor citite.

Impactul

În anul de referință, în cadrul programului *Chișinău citește o carte* au fost organizate **832** de activități cu publicul, care au întrunit **21 531** de participanți; cărțile propuse spre lectură au fost citite de către **18 376** de persoane (în 2013: activități culturale – 709, participanți – 16 365). Activitățile au fost intens promovate pe blogurile și rețelele de socializare ale filialelor – **506** postări, care au adunat **13 968** de vizualizări unice.

Concluzii

Pentru un program de lectură o carte bună este o alegere bună ce îi asigură succesul. Pentru cea de-a XI-a ediție a programului *Chișinăul citește o carte* BM a pus la dispoziție cărți diverse, multiaspectuale, interesante, captivante, care au provocat la lectură mulțime de chișinăuieni curioși de a afla ce va urma, care va fi cartea următoare, dornici de a participa și în anul viitor la program.

Numeroasele întâlniri cu scriitorii și oportunitatea oferită de a discuta cărțile cu însiși autorii lor a dat o conotație aparte ediției programului din acest an, fapt ce a dus la sporirea numărului de cititori și a audienței în cadrul activităților desfășurate la bibliotecă. Citind asemenea cărți, vom accepta mai ușor provocările, vom păși cu siguranță și demnitate în viitor, vom face lucrurile din plăcere și cu drag.

Efortul depus de bibliotecari pentru a menține continuitatea acestui program de lectură anual, contribuie la promovarea valorilor literare autentice, care sunt pe potriva așteptărilor chișinăuienilor.

Popularitatea programului *Chișinăul citește o carte* își extinde limitele, devenind o marcă ce reprezintă Biblioteca Municipală.

Proiectul „Vreau să-mi citești”

Anul 2014 a fost un an bogat în proiecte noi, de susținere și promovare a lecturii. Un proiect inedit, preluat de BM în baza parteneriatului cu Biblioteca Județeană „O. Goga” din Cluj și implementat în filialele ei este *Vreau să-mi citești*. Proiectul și-a propus să crească atractivitatea lecturii prin dezvoltarea capacității de inter - relaționare între părinți, bunici și copii.

O primă etapă în realizarea proiectului a constat în instruirea bibliotecarilor în cadrul *Atelierului de lectură și învățare inter – generaționistă* în cadrul proiectului *Vreau să-mi citești* organizat în parteneriat cu BJ „O. Goga”. Astfel, bibliotecarii implicați au dobândit competențe în gestionarea unor grupuri formate din trei generații (copii, părinți, bunici), aplicarea diferitor tehnici speciale de lectură; metode de lucru individual și în grup; pregătirea activităților; feedbackul constructiv; motivarea celor trei generații pentru a învăța mai bine împreună.

Următoarea etapă a presupus scanarea comunității: utilizatori, părinți, profesori, alte persoane interesate pentru selectarea participanților și întocmirea grupelor.

Proiectul a demarat la cinci dintre filialele BM: „Transilvania”, „Alba Iulia”, „Ovidius”, *N. Titulescu* și *Codru*. Un număr de 82 de persoane, 28 de familii – copii, părinți, bunici, membri a trei generații dintr-o familie, cu vârsta între 5 și 65 de ani – au participat la câte o serie de cinci ateliere de lectură intergenerațională. Fiecare dintre filialele participante a primit din partea direcției BM câte un obiect semnificativ realizat din pănuși care a devenit mascota programului.

Din start, participanții au făcut cunoștință, au stabilit reguli de grup, li s-au explicat condițiile și regulile activității, s-au specificat metodele de lucru, utilizând termeni precum *copacul lecturii*, *banca de cuvinte*, *coșul cu povești* ș.a.

Fiecare atelier a avut o durată de două ore care s-au derulat săptămânal și au avut următoarele **teme**: *Bunele maniere; Familia; Materialele de referință – enciclopediile; Orașul meu; Anotimpurile (Codru); Dragostea; Bunătatea; Părinții; Recunoștința; Milostenia (N. Titulescu); Cartea ilustrată; Bunele maniere;*

Fericirea; Copilăria; Apa – izvorul vieții („Transilvania”); Simțurile; Cavaleri și prințese, Basmul, Poezia („Ovidius”) în cadrul fiecăreia selectându-se texte adecvate caracteristicilor de vârstă ale participanților.

În cadrul atelierelor au fost **citite și discutate creațiile**: *Prima vânătoare* de V. Bielinski; *Palatul norocului* de N. Batzaria; *Cireșele*; *Omul cu două cușme* din cartea *Ștregaria* de S. Vangheli (Filiala „Alba Iulia”); *Vizită* de I.L. Caragiale; *Acasă* de D. Matcovschi; *Enciclopediile – prietenele noastre*; *Legenda Chișinăului*; *Povestea anotimpurilor* de Maria Dorina Pașca (*Codru*); *Părinții*; *Recunoștința* de A. Silvestru; *Dragostea de mamă* de N. Dabija; *Bunicuța* de C. Partole (N. Titulescu); *Pâine cu rouă* de G. Vieru; *Cizmarul sărac*, basm portughez; *Prințul Miorlau* de N. Cassian („Ovidius”); *Prostia omenescă* de I. Creangă; *Bunele maniere*; *Izvoarașul care vroia să zboare*; *Legenda cântecului* de V. Colin; *Gogoașa modernă* de N. Spătaru („Transilvania”) ș. a.

Copiii au rezolvat rebusuri, au desenat, au citit, au înscenat fragmente din povești, au adresat întrebări, au învățat cuvinte noi adunate în *Banca de cuvinte*, au împodobit *Copacul Lecturii*, au completat *Calendarul Sentimentelor*, au încărcat cu cărți *Coșul cu povești*. Părinții și bunicii i-au ajutat, le-au dat sfaturi prețioase, au evocat frumoase amintiri din copilăria lor.

Participanții și-au expus opinia asupra acestor întâlniri, considerându-le foarte reușite, rămânând impresionati de noul model de lectură intergenerațional, subliniind importanța, utilitatea și impactul lui asupra celor mici, precum și importanța exemplului pozitiv din partea părinților și bunicilor.

Activitățile au fost promovate prin intermediul blogurilor, rețelelor de socializare, iar participanții au fost încurajați cu diplome de participare, cărți, aplauze, cuvinte de mulțumire și surprize.

Bibliotecarii s-au implicat activ și cu multă responsabilitate în realizarea proiectului, încercând să facă lectura mai atractivă, activitățile cât mai interesante și cu multă interactivitate, reușind să învețe și să adune trei generații la un loc.

Proiectul TROLLEYBOOK

La „volanul” *Trolleybook*-ului s-au aflat, rând pe rând, conform unui grafic prestabilit, toate filialele Bibliotecii Municipale, care au dat dovadă de creativitate și inventivitate în organizarea și desfășurarea activităților, aplicând toate instrumentele accesibile: lectură, discuții, întâlniri cu scriitori, prezentări de publicații, ateliere de creație, concursuri, spectacole, activități ludice, desenul, expoziții de carte și foarte multă interactivitate, atrăgând spre lectură noi și diferite categorii de potențiali utilizatori. Fiecare filială a promovat Biblioteca Municipală, totodată punând accentul pe specificul lor care le deosebește de celelalte.

Accentul fiind pus pe lectură, cele mai multe dintre activități au fost, desigur, orele de lectură, care au vizat diverse teme, volume de cărți artistice și cognitive pentru copiii de toate vârstele. S-a lecturat din autorii români și universali: M. Eminescu, A. Mateevici, D. Matcovschi, T. Arghezi, I. Filip, V. Dumbrăveanu,

A. Suceveanu, P. Cărare, E. Tarlapan, S. Ursache, B. Jitkov, Frații Grimm, H. Ch. Andersen, Ch. Perrault și mulți alții. Orele de lectură tematice au completat cunoștințele despre strămoși, orașul Chișinău, despre pământ, teatru, pictură, muzică, cosmos etc.

În contextul Sărbătorilor Naționale Ziua Independenței și Ziua Limbii Române, troleibuzul-biblioteca a fost gazda unui program educativ și distractiv care a promovat valorile neamului, istoria limbii române, constituind un eveniment inedit în capitală.

Intens a fost valorificată prioritatea anului 2014 – *Anul Dumitru Matcovschi* și promovată cartea *Urmele mele frumoase* de Iulian Filip, lecturată în cadrul programului *Chișinăul citește o carte* (segmentul copii). Copiii au recitat poezii, au lecturat povestiri, au jucat scene de teatru, povești, au cântat și au dezlegat ghicitori.

Vizitatorii *Trolleybook*-ului au avut ocazia să participe, în repetate rânduri, la întâlniri cu scriitorii: Iulian Filip, Marcela Mardare, Ada Zaporjanu, Zinaida Ambroci, Alexandru Plăcintă, Maria Osoianu-Niconov care i-au antrenat în lecturi și discuții interesante, au împărțit cu dărnicie autografe. O surpriză neașteptată pentru vizitatori a fost să o întâlnească la *Trolleybook* pe Paulina Zavtoni, actriță, Artistă a Poporului din RM și să participe la lansarea de carte *De la mămică la pici* cu prezența autorului Nelea Cricunov-Popovici.

Participând la master-class - uri, sub îndrumarea meșterilor populari, copiii au învățat diverse lucruri: cu Iacov Piker – să modeleze lutul confecționând personaje din „Arca lui Noe”; cu Xenia Bucuci – să croșeteze; cu Zinaida Ambroci – să confecționeze bijuterii; cu Diana Bragarenco – arta creării tablourilor din fâșii de hârtie. Tot aici copiii au avut posibilitatea să deprindă tehnica împletirii coșitelor moderne, care sunt un trend la etapa actuală. Poeta, publicista, ziarista Elena Tamazlăcaru a învățat un grup de copii să facă *Manichiura festivă specială* cu numele „Tricolor”, dedicată sărbătorilor naționale; i-a instruit în utilizarea eșarfei, broboadei și a pălăriei decorate la diferite ocazii festive.

Concursurile, atelierile de creație și jocurile ludice au fost, în mod logic, prioritare în programul propus vizitatorilor, constituind de fiecare dată divertismentul zilei. Cei prezenți au învățat să confecționeze semne de carte, coșulețe, gentuțe, chipiuri și păhărele, inimioare, rame pentru fotografii, ikebane, vase, trandafiri, buburuze, animale – unele din hârtie, altele cu ajutorul crupelor, cerealelor, scoicilor, frunzelor; au confecționat articole de decor handmade și bijuterii. Copiii și adulții s-au întrecut la confecționarea lucrărilor în tehnica origami – lebede, iepurași etc.; a farfuriilor decorative, utilizând tehnica papier mache, la confecționarea diverselor lucruri din materiale reciclabile prin care obiectelor vechi le-a fost redată o nouă viață: fluturi din cutii de metal, suporturi pentru creioane, lumânări, cutiuțe și brățări, omizi din capace și din cutii de plastic, înfrumusețând cu ele *Trolleybook*-ul.

Copiii au jucat șah, domino, au mânat cauciucurile; și-au dat frâu liber imaginației, desenând cu cretă pe terenul din fața *Trolleybook*-ului fluturi, flori, mașini; și-au demonstrat talentele artistice, participând la diverse concursuri; au rezolvat rebusuri, integrale, puzzle, au participat la concursuri pentru dezvoltarea atenției, imaginației și creativității, jocuri de societate etc. – care au avut un impact deosebit asupra publicului de toate vârstele.

O priză mare la vizitatori le-au avut planșele de colorat puse la dispoziția tuturor în *Trolleybook* – practic fiecare copil a fost incitat să redea culoarea personajelor din poveștile preferate, litere, flori, plante, fructe, mașini ș.a. O atracție deosebită a *Trolleybook*-ului a constituit-o cabina șoferului, copiii ocupând locul la volan pentru a conduce troleibuzul.

Filialele au desfășurat și activități mai deosebite: acțiunea „Dar din Dar”, prin care au oferit cititorilor cărți drept cadou și au primit altele în schimb; au organizat o adevărată *Zi de naștere* cu tort, lumânări, inimioare, petale de trandafir, baloane și flori pentru cititorii fideli care-și sărbătoreau ziua de naștere în acea lună.

De asemenea, *Trolleybook*-ul a servit drept punct de atracție pentru câteva perechi de tineri: mire și mireasă, care își celebrau căsătoria, însoțiți de alaiul de nuntă, ei au vizitat *Trolleybook*-ul, au răsfoit cărți și reviste, au efectuat sesiuni foto, astfel *Trolleybook*-ul devenind un eveniment important din viața lor.

Filialele prezente la *Trolleybook*, în ultima săptămână, au avut posibilitatea de a informa vizitatorii despre utilizarea resurselor electronice ale Bibliotecii Municipale cu ajutorul unei tablete.

O mare provocare pentru bibliotecari a fost numărul mare de vizitatori per zi – circa 200 persoane, majoritatea – vizitatorii Parcului de distracții, locuitori ai Chișinăului; unii erau în vacanță la rude, venind din satele Moldovei; dar mulți din ei au venit împinși de curiozitate, aflând despre proiect prin intermediul televiziunii și radioului. Buneii, părinții se dedau lecturii în timp ce copiii lor erau antrenați în diversele activități. S-a format chiar și un grup de utilizatori fideli, alcătuit din copiii din casele învecinate, care au frecventat zilnic activitățile *Trolleybook*-ului. Câțiva părinți, mergând la serviciu, își aduceau copiii, lăsându-i în seama bibliotecarelor, considerând că-i mult mai sigur, decât să-i lase singuri acasă.

Trolleybook-ul a fost vizitat de colegi-bibliotecari, care se aflau la instruire în Programul *Novateca*, a primit oaspeți de la București, Sankt Petersburg, Moscova; din Franța, Turcia, Israel, Italia, Spania – toți afirmând că proiectul este o idee genială.

Feed-back - ul pozitiv a motivat prelungirea programului de activitate al *Trolleybook*-ului de la 24 august preconizat inițial până la finele lunii septembrie.

Proiectul a avut o rezonanță deosebită în mass-media, fiind difuzat în mediul on - line, presa scrisă, emisiuni radio și televizate în peste 50 de reportaje, emisiuni, articole, totodată având o acoperire mare și în mediul rețelelor sociale.

Aprecieri

Gândurile bune, care le-a inspirat copiilor, tinerilor și adulților acest proiect, au fost exprimate prin sugestiile și mulțumirile lor lăsate atât verbal, cât și în scris în boxa de idei și pe rețelele de socializare, toate rezumându-se la un singur slogan: *Bravo Biblioteca Municipală pentru ideea minunată a Trolleybook-ului!*

Încântați au fost mai ales părinții, care se bucură că copiii lor vor citi mai mult solicitând deschiderea unor astfel de săli de lectură și în alte sectoare ale orașului:

- „Felicitări! Faceți un lucru foarte bun pentru copii, așa că nu vă opriți! Dați-le copiilor o speranță și pentru anul viitor. Să aibă un loc unde toata lumea se preocupă ca ei să comunice cu cei de vârsta lor, să învețe lucruri noi și să simtă grija și prietenia voastră. BRAVO!” (Anonim)
- „E foarte bine aici! Sunt cărțile care îmi plac cel mai mult. Voi mai veni împreună cu părinții și le voi spune la toți prietenii mei să vină aici. Vă mulțumim!” (Oleg Rafiev, elev, Liceul Teoretic „Dimitrie Cantemir”)
- „Ca întotdeauna: original, inedit, interesant, în stilul Bibliotecii Municipale! Frumos, profesionist lucrat! Respect si apreciere!” (Anonim)

Concluzii

Proiectul *Trolleybook*, lansat în vara 2014, a fost o bucurie pentru copii și o provocare pentru părinți. Prin activitățile interesante și diverse, Biblioteca Municipală a reușit să atragă un număr semnificativ de copii, adolescenți, adulți, motivându-i să viziteze cât mai des biblioteca chiar și după încheierea sezonului estival, iar împreună cu acesta și a proiectului *Trolleybook*. Chișinăuienii au apreciat efortul bibliotecarilor, profesionalismul lor, confirmând și interesul lor pentru carte și lectură.

În continuare, pentru următorul sezon, la solicitarea utilizatorilor *Trolleybook*-ului, Biblioteca Municipală îl va dota cu tablete și cărți electronice, astfel extinzând aria de servicii și produse în cadrul acestei biblioteci mobile.

Încântarea cu care au participat toți cei prezenți, indiferent de vârstă, entuziasmul copiilor, bucuria părinților de a-și vedea copiii citind, satisfacția bunicilor și, nu în ultimul rând, mulțumirea bibliotecarilor de a fi de ajutor comunității deservite au confirmat succesul proiectului *Trolleybook*.

Programul „Lecturile verii”, ediția a X-a

Biblioteca Municipală „B.P. Haseu” demonstrează perseverență și tenacitate, susținând și încurajând lectura prin organizarea, an de an, a programelor, campaniilor, inițiativelor, activităților și evenimentelor.

Deja al 10-lea an consecutiv, vară de vară, BM depune un efort considerabil, pentru educarea gustului de lectură a celor mici, promovarea tradiției de a lectura în familie, antrenarea adulților (părinți, bunici, profesori, educatori, scriitori, personalități din diverse domenii) în activitățile copiilor, prin desfășurarea Programului „Lecturile verii”.

Pentru a face fiecare vară cât mai neobișnuită, interesantă, productivă, utilă, de neuitat filialele BM pregătesc programe ample ce includ diverse activități: ore de lectură, prezentări de carte, discuții / dezbateri, întâlniri cu scriitorii, concursuri, ateliere de creație, spectacole.

Tot mai mult sporește vizibilitatea programului prin intermediul materialelor postate pe **blogurile filialelor și rețelelor sociale**: agenda activităților, poze, informații despre activitățile desfășurate.

În anul curent, filialele BM au ales să lanseze programul prin diverse modalități, pe care le consideră mai apropiate publicului lor, implicând **scriitori**: *Ianoș Țurcanu*, *Aurelian Silvestru* (Filiala „Alba Iulia”), *Raisa Plăieșu (M. Drăgan)*, *Ghenadie Postolache* („O. Ghibu”), *Angela Chicu* (CAIE); *Marcela Mardare* („Transilvania”), *Liuba Drăgostița-Bujor (N. Titulescu)*, *Nina Slutu-Soroceanu*, *Lidia Ungureanu* („L. Rebreanu”) și **jurnaliști**: *Gheorghe Postolache*, *Ecaterina Urătu* („L. Rebreanu”), *Maria Osoianu-Niconov* („A. Donici”), *Tatiana Balan*, redactor-șef, revistea *aMIC*, *Nelly Ghebos*, Societatea *Pro-Noi*, („Targu-Mureș”);

Tradițional, în incinta bibliotecii, au demarat *Lecturile verii* la filialele minorităților naționale: *M. Costin*, „A. Mickiewicz”, „H. Botev”, „I. Mangher”, „M. Lomonosov”, „L. Ukrainka”, „M. Ciachir”. Pentru a atrage cât mai mulți copii la bibliotecă în perioada estivală Filiala „Ștefan cel Mare” a organizat un spectacol la care participanții s-au „transformat” în pirați. Sarcina lor era să găsească *Insula Speranței* în care se afla comoara piraților, pentru asta fiind supuși la mai multe încercări: să găsească o fregată, un butoiș cu rom, o caracatiță, săbiile piraților, perle negre, scoici producătoare de perle ș.a., care toate erau ascunse în interiorul bibliotecii printre rafturile cu cărți – comoara constând dintr-o lădiță plină de dulciuri și cărți propuse spre lectură pentru Programului *Lecturile verii*. Spectacolul-joc cu pirații a provocat copii să împrumute pe parcursul verii mai multe cărți de aventuri și despre pirați.

Filialele: *A. Russo*, *V. Bielinski*, „Târgoviște” au lansat programul în **grădinițe și școli**.

O prodigioasă colaborare cu preturile locale o atestăm la filialele: „Ovidius”, „Maramures” și „A. Mickiewicz”, ca rezultat al acestui parteneriat, la 1 iunie, de Ziua Internațională a Ocrotirii Copiilor, în scuarul Magazinului UNIC Bibliotecile din sectorul Centru, susținute de cititorii săi fideli, au dat start

programului *Lecturile verii*, participând cu expoziții de carte, filme și jocuri electronice, distribuind materiale promoționale.

Indiferent de modalitatea aleasă, Lansarea Programului *Lecturile verii* a decurs în spații frumos amenajate, decorate, cu expoziții de carte sugestive, alcătuiind o adevărată multitudine de culori, care au transformat încăperile în adevărate căsuțe de poveste.

Participanții – copii, părinți, bunici, profesori, cititori fideli – au fost antrenați în diverse concursuri, jocuri distractive, au recitat poezii, au cântat, au dansat, au desenat, au asaltat cu întrebări scriitorii invitați pentru a cunoaște cât mai multe detalii din viața și activitatea lor; cei prezenți au fost informați despre importanța tradiționalului program *Lecturile verii*, fiind invitați la lectură și activitățile ce se vor desfășura pe parcursul verii: „*La bibliotecă vara nimeni nu se plictisește, aici toată lumea citește, desenează, cântă, se distrează și își face prieteni noi. Dacă vrei să ai o vacanță veselă atunci locul tău e aici, la Bibliotecă*” (Filiala Traian).

Pe parcursul celor 3 luni de vară, în cadrul programului, Filialele BM au organizat diverse activități atât planificate, cât și neplanificate sau la cererea utilizatorilor și a părinților lor. Filialele V. *Bielinski*, A. *Russo* au realizat chestionare, ceea ce le-a permis să afle preferințele de lectură ale copiilor, adaptând planul de activitate la necesitățile lor.

Activitățile au vizat cele mai *variate subiecte și teme*: de la cunoașterea lumii înconjurătoare, a istoriei strămoșilor noștri, cunoașterea istoriei orașului Chișinău, personalităților notorii până la modul sănătos de viață, sport, reguli de circulație, reguli de comportare în societate, bunele maniere și aspectele psihologice caracteristice copiilor și adolescenților susținute de către specialist. De asemenea, activitățile au avut ca obiectiv promovarea literaturii scriitorilor români și universali. Pe parcursul programului, în contextul priorității anului 2014, a fost intens valorificată creația lui Dumitru Matcovschi.

Copiii au avut posibilitatea să asculte și să **vizioneze** poveștile lor preferate, să deseneze, să participe la diverse concursuri, ateliere de creație și jocuri distractive.

Activitățile au decurs atât la bibliotecă, cât și extramuros, în parteneriat cu diverse organizații din comunitate, cu tabere de vară din cadrul școlilor și liceelor, la grădinițele de copii, centre comunitare, în curțile blocurilor adiacente bibliotecii, Grădina Publică „Ștefan cel Mare și Sfânt”, Parcul „Dendrariu”, Grădina Botanică etc.

Pe parcursul desfășurării Programului utilizatorii au avut posibilitatea de a participa la: **întâlniri cu scriitori** care au vorbit copiilor despre importanța lecturii, afirmând că cititul este un beneficiu: *Iulian Filip*, *Marcela Mardare* (Filiala „Transilvania”); *Ion Diordiev* („Ștefan cel Mare”); *Mihai Vâlcu*, *Alexandru Plăcintă*, *Maria Osoianu-Niconov* („A. Mickiewicz”); *Iulian Filip* (Codru); *Petre Crăciun* (București), *Lidia Grosu*, *Alexandru Plăcintă*, *Ianoș Țurcanu* („Ovidius”); *Zinaida Ambroci*, *Maria Osoianu-Niconov* („A. Donici”);

Nicolae Spătaru, Ghenadie Postolache („O. Ghibu”); Alexandru Plăcintă, Nina Slutu-Soroceanu („L. Rebreanu”); Liuba Drăgostița-Bujor (N. Titulescu); Ianoș Țurcanu („Târgu-Mureș”); Aurelian Silvestru, Ianoș Țurcanu, Nina Slutu-Soroceanu, Maria Osoianu-Niconov („Alba Iulia”); Raisa Plăieșu (M. Drăgan); Angela Chicu (CAIE).

Cititorii Filialei „A. Donici” au avut ocazia de a se **întâlni** cu interpretul de muzică populară Ștefănel Belei, iar cititorii Filialei „I. Mangher” cu pictorul *Eduard Maidenberg*. Filiala „Ovidius” l-a avut oaspete pe *Victor Gheorghe Stan*, președintele Filialei București Literatură pentru copii și tineret a Uniunii Scriitorilor din România.

La aceste întâlniri copiii au fost antrenați în dialoguri vii, interesante, pe alocuri spectaculoase, construite în mod intenționat de la egal la egal, de autentică încărcătură emoțională, iar la nivel ideatic – foarte sugestive.

Fiind un program de promovare a lecturii, accentul se pune pe organizarea **orelor de lectură**, care au și constituit cea mai numeroasă formă de activitate (423), orientate spre dezvoltarea aptitudinilor de lectură, stimularea cititului și sprijinirea procesului de instruire și educație. În perioada estivală copiii au savurat din vraja poveștilor și operelor celor mai îndrăgiți autori, atât creația scriitorilor din literatura română, cât și din cea universală: *I. Creangă, M. Eminescu, T. Arghezi, G. Vieru, S. Vangheli, I. Druță, D. Matcovschi, A. Silvestru, V. Dumbrăveanu, I. Filip, I. Țurcanu, C. Partole, V. Filip, I. Iachim, L. Drăgostița-Bujor, L. Hlib, A. Plăcintă, R. Kipling, J. Renard, H. Ch. Andersen, E.T.A. Hoffmann, A. Pușkin, C. Collodi, Ch. Perrault, Fr. Grimm, M. Twain, J. Verne, L. Carroll* ș.a. Un aspect important al orelor de lectură l-au constituit poveștile, basmele, legendele care se bucură de un interes sporit din partea utilizatorilor. De popularitate s-au bucurat **orele de lectură tematice** cu elemente de discuții / dezbateri despre sănătate, mediul înconjurător, frumusețe, educație, personalități notorii, zilele naționale ș.a.

Dezvoltarea capacităților de a-și expune liber ideile, de a accepta opinia altora, de a discuta și de a învăța de la membrii unui grup este posibilă în cadrul **discuțiilor / dezbaterilor**. Tematica lor a fost variată, cu caracter atât cognitive, cât și distractiv, însoțite de diverse materiale ilustrative și cărți: *Biblioteca astăzi; Cunoaștem parcurile orașului Chișinău?; Mihai Eminescu: actualitatea creației – mâine; Independența – o șansă pentru realizarea noastră ca neam; Stilul de viață al tineretului contemporan; Sport vis-a-vis de Sănătate; Alimentația rațională și sănătatea noastră; ABC-ul comportării: în public, la masă, Ipe terenul de joacă etc.; Limba este cheia fermecată cu care descui o Țară și cunoști un popor; Din înțelepciunea proverbelor – sfaturi pentru toți etc.*

Lansările de carte ce au avut loc în unele filiale au adus multe bucurii copiilor și sentimentul de mândrie că ei au avut ocazia să fie primii cititori și să cunoască autorul lor: *Coca-Cola pentru Nola* de Ianoș Țurcanu (Filiala „Târgu-Mureș”); *Lupul de foc și prințesa sciților* de Ghenadie Postolache în care este

descrișă istoria dacilor („O. Ghibu”); romanul *Robert cel cuminte* de Petre Crăciun („Ovidius”); *Poeziile bunicuței* de Maria Osoianu-Nicanov („A. Donici”); *Am venit la voi, copii* de Nina Slutu-Sorocenu („L. Rebreanu”).

Prezentările de carte dețin un loc important în organizarea programului *Lecturile verii*, cărțile fiind selectate reieșind din interesele de lectură ale copiilor, conform evenimentelor culturale, scriitorilor și cărților aniversare, promovarea noilor achiziții și colecții de carte: *Fărâme de suflet* de A. Silvestru (65 de ani de la naștere); *Prințesa Fluture* de I. Hasdeu (145 de ani de la naștere); *Băiețelul din coliba albastră* de S. Vangheli (50 de ani de la publicare); *Aventurile lui Huckleberry Finn* de M. Twain (130 de ani de la publicare); *Cartea Junglei* de R. Kipling (120 de ani de la publicare); Colecții: *Disney; Păcală și Tândală; Enciclopedie pentru toți; Strict secret; Ospățul din savană și altele.*

O modalitate eficientă de învățare și educare este competiția, de aceea se pune accent pe organizarea concursurilor (de erudiție, de creație): *Eroul meu preferat din poveștile citite; Concurs de inteligență și talent; Poeziile lui Dumitru Matcovschi în culori; Cunoaștem cetățile Moldovei; Trăistuța cu... 200 de întrebări; Minte sănătoasă în corp sănătos; Poveștile popoarelor lumii; Grai și suflet românesc; Ha балу у Муху-Цюкомыху; По дорогам сказок; Desenăm povestea preferată; Cel mai bun ghid turistic; Mănuțe, mănuțe – sunteți hărnicuțe; Desenăm vacanța pe asfalt; Miss și mister lecturile verii 2014 etc.*

O modalitate interesată de promovare a poveștilor copiii au întâlnit la Filiala „A. Donici” unde a devenit o tradiție teatralizarea poveștilor. În cadrul *Clubului teatru de păpuși „Gogoșa”* copii, pe post de actori, împreună cu bibliotecarii, au înscenat îndrăgitele povești: *Gogoșa; Scufița roșie; Cei trei purceluși; Iepurele fără casă; Bim și Boom; Fata babei și fata moșneagului* de I. Creangă.

Pentru a diversifica metodele de lectură, biblioteca pune la dispoziția cititorilor **cărți electronice, audio, filme cu desenele animate** îndrăgite ce reprezintă o alternativă în organizarea activităților. Astfel, pe parcursul programului *Lecturile verii*, participanții au putut audia și viziona: *Eminescu în interpretări celebre; Un bulgăre de humă: prietenia lui Mihai Eminescu cu Ion Creangă; Marea Adunare Națională, 27 august 1989. Colecția „Arhivele istoriei”; Doina și Ion Aldea-Teodorovici. Clopotul învierii; Colecția de CD-uri În jurul lumii; Povești, povestiri, amintiri. Ion Creangă interactiv; La scăldat* de I. Creangă. *Făt Frumos* de M. Eminescu; *Festivalul Internațional de cântece și poezie Dumitru Matcovschi – 2013* (online). Cei dornici de a afla mai multe despre pictori, inventatori, compozitori celebri au vizionat filme din colecția *MiculGENIU*. Filmoteca a oferit cele mai faimoase desene animate: *Tom și Jerry; Aventurile lui PitiClic; Judecata vulpii* de P. Ispirescu; *Motanul încălțat* de Ch. Perrault; *Aladin; Leul cel fricos; Trei purceluși ș.a.*

Pentru perioada estivală filialele BM au devenit adevărate **atelier de creație** unde copii au desenat, au modelat, au confecționat diverse lucrări, utilizând tehnicile origami, quilling, canzași. Broscuțe, pisici,

iepurași, șoricei, păsări, fluturi, flori, lebede, vase cu flori, dar și alte obiecte meșterite în cadrul atelierelor de creație sunt un exemplu elocvent în acest sens.

Tot aici copiii au învățat să croșeteze, să confecționeze obiecte din mărgeluțe: brățări, broșe, medalioane din lut, urciorașe, copăcei din mărgeluțe etc. Bibliotecarii au fost cu adevărat inovanți, învățând copiii să mânuiască croșeta, să modeleze lutul, să confecționeze lucrări din stofe, pănuși și iarbă uscată, compoziții din frunze și scoici etc. Fiecare dintre activități au fost însoțite de discuții sau lecturi în baza celor confecționate. Cartea, hârtia, cleiul, acul, dibăcia mâinilor, ingeniozitatea, fantezia copiilor au fost nelipsite pe parcursul întregii veri or, aceste ocupații au devenit o tradiție la bibliotecă.

Nou: Centrul Academic Internațional Eminescu a avut o inițiativă neobișnuită și inspirată, propunând unei cititoare pasionate de lectură și fidelă prietenă a CAIE – Natalia Țurcan, să scrie pentru blogul Centrului un *Jurnal de vacanță*, în care să oglindească activitatea filialei în perioada estivală. Natalia a acceptat cu plăcere, dat fiind faptul că a avut și o vacanță plină de evenimente, *Jurnalul* ajutând-o să se organizeze: „Acest „Jurnal de vacanță” m-a disciplinat, m-a captivat și bucurat, m-a făcut să-mi organizez o vacanță cât mai originală în armonie cu lectura, călătoriile și lumea bună, dar și mi-a rămas o amintire pentru viitor”. „Luni, 2 iunie, merg la CAIE la inaugurarea Programului Lecturile verii 2014, unde am întâlnit copii dornici de carte, de bucurii și de distracții. M-au uimit acești micuți, sunt atât de inteligenți, independenți, majoritatea știu să citească, unii și să scrie, acum 15 ani, eu eram singura din grupă care știa s-o facă. Am discutat cu ei despre miraculoasa lume a cărților, a eroilor din povești și le-am povestit basmul „Tinerete fără bătrânețe”. În acest timp a venit scriitoarea și ziarista Angela Chicu, care a avut un dialog pe marginea cărților sale „După soare fug și eu” și „ABC: Minienciclopedie pentru elevi”. Întâlnirea a fost cu totul diferită de cum mă așteptam, dar nu m-a intimidat acest lucru, **eu mă simt la Centrul Eminescu ca acasă, poate chiar ca acasă la Eminescu...**” (<http://centruleminescubm.blogspot.com/search?q=JURNAL+DE+VACAN%C8%9A%C4%82>).

Activitățile organizate în cadrul *Lecturilor verii* au avut loc atât în incinta bibliotecilor-filiale, cât și extramuros în parteneriat cu diverse organizații din comunitate, la taberele de vară ale școlilor și liceelor, în grădinițele de copii, în curțile blocurilor adiacente bibliotecii, în parcurile publice: „Dendrariu”, Grădina Botanică, Valea Trandafirilor, Parcul „Râscani”.

Agenda activităților a fost afișată pe site-ul BM. Filialele BM au plasat zilnic informații, poze din cadrul activităților pe bloguri și rețele sociale: Youtube, Facebook, Flickr – în total 1729 de postări care au adunat 73 677 de vizualizări.

Atestăm o scădere nesemnificativă (cu 90) a numărului de activități desfășurate în anul 2014 (respectiv participanți, vizite, documente împrumutate). Acest fapt se explică prin următoarele: Filiala de Arte „T. Arghezi” nu a desfășurat programul *Lecturile verii*, concentrându-și toate resursele pentru

realizarea catalogului electronic partajat: documente de muzică tipărită; Filiala „O. Ghibu”, în lipsa oficiului copii, a fost antrenată doar parțial în desfășurarea programului, iar tentativa de a-i aduce pe scriitorii tineri la Salonul literar *Lecturi la Terasa de vară* (participanți la *Lecturile verii 2013*) a eșuat din motivul că acești membri activi au fost antrenați în diferite *Tabere de vară*; reparația capitală ce are loc la Filiala „Târgoviște”, s-a extins, în 2014, și la Oficiul copii – spațiu în care, de obicei, erau desfășurate activitățile; Filiala „Transilvania”, din lipsă de cadre, nu a organizat în acest an tradiționala *Tabăra de vară*; Inaugurarea proiectului *Trolleybook* în Parcul de distracții din *Valea Trandafirilor* a scăzut numărul de participanți ai Filialei „Ștefan cel Mare”, copii preferând să meargă în biblioteca-*Trolleybook* pentru a se distra și a citi cărți în aer liber la natură.

Impresiile cititorilor demonstrează că programul *Lecturile verii* este așteptat și util pentru micul cititor chișinăuian: „*Așteptat cu nerăbdare următoarea vară ca să particip la programul Lecturile veri, care ne oferă activități interesante, cărți captivante, prieteni noi și petrecerea timpului cât mai eficient*” (Ina Graur).

Tabăra de vara – 2014

O parte componentă a programului *Lecturile verii* o constituie organizarea *Taberelor de vară* la filialele „I. Mangher” (20 de ani) și „Alba Iulia” (16 ani). La Filiala „I. Mangher” activitățile au decurs cu tema *Aniversarea a 20-a a Taberei de creație la Biblioteca „I. Mangher”* și sloganul *Prietenia ne unește*. Au participat 68 de copii dintre care opt copii din familii social vulnerabile. Tabăra a funcționat în două schimburi între orele 09.00 și 16.00.

A fost concepută ideea de a organiza activitățile taberei pe domenii: literatură și limbi, istorie și tradiții, medicină și modul sănătos de viață, artă și folclor.

Astfel, urmând itinerarul literar, copii au participat la medalionul *Cerul tău, Moldova, e albastru* în memoria lui D. Matcovschi. La orele de lectură copii au aflat istoria *Turnului Babel*, au discutat în baza povestirilor *De ce Noe a ales porumbelul; Trei Dorințe* ș.a. de I. B. Zingher.

Istoria și tradițiile le-au cunoscut efectuând două excursii fascinante: la *Muzeul „Casa părintească”* din satul Palanca, raionul Călărași, copiii fiind impresionați de frumusețea tradițiilor moldovenești, de ospitalitatea gazdei, de obiectele din muzeu – fiecare cu istorii deosebite și interesante. Istoria evreilor din Moldova copiii au descoperit-o prin intermediul programului *„Moldova – teritoriul valorilor eterne”*, mergând în excursie în s. Ciuciuleni, raionul Anenii Noi, unde au organizat un recviem în memoria evreilor exterminați în cel de-al Doilea Război Mondial. Tot în Ciuciuleni copiii au vizitat muzeul local de istorie și tradiție.

Pe plac le-a fost copiilor și makabiada – competiție sportivă – *O minte sănătoasă în corp sănătos*. Cu această ocazie a fost organizată o fascinantă excursie la Muzeul pompierilor din Chișinău, unde copiii au învățat multe lucruri utile.

Cu mult interes copiii au participat la excursiile organizate la: Muzeul Naturii de pe lângă Universitatea de Stat din Moldova; Muzeul Pedagogic Republican din Chișinău; Casa-Muzeu „A.S. Pușkin” din s. Dolna, raionul Strășeni și Ferma de struți din s. Bardar, raionul Ialoveni.

Spectacolele rămân a fi cele mai îndrăgite activități pentru copii. Astfel, în cadrul taberei, au fost puse în scenă o serie de spectacole: *История на целые сумки* de G. Ostropoler; *De la iarmaroc* de Ș. Aleihem; *Pe vârful degetelor* de Jeremy Frog.

Printre numeroasele excursii, captivantele ore de lectură, discuții și dezbateri în zilele ploioase sau în orele de răgaz și-au făcut loc și concursurile de erudiție care i-au motivat pe participanți să răsfoiască enciclopediile și să se documenteze minuțios pentru realizarea concursurilor de erudiție: *Câmpul minunilor*; *Poveștile popoarelor lumii*; *Vrei să devii milionar?* ș.a.

În fiecare zi copiii au avut ocazia să-și dezvolte aptitudinile creative în cadrul atelierelor de creație: *Ceramică* (Iacov Piker), *Arte plastice și design* (Efimia Lepădatu), *Dans* (Tatiana Pavlenco), *Confecționarea bijuteriilor*, *confecționarea săpunului* (M. Silina), *Quilling și origami* (Olesea Șibaeva, Olga Petco). Astfel, fiecare zi avea un produs final creativ.

La finele *Taberei de vară*, participanții au realizat concursul *Gala talentelor Точь-в-точь* pregătind numere artistice pentru părinți, prieteni și oaspeți.

Filiala „Alba Iulia” a adunat la cea de-a 16-a ediție a taberei peste 40 de copii cu vârsta între 6-13 ani. Copiii au participat și au organizat, împreună cu bibliotecarii, diverse activități: spectacole cu păpuși, spectacole literar-muzicale, înscenări fragmentare de povești, ore de lectură, discuții-dezbateri, întâlniri cu scriitorii, concursuri. O parte dintre cei mai activi s-au implicat în organizarea și desfășurarea unor ore de lectură, prezentări de cărți la grădinițele din cartier, unde s-au simțit în postură de bibliotecar. Printre jocurile preferate ale copiilor s-au situat: *Hora cuvintelor*, *Anotimpurile*, *Bună ziua, copilărie*, *Insula îndepărtată*, dar și jocuri de dame, bingo etc. Copiii au mers în excursii în Parcul „Dendrarium”, unde s-au jucat și au citit, au îndemnat alți copii întâlniți în parc, să vină la bibliotecă, la tabăra, să citească.

În luna iunie copiii au avut parte de întâlniri cu scriitorii *Ianoș Turcanu*, *Aurelian Silvestru*, *Nina Slutu-Soroceanu*, *Maria Osoianu-Niconov* cu care au dialogat, au primit cărți cu autografe.

Pe parcursul taberei copiii au participat la diverse prezentări de carte, ore de lectură, spectacole, concursuri jocuri creative, jocuri cognitive, jocuri de echipă, discuții / dezbateri în baza operelor scriitorilor din literatura română și universală, care au contribuit la dezvoltarea vocabularului, memoriei, cunoștințelor copiilor, i-au ajutat să se împrietenească, să devină mai buni.

La Filiala „Alba Iulia” tabăra funcționează al 16-lea an. Copiii sunt de acum alții. Rezultatele sunt îmbucurătoare, pentru că se observă schimbarea atitudinii copilului față de bibliotecă, carte, semeni, iar părinții și bunicii sunt mulțumiți pentru că copiii lor își petrec o lună în anturajul cărților... Biblioteca își face tot mai mulți prieteni și voluntari activi din rândul membrilor taberei.

Concluzii

Programul a avut, în general, un impact pozitiv asupra motivării copiilor la lectura unor cărți interesante, contribuind și la dezvoltarea capacităților creative ale copiilor, îndemnându-i la noi realizări intelectuale; imaginea bibliotecii ca centru comunitar și cultural este în permanentă ascensiune; formele de organizare ale activităților au fost alese în așa fel, încât să antreneze copiii în activități diverse, adecvate tuturor preocupărilor și intereselor lor.

Impactul: programul *Lecturile verii* a devenit tradițional, cititorii știu că pentru vară biblioteca pregătește pentru ei ceva deosebit, iar aceasta înseamnă că publicul știe cu siguranță că bibliotecarul îi vine în ajutor în alegerea lecturilor din plăcere, în organizarea timpului cât mai eficient și mai interesant. Filialele BM „B.P. Hasdeu” au organizat și au desfășurat în cadrul programul *Lecturile verii 2014 – 1 344 de activități*, în care au fost implicați **28 809 participanți**.

Decada Chișinău, orașul meu

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” este cea mai importantă instituție de cultură din municipiul Chișinău, pragul căreia îl trec zilnic circa 6 000 de chișinăuieni. Pentru a-i familiariza mai în deaproape cu informații despre oraș, evenimente, personalități istorice și contemporane care au dus faimă „orașului de pe șapte coline”, BM desfășoară mai bine de câțiva ani, cu ocazia Zilei orașului, Decada *Chișinău, orașul meu*. Pe parcursul a zece zile filialele au un bun prilej pentru a promova și avalorifica patrimoniul istoric și cultural al urbei noastre, invitând toți chișinăuienii să participe la diverse activități: **conferințe** : *Istoria edificiilor instituțiilor de învățământ din Chișinău* (Biblioteca Centrală); *Chișinău – izvor de suflet și lumină* (Filiala „Transilvania”); **mese rotunde**: *Улица, на которой мы живем, Будущее нашего города в наших руках / Viitorul orașului nostru este în mâinile noastre* („H. Botev”); *Eugen Lungu – mereu în căutarea constelației Generației optzeciste* („O. Ghibu”); *Семейный архив, фото на ул. Кишинева* (M. Costin); *Chișinău – orașul unde-mi este bine* (Traian); **lecții publice**: *Internet marketing în societatea chișinăuiană* (Biblioteca Centrală); *Muzeele Chișinăului – valori culturale incontestabile* susținută de muzeograful Valeriu Nazar, director al Muzeului Literaturii Române „Mihail Kogălniceanu” („O. Ghibu”); *Кишиневский архитектор и строитель Михаил Чекеруль-Куш*, V. Tarnakin despre viața și activitatea constructorului Sălii cu orgă

(„M. Lomonosov”); *Problemele Chișinăului* („Transilvania”); *Arcadi Timor, colonel în armata izraeliteană, redactor al revistei „Cuvântul invalidului de război”, Larisa Sirchis etnograf și colecționar al folclorului evreiesc basarabean, Iacov Birstein - Cogan – personalitate publică proeminentă, Potereanii mir bessarabskogo mestecika* („I. Mangher”); **lansări de carte:** *Carol Schmidt. Întoarcere în timp: Monografie, Nobilimea basarabeană; În epoca reformelor din Imperiul rus* („Transilvania”); *Îmbrăcând și dezbrăcând poeme*, de Olga Sturza („O. Ghibu”); **prezentări de publicații:** *Chișinăul în literatură* („A. Donici”, Biblioteca Centrală, „Maramureș”, „Târgu-Mureș”, „Alba Iulia”, „O. Ghibu”); *Chișinău: enciclopedie; Buiucani-2000; Anatol Ciocanu. O altfel de biobibliografie* („Alba Iulia”); I. Colesnic. *Chișinăul din inima noastră* (Biblioteca Centrală, CAIE, „Târgu-Mureș”, „Maramureș”, „Transilvania” „A. Mickiewicz”, „Târgoviște”, *Codru*, „O. Ghibu”); I. Colesnic. *Chișinăul și chișinăuienii* (Biblioteca Centrală, „Maramureș”, „Transilvania”, „A. Mickiewicz”, CAIE, „O. Ghibu”, „Târgoviște”, „Târgu-Mureș”, *Traian, V. Bielinski*); Amedeo Carroci. *Chișinău* (V. Bielinski, „Transilvania” „Târgoviște”); *Aleea Clasicilor*, autor Călina Trifan („Târgu-Mureș”); **discuții / dezbateri:** *Personajul istoric care mă inspiră, Femeile-lideri ale istoriei, Introducere în filosofie. Noțiunea de patriotism și interpretările ei filosofice* (Noua Acropolă Chișinău), *Eșecul în afaceri. Perspective de afaceri în Chișinău, Eu iubesc Chișinăul: personalități chișinăuiene, instituții chișinăuiene* (Biblioteca Centrală); *Cunoaștem Chișinăul din documente* (CAIE); *Locuri pitorești ale Chișinăului* („A. Donici”); *Un ctitor al astronomiei naționale – Nicolae Donici* (a fost cel mai mare astronom cu renume mondial), *Din viața lui A.S. Pușkin la Chișinău, Un nume cunoscut - Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”* (Codru); *Troleibuzul din Chișinău – 65 de ani* („I. Mangher”); *Monumente istorice ale orașului Chișinău* („Maramureș”); *Muzeul Național de Etnografie și Istorie naturală, Chișinău – orașul meu, mândria mea* („A. Mickiewicz”); *Улиця на котрій ты живешь* (M. Costin); *Orașul celor șapte coline* („L. Rebreanu”); *Аз живея в този град / Я живу в этом городе* („H. Botev”); *Chișinăul de ieri, de azi și de mâine, Capitala este suma faptelor fiecăruia dintre noi* (A. Russo); *Chișinău – Centrul cultural și istoric al Republicii noastre; Omul este orașul, Orașul este omul* („Transilvania”); **întâlniri cu personalități:** Ninela Caranfil, Artistă a Poporului („Transilvania”); Eugenia Butnaru – actriță, Svetlana Bahrușina – actriță, scriitoare; profesorul universitar Mihai Chirilă (CAIE); *Liuba Calicicova: romantismul politic sau cum am ajuns la această viață* (Biblioteca Centrală); *Valeriu Nazar – personalitate notorie în domeniul muzeografiei și cărții arhivate* („O. Ghibu”); Valerian Ciobanu, autorul cărții *Ultimul extraterestru*, Diana Ețco, cercetător științific superior la Institutul de Istorie al Academiei de Științe a Moldovei, Iulian Filip, poet, preotul Sergiu Curnic, parohul Bisericii Medievale de Lemn din Chișinău („Ovidius”); **ore de lectură:** *Poezii despre Chișinău semnate de Iulian Filip* (CAIE); *Un oraș scăldat în soare, Misterele Chișinăului* de G. Bogza , *Legenda Chișinăului* (Codru, *Traian*, „Transilvania”); *Литературный Кишинев* („H. Botev”); *Legenda orașului Chișinău. Legenda râului Bâc* (CAIE); *Scriitorii Chișinăului – pentru copii* („A. Mickiewicz”), *Chișinăul teatral, Парку*

культуры и отдыха Кишинёва (M. Costin); Oraș cu dragoste de neam („Ovidius”), Monumentele Chișinăului – carte mereu deschisă (A. Russo); Mult mii drag orașul meu – Chișinău („Ștefan cel Mare”); Chișinăul în literatură („Târgovoște”, „Transilvania”); Cunoaștem monumentele Chișinăului, Cunoaștem străzile Chișinăului, Chișinăul și Chișinăuienii (Traian); **medalioane și serate literar-artistice:** Am recitat, am cântat, am dansat – orașul drag! (Filiala de Arte „T. Arghezi”); Odă orașului natal (N. Titulescu) Te cânt în vers orașul meu („Transilvania”); В городе моем моя судьба („H. Botev”); Te salut Chișinău („I. Mangher”); Посвящение любимому городу („M. Lomonosov”), Chișinău, tu ești leagănul destinului meu, Chișinău, - oraș misterios (A. Russo); Chișinăul – orașul tău și al meu („Transilvania”); **spectacole:** Te cânt în vers al meu oraș, La mulți ani, Chișinău („Transilvania”); recital Odă orașului meu („Transilvania”); **concursuri de erudiție:** Chișinăul, orașul în care m-am născut („Alba Iulia”); Chișinău, eu te cunosc! („M. Ciachir”); Străzile Chișinăului - povestesc (Codru); Gorod skazka, gorod mecita („I. Mangher”); Orașul meu toamna, Povestea celei mai cunoscute străzi din Chișinău („Maramureș”); Monumentele și muzeele Chișinăului („A. Mickiewicz”); Любимый мой город ты очень мне дорог (M. Costin), Personalitățile Chișinăului –blazonul de noblețe al capitalei (A. Russo); Chișinăul de ieri... de azi... de mâine; Chișinăul – inima țărișoarei Moldova („Transilvania”); Cavalerescul turnir a cunoscătorilor orașului natal („L. Ukrainka”); **concursuri de eseuri:** Chișinău – orașul meu (V. Bielinski); Chișinău, orașul meu, al tău, al tuturor, Cunoaștem Chișinăul? (CAIE); Пишу о городе с любовью (M. Costin); **concursuri de desen:** Chișinăul copiilor („Târgovoște”); Mai frumos în lume nu-i / Alt oraș al nimănui – Chișinău (N. Titulescu) Chișinău în imaginea mea („Transilvania”); **vernisaaje și expoziții de pictură:** Chișinăul, orașul în care m-am născut („Alba Iulia”); Alb și negru (Filiala de Arte „T. Arghezi”); Oraș natal - tezaur sfânt („A. Donici”); Прогулки по вечернему Кишинёву („M Lomonosov”); Chișinăul vechi în grafică, autor Constanța Abălașei-Donosă, Brăila, România (Filiala de Arte „T. Arghezi”); **expoziții de fotografii:** Scriitori remarcabili care au vizitat Chișinăul („O. Ghibu”); Chișinău, oraș iubit! (A. Russo); Chișinăul în imagini („Transilvania”); Chișinăul meu iubit („I. Mangher”); **activități multimedia** (vizionare de film): Călătorie prin Chișinăul de altădată (Biblioteca Centrală); Odă orașului Chișinău, Călătorii virtuale prin orașul drag, Cunoaștem personalități chișinăuiene: Anatol Codru – regizorul filmului documentar Eminescu (CAIE); Aleea Clasicilor – complex sculptural (M. Drăgan); **expoziții tradiționale de carte:** Laudă, Ție, străbun Chișinău; Personalități Chișinăuiene; Să ne cunoaștem scriitorii din cartier („Alba Iulia”); Orașul meu - mândria mea, Аз живу в мозу град... („H. Botev”); Chișinău – meleag natal, Descoperă Chișinăul prin lectură („A. Donici”); Panorama istorică și culturală a orașului Chișinău („Maramureș”); Chișinău cel mai drag oraș din lume (M. Costin); Chișinău – inima sacră a Moldovei (A. Russo); Chișinăul meu cel drag (M. Drăgan); Orașul Chișinău - inima Moldovei (N. Titulescu); Chișinău - orașul meu (Traian).

Impactul: participarea activă a publicului la activitățile Decadei, care a devenit o frumoasă tradiție pentru Biblioteca Municipală, demonstrează interesul chișinăuienilor pentru istoria, cultura și viitorul orașului în care locuiesc. Impactul asupra vizitatorilor și participanților este dinamic, înregistrând o activitate cu produs cultural de lungă durată și impresii deosebite, biblioteca înregistrând noi utilizatori.

În cadrul Decadei *Chișinău, orașul meu* au fost desfășurate **227** de activități culturale, la care au participat **6 205** persoane, împrumutul constituind **4 005** documente, postări pe blog – **160**.

Ora poveștilor

Prin varietatea, bogăția și noutatea ideilor pe care le cuprind, povestirile contribuie la lărgirea orizontului copiilor, la dezvoltarea proceselor lor psihice (a gândirii, a memoriei, a imaginației și a atenției), a limbajului sub toate aspectele sale, la educația morală și estetică a copiilor. Poveștile – fie că sunt expuse oratoric, fie că sunt citite – joacă un rol esențial atât în educația, cât și în dezvoltarea copiilor. Acest gen literar ajută la dezvoltarea și îmbogățirea imaginației, la formarea abilităților de comunicare, de gândire și de luare a deciziilor.

Ora poveștilor este cel mai solicitat program atât de copii, cât și de educatori, învățători, oferind posibilitatea de a dezvolta gustul lecturii de la cea mai mică vârstă.

Programul se desfășoară aproape în toate filialele BM „B.P. Hasdeu”, având o periodicitate fixă: zi și oră stabilită.

În selectarea poveștilor bibliotecarii au ținut cont de prioritățile și evenimentele anului, de scriitorii pentru copii omagiați în 2014, de cărțile jubiliare pentru copii, de noile intrări și de poveștile preferate și solicitate de către copii, părinți, educatori.

Opere care au impresionat copiii: *Baba Iarna intră-n sat* de Otilia Cazimir; *Prințesa Fluture* de Iulia Hasdeu; *Capra cu trei iezi*, *Povestea unui om leneș*, *Prostia omenească* de Ion Creangă; *Făt-Frumos din lacrimă* de M. Eminescu; *Ulciorul de aur*, *Spărgătorul de nuci și regele șoarecilor* de E.T.A. Hoffmann; *Crăiasa Zăpezilor*, *Prințesa și bobul* de H.Ch. Andersen; *Barbă Albastră* de Charles Perrault; *Povestea ieduțului care știa să numere până la zece* de A. Persen; *Epurașul fricos* de Marcela Mardare; *O lecție de înot* de Gh. Marin; *Basm* de Geo Bogza; *Fata de împărat* de D. Matcovschi, *Ariciul și vulpea* de P. Ispirescu, *Caprele popii*, *Păcală, mare gospodar* de Petre Dulfu; *Broscuța cea isteasă*, *Regina furnicilor* de Ovidiu Creangă; *Mărțișor*, *Moș Crăciun* de Mihail Sadoveanu; *Fluierul ciobănașului*, *Omul de piatră* de Victor Eftimiu; *Poveste despre „Lasă”* de A. Mitru, *Spaima zmeilor*, *Ileana cea șireată*, *Florița din codru* de I. Slavici, *Țara fără bătrâni* de V. Urechea și altele.

Dintre cele populare, cele mai multe au fost din folclorul românesc: *Doi frați*, *Fata ciobanului cea înțeleaptă*, *Făt-Frumos feciorul vânătorului*, *Făt-Frumos și soarele furat*, *Petrea*, *Făt-Frumos și zînele*, *Povestea omului leneș*, *Tudor cel viteaz și cerbul năzdrăvan*, *Făt-Frumos cu părul de aur*, *Împăratul Păsărilor*, *Corbul și vulpea*, *Zgârcitul*, *Norocosul*, *Vulpea și Cocorul*, *Degețelul moșului bocit de babă*, *Cenușar - voinicul și cenușăreasa- mireasa*, dar și din folclorul altor țări: *Grădina fermecată*, *Fiica soarelui* – povești populare georgiene, *Frumoasa cu părul de aur* – poveste populară cehă, *Marușca și cele douăsprezece luni* – poveste populară slovacă, *Prințesa din portocală* – poveste italiană, *Ulciorul cu galbeni* – poveste populară vietnameză.

Filialele minorităților naționale („M. Lomonosov”, „I. Mangher”, „L. Ukrainka”, „A. Mickiewicz”, „M. Ciachir”) au scos în valoare atât operele din literatura română și universală, cât și creațiile populare și ale autorilor etniilor respective, printre cele mai solicitate fiind: *povești ucrainene* – *Cum să devii isteț?*, *Fata și cei doisprezece hoți*, *Vara crește totul*, de V. Prihodko; *Această lume misterioasă*, poveste populară ucraineană; *povești evreiești* – *Vulpea și vânătorii*, *Oul și fasola*, *Moskaya tsaritsa*, *Jaba oboroteni*, *Palito dlya luny*, *povești rusești* – *Povestea peștișorului de aur*, de A. Pușkin; *Motanul și bucătarul*, de Ivan Krâlov; *Neznaika*, de N. Nosov, *Gogoașa*; *Du-te-ncolo, vino-ncoace*; *Sivka-burka*; *Surioara Alionușka și frățiorul Ivanușka*; *Morozko*; *Albă-ca-zăpadă*; *povești poloneze*: *Copiii izgoniți*; *Умная курочка*; *Волшебная рыбка*; *Аленушкины сказки*; *Locomotiva*, de Julian Tuwim; *povești găgăuze*: *Preșes preșes seviyor* de Semina Türkyilmaz; *Gagauz ustasi* de Stepan Bulgar.

Formele de organizare a activităților s-au axat pe ore de lectură, care au fost complementate cu prezentări de carte, concursuri, expoziții.

Elemente deosebite sunt înscenările, spectacole cu păpuși, discuții asupra unor povești lecturate anterior, care, pe lângă faptul că dezvoltă la copii abilități artistice, mai contribuie și la memorarea mai lesne a poveștilor, o înțelegere mai profundă și o delimitare mai ușoară a faptelor bune, frumoase de cele mai puțin pozitive. O oră de poveste organizată cu mult suflet îi teleportează pe copii în lumea Motanului Încălțat, Degețicăi, Cocoșului Costache, Vulpii șirete, leduțului poliglot sau în curtea lui Păcălici, le trezește interesul pentru lectură și curiozitate, le cultivă logica gândirii.

Cu scopul de a evita plictiseala în cadrul orelor de poveste se folosesc diferite metode didactice: lectura – în lanț, creativă, cu exerciții de vorbire coerentă; povestirea; improvizarea dialogurilor dintre personaje; jocuri – de cuvinte, de roluri, distractive. Mai nou, în rol de moderatoare sunt antrenate voluntarele bibliotecilor, care fac activitățile mai dinamice, accentul fiind pus pe animație.

Pentru a menține mereu viu interesul pentru lectura poveștilor, moderatorii orelor de poveste utilizează cele mai noi și variate metode și tehnici de lectură, astfel sporind atractivitatea programului: lectura în lanț, lectură creativă, cu voce tare; exerciții de vorbire coerentă; povestirea; improvizarea

dialogurilor dintre personaje; concursuri de creație și erudiție; spectacole literare; înscenarea fragmentelor îndrăgite; desenarea eroilor preferați; rezolvarea rebusurilor, dezlegarea ghicitorilor; audierea CD-urilor; jocul etc. Fiecare poveste a fost analizată, comentată, discutată și chiar dansată. Dotarea bibliotecii cu tehnologii informaționale a facilitat audierea și vizionarea poveștilor îndrăgite.

De spirit inventiv a dat dovadă Filiala *Traian*, realizând o serie de filmulețe cu povești din folclorul românesc și universal în lectura bibliotecarilor. Filmele au fost plasate pe blogul filialei <http://filialatraianhasdeu.blogspot.com> și care au o priză mare la vizitatori. Pentru promovarea programului *Ora poveștilor*, pentru informarea și cointeresarea utilizatorilor de a citi povești de la distanță Centrul Academic Internațional Eminescu a creat Blogul *Ora poveștilor* <http://orapovesteicaie.blogspot.com>, care în acest an a avut 9 000 de vizite.

Pentru promovarea cărților pentru copii s-au organizat peste 200 de expoziții tradiționale și virtuale, care pe lângă cărți aparte se puneau în valoare și colecții speciale, precum: *În lumea poveștilor populare*, *Cele mai frumoase povești*, *Povești îndrăgite*, *Povești de peste mări și țări*; *Colecția de aur*; *Înșiră-te mărgăritare ș.a.* De vizionări multiple s-au bucurat postările de pe blogurile filialelor (280), îndeosebi cele pentru copii sau cele care au bloguri consacrate copiilor: CAIE, filialele „Transilvania”, „Târgu-Mureș”.

Impactul este familiarizarea copiilor cu cele mai interesante cărți ale scriitorilor clasici și moderni, aprofundarea deprinderilor de lectură, dezvoltarea gândirii și imaginației creative, formarea abilităților de exprimare și comunicare, cultivarea sentimentelor nobile și a gustului estetic prin intermediul cuvântului artistic, educarea și informarea prin distracție și joc.

În cadrul Programului *Ora poveștilor* au fost lecturate **1 142** de povești cu **25 571 de** participanți la care s-au înregistrat **931** de utilizatori noi, iar pentru conformitate prezentăm un comentariu: „*Sunt mămica unui copilăș, care mi-a spus că azi au modelat la grădiniță niște aricei, împreună cu bibliotecara de la Centrul Academic Internațional Eminescu și el dorește să citească cartea despre aricei. Am venit spre seară pe la bibliotecă să mă interesez despre ce carte mi-a povestit băiatul. Am aflat mai multe: că pot chiar să-mi văd băiatul modelând aricei pe blogul „Ora poveștilor”. Sunt nespuse de mulțumită pentru aceste eforturi de a le citi copiilor noștri ca să cunoască multe despre tot ce ne înconjoară. Am împrumutat cartea Blănița lui Aricel. Suntem foarte bucuroși. Succese.*”

Concluzii

Motivele pentru care trebuie să le citim copiilor povești sunt multiple: cultivarea gustului pentru lectură, dezvoltarea atenției, memoriei, îmbogățirea vocabularului, stimularea imaginației, formarea deprinderilor de comunicare, oferirea valorilor și modelelor de acțiune etc. Poveștile îi fac pe micuți să diferențieze binele de rău, adevărul de minciună, frumosul de urât, valorile de nonvalori. Eficiența

programului o confirmă aprecierile copiilor, cadrelor didactice și chiar ale părinților, dar și rezultatele sondajelor efectuate cu micii cititori.

În cadrul Programului *Ora poveștilor* au fost lecturate **1 320** de povești cu **29 091** de participanți. An de an programul capătă amploare, fiecare dintre filiale venind cu noi inițiative și noi abordări.

Nocturna bibliotecilor

În 2014 a fost organizată în premieră de către Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova – prima ediție a Campaniei **Nocturna bibliotecilor**, preluată de la Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România, care a ajuns deja la a cincia ediție.

Filialele BM s-au implicat cu mult entuziasm, propunându-le utilizatorilor de diferite categorii mai multe activități. A fost o experiență neobișnuită, dar care a demonstrat atașamentul iubitorilor de cultură față de instituția noastră. Numărul de participanți din filiale confirmă utilitatea și consistența temelor abordate.

Mase rotunde *Dumitru Matcovschi – o amintire vie* (Filiala „Târgu-Mureș”), *Folclorul Bulgariei* („H. Botev”); spectacole literar-muzicale: *Spectacolul poeziei cântate*, cu actorul-poet Denis Chirtoacă („O. Ghibu”), *Schimb de carte pentru tineri* (Biblioteca Centrală), *Măria Sa, Cartea* („Alba Iulia”), *Pe aripile dragostei* („Maramureș”); prezentări de carte: *Despre viața și moartea lui Nichita Stănescu*, autor – cercetătorul albaulian Virgil Șerbu Cisteianu („Alba Iulia”), *Cheile artei: Studiu asupra creației literare a lui George Meniuc*, autoare dr.hab. Eliza Botezatu („Târgu-Mureș”); vizionări și discuții despre filme vizionate în bibliotecă: *12 Angry Men (12 oameni furioși)* (BPD), *Wałęsa. Omul speranței*, filmul-omagiu dedicat lui Lech Wałęsa, regizor Andrzej Wajda („A. Mickiewicz”), filmele de scurt metraj, produse la Chișinău: *Pachetul, Lăcomia, Când se aprinde lumina, Cine arvonește acela plătește ș.a.* („Ovidius”) au fost doar o parte din diversă ofertă peste orele de program.

Vizitatorii curioși și dornici de ceva nou s-au antrenat în discuții, au participat la ateliere de creație („Transilvania”, CAIE), și-au verificat cunoștințele la concursuri, demonstrând atitudinea și respectul față de valorile culturale.

Concluzii:

Nocturna Bibliotecilor a fost o campanie de bun augur. Am avut ocazia să fim mai aproape de cititori, să promovăm dragostea pentru carte și lectură, pentru valorile naționale și universale.

Săptămâna ușilor deschise

În fiecare an filialele Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” își deschid larg ușile, organizând un program complex de activități, devenind punct de atracție pentru comunitatea care o deservește.

Potrivit programului, vizitatorii pot participa la întâlniri cu personalități notorii; cunoaște partenerii bibliotecii; asista la lansări și prezentări de carte; admira expozițiile: de carte, hand-made, fotografii, pictură etc.; lua cunoștință de noile resurse informaționale; aprecia potențialul creativ al bibliotecarilor. De asemenea, vizitatorii au ocazia să lase mesaje, sugestii, să-și exprime așteptările în legătură cu activitatea bibliotecii.

Acest eveniment este o ocazie potrivită ca biblioteca să-și promoveze colecțiile și serviciile, să atragă mai mulți utilizatori, să fie mai apropiată cetățenilor, iar comunicarea dintre ea și comunitate să devină mai strânsă.

În acest an, activități de mare amploare au organizat filialele aniversare: „Ovidius” – 20 de ani de activitate, „Ștefan cel Mare și Sfânt” – 10 ani, *M. Costin* – 45 de ani, *A. Russo* – 35 de ani.

Filiala „Ovidius” a organizat activități variate și de mare anvergură dedicate aniversării a 20-a de activitate, grație parteneriatului de durată cu Pretura Sectorului Centru, desfășurate cu genericul *Ad augusta, per angusta (La rezultate grandioase se ajunge pe căi înguste, trudnice)*. La activitatea festivă *Vicesimus annos@Biblioteca „Ovidius”*, moderată de Nadejda Costin-Trofim, cu urări de bine, mesaje aniversare și felicitări au venit: *Vera Gurievski*, Direcția cultură a Primăriei Municipiului Chișinău; *Vladimir Tofan*, Pretura Sectorului Centru, mun. Chișinău; scriitori, poeți: *Vladimir Beșleagă*, *Claudia Partole*, *Aurelian Silvestru*, *Ianoș Țurcanu*, *Iulian Filip*, *Nina Josu*, *Nina Slutu-Soroceanu*, *Alexandru Plăcintă*, *Vera Crăciun* (România); publicista, traducătoarea: *Eugenia David*; ziariști, radio jurnaliști: *Valentina Butnaru*, *Val Butnaru*, *Zina Izbaș*, *Andrei Viziru*; *Valeriu Pelivan*, director, Colegiul de Construcții; *Larisa Silvestru*, director, Liceul „Prometeu”; *Silvia Grossu*, *Valentina Postolache*, profesori universitari; *Ludmila Bolboceanu*, psiholog; *Mihai Iorga*, *Elena Ungureanu*, dr. în filologie. Cei prezenți au participat la concertul festiv *Suntem în cuvânt și-n fapte, floare de latinitate* cu participarea compozitorului *Ilie Văluță* și a interpretei *Diana Văluță* (romanțe), *Cristina Buciucci* și *Victor Novîțki* (muzică clasică), *Carolina Gorun* și *Mihaela Balașel* (muzică ușoară).

Programul săptămânii a cuprins: **două conferințe naționale: Bibliotecile între două continente: practici infodocumentare** (Rep. Moldova & SUA) moderată de *M. Harjevschi*, director general, BM „B.P. Hasdeu”. La lucrările conferinței au participat bibliotecari din diferite raioane ale republicii: *R. Avasiloaie*, directorul Bibliotecii AMTAP; *M. Furdui*, director, BP „V. Alecsandri”, nul. Telenești; *G. Davâdic*, director, BP „M. Eminescu”, or. Rezina; *M. Cudlenco*, director, Biblioteca din s. Crihana Veche, nul. Cahul; *V. Pașalî*, director, Biblioteca Raională, or. Ciadâr-Lunga; și conferința *Salvați școlile românești*

din Transnistria cu participarea pedagogilor, părinților și copiilor de la Liceul „Ștefan cel Mare” din r-nul Grigoriopol, refugiat în s. Doroțcaia, r-nul Dubăsari: *E. Cercaschi*, directorul liceului, *S. Jitariuc*, director adjunct, *C. Bondarciuc*, Asociația „Promo Lex” ș.a.; **întâlniri cu scriitorii:** *Mihai Ștefan Poiată, Aurelian Silvestru, Iulian Filip, Alexandru Plăcintă și Ion Borș*; **lansări de carte:** romanul pentru copii *Mura* și a plachetei de versuri *Aproape de cer*, cu prezența autoarei din or. Galați, România – *Vera Crăciun*; **prezentarea publicațiilor aniversare:** *Casa Cărții din șoseaua Hâncești* și revista *Integrame 2Ovidius* – consacrate aniversării bibliotecii; **prezentarea romanului** *Pragul sau Alte fărâme de suflet* de Aurelian Silvestru în cadrul Cenaclului „Ovidius”; **lansarea** Programului de lectură *Vreau să-mi citești*; **expoziția** lucrărilor manuale *Broderii în doruri multe*, autor Nadejdei Ciobanu (lucrări executate în trei tehnici: cruciuliță, goblen și mărgele); **vernisajul de pictură** *Ars amandi*, autor Mihai Gâțu.

Fiecare activitate a finalizat cu fidelizarea utilizatorilor prin înmânarea diplomelor pentru cei mai activi voluntari, cititori, parteneri; distribuirea materialelor promoționale: tricouri, pixuri cu insemnele filialei, cărți poștale cu serviciile bibliotecii etc. Elaborate în parteneriat cu Departamentul Dezvoltare și Comunicare al BM.

Zilnic au fost ghidate vizite în bibliotecă, iar echipa *Ovidius* a dat dovadă de înalt profesionalism, fiind apreciată pe măsură: „În aceste zile, atât comunitatea chișinăuiană, cât și internetul, respiră cu Biblioteca *Ovidius*”, conchide Ludmila Bolboceanu, dr. în psihologie, participantă activă la evenimente.

De zece ani, **Filiala „Ștefan cel Mare și Sfânt”**, în parteneriat cu Biblioteca Județeană „Duliu Zamfiresu” din Focșani, România, își scrie propria istorie, prin diverse activități culturale cu publicul și pentru publicul chișinăuian, demonstrând astfel, capacitatea de a se adapta la noi forme de comunicare cu cititorii, dovedind necesitatea și viabilitatea bibliotecii în viitor.

În decurs de o săptămână, publicul chișinăuian a fost invitat la Filiala „Ștefan cel Mare și Sfânt” la o mare sărbătoare cu genericul – *Zece ani de cultură și unitate spirituală*. În aceste zile biblioteca a fost plină de vizitatori și oaspeți atât din Chișinău, cât și din România: *Teodora Fîntînar*, directorul Bibliotecii Județene „D. Zamfirescu” prezintă cu o donație de carte în număr de o mie de cărți și un mesaj de felicitare – o diplomă *la 10 ani de la înființarea Filialei comune „Ștefan cel Mare și Sfânt” din Chișinău, în semn de caldă recunoștință pentru implicarea în proiectele comune și în susținerea continuă a colaborării celor două biblioteci*. Cu alocațiuni au venit *Mariana Harjevschi*, director general, BM „B.P. Hasdeu”; *Vera Gurievschi*, Direcția cultură a Primăriei Municipiului Chișinău; scriitorii *Vladimir Beșleagă, Titus Știrbu* ș.a.

În aceste zile, programul complex de promovare a cărții și lecturii, a atras la bibliotecă un public de diferite vârste și personalități notorii: scriitorii: *Vladimir Beșleagă, Nicolae Spătaru, Andrei Burac, Emilian Galaicu-Păun, Alexandru și Mihail Vakulovski, Moni Stănilă, Radmila Popovici, Artiom Oleacu, Oleg Carp, Cristi Cosma, Gabriela Lungu, Viorel Ilișoi, Teo Chiriac, Diana Bădică*; critici literari *Mircea V. Ciobanu,*

Nina Corcinschi; interpretul *Viorel Burlacu* ș.a. Cu o surpriză pentru oaspeți au venit copiii de la *Clubul Poeților Copii* care au recitat poezii din propria creație dedicate bibliotecii la ceas aniversar.

Au fost realizate activități interesante atât prin mesajul lor de încurajare a lecturii, cât și prin diversificarea acestora după formă și conținut: **atelier profesional Povești digitale** susținut de Margareta Tătăruș, BJ „D. Zamfirescu”, Focșani (România); în cadrul **atelierului de Proză K** au fost prezenți scriitorii: *Nicolae Spătaru, Dumitru Crudu, Virgil Butnaru, Radmila Popovici, Marina Tichie, Elena Chirică și Diana Bădică*, tânăra poetă din România; **lansare de carte: Deziluziile necesare**, autor Mircea V. Ciobanu, la care au participat criticii literari: *Lucia Țurcanu și Nina Corcinschi*, scriitorul *Dumitru Crudu* și actorul *Artiom Oleacu*; **lecturi literare**, postmoderniste, din creația scriitorilor: *Alexandru Vakulovski, Moni Stănilă și Artiom Oleacu*; **spectacol-lectură în baza piesei Bujumbura** de Andrei Burac, interpretat de elevii cl. a X-a, Liceul „Elena Alistar”, regizat de Artiom Oleacu, actor la Teatrul „Satiricus Ion Luca Caragiale”; **concurs de comentarii și recenzii** în baza cărților *Zbor frânt* de V. Beșleagă și *Voiaj de nuntă în trei* de M.Ș. Poiată; **concurs** de literatură română *Cu Claudia Partole devii faimos*; **seară de cântec și poezie cu poeta, textiera Radmila Popovici**; **expoziție de desene** *Creațiile micilor genii*, expuse peste 20 de lucrări ale copiilor – cititori ai bibliotecii; **întâlnire cu scriitorul Mihail Vakulovski** care a venit de la Brașov să se întâlnească cu cititorii săi, printre care au fost prezenți: *Vitalie Răileanu*, critic literar, și scriitorii: *Radmila Popovici, Nicoale Spătaru, Virgil Botnaru, Andrei Burac, Moni Stănilă, Alexandru Vakulovski, Emanuela Sprânceană și Diana Bădică*.

În contextul aniversării a 35-a de la deschidere Filiala **A. Russo** a organizat un șir de activități cu publicul: *întâlniri cu scriitori, concursuri, spectacole, expoziții, vizite și reviste bibliografice*, conducându-se de sloganul *Pe tine, cititorule, te slujim!*

Săptămâna ușilor deschise a început cu **seara literar-artistică** Filiala *A. Russo la 35 de ani* cu participarea celor mai fideli cititori, prieteni ai bibliotecii, colegi-bibliotecari care și-au împărtășit sentimentele și emoțiile despre bibliotecă sub acordurile muzicii clasice și contemporane interpretate la chitară de *I. Ghecheșco*, muzicant-chitarist, prieten al bibliotecii. Au urmat: **întâlnire cu scriitorii Vladimir Beșleagă, Angela Chicu**; **expoziție de fotografii** *Chișinău, oraș iubit!*, autor *S.G. Rudenco*, fotograf amator, care are la activ peste 50 de albume editate; **expoziție hand-made** *Creativitate prin originalitate* – icoane țesute cu mărgelile, tablouri executate în cruciuliță, obiecte din pai de secară, prosoape, șervețele cusute manual etc., autori: *I. Parfeni și A. Țâmbaliuc*; **spectacolul** *Adresele dulci* din cartea *Urmele mele frumoase* de I. Filip; **prezentare de carte: Sfaturi necesare pentru mici și mari** de G. Drăgan; **zi de informare** *În lumea informației*; **reviste bibliografice: Resursele electronice ale bibliotecii; Cărți noi în filiala A. Russo**. Săptămâna ușilor deschise la bibliotecă a fost pasionantă, cognitivă, plină de emoții pozitive.

În acest an aniversar, cu ocazia împlinirii a 45 de ani de la fondare, Filiala **M. Costin** a desfășurat o săptămână de promovare a bibliotecii, serviciilor, colecțiilor și resurselor informaționale ghidați de sloganul *Biblioteca fără limite*.

Zilnic au avut loc **vizite la bibliotecă** cu îndemnul: *Înscrie-ți prietenul; Сюда приходят дети – узнать про все на свете*; **zile de informare**; **reviste bibliografice**. Au fost organizate: **întâlnire cu scriitorul Iulian Filip** la care copiii au prezentat un mic **spectacol** *Vânătorul și vânatul* din cartea *Urmele mele frumoase*; **ore de lectură**: *Din istoria bibliotecii Miron Costin – 45 de ani*; *Miron Costin – cronicar și poet*; *Dumitru Matcovschi – om, poet, dramaturg ș.a.*; la **masa rotundă** Cititorii fideli ai bibliotecii au participat cititorii care vin la bibliotecă de peste douăzeci de ani!, împărtășind amintiri și istorii despre prima lor vizită și despre evoluția Bibliotecii M. Costin pe parcursul acestor ani.

Biblioteca Centrală, în cadrul Săptămânii ușilor deschise, și-a concentrat activitatea organizând activități care se remarcă prin amploare, eficiență și anturaj specific. Ediția din acest an a reunit evenimente care să țintească într-un scop unic – acela de a deschide publicului căile de acces și interacțiune cu biblioteca, iar genericul acestei săptămâni a fost *Serviciile de bibliotecă – acces aici și acum!*, remarcându-se prin: **conferința anuală** a bibliotecarilor cu genericul *Acceptăm provocările – celebrăm succesele* în cadrul căreia bibliotecarii din filialele BM au prezentat diverse inovații de bibliotecă și au împărtășit succesele obținute peste an; **conferința Istoria edificiilor instituțiilor din învățământ din Chișinău**, moderată de Victoria Fonari, dr. în filologie, invitatul special dr. în istorie *Ruslan Șevcenco*; **workshopul Tinerii gândesc: Strategic. Tactic. Operațional**, organizat de Comunitatea Tinerilor Ambițioși; **lecțiile publice de studiere a limbii engleze** pentru începători *Introduction ABC. Verb to be; Personal information* care fac parte din ciclul de lecții de limba engleză din cadrul proiectului *Sala de carte academică în limba engleză*; **lecțiile publice filosofice: Aspecte filosofice în viața cotidiană: Calea spre fericire. Depășirea problemelor personale**; *Aspecte filosofice în viața cotidiană: Arta de a fi învingător* în colaborare cu ONG „Noua Acropolă Chișinău”; **seminarul Oportunitățile internaționale ale studentului din RM**, organizat la inițiativa Asociației „ELSA Moldova”; **discuții / dezbateri: Securitatea cibernetică: Informează-te! Fii vigilent!**, desfășurată în colaborare cu Fundația pentru Dezvoltarea Educației și Centrul de Guvernare Electronică la care s-au expus: *A. Pânzari*, vicedirector, Fundația pentru Dezvoltarea Educației; *V. Pușcașu*, Centrul de Guvernare Electronică; *V. Burunsus*, consultant în domeniul cibernetic, ș.a.; *Ești sigur pe internet?*, în parteneriat cu Centrul Internațional „La Strada”; *Eșecul în afaceri* în colaborare cu Clubul „JCI Moldova” (Federația Mondială a Tinerilor Lideri și Antreprenori); **vernisajul de pictură Lumea mea**, autor *Maria-Eola Cecoltan*, studentă, Colegiul Republican de Arte „Alexandru Plămădeală”; **ora de informare: Resursele informaționale ale BM – blog, pagină web, baze de date, catalog electronic, pagini pe rețele sociale etc.**

La alte filiale programul Săptămâna ușilor deschise a inclus:

- **conferințe:** *Liviu Rebreanu – un infatigabil trăitor în scrisul românesc* (Filiala „L. Rebreanu”); *Scritorul Dumitru Matcovschi, promotor al unității naționale* („Alba Iulia”); *Chișinău – izvor de suflet și lumină* („Transilvania”);
- **colocviu:** *Eminescu – perspectivă dialogică* (CAIE);
- **mese rotunde:** *Eminescu în context universal* (CAIE); *На перекрестке национальных культур; Влияние творчества Тараса Шевченко на болгарских писателей* („H. Botev”); *Cercetarea academică juridică în Republica Moldova* (BPD); *Ломоносовские чтения* („M. Lomonosov”); *Odă bibliotecarului* (N. Titulescu); *Язык есть исповедь народа* („L. Ukrainka”);
- **lecții publice:** *Codul muncii prin întrebări, comentarii, opinii; Mediarea – o nouă cale de soluționare a conflictului*, susținute de Elena Damaschin, consultant al Consiliului de Mediere (BPD); *Atingerea scopului: fiecare își are steaua; Teoria spațiului 11-dimensional: energii fundamentale* („I. Mangher”); *Victima traficului de ființe umane* (Traian); *E timpul să vorbim corect*, coordonată de dr. hab. Irina Condrea („Târgu-Mureș”);
- **discuții / dezbateri:** *Eminescu în limbaj plastic: modele basarabene* (CAIE); *Ești sigur pe net?; Bunele maniere* (Codru); *Biblioteca – trecut, prezent și viitor în viziunea copiilor* (M. Drăgan); *Opera scriitorului Vitali Bianki*, („I. Mangher”); *Leonida Lari – „o coloană infinită de dor”, Un gest bun, o vorbă bună, o faptă bună* („Maramureș”); *Dumitru Matcovschi – poetul ce ne-a încălzit inimile; Tradiții și datini strămoșești ale sărbătorilor de iarnă* („L. Rebreanu”); *Rolul tehnologiilor informaționale în procesul educațional al copilului* (N. Titulescu); *Prevenirea și combatere a traficului de ființe umane* (Traian); *Biblioteca și tineretul: practici bune în orientarea și dezvoltarea profesională; Медицинские свойства камней – миф или реальность?* („L. Ukrainka”);
- **întâlniri cu personalități:** *Spiridon Vangheli* („Târgu-Mureș”); *Ion Ungureanu*, actor și regizor; *Andrei Crijanovschi*, lexicograf; *Vasile Căpățână*, poet (de Arte „T. Arghezi”); *Iulian Filip*; *Mihai Ștefan Poiată*; *Maria Osoianu Niconov* (V. Bielinski); *Tudor Palladi*, *Alexandru Plăcintă*, *Dumitru Mămăligă* (CAIE); *Vladimir Beșleagă*, *Alexandru Plăcintă* („M. Ciachir”); *Maria Osoianu-Niconov* (Codru, M. Drăgan); *Andrei Burac*, *Nina Slutu-Soroceanu*, *Raisa Plăieșu*, *Maria Osoianu-Niconov* („A. Donici”); *Tamara Artemiev* („M. Lomonosov”); *Serghei Sulin*, artist plastic („M. Lomonosov”); *Vladimir Beșleagă*, *Radmila Popovici-Paraschiv* („Maramureș”); *Excelența sa, Ambasadorul Poloniei în Republica Moldova*, *Arthur Michalski*; *Boris Gămurari*, Ex-Ambasadorului Republicii Moldova în Polonia; *Lucia Țurcanu*, critic literar; *Igor Zavaliski*, colonel; *Marina Kreajeva*, traducătoare; *Elżbieta Radziszewska*, vicemareșal Sejmului Poloniei; *Anastasia Jantâc*, interpretă („A. Mickiewicz”); *Mihai Doloton*, *Maria Osoianu-Niconov*, *Alexandru Plăcintă*, *Petre Crăciun* (România) („L. Rebreanu”); *Ada Zaporojanu*; *Nicolae Rusu*, *Dumitru Mircea*, *Diana Zlatan*,

Alina Chicu, jurnalistă (N. Titulescu); Iulian Filip (Traian); Iulian Filip, Ninela Caranfil, Vlad Pohilă („Transilvania”);

▪ **lansări de carte:** *Dumitru Matcovschi: itinerar liric*, autor Eliza Botezatu; *E timpul să vorbim corect*, autor Irina Condrea („Târgu-Mureș”); *Adevăr; Ce-i iubirea?*, autor Radu Uncu („Maramureș”); *Deziluziile necesare: eseu și critică literară*, autor Mircea V. Ciobanu („O. Ghibu”); *Rătăcit în timp*: ediție bilingvă, autor V. Caraganciu („M. Ciachir”); *Coordonate ale identității naționale în publicistica lui Mihai Eminescu: context românesc și context european*, autor J. Adrian-Gelu; *Basarabia eminesciană*, autor Th. Codreanu; *Mihai Eminescu, un poet de mâine... Asasinarea lui Eminescu*, autor N. Dabija; *Semință și altar*, autor T. Palladi; *Talismanul ursitei*, autor T. Palladi (CAIE); *Elemente de teoria securității criminologice private*, autori O. Bejan, V. Bujor; *Analiză criminologică a influenței proceselor demografice actuale asupra criminalității din Republica Moldova*, autori O. Bejan, V. Bujor, V. Botnaru; *Activitatea criminologică practică în organele anticrimă din Canada*, autor O. Bejan; *Metode de evaluare a activității anticrimă. Recomandări metodologice*, autor O. Bejan; *Teoria generală a dreptului: note de curs*, autori V. Bujor, L. Buga; *Drept administrativ*, autori V. Guțuleac, E. Comarnițaia, I. Spânu; *Drept contravențional: note de curs*, autori V. Guțuleac, E. Comarnițaia (BPD); *Рума и ее друзья*, autor Novella Kiseleva („M. Lomonosov”); *Peregon*, autor A. Labunskii; *Culegerea lucrărilor științifice ale Institutului de Iudaică, ed. IV* („I. Mangher”); *Азбука самоцветов*, autor N. Avidon („L. Ukrainka”); *Aripi*, autor Marina Damaschin (N. Titulescu);

▪ **prezentări de carte:** *Urmele mele frumoase*, autor Iu. Filip; *Rockul, Norocul-ul & noi; Voiaj de nuntă în trei*, autor M.Ș. Poiată; *Zbor frânt*, autor V. Beșleagă (V. Bielinski); *Bună dimineața, mamă; Greierașul Puii; Morților, vă iubesc*, autor D. Matcovschi („Alba Iulia”); *Teatru*, autor D. Matcovschi (de Arte „T. Arghezi”); *Put' k sebe: aspekty istorii, kul'tury, demografii, étnografii, étnogeneza gagauzov*, autor O.K. Radova-Karanastas („M. Ciachir”); *Chemare la judecata istoriei. Vol. 1 și 2*, autor Onisifor Ghibu; *Petru Cărare – scriitor nonconformist: exegeze literare*, autor V. Răileanu („O. Ghibu”); *Всмяча со сказкой*, autor Valentin Lebedev (Moscova) („M. Lomonosov”); *Cu gandul la Om*, autor Trifan Miroliubov; *Vise colorate; În țara copilăriei; În camera cu povești*, autori Ecaterina și Constanța Sinița („Maramureș”); *Polonia, așa cum am cunoscut-o*, autor Boris Gămurari („A. Mickiewicz”); *Noapți albe*, autor Mihai Doloton; *Fetița din floare*, autor P. Crăciun (România); *Dacă aș fi ploaie*, autor A. Plăcintă („L. Rebreanu”);

▪ **seri literar-artistice:** *La eternul Eminescu*, invitată Daria Radu (CAIE); *Добре дошли в библиотека „Христо Ботев”*; *Библиотека – священный храм печатных слов* („H. Botev”); *Meli snega v fevrale*; *Idișer Times*, interpretul de muzică idiș Slava Farber („I. Mangher”); *Chișinăul tău și al meu* („Transilvania”);

▪ **medalioane literar-artistice:** *Dumitru Matcovschi, poet dramaturg, prozator publicist, patriot* („Alba Iulia”); *Тоз, който падне в бой за свобода...*; *Аз съм българче; Обичам мама...* („H. Botev”); *Când sunt*

adevărați, cântăreții nu au moarte / Maria Drăgan (M. Drăgan); *Cu drag de D. Matcovschi* (N. Titulescu); *D. Matcovschi – Drum poetic prin timp* („Transilvania”); *Fără tine, poete, frunza uită să cânte* / D. Matcovschi („L. Ukrainka”);

- **spectacole:** *Căldură mare* de I.L. Caragiale; *Toamna de aur* („A. Donici”); *Toamnă, toamnă harnică și de daruri darnică* (M. Drăgan); *Sub cerul tău, Moldovă* / D. Matcovschi („I. Mangher”); *Cartea – un prieten cât o mie* (Traian); *Odă orașului meu* („Transilvania”);

- **atelier de creație / master-class:** *Mărgeluțe în mâni dibace*; *Tehnica Frivolite*, conducător meșterul popular *Mihaela Bujor* (M. Drăgan); *Confecționarea papioanelor alb-roșu, în culorile drapelului Poloniei*, conducător *Tatiana Borodati* („A. Mickiewicz”); *Suflul magic al sărbătorilor de iarnă*; *Cum se nasc fluturii*, condus de *Ana Crețu* („L. Rebreanu”); *Icoană lucrată cu mărgelile*, coordonator *Victoria Vițu*; *Confecționarea clopoșeilor pentru sărbătorile de iarnă*, coordonator *Lorina Beșelea* („Târgu-Mureș”); *Lucrări pascale* (N. Titulescu); *Modelarea din lut a unor personaje din lucrările lui D. Matcovschi*; *Ornamentarea suporturilor prin tehnica decupajului*, coordonate de *Tatiana Miroșnicenco* („Transilvania”); *Cele mai creative măștișoare* („L. Ukrainka”);

- **concursuri de creație:** *Sunt patriot al acestui pământ, Dumitru Matcovschi* („Alba Iulia”); *Aplicații cu materiale din natură* (Codru); *Azi și mâine, faceți bine* (N. Titulescu); *Culorile toamnei* (Traian); *Chișinăul în imaginația mea* („Transilvania”);

- **concursuri de erudiție:** *Chișinău, eu te cunosc!* („M. Ciachir”); *Personalități notorii cu bibliografii elaborate la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”* („L. Rebreanu”); *Taras Șevcenko în gândurile și inimile tinerilor*; *Cavalerescul turnir al cunoscătorilor limbii materne*; *Știu totul despre Ucraina...; Имя Шевченка стучим в сердцях* („L. Ukrainka”);

- **concursul literar-municipal:** *Dumitru Matcovschi – un scriitor sincer ca un cântec de dor...* („O. Ghibu”);

- **Festivalul Internațional de Poezie „Renata Verejanu”** („O. Ghibu”);

- **vernisaaje / expoziții de pictură:** *Natura în poezia lui Dumitru Matcovschi* („Alba Iulia”); *Fantezii și inspirații*, autor *V. Bușmachi*, elevă, LT „Spiru Haret” (CAIE); *Compoziții în batic*, autor *Olesea Șibaeva* („I. Mangher”); *Clujul – orașul comoară – la Chișinău*, picturi și grafică realizate de cursanții Școlii Populare de Arte „Tudor Jarda” Cluj-Napoca („Transilvania”);

- **expoziții de fotografii:** *Motive poloneze și autumnale*, autor *Andrei Viziru* („A. Mickiewicz”);

- **expoziții hand-made:** *Ce pot face mâinile dibace*, autor *Clara Cojemeac* (Codru); *Artă și pasiune* („A. Donici”); *Un ecou al gândurilor frumoase*, lucrări în ceramică („Maramureș”); *Articole din piele* (încălțăminte, centuri, coliere, brățări etc.), autori elevii Colegiului Tehnologic; *Cercei, coliere, brățări*,

gentuțe, autor Victoria Vițu („Târgu-Mureș”); *Mâini dibace mult pot face; Artizanat și artă decorativă* („Transilvania”);

- **ateliere profesionale:** *Valențele formării profesionale pentru bibliotecari* (duplex profesional) („Transilvania”); *Oferta de lectură pentru Concursul „La izvoarele înțelepciunii” dedicat scriitorului Dumitru Matcovschi* („Alba Iulia”);

- **training:** *Cum sa scrii corect un CV. Interviu de angajare la muncă*, formator: dr. D. Munca-Aftenev, director executiv Consiliile Americane din Moldova (BPD); *Lectura ca un exercițiu de viață și de reușită* („O. Ghibu”);

- **alte activități:** prezentare de colecții vestimentare: *Artă, Modă, Elan tineresc*, autori elevii Colegiului Tehnologic („Târgu-Mureș”); *Tandrețe și desăvârșire*, lucrări vestimentare create de copiii Centrului de Creație „Ghiocel” („Transilvania”);

- **lansare de programe noi:** *Calea ta spre succes* (program de reabilitare social-culturală a copiilor din familii vulnerabile și copii orfani); *Sănătatea; Computerul de la A la Z; Clubul astrologilor* (programe pentru persoanele de vârstă a treia) (I. Mangher); *Biblioteca vine la copii, cu sacul plin de BOOK-uri* (Campanie de binefacere pentru copiii orfani) („A. Mickiewicz”); Clubul *Conilka Молдова*, moderator Nina Avidon („L. Ukrainka”).

În concluzie putem afirma că impactul activităților organizate în cadrul *Săptămânii ușilor deschise* la Biblioteca Municipală este unul major, prin el stabilindu-se un număr mai mare al audienței interesate de evenimentele care s-au desfășurat, creșterea numărului de utilizatori noi înregistrați, sporirea potențialului creativ al colaboratorilor bibliotecii, lansarea unor programe noi, crearea de noi servicii, precum și dezvoltarea parteneriatelor de durată, fie acestea noi sau care se fundamentează în această perioadă.

Activități științifico-literare

Simpozioane: *96 de ani de la Unirea Basarabiei cu România, Dr. Sun Myung – un cetățean mondial iubitor de pace, Pauza de răs clopoțită de Efim Tarlapan – locul genului literar umoristic în procesul literar de azi din Republica Moldova, Mircea Eliade și reverberațiile posterității, Românii din afara granițelor țării. Republica Moldova – opțiuni și perspective: între Uniunea Europeană și Uniunea Euroasiatică, Dumitru Matcovschi – poetul stejar* (Filiala „Onisifor Ghibu”); *R. Verejanu – personalitate de anvergură europeană* („Transilvania”); *Ștefan cel Mare și Sfânt – ctitor de neam și țară. Destinul devenirii noastre* (Biblioteca Centrală); *Eminescu și identitatea națională (naționalismul)*; **conferințe:** *Valeriu Anania - „metafora vie”, Arsenie Boca, cel mai mare duhovnic român al secolului XX, Unirea de la 1 Decembrie 1918 – eveniment important în istoria României, Cum sărbătoresc românii din diasporă Ziua Națională a*

României?, Țara are nevoie de oameni... sănătoși, Despre familia ortodoxă, Familia creștină azi, într-o lume bulversată, Sfinții de la Aiud – noi modele de comportament într-o lume secularizată, Emanciparea femeii, familia, educația copiilor, Învierea Domnului și arătările Domnului după Înviere, Comemorarea membrilor Sfatului Țării, care au votat integritatea României la 27 martie 1918 („Alba Iulia”); Crearea parteneriatelor între voluntarii de la Peace Corps și ONG-uri, Două destine - doi mari scriitori ai neamului: Eminescu și Creangă – 125 ani de la trecerea în neființă (Filiala de Arte „T. Arghezi”); Fuore dei Libri, UpGrade în educație, schimb de experiență, de opinii în educația de calitate, Jos pălăria, domnule Profesor!, Valoarea filosofiei în viața cotidiană, Securitatea cibernetică – acces online sigur pentru fiecare, Istoria edificiilor instituțiilor de învățământ din Chișinău, Conferința anuală a BM: Acceptăm provocările - celebrăm succesele, Conferința de orientare „Start”, Conferință literară în baza cărții „Zbor frânt” de Vladimir Beșleagă, Filosofia școlii din Atena, Particularitățile psiho-sociale ale sistemului de personalitate, Servicii IT la Biblioteca „B.P. Hasdeu”, Lirica lui Dumitru Matcovschi – o zidire a neamului, D. Matcovschi și lirica patriotică (Biblioteca Centrală); Modelul Curții Penale Internaționale, Discriminare și respect – dimensiunea celor două extreme (BPD); Liviu Rebreanu – un infatigabil trăitor în scrisul românesc („Liviu Rebreanu”); Методическое обеспечение преподавания истории, культуры и традиций русского народа в гимназиях республики („M. Lomonosov”); Universalitatea operei eminesciene, „Poduri de carte” – proiect de succes al Institutului Cultural Român „Mihai Eminescu” din Chișinău, Hebdomadarul „Literatura și arta” – 60 de ani de la înființare, Mass-media și oportunitățile prezentului, Tradiții asociative ale învățătorilor, Cuvântul în serviciul păcii, Basarabia, cuvânt de dor și deșteptare în opera lui Dumitru Matcovschi („O. Ghibu”); Bibliotecile între două continente: practici infodocumentare, Salvați școlile românești din Transnistria, Contribuția localnicilor în conflictul armat din raioanele de est ale Republicii Moldova, Artizanii Unirii („Ovidius”); 27 martie în conștiința românilor, Chișinău – izvor de suflet și lumină („Transilvania”);

lecții publice:

Domeniile e - Guvernării, beneficii și modalități de utilizare a e-serviciilor publice, 18 octombrie - Ziua europeană de luptă împotriva traficului de ființe umane („Alba Iulia”); Târg de oportunități pentru elevi, Prevenirea suicidului și metode de recrutare a voluntarilor în acțiuni de prevenire, Criza din Crimeea și începutul războiului multipolar, facilitator Alla Rosca, profesor adjunct la Universitatea Tulane, SUA, Libertatea presei și libertatea de opinie: interferențe și divergențe, Noul clasificator al ocupațiilor Republicii Moldova, Cine sunt și ce ei fac, Securitatea și sănătatea în muncă (I), Securitatea și sănătatea în muncă (II), Bright Academy – platforma de interacțiune a tinerilor de succes. Practici de afaceri, vânzări și consultanță, Prin educație, auto și intercunoaștere spre competențe într-o lume a cunoașterii..., Securitatea și sănătatea muncii, Acordul de asociere cu UE. Impact și perspective, Inițiere în managementul proiectelor

la Școala liderilor Changemakers, Prezentarea proiectului iLead, Prevenirea traficului uman, Euro club egalitatea de genuri, Aspecte filozofice (Biblioteca Centrală); Drepturile Omului pentru Pacienți și Personalul medical: Pacienții instituțiilor de psihiatrie și psiho-neurologice. Între Lege și Realitate, Codul muncii prin întrebări, comentarii, opinii, Tacticile și strategiile întru apărarea drepturilor pacienților, drepturilor persoanelor care trăiesc cu HIV și a utilizatorilor de droguri injectabile pe plan național și jurisprudența CEDO, Aspecte tehnice, recomandări cu privire la procedura de înregistrare în calitate de operator de date cu caracter personal din Registrul operatorilor de date cu caracter personal în Republica Moldova, Accesibilitatea beneficiarilor sistemului de azil la Sistemul de Sănătate al RM; Dreptul internațional pentru protecția interesului public, Instruirea la distanță a avocaților pentru Drepturile Omului, Uniunea Europeană - Cadrul Legal general, Mărcile și protecția lor, Pregătirea pentru stimularea unui proces civil (BPD); Haim Potok – istinii hasid v americanskoj literature, Evreiskie yaziki, Takie raznie evrei, Istoria evreev Chisinau, Gheografia Pogroma, Chisinau – istoriceskii ekskurs, Haim Nahman Bealik i Pogrom 1903, Chisinau - Tel- Aviv- Ierusalim, Potereanii myr bessarabskogo mestecika, Evreiskii element v etno componente srednevekovoi Moldovi („I. Mangher”); Limbajul corpului – oglinda comportamentului nostru; Supermemorie – training pentru dezvoltarea memoriei înainte de începerea anului școlar, Interrelaționarea pozitivă – factor complex al stabilității și satisfacției familiale, Imaginea de sine la femeile tinere („Maramureș”); Воспитание нового человека, По „Письмам Е. Перух”, Пушкинское Лукоморье, Любовь – устаревшее понятие, История криптографии с древних времён до наших дней, Невероятные способы кодирования и передачи информации, Математика позволяет объяснить логику развития ряда классических шифров („М. Lomonosov”); Modalități de combatere a traficului de ființe umane, Rolul statului în combaterea traficului de ființe umane („O. Ghibu”); Presa în Republica Moldova, Ziaristul în presa scrisă, e - Securitatea pe rețele de socializare („Ovidius”); E timpul să vorbim corect („Targu-Mureș”), Victima traficului de ființe umane (Traian); Situații banale care te pun în pericol („Transilvania”); **colocvii:** Provocările bibliotecilor: cărțile electronice (Biblioteca Centrală), Teaching Large Classes, Materials design, Content based instruction, American volunteers in Moldova (Filiala de Arte „T. Arghezi”), Eminescu – perspectivă dialogică (CAIE); **mese rotunde:** Rolul lecturii, cărții, bibliotecii în familie („Alba Iulia”); Best volunteer of the year; Results of the year, Se duc ne părăsesc actorii... (Filiala de Arte „T. Arghezi”); Cercetarea academică juridică în Republica Moldova, Mecanisme de unificare a practicii Judiciare (BPD); Educația moral-spirituală, Aspecte cu referire la cadrul juridic privind drepturile refugiaților și migrantilor, Eminescu – ambasador al culturii române, Mihai Eminescu pe meridianele lumii: traducerea operei în limba franceză, Eminescu în context universal; Planeta are nevoie de tine, Din istoria religiilor (CAIE); Viața peste hotare – între mitul fericirii și realitate, Eugen Lungu – mereu în căutarea constelației Generației optzeciste , Clasicul Bogdan Petriceicu Hasdeu despre limba neamului românesc, Iulia Hasdeu

– zbor creativ frânt mult prea devreme... *Miercurea pe la chindii cu Iulian Filip: discuții despre sculptură, pictură și despre poezie, O după amiază a poeziei și criticii literare la Biblioteca „Onisifor Ghibu”*: Gheorghe Grigurcu și opera sa, 1 decembrie 1918 – Marea Unire: eveniment măreț în istoria românilor; *Un an de la Decizia Curții Constituționale a RM: Limba de stat în Republica Moldova este limba română; Promovarea culturii păcii în Republica Moldova; O Europă mai aproape de noi: promovarea valorilor europene în mijloacele mass-media, ASTRA: trecut, prezent, viitor, Personalități chișinăuene: scriitorul și editorul Eugen Lungu – mereu în căutarea constelației generației scriitoricești („O. Ghibu”); Calitățile perfecte ale omului, Relații dintre părinți și copii: puterea sau parteneriat?; Educația emoțională, Forme interactive de educație („M. Lomonosov”); Poezia între generații, Tinerii ca promotori ai valorilor culturale (Filiala „Ovidius”); Mihai Eminescu - ultimul romantic al literaturii române, Ștefan cel Mare reflectat în literatură, Cartea – cea mai perfectă creație a omului, Savanți și invenții („Târgu-Mureș”); Christa wolf 85 Geburtstag, Alcoolul, tutunul, drogurile și efectele lor, Tinerii și „printerul pentru vise” al prezentului lor (Biblioteca Centrală); **discuții / dezbateri:** Vasile Lupu, domnitorul Moldovei, 380 ani de la domnie, Constantin Brâncoveanu, om politic, diplomat, domnitor al Țării Românești, 300 ani de la trecerea în eternitate, Încotro, tinerii de azi, Cunoaștem parcurile orașului Chișinău?; Cum ocrotim, cum ne comportăm cu natura?; Alimentația rațională și sănătatea noastră”; Înțelepciune culeasă din povești („Alba Iulia”); Securitatea cibernetică, Informează-te... Fii vigilent!, Pro / Contra: Suntem în siguranță atunci când navigăm pe internet?, Securitatea online: reputația online, Eșecul în afaceri, Oportunitățile internaționale ale studentului din RM, Ești sigur pe internet?, Noțiunea de patriotism și interpretările ei filosofice, Eșecul în afaceri. Perspective de afaceri în Chișinău, Tinerii ambițioși vor crea un Chișinău mai prosper, Aspecte legale în activismul public al ONG-urilor Școala de blogging pentru profesorii de limba engleză din Chișinău , Expunerea afirmațiilor și a argumentelor persuasive, Pro sau contra promovării pe rețelele de socializare, Jurnalismul online sau presa scrisă, Modestia calitatea celor slabi sau puternici, Schimbă și vorbește, atitudinea contează, Oratorul și vorbirea în public, Ce este Europa și ce înseamnă să fii european?, Cine sunt eu și ce-mi doresc de la viață?, Ce mă definește pe mine pentru a fi un om bun! (Biblioteca Centrală); Traficul de ființe umane – o problemă a migrației sau una a drepturilor omului (V. Bielinski); Modul sănătos de viață, Болгарские места в Кишиневе, Поляна здоровья („H. Botev”); Riscul de a deveni victima traficului de ființe umane, Traficul de ființe umane: sclavie modernă, Revistele copilăriei, Mihai Eminescu în context național și universal, Mihai Eminescu despre unitatea limbii și a neamului nostru, Eminescu în limbaj plastic: modele basarabene, Eminescu în universalitate, Mihai Eminescu: Nu noi suntem stăpânii limbii, ci limba e stăpâna noastră; Universalitatea lui Mihai Eminescu, Mihai Eminescu – ambasador al culturii române; Prezența naturii în opera lui Mihai Eminescu (CAIE); Poetul dacă nu e luptător nu e nimic, Хумозан и здорovie, Drogurile în societate, Rolul școlii în prevenirea traficului cu ființe umane, Med i*

zdrovov (Codru); Dumitru Matcovschi – drum poetic prin timp, *Cu numele tău...Dumitru Matcovschi* (M. Drăgan); *Semnificația morală și psihologică a romanului „Voiaj de nuntă în trei”, Știința prin pasiune, Cărți de motivare a succesului: Robert Kiyosaki. Tată bogat, tată sărac („O. Ghibu”); Суд над литературными героями, Кишинев – город музеев, Театральный Кишинев, Памятники культуры улицы Колумна, Немецкий след в истории Молдовы („M. Lomonosov”); Chișinăul evreiesc, Timpul care ne dăinuie, Din istoria calendarului evreiesc, Roș-a –Șana – anul nou la evrei, I.B. Zingher jizni i tvorcestvo, Zvezdi kak puti k harakteru i sudibe, Tipaji licinosti temperament i harakter, Roli prava v jizni celoveka i obšestva, Evreiskaya objina Poliși, Chișinău în opera lui E. Bauh, Comunitatea evreiască din Râbniț („I. Mangher”); Leonida Lari – “o coloană infinită de dor”, *Un gest bun, o vorbă bună, o faptă bună, Adolescență fără violență; Ce sunt drepturile omului?, Iulia Hasdeu - poetă de expresie franceză, Grigore Vieru-un tribun al neamului, Din rădăcinile neamului românesc: Viața lui Ștefan cel Mare; Pe urmele lui Eminescu („Maramureș”); Biblioteca – templul lecturii, Ce secrete ascunde Universul?, Limbile lumii, Ach, teh yezyk polski!, Drepturile copiilor pe înțelesul lor („A. Mickiewicz”); Biserica veche de lemn „Adormirea Maicii Domnului”, monument de istorie medievală din Chișinău, Computerul și internetul fără profesor, Securitatea pe rețelele de socializare, utilizate de copii („Ovidius”), Păsările - stăpânele cerului, Iluștri oameni ai teatrului; Dumitru Matcovschi – întregitor prin cuvânt al conștiinței românești din Basarabia; Mihai Eminescu – actualitatea creației mâine; Sport vis-a-vis sănătate; Vladimir Beșleagă – „prospețimea simțirii” și „limpezirea gândirii”, Dumitru Matcovschi – poetul ce ne-a încălzit inimile; Ștefan cel Mare și sfânt – simbol al bărbăției neamului românesc, Mihai Eminescu: actualitatea creației mâine; Conflictul dintre generații: cum îl putem evita („L. Rebreanu”); Analiza antologiilor de proză cehă contemporană, Învățăm să scriem proză, Studiem scriitorii postmoderniști, Civilizațiile antice, Tinerii poeți în literatură („Ștefan cel Mare”); Despre cultură – pentru tineri, Cartea ca terapeut („Târgoviște”); Importanța mediului înconjurător pentru sănătatea noastră, Soarele – prieten sau dușman, Fructele și legumele – un izvor de sănătate („Târgu-Mureș”); La valeur d un home est...? (Valoarea unui om este...), Mes erreurs font ma force (Erorile mă fac mai puternic), Gr. Vieru valoare și adevăr poetic („Transilvania”).**

Întrunirile prezentate mai sus, dar și altele, sunt parte componentă a activității cu publicul din cadrul BM. Conjugate armonios acestea contribuie la optimizarea informațional-documentară a procesului educațional și cultural. Organizate sistematic, ele contribuie la promovarea valorilor științifice moderne, bazate pe experimente și cercetare, dar și la dezvoltarea spiritului și a gândirii critice a participanților. Diversificarea formelor și metodelor de activitate cu publicul au satisfăcut necesitățile utilizatorului privind cerințele educaționale și științifice, îndemnându-i la lecturi, la noi orizonturi.

Ateliere de creație

Dintotdeauna actul creației a produs omului cele mai mari satisfacții. Bucuria copiilor de a crea ceva cu mânuțele lor este mai presus de orice. Activitatea în sine asigură libertatea de exprimare și de manifestare a dorințelor, opiniilor, nevoilor lor, ajutându-i să-și dezvolte imaginația și creativitatea. Minunatele avantaje ale lucrului manual sunt infinite. Întotdeauna ai o șansă să realizezi ceva și mai frumos, și mai inventiv, și mai ingenios.

De aceea, de o popularitate crescândă se bucură **Atelierele de creație** organizate în filialele Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”, care capătă amploare de la an la an. În cadrul lor copiii iau parte la activități creative de: design, confecționare de bijuterii din mărgelușe, lut polimeric, material; învață să aplice diverse tehnici: quilling, origami, kirigami, frivolite ș.a.; învață să croșeteze, să brodeze; creează păpuși, pictează pe sticlă, modelează din lut, confecționează decorații de sărbători etc.

Creativitatea lor nu se limitează numai la creațiile manuale sau hand-made cum obișnuim să le zicem, ci se extinde și la nivel de scrieri literare: compun poezii, scriu proză etc.

Sub îndrumarea bibliotecarilor, meșterilor populari sau pur și simplu a oamenilor talentați, pasionați și creativi filialele BM propun o serie de *Ateliere de creație* cu periodicitate săptămânală:

Atelierul de creație manuală „Albinuța” (Filiala „Ștefan cel Mare”), moderat de meșterul popular Xenia Bucuci adună copiii pasionați de arta croșetării, unde copii învață să confecționeze figurine ale eroilor din celebrele povești românești și universale, jucării, accesorii și alte lucruri frumoase.

Atelierul de creație „Origami” (Filiala „A. Donici”), moderat de poeta Zinaida Ambroci, copiii dau frâu liber fanteziei, confecționând din hârtie, în tehnica origami, diferite lucrări; de asemeni au învățat și alte tehnici cum ar fi: pictura pe sticlă, croșetarea cu mărgelile. Cu genericul *Mărgeluțe în mâini dibace* meșterul popular Mihaela Bujor a învățat copiii etapele de bază ale confecționării bijuteriilor din mărgeluțe, utilizând străvechea tehnică frivolite. Lucrările realizate sunt expuse vizitatorilor în bibliotecă: tablouri pictate pe sticlă, diverse bijuterii confecționate din mărgelile, lucrări din hârtie: *căpșună, lebedă, Moș Crăciun, brăduț, floare de crin, barcă, coș, vază cu flori, șarpe, caracatiță, Arcul de Triumf* ș.a.

Atelierul de creație „Miracol” (Filiala „Ovidius”), atelier cu tradiție ce se bucură de popularitate, este coordonat, deja de cinci ani, de meșterul popular Nina Bejan. Aici copii învață să confecționeze obiecte de artă: brățări, cercei, broșe, flori cyclamen, crenguțe de vișin înflorit, copăcei decorativi, flori și mugurași, diferite compoziții floristice din mărgelușe și sârmă. De ziua orașului Chișinău, în cadrul *Decadei Chișinău, orașul meu*, copiii au confecționat un covoraș sărbătoresc cu ornamente naționale și inscripția „*Chișinău, 2014, Ovidius*” și o brățară de culorile tricolorului efectuată din mărgelușe. În anul curent, moderatoarea atelierului a extins aria de interese a participanților prin organizarea unor ore de culinare, cunoștințele acumulate fiind aplicate în practică acasă.

Atelierul de creație „Mâini dibace” (Filiala „L. Rebreanu”), sub îndrumarea bibliotecarului Ana Crețu, copiii studiază arta origami, confecționând: broscuțe, pisici, iepurași, șoricei, păsări, fluturi etc.; de asemenea, sub îndrumarea Liliei Popa (Centrul de creație „Curcubeul”), copii învață arta croșetării.

Atelierul de creație „Măiestrie” (Filiala „H. Botev”), moderator bibliotecara Liuba Loghin, învață copiii arta modelării din hârtie în tehnicile: origami, origami, quilling.

Atelierul de creație „Meșterițele” (Filiala N. Titulescu), copiii au realizat lucrări din plastelină, hârtie colorată, au confecționat brățări din panglică de mătase, lucrări din pănuși și iarbă uscată, din frunze și scoici.

Clubul „Universul Creației” (Filiala „Transilvania”) a familiarizat utilizatorii cu cele mai populare tehnici hand-made: decupajul, quilling, origami, tehnica șervețelului etc. Au fost realizate **atelierele**: *Mărțișoare pentru mama, Mărțișorul jucăuș, Crenguța de primăvară, Cutie pentru bijuterii, Încondeierea oului de Paști; Perechi de găște, Când pisica nu-i acasă; Colegi de Zoo, Regina broască, Fantezii culinare, Cutii decor, Pasărea paradisului, Artă și imaginație, Croșeta magică, Piersica magică – deliciul regelui maimuțelor; La culesul roadei, Modelarea ariceilor, Cutii decor, Brăduțul dorințelor, Brăduțul din panglici de mătase; Modelarea din lut a unor personaje din opera lui D. Matcovschi* în cadrul cărora copiii și-au dezvoltat abilități și deprinderi de modelare a felicitărilor tridimensionale, mărțișoarelor, florilor, animăluțelor, figurilor geometrice, au ornat ouăle de Paști etc.

La Biblioteca Centrală **atelierile de creație** s-au orientat spre implicarea activă a imaginației și a spiritului de improvizare cu diverse elemente – atât concrete, cum ar fi foaia, ața, borcănașele, desenele, fotografiile, culorile: *Reciclare prin mahala; Atelier de reciclare a CD-urilor; Zentangle – desen prin meditație; Farfurii decorative, tehnica papier mache; Confecționarea personajelor prin metoda șablonului; Pictură pe reproduceri arheologice* etc., cât și abstracte – improvizații literare: *Osterbasteln; Basteln und Spielen; Anatomia unei povestiri scurte*.

La Filiala „M. Lomonosov” **atelierile de creație** s-au evidențiat prin diversitatea metodicilor în arta decorativ-aplicată: origami, quilling, kazanshil, participanții utilizând aceste tehnici pentru a face ilustrate, rame pentru fotografii, podoabe din piele, mătase, flori din hârtie etc.

La Filiala de Arte „T. Arghezi” copiii s-au întrecut în confecționarea năstureilor din lut polimeric și a buburuzelor din hârtie colorată.

La Filiala „O. Ghibu”, cu multă sârguință, ajutați de părinți, bunici și bibliotecari, copiii au reușit să-și confecționeze singuri mici cadouri participând la **atelierile**: *Confecționarea și ornamentarea unei rame pentru fotografii; Confecționarea și ornamentarea unui suport pentru rechizite școlare; Sipețelul cu surprize* (confecționarea unei cutiuțe pentru cadouri); *Cum văd eu toamna* (alcătuirea unui tablou-aplicație); în

parteneriat cu *San Culture Center Japan*, președinte dna *Nabuko Omori*, copiii au confecționat *Cocori – un simbol al păcii* (origami).

La Filiala „I. Mangher” atelierele de creație rămân a fi în topul preferințelor copiilor, fiecare alegându-și activitatea după plac. De exemplu: arta plastică: pictura în creion, acuarelă, guașă; ceramica: animalele din Arca lui Noe, vase, semnele zodiacului, ulcioare; origami & quilling: Hanukia, Hamsa, bufnițe, fluturi, flori, pomul înțelepciunii; lutul polimeric: medalioane, trandafiri; mărgelile: pom, broșe; din stofă: pisici; din nasuri: copăcelul fericiri; culinărie etc.

La Filiala „Maramureș” copiii au învățat să realizeze: *buchete colorate din hârtie: boboci de trandafiri; animăluțe din hârtie colorată; cutiuță cu surprize; un cocor origami; ikebană; măștișoare micuțe de mânuțe hârniceuțe.*

În cadrul clubului pentru copii *Vreau să știu* (Filiala „Târgu-Mureș”) a fost organizat un master-class *Icoană lucrată cu mărgelile și o expoziție de lucrări handmade* (cercei, coliere, brățări, gentuțe etc.) autor Victoria Vițu, coordonatoarea atelierului de creație. Participanții au avut posibilitatea să învețe tehnica realizării icoanelor lucrate cu mărgelile; un alt master-class *Confecționarea clopoțelilor pentru sărbătorile de iarnă* (din ziare), a fost coordonat de Lorina Beșelea.

Atelierele de creație organizate la Filiala „L. Ukrainka” au fost creative, interesante și cu tematică diversă: *Șoricelii și cașcavalul; Omuleți hazlii; Rochii pentru Cenușăreasă; Tânărul constructor; Cele mai creative măștișoare; Наши руки – не для скуки; Сам себе художник; Ilustrațiile mele din cartea preferată; Из бумаги мастерим как маги; Литературный персонаж из природных материалов; Poșta de Crăciun; Anul Nou e după colț – facem singuri o jucărie.*

O premieră a fost prezentarea colecției vestimentare: *Artă, Modă, Elan tineresc și a expoziției Articole din piele* (încălțăminte, centuri, coliere, brățări etc.) confecționate de elevii Colegiului Tehnologic (Filiala „Târgu-Mureș”); *Tandrețe și desăvârșire*, lucrări vestimentare create de copiii Centrului de Creație „Ghiocel” (Filiala „Transilvania”).

Prin intermediul atelierelor de creație copiii au învățat: să își dezvolte imaginația, simțul practic, încrederea în sine și în propriile abilități; să învingă bariera „nu pot”; să cunoască, să socializeze și să formeze relații armonioase cu ceilalți copii; să învețe lucrul în grup și cooperarea cu ceilalți copii.

Activitatea expozițională

În contextul obiectivelor sale de a promova valorile artistice, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” se implică activ în susținerea artelor frumoase atât ale artiștilor consacrați, cât și ale tinerelor talente prin vernisarea expozițiilor de artă, precum picturi, grafică, desene, fotografii, floristică, hand-made ș.a. Punând la dispoziție spații artiștilor pentru a-și expune operele, Biblioteca oferă posibilitatea pentru toți chișinăuienii

și oaspeții municipiului de a se apropia de arta plastică autohtonă, savurând tot ceea ce înseamnă delicatețe și frumos. Cât despre tinerele talente – această oportunitate servește drept pistă de lansare spre noi realizări și succese pe plan profesional.

În anul de referință la BM s-au desfășurat:

- **vernisaaje:** *Natura în poezia lui Dumitru Matcovschi* (lucrările elevilor LT „O. Ghibu”, inspirate din creația pentru copii) (Filiala „Alba Iulia”); *Ars Amandi* (autor Mihai Gâțu, pictor, portrete și locuri pitorești din R. Moldova); *Vernisaj de pictură Basarabeană* (tablouri realizate de pictori tineri, donate bibliotecii pe parcursul anilor) (Filiala „Ovidius”);

- **expoziții de pictură:** *Lacrimi de sânge pe obrazul Țării* (galerie de portrete ale eroilor căzuți pe câmpul de luptă în conflictul transnistrean), autor Veaceslav Verlan, comandantul grupului cu destinație specială „Scorpionii” („Ovidius”); *Prin meleagul natal*, autor Veaceslav Ignatenco; *Natura izvor de inspirație* (pictură în ulei), autor Alexandru Ivonin; *Peisaj rural și urban*, autori Veaceslav Bakițki, Olga Bakițkaia; *Peisaj autohton*, autor Dumitru Nicolaev („Transilvania”); *Floristică*, autor Gutiera Prodan; *Coctail din cuvinte și culori*, autor Galina Vieru; *Lumea mea*, autor Maria-Eola Cecoltan; *Joc de culori*, autor Natalia Guțan; *Lăcașuri sfinte în lumina culorilor*, lucrările pictorilor și iconografilor din Chișinău, Moscova, Sankt Petersburg, Tula, Odesa, Tiraspol, Belarus, România; *Expoziție personală de pictură a artistului plastic Olga Pavlova* (Biblioteca Centrală; „M. Lomonosov”); *Expoziție personală de pictură a artistului plastic Serghei Sulin*; *Мир, радость, счастье*, autor Elena Golub; *Вечерний Кушинец*, autor Anatoli Labunski („M. Lomonosov”); *Alb și negru*, o expoziție de grup a elevilor de la Colegiul de pictură „A. Plămădeală”; *Elogiu pictorului și poetului – Mihai Bețianu*; *Oameni de artă în portrete*: autor scriitorul și regizorul Vasile Căpățână (Filiala de Arte „T. Arghezi”);

- **expoziții de grafică:** *Grafică de șevalet prin imprimare*, din colecții particulare ale pictorilor Dmitri Șestacov, Ilie Bogdesco, Volf Buliba, Gheorghe Vrabie, Natalia Coreanchina, Emil Childescu, Valentin Coreachin, Vladislav Coreachin; *Expoziție de grafică animalistică*, autor Victor Covalciuc, elev, cl. a IX-a, Liceul Academic de Arte Plastice „Igor Vieru”; *Grafică de carte a autorilor naționali și internaționali*, autor Vladimir Smirnov; *Expoziție non-figurativă, grafică de șevalet*, autor Oleg Cojocar („Transilvania”); *Chișinăul vechi în grafică*, autor Constanța Abălașei-Donosă (Brăila) (Filiala de Arte „T. Arghezi”); *Grafică de carte*, autor Victor Smirnov, grafician („M. Lomonosov”);

- **expoziții de pictură și grafică:** *Clujul – orașul comoară – la Chișinău*, 55 de pânze realizate de cursanții Școlii Populare de Arte „Tudor Jarda”, Cluj-Napoca („Transilvania”);

- **expoziții de desene:** *Un mediu curat – o viață sănătoasă*, autor Ariadna Ciorbă, eleva Liceului „Igor Vieru”; *Trolleybook-ul în viziunea copiilor* (desene realizate de vizitatorii proiectului BM *Trolleybook*) („Târgu-Mureș”); *Culorile Chișinăului în toamnă (Traian)*; *Culorile toamnei („A. Donici”)*; *Что есть*

добром? („M. Lomonosov”); *Creațiile micilor genii*, lucrările membrilor Atelierului de pictură *Micii genii* („Ștefan cel Mare”);

- **expoziții de fotografii:** *In Memoriam. Toamnele lui Dumitru Matcovschi*, autor Andrei Viziru, redactor literar; *Viața în imagini: Dumitru Matcovschi – 75 de ani de la naștere*, autor Nicolae Răileanu, fotograf (Filiala „O. Ghibu”); *Transnistria – dincolo de bine și de rău* (realizată de elevi din clasele a V-IX, Liceul „Ștefan cel Mare” din or. Grigoriopol); *„Miracolul” în timp* (fotografii din activitatea Atelierului de creație „Miracol”) („Ovidius”); *Мой любимый город – Кушинёв*, autor Olga Sivac (fotografii ale Chișinăului modern) („I. Mangher”); *Chișinău, oraș iubit!*, autor S.G. Rudenco (A. Russo); *Oameni și locuri din jurul României*, autor Vasile Șoimaru; *Fotografie artistică tematică: Yoga. Portretul psihologic al omului. Corpul uman. Culturism*, autor Florin Tăbârță („Transilvania”); *Lumea, așa cum o vad Eu; Foto la uscat; Hypertextul trebuie creat: subcutanat!; Too cool for school; Iluzii și realitate; Experiența mea în afara țării* (fotografii realizate de persoane cu dizabilități) (Biblioteca Centrală); *Motive poloneze și autumnale*, autor Andrei Viziru, redactor literar („A. Mickiewicz”);

- **expoziție de măști**, autor Mihail Șeremet („Transilvania”);

- **expoziție de papier mache:** *Farfurii decorative* (tehnica papier mache), realizate de elevii Școlii de Arte Plastice „Alexei Șciusev” (Biblioteca Centrală);

- **expoziție de afișe și planșe documentare:** *Fortificarea parteneriatului dintre Republica Moldova și NATO* (caricaturi); *Istoria filosofiei* (planșe din înțelepciunea și esența școlilor filosofice) (Biblioteca Centrală);

- **expoziții hand-made:** *Magicul mărtișor; O jucărie pentru Pomul de Crăciun; Broderii în doruri multe* (cruciuliță, goblen și mărgelile), autor Nadejda Ciobanu („Ovidius”); *Creativitate prin originalitate* (icoane țesute cu mărgelile, tablouri în cruciuliță, obiecte din pai de secară etc.) autori: I. Parfeni, A. Țâmbaliuc (A. Russo); *Aplicații din materiale naturale* (piele, materiale nețesute) („L. Ukrainka”); *Artă și pasiune*, lucrările copiilor confecționate în cadrul Clubului „Origami” („A. Donici”); *Mărgeluțe în mâini dibace* (lucrări din mărgeluțe), autor meșterul popular Mihaela Bujor (M. Drăgan);

- **expoziții de floristică:** *Карнавал цветов; Памяти Лермонтова* (expoziții colective ale Clubului Republican de Floristică „Diana”); o expoziție personală a meșterului popular în domeniul floristicii Eugenia Tcacenco („M. Lomonosov”); *Dedicație lui Dumitru Matcovschi* (expoziție de floristică în baza versurilor lui D. Matcovschi), autori-membrii Clubului Republican de Floristică „Diana” (Filiala „A. Mickiewicz”);

- **expoziție de ceramică:** *Un ecou al gândurilor frumoase...* (autori, tinerii cu nevoi speciale de la Centrul de Zi și Activități START) („Maramureș”); *Керамика культуры Кукутень-Триполье*, autor Olga Slastihina („M. Lomonosov”);

- **expoziție de păpuși** confecționate de Tatiana Bivol („M. Lomonosov”);

- **expoziție** de *Articole din piele* (încălțăminte, centuri, coliere, brățări etc.), confecționate de elevii Colegiului Tehnologic („Târgu-Mureș”).

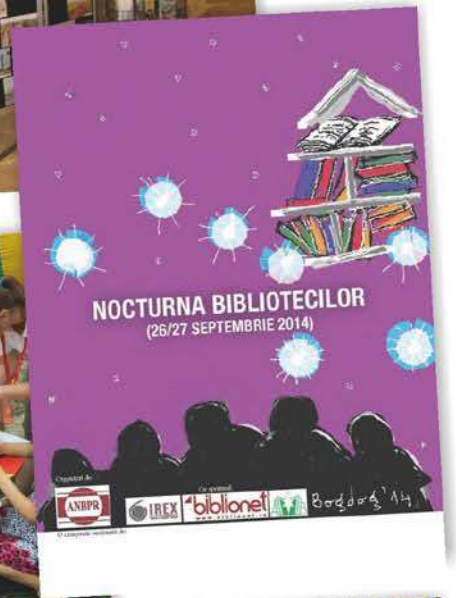
La 15 iunie 2014, Sectorul Buiucani al capitalei a marcat 50 de ani de la înființare. Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” și filialele din sector „Târgoviște”, „Alba Iulia”, „O. Ghibu”, Biblioteca Centrală, V. Bielinski au fost prezente la eveniment, în Parcul *Dendrariu*, cu **expoziția de fotografii** *Personalitățile Buiucanilor la bibliotecile din sector* – momente surprinse în cadrul activităților desfășurate de filialele sus-menționate, materiale promoționale și lecturi plăcute pentru cei mici. Bibliotecarii au prezentat expoziția numeroșilor vizitatori, totodată informându-i despre serviciile și colecțiile BM. Pentru cei micuți au citit poezioare din cartea *Am un nume frumos* de Vasile Romanciuc. Astfel, o mulțime de copii, veniți cu părinții la sărbătoare, au ascultat câte o poezie dedicată numelui pe care îl poartă. Fiecare vizitator a primit materiale promoționale și pliante cu adresele filialelor BM „B.P. Hasdeu”, fiind invitați la bibliotecă, la lectură.

La 6 iulie 2014, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a fost prezentă la Teatrul Național „Mihai Eminescu” cu expoziția de carte *Drumul pătimirilor basarabene și expoziția de fotografii Ai noștri în Kazahstan*, autor dr. Vasile Șoimaru, susținând, astfel, comemorarea celor 65 de ani de la cel de-al doilea val de deportări sovietice. Expoziția a cuprins momente și fapte ale tristului eveniment, având mare priză la public.

Expozițiile sunt o formă de activitate culturală în cadrul căreia publicul vine în contact cu operele de artă. Scopul lor este familiarizarea utilizatorilor cu arta plastică contemporană, astfel, contribuind la lărgirea orizontului de cultură prin mijloace de expresie plastică. Expozițiile de desen ale copiilor servesc drept mijloc de motivare și încurajare, le dezvoltă creativitatea și simțul frumosului.

Activități cu publicul

MANAGEMENTUL RESURSELOR UMANE

PERSONALUL

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” dispune de resurse umane capabile să facă față oricăror provocări și exigențe ale timpului. Serviciile și ofertele infodocumentare ale BM „B.P. Hasdeu” și ale filialelor din subordine, în anul de referință, au fost realizate de 436 de angajați, dintre care 351 – bibliotecari.

Personal		Din numărul personalului					
		bibliotecari		cu studii superioare		cu studii medii	
total	în echivalent norme întregi	total	în echivalent norme întregi	total	din care de specialitate	total	din care de specialitate
436	428	351	351	324	193	28	5

În comparație cu anul 2013, a scăzut considerabil fluctuația cadrelor, ceea ce contribuie la realizarea cu succes a misiunii și a obiectivelor prioritare ale bibliotecii.

Pe parcursul anului 2014 au fost angajate **57** de persoane, dintre care **38** de bibliotecari. În perioada de referință au demisionat, au fost concediați și au fost eliberați din funcție **39** de salariați, dintre care **30** de bibliotecari.

Cauza întreruperii raporturilor de serviciu cu cei 39 de salariați, se datorește diverselor motive:

- atingerea vârstei de pensionare;
- schimbarea locului de trai;
- lipsa motivației financiare;
- starea sănătății etc.

Un punct forte al BM este menținerea unui climat instituțional favorabil pentru avansarea profesională. Salariații sunt motivați pentru dezvoltarea personală și formarea continuă.

Biblioteca susține tinerii care îmbină munca cu realizarea studiilor la ciclul I, II și III.

	Total	de specialitate
Ciclul I, licență	20	5
Ciclul II, masterat	9	4
Ciclul III, doctorat	3	3
Post doctorat	1	

Biblioteca Municipală are în componența sa cel mai mare număr de doctori în știință – 6 și un doctor habilitat, iar absolvenți ai studiilor superioare, ciclul II, masterat – 34.

Administrația Bibliotecii Municipale depune efort pentru a elabora și a asigura eficiența unui sistem de stimulare a personalului. Studenților, care îmbină munca cu realizarea studiilor în învățământul superior, li se acordă concedii suplimentare, cu achitarea parțială a salariului (0,75% din salariu), în perioada participării la sesiunile de examinare.

A fost elaborat și transmis sindicatelor de ramură și Direcției cultură a primăriei municipiului Chișinău proiectul *Contractului colectiv de muncă*, unde au fost specificate mai multe modalități de susținere și motivare a personalului (salariu de merit, achitarea cheltuielilor de transport, sporuri pentru utilizarea limbilor străine etc).

Pe parcursul anului 2014 s-a organizat participarea a două grupe de angajați (a câte 26 și, respectiv 25), care au susținut cu succes testele privind cunoașterea limbilor străine în cadrul Universității de Stat din Moldova.

Schimbări neesențiale sunt și la statutul *naționalitate*. Structura angajaților după sex este constantă, fiind justificată prin natura activității de bibliotecă.

Vârsta medie a personalului constituie 35 de ani.

În 2014 s-au organizat și s-au desfășurat concursuri cu privire la ocuparea posturilor vacante, ca urmare au fost asigurate cu cadre filialele: „M. Ciachir”, „M. Lomonosiov”, Biblioteca Publică de Drept, Biblioteca Centrală.

La Biblioteca Municipală în anul de referință au efectuat practica de producție și de licență 12 studenți de la Universitatea de Stat din Moldova, Catedra Comunicare și Teoria Informării și șase masteranzi de la profilul „Managementul infodocumentar”. Comparativ cu anii precedenți numărul persoanelor viitori specialiști în domeniu a scăzut. Aceasta se explică prin numărul mic de studenți înmatriculați la secția de zi.

CONFERIREA / CONFIRMAREA CATEGORIILOR DE CALIFICARE PENTRU CADRELE BIBLIOTECARE

Atestarea cadrelor bibliotecare se realizează în baza *Regulamentului privind modul de conferire a categoriilor de calificare cadrelor bibliotecare*, aprobat prin ordinul Ministerului Culturii nr. 28 din 7 iulie 2006. Scopul conferirii / confirmării categoriilor de calificare constă în implementarea unui sistem motivațional pentru dezvoltarea profesională a cadrelor bibliotecare, creșterea responsabilității bibliotecarilor pentru propria carieră, stimularea pentru realizarea performanțelor, determinarea nivelului de competență profesională în conformitate cu rigorile actuale, asigurarea protecției sociale a cadrelor

bibliotecare prin stabilirea concordanței între calitatea serviciilor prestate și retribuirea muncii acestora, asigurarea echității social-profesionale și egalității șanselor de afirmare profesională a tuturor bibliotecarilor.

Din cele 29 de dosare depuse Comisiei superioare de atestare (25 confirmare / 4 conferire) doar 28 de bibliotecari au obținut categoria de calificare superioară: 25 de confirmare și trei conferire.

Comisia municipală de atestare, municipiul Chișinău, a examinat activitatea a 71 de bibliotecari de la Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, solicitanți ai conferirii / confirmării gradului de calificare întâi și doi.

Din cei 50 de specialiști, solicitanți ai conferirii / confirmării gradului de calificare întâi 38 persoane au confirmat gradul solicitat, iar la nouă persoane s-a conferit gradul. Trei persoane care au solicitat conferirea gradului întâi nu au obținut punctajul necesar. Cel mai mic punctaj acordat este de 80 de puncte, iar cel mai mare – 86. Solicitanți ai conferirii (11 bibliotecari) și confirmării (11 bibliotecari) gradului de calificare doi au obținut gradul solicitat. Cel mai mic punctaj acordat este de 70 de puncte, iar cel mai mare – de 78.

Astfel, în anul de referință, în conformitate cu Ordinul Ministerului Culturii nr. 140 din 25 iunie 2014, 100 de bibliotecari au obținut următoarele grade de calificare:

- **superior:** conferire – 3; confirmare – 25;
- **gradul întâi:** conferire – 9; confirmare – 38;
- **gradul doi:** conferire – 11; confirmare – 11 + 3 (care au solicitat gradul întâi și nu au acumulat punctajul necesar).

Subiectele de cercetare au fost: *Diversificarea tipologiei producției științifice a bibliotecilor publice ca factor de afirmare a rolului lor în societatea informațională și de cunoaștere contemporană. Studiu în baza Filialei „O. Ghibu”, Comunicarea umană: concepte de bază și principalele abordări în studiul comunicării umane, Bibliografia ca sursă al spațiului informațional modern, Creativitatea – caracteristică definitorie a bibliotecii și bibliotecarului, Elemente specifice ale catalogării documentelor de muzică tipărită în varianta electronică, Proiectul „Ajută-mă să citesc”, Personalități poloneze ale Chișinăului, Blogul „Chișinău, orașul meu – unul din primele bloguri specializate dedicate orașului Chișinău, Activitatea bibliotecii în domeniul formării culturii ecologice la copiii din clasele primare, Comunicarea eficientă cu copilul prin intermediul poveștii teatralizate, Proiectul „Vreau să-mi citești”, Bibliodădaca – formă alternativă de dezvoltare, comunicare și socializare, Filiala de Arte „T. Arghezi” – platformă de valorificare și promovare a personalităților artei și culturii basarabene, Abordări ergonomice a managementului colecțiilor bibliotecilor publice. Studiu de caz: aspecte de organizare și comunicare eficientă a colecțiilor Filialei „O. Ghibu”, Activitatea extramuros – o formă relevantă a activității Filialei „Transilvania”, Problema salubrității colecțiilor de bibliotecă și extinderea accesului liber la raft etc.*

La 1 ianuarie 2015 personalul Bibliotecii Municipale deține următoarele grade de calificare:

Grad de calificare	2014
Superior	35
I	73
II	61
TOTAL atestați	169
Total bibliotecari BM	351
% bibliotecari atestați	48,1

Ponderea majoră a bibliotecarilor cu grad superior o dețin următoarele filiale: „I. Mangher”, „Transilvania”, „Ovidius”, Filiala de Arte „T. Arghezi”, „O. Ghibu”; departamentele studii și cercetări, „Memoria Chișinăului”.

Pe parcursul celor opt ani de la implementarea procesului de atestare doar opt persoane nu au obținut gradul solicitat, trei bibliotecari au refuzat de a confirma gradul, iar 23 bibliotecari au plecat de la Biblioteca Municipală cu grad de calificare (3 – superior, I – 10, II – 10)

Cadrele bibliotecare sunt interesate de procesul de atestare ca un stimulent material și mai puțin ca instrument de evaluare a competențelor profesionale și de avansare în carieră. Carențele procesului de atestare sunt următoarele:

- dosarele nu corespund rigorilor;
- cercetările sunt prezentate ca rapoarte;
- răspunsurile la întrebări sunt ambigue;
- impactul cercetărilor: doar 0,1% sunt diseminate în articole, comunicări.

FORMAREA PROFESIONALĂ

Doar în acest an, 2014, s-a realizat pe deplin conceptul *Biblioteca Municipală instituția care învață*, odată cu deschiderea Centrului Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari: un centru inovator – dotat cu tehnică de ultimă generație oferită de către Programul *Novateca* (calculatoare, laptopuri, tablete etc.); un centru sustenabil – disponibil datorita Primăriei Municipiului Chișinău și a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” de a aplica resursele sale umane și financiare în menținerea acestui centru; un centru dinamic – asigurat de formatorii ABRM și formatori naționali instruiți de către Programul *Novateca*, care au implementat programele de instruire în domeniul IT, biblioteci moderne, servicii noi de bibliotecă; un centru atractiv – cu trei săli distincte, stimulative de a fi pe potriva tendințelor în domeniul biblioteconomic; un centru participativ – pentru că partenerii Memorandumului de înțelegere sunt deschiși (Primăria

Municipiului Chișinău, Programul *Novateca: The Global Libraries Program in Moldova* și Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova) pentru toată comunitatea de bibliotecari – bibliotecari publici, universitari, școlari. Centrul dispune de o bibliotecă, ca suport didactic și informațional în activitatea de formare profesională, care oferă acces la publicații din domeniul biblioteconomiei și științelor informației (cărți, CD-uri, DVD-uri, jocuri de societate, ediții periodice curente etc.). Posibilitățile oferite de Centrul de Excelență Profesională pentru Bibliotecari sunt pentru a ne reinventa profesia! În anul de referință, BM a susținut un program eficient și variat de dezvoltare profesională, contribuind astfel la creșterea performanțelor angajaților, la adaptarea acestora la schimbările structurale, sociale și tehnologice.

Pe parcursul anului 2014, filialele au organizat diverse acțiuni de formare profesională, printre care consultații personale și în grup, ore practice, lecturi, discuții și dezbateri pe marginea unor articole și informații ce țin de servicii și programe noi. Bibliotecarii au luat cunoștință și de noile apariții editoriale din domeniul profesional. Zilele pentru personal în filiale variază de la o dată pe lună la o dată pe săptămână. În medie, au fost organizate circa 570 de ședințe per rețea a câte 1-1,5 ore. Pentru învățarea individuală fiecare angajat acordă câte o oră pe zi de formare profesională. Cinci ore per săptămână revine fiecărui bibliotecar pentru a învăța individual. Pe parcursul anului un bibliotecar a acordat atenție procesului de dezvoltare profesională individuală 260 de ore.

Programele interne de formare profesională au cuprins diverse subiecte. Ședințele organizate lunar la Filiala „Maramureș” au avut la bază următoarele subiecte: *Sinteza și analiza indicilor de performanță; Prezența bibliotecii în spațiul virtual; Servicii de referințe în bibliotecă; Analiza și realizarea acțiunilor necesare pentru atingerea obiectivelor anuale (în baza planului anual); Raportul de activitate: analiză, structurare, elaborare; Securitatea muncii; Instruirea noilor angajați.*

La Filiala de Arte „T. Arghezi” instruirea profesională se realizează conform unui program special al bibliotecii în cadrul biroului de muncă sub forma unor dezbateri ce se concretizează în teme: *Identitatea și rolul în echipă; Delegarea sarcinilor – o șansă a promovării salariaților; Facilitarea acomodării, familiarizarea cu mediul instituțional al angajatului; Manifestări culturale: forme și metodologii.*

Instruirea internă la Filiala „A. Mickiewicz” a inclus însușirea programelor: *PicMonkey, Photoinstrument.*

Biblioteca Centrală a organizat ateliere *Jocuri de societate și Reciclare a CD-urilor pentru bibliotecari.*

Agenda Zilelor de dezvoltare în anul curent a avut o tematică variată: participarea filialelor la realizarea scopurilor comune BM, monitorizarea activității, indicatori de performanță, parteneriate, atestarea cadrelor bibliotecare, implementarea Proiectului „Trolleybook”, publicații profesionale, prezența

Bibliotecii Municipale pe Web ș.a. În anul de referință au fost organizate nouă ședințe care au durat în medie câte trei ore cu 40 de persoane per activitate.

Instruirea personalului a fost organizată în funcție de necesitățile de dezvoltare profesională ale diferitor categorii de angajați și axată pe subiecte și tematici din domeniile concrete de activitate, deci a avut un caracter practic, aplicativ. Spre exemplu:

- Atelierul *Formarea Formatorilor în metodologia Povestilor Digitale* a avut un impact benefic asupra participanților. Ei au descoperit cum să creeze o povestire digitală de succes! Ce desemnează aceasta? Ar fi o istorisire promptă cu priză la public, ce ar informa, sensibiliza utilizatorul. Participanții au înțeles că povestirea digitală este o nouă pistă de a promova și a valorifica imaginea bibliotecii în comunitate. Atelierul *Povestiri digitale* s-a desfășurat interesant, motivațional, cu o doză de suspans, cu mult spirit de echipă. Au fost însușite programe noi: *Live MovieMaker*, *Audacity*, *Video Windows*. La final cei 13 participanți ai atelierului au realizat și au prezentat câte o poveste, iar formatorul Margareta Tătăruș, România, a oferit participanților suportul de curs. Au continuat să exersese realizând noi povestiri digitale și altele în proiect la ora actuală.

- Impactul Atelierului *Resurse informaționale on-line*, organizat într-o formă inovativă / interactivă (rezultat al instruirii TOT, *Novateca*), a fost observat instant – s-a îmbunătățit considerabil conținutul resurselor informaționale publicate pe blog - urile filialelor, se urmărește o delimitare clară dintre expoziții și revistele bibliografice, o reducere semnificativă a greșelilor de prezentare a materialelor, schimbarea aspectului estetic în prezentarea resurselor informaționale (expoziții, reviste, liste, texte).

Activitățile de formare profesională au avut o tematică diversă: *Managementul comunicării; Managementul timpului; Managementul conflictelor; Strategii de eficientizare a interacțiunii bibliotecii cu utilizatorii pe rețelele de socializare; Prezentarea în formatul Pecha Kucha; Expoziții virtuale; Resurse informaționale pe blogurile bibliotecii; Organizarea standului expozițional și participarea efectivă la expoziții; Zilele FedEx@Hasdeu; Zece reguli pentru o fotografie de succes; Rețelele de socializare – statistici; Paradigma designului în activitatea biblioteconomică; Statistica și evaluarea serviciilor de bibliotecă: utilizarea corectă a tipizatelor destinate statisticii, înțelegerea noțiunilor utilizate în raportare; Învățăm concepte inovative: Loializarea utilizatorilor; Biblioteca bazată pe talent* ș.a. În activitățile de instruire au fost antrenați prestatori de servicii de instruire externi, cum ar fi Silvia Bicenco, Svetlana Macrinici, Andrei Cuciuc.

BM a lansat **noi** forme de instruire în procesul de formare profesională:

- *Cafeneaua publică* în cadrul Zilei Europene a competențelor profesioniștilor din informare și documentare
- Zilele FedEx@Hasdeu;
- Modulul *Învățăm concepte inovative*.

Cafeneaua publică *Profilul bibliotecarului e-facilitator* s-a desfășurat în formă de dialog activ, schimb de informații și găsire de soluții creative de acțiune pe subiectele: *Funcțiile bibliotecarului e-Facilitator în dezvoltarea unei comunități educate; Bibliotecarul e-Facilitator – interfață între tehnologie și utilizatori; Bibliotecarul e-Facilitator – factor-cheie în inițiativele de participare comunitară și e-Facilitarea și cultura networking - ului*. A facilitat activitatea invitatul special Ioana Crihană, director executiv de la ANBPR, România.

Colocviile de vară 2014 s-au desfășurat sub genericul: *Provocările bibliotecilor: cărțile electronice*. Lucrările Colocviului au demarat cu prezentarea directorului general al BM „B.P. Hasdeu” M. Harjevschi *Cărțile electronice: dileme internaționale*.

Sesiunile au inclus prezentări despre *Biblioteci și modelele business de împrumut a cărților electronice* – Dumitru Sinchevici, www.librarie.md. Achiziționarea și împrumutul acestor cărți au trezit interesul publicului, impresionat de programul *OverDrive* care stă la baza împrumutului cărților electronice din EBSCO.

Au urmat dezbaterile *Cartea electronică versus Cartea tipărită* moderate de Lidia Kulikovski. Cei prezenți au evocat argumente pro și contra acestor două suporturi ca, în final, să fie acceptată formula: nu importă suportul, importă conținutul. Reprezentanții de la două edituri (*Pрут International* și *Cartier*) au relatat despre modul de fabricare a cărților tipărite și electronice

Webinarul *Practici și inovații în utilizarea și căutarea cărților electronice - Ebooks in EBSCO* a familiarizat bibliotecarii cu EBSCO Ebooks, cu modalitățile de accesare a cărților electronice. Prezentarea a fost efectuată de Iryna Krejkarova, reprezentata EBSCO pentru Rusia, Ucraina și Moldova.

Un subiect nou a fost prezentarea aplicației web *Să ne cunoaștem orașul*, urmată de prezentarea aplicației mobile *Jocuri și aplicații electronice pentru copii*, făcută de Ilie Dercaci, Deveto Software.

Conferința anuală *Acceptăm provocările – celebrăm succesele*, s-a desfășurat în cadrul a patru paneluri, fiecare urmat de sesiuni de întrebări și răspunsuri.

La panelul *Biblioteca – incubator de inovații și idei* au împărtășit din inițiativele și experiențele sale filialele „O. Ghibu”, „M. Lomonosov”, „A. Mickiewicz”, *N. Titulescu*, „Târgu-Mureș”, „Liviu Rebreanu”, „Transilvania” abordând problemele cercetării literare și bibliografice, practicilor inovative de animație cu publicul, de promovare a cărții și lecturii s.a.

A trezit un viu interes comunicarea „Percepția publicului tînăr despre biblioteca modernă” (Departamentul dezvoltare și comunicare) din cadrul panelului *Biblioteca – spațiu pentru explorare și cunoaștere*.

Comunicarea „Strategii de eficientizare a interacțiunii Bibliotecii Centrale cu utilizatorii pe rețelele de socializare”, susținută de managerul de la „Creatego” Andrei Cuciuc, a fost comunicarea-cheie a panelului *Biblioteca – conector interactiv și creativ*, urmată de comunicările filialelor „Târgu-Mureș”, CAIE, Filiala de Arte „T. Arghezi”: „Cea mai bună experiență de promovare a cărții și lecturii pe rețelele sociale”,

„Catalogul partajat al BM B.P. Hasdeu - instrument de interacțiune bibliotecar-utilizator”, „Cuantificarea valorii informației pe rețelele de socializare@C(unoaștințe), A(ctualitate), I(ndicatori), E(ficiență)”.

Despre felul cum cunoaștem capitala și promovăm valorile chișinăuiene prin înșiși chișinăuienii; prin prisma unei bibliografii; prin Mihai Eminescu au relatat comunicările panelului *Biblioteca – patrimoniu comunitar*.

O formă de comunicare profesională prin care se discută și se analizează subiectele comune între colegii de breaslă sunt duplex - urile profesionale. Duplexul profesional „Valențele formării profesionale pentru bibliotecari” organizat în parteneriat cu Biblioteca Județeană „O. Goga” Cluj și Programul *Novateca* a diseminat practici utile despre experiențele din ambele părți, precum și a Centrului Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari, care oferă oportunități de dezvoltare profesională pentru bibliotecari și organizează diverse acțiuni de instruire nonformală pentru bibliotecarii din diverse rețele de biblioteci, precum cele publice, universitare, școlare, promovând concepte inovative de dezvoltare a bibliotecilor. Discuțiile au fost utile și necesare și pentru cei care au experiențe în profesie și cei care vor să înceapă acest drum, iar colaborarea instituțiilor și coordonarea eforturilor va garanta succesul proiectelor.

Concluzii

Procesul de instruire pe parcursul anului 2014 la Biblioteca Municipală a avut ca scop organizarea activităților orientate să dezvolte competențe, atitudini, instrumente și experiențe pentru a concepe noi metode de activitate, servicii și abordări biblioteconomice de modernizare a bibliotecilor.

În total, la Biblioteca Municipală au fost organizate 570 de acțiuni de instruire internă și 61 de acțiuni de instruire la nivel de rețea la care au participat 1 231 de bibliotecari. La nivel local bibliotecarii au susținut 27 de comunicări.

Bibliotecarii Bibliotecii Municipale participă activ la dezvoltarea domeniului infodocumentar. Ca membri ai comisiilor, secțiunilor, grupurilor de lucru se implică la realizarea sarcinilor, promovând experiențele BM.

Președinte ABRM	Mariana HARJEVSCHI	
Vicepreședinte ABRM	Tatiana COȘERI	
Secretar ABRM	Savela STARCIUC	
Biroul executiv, Consiliul ABRM	Mariana HARJEVSCHI Tatiana COȘERI Elena BUTUCEL Angela OLĂRESCU	Membri
Comisia management și parteneriate	Tatiana COȘERI	Președinte
	Cristina MAMAISCAIA	Membru
	Oxana Andreev	Membru
Comisia cultura informației	Irina TUTUN	Membru
Comisia formare profesională continuă	Nelly ȚURCAN	Președinte
	Lidia KULIKOVSKI	Membru
Comisia procese tehnologice de bibliotecă	Maria STAVER	Membru
Comisia catalogare și indexare	Galina TOMȘA	Membru

Comisia informatizare și tehnologii informaționale	Ludmila PÂNZARI	Membru
Secțiunea biblioteci publice	Elena BUTUCEL	Președinte
	Aliona VÎRLAN	Membru
	Tatiana BORODATÎI	Membru
	Margareta CEBOTARI	Membru
Secțiunea evaluare	Margareta CEBOTARI	Membru
Comisia etică și deontologie	Angela OLĂRESCU	Președinte
	Taisia FOIU	Membru
Comisia de evaluare în cadrul Concursului Național <i>Cel mai bun bibliotecar al anului</i>	Nelly ȚURCAN	Președinte
	Elena Butucel	Membru
Comisia de evaluare în cadrul Concursului Național <i>Cele mai reușite lucrări ale anului în domeniul biblioteconomiei și științei informării</i>	Nelly ȚURCAN	Președinte
Programul EIFL-IP	Mariana HARJEVSCHI	Membru
Consortiul REM	Ludmila PÂNZARI	Membru
Comitetul tehnic nr. 1	Ludmila PÂNZARI	Membru
Consiliul Biblioteconomic Național	Mariana HARJEVSCHI	Președinte, Comisia „Politici și Legislație”
	Nelly ȚURCAN	Membru, Comisia „Formare profesională continuă”
	Tatiana COȘERI	Membru, Comisia „Formare profesională continuă”
	Elena CEBOTARI	Membru, Comisia „Formare profesională continuă”
Grup de lucru pentru selectarea bibliotecilor în Programul <i>Novateca</i>	Nelly ȚURCAN	Membru
	Lidia KULIKOVSKI	Membru
	Tatiana COȘERI	Membru
	Elena BUTUCEL	Membru
Formatori naționali	Nelly ȚURCAN	
	Lidia KULIKOVSKI	
	Tatiana COȘERI	
	Elena BUTUCEL	
	Irina TUTUN	
	Oxana ANDREEV	
Universitatea de Stat din Moldova, Catedra Comunicare și Teoria Informării	Ludmila PÂNZARI	
	Nelly ȚURCAN	Asigurarea procesului didactic - profesori
	Lidia KULIKOVSKI	
	Tatiana COȘERI	
	Mariana HARJEVSCHI	Coordonator practica studenților și masteranzilor
Tatiana COȘERI		

În cadrul Programului *Novateca* au urmat cursul TOT șase angajați ai Bibliotecii Municipale. Au beneficiat de instruire la trainingurile: „Conceptul Bibliotecii Moderne”, „Servicii noi de bibliotecă” și „Management organizational” alte șase persoane din cadrul bibliotecii. La rândul ei Biblioteca Municipală a participat cu 10 comunicări la Conferința specialiștilor IT din Programul *Novateca*: *Serviciile IT la BM „B.P. Hasdeu”*, a fost coorganizatorul Atelierului: „Modernizarea bibliotecilor” pentru bibliotecile din suburbii (înscrisoare pentru aderarea la programul național *Novateca*); Seminarului național: *Planificarea strategică* cu prezentarea: *Elaborarea strategiei de dezvoltare în bibliotecile publice. Experiența BM „B.P. Hasdeu”* – L. Kulikovski; Atelierului de totalizare pentru participanții la trainingul „Inovații metodologice pentru bibliotecile publice” cu comunicarea: *Programe de lectură inovative* – T. Coșeri.

Programul Național *Novateca* a organizat la Centrul Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari 18 activități de instruire: Cursuri: *Formarea formatorilor*, Training-uri: *EduTeca*, *Servicii noi de bibliotecă*; *IT Conference*.

Centrul Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari a mai găzduit următoarele activități:

- Atelier: *Importanța cercetării* pentru bibliotecarii de la Biblioteca Științifică Centrală „A. Lupan” a AȘM;
- Cursuri de scurtă durată: *Managementul inovațional al instituțiilor infodocumentare* pentru bibliotecarii din bibliotecile instituțiilor superioare de învățământ;
- Training: *Securing major Donors*, organizat de Academia „Nicolae Dumitrescu”;
- Cursuri: *Inițiere în editorul de texte Microsoft Office Word*; *Inițiere în utilizarea IT pentru bibliotecari – internet, PowerPoint*, organizate de ABRM pentru bibliotecarii din învățământul școlar și vocațional.

Bibliotecarii de la BM au fost formatori pentru colegii din Republica Moldova:

1. Atelierele „Management inovațional”, „Cultura și calitatea serviciilor bibliotecii”, „Importanța cercetării pentru bibliotecii”, au fost livrate la bibliotecile raionale din Cimișlia, Cahul, Cantemir, Orhei, Drochia, Strășeni; la Biblioteca Universității de Stat „A. Russo” din Bălți, Biblioteca Științifică a Universității Tehnice din Moldova, Universitatea de Stat „B.P. Hasdeu” din or. Cahul.

2. Reuniunea metodică a bibliotecarilor școlari: Atelierul „Valorile competențelor profesionale ale bibliotecarilor”, cu comunicări – G. Școbioală, T. Coșeri.

3. Cursuri de scurtă durată: „Managementul inovațional al instituțiilor infodocumentare” pentru bibliotecarii din bibliotecile instituțiilor superioare de învățământ – M. Harjevschi, I. Kulikovski, T. Coșeri.

Bibliotecarii au participat la alte acțiuni de instruire organizate la nivel național:

1. Biblioteca Națională a Republicii Moldova: Anul Bibliologic 2013, Simpozion științific: *Anul 2013 – integrare informațională a bibliotecilor publice din RM: realizări și perspective de viitor*, Conferințe Zonale: *Biblioteca și comunitatea. Consolidarea relațiilor*, Anul Bibliologic 2015, Anul promovării valorilor europene .

2. Biblioteca Națională pentru Copii „I. Creangă”: Simpozion: *Servicii inovative de bibliotecă pentru copii și adolescenți* cu comunicarea: *Ecuția comunicării - factori și premise pentru deschidere și inovație în bibliotecă* – A. Timuș; *Relații de comunicare inter-relaționare generațională* – M. Șeremet; Sesiune de comunicări: *Biblioteci în serviciul copiilor: modernitate, diversitate, interactivitate* cu comunicarea: *Biblioteca N. Titulescu – furnizor de idei noi și proiecte* – Al. Nosății; Seminar: *Dreptul fiecărui copil la carte: problemele literaturii și promovării lecturii*.

3. Centrul American de Resurse al Ambasadei SUA: *Bibliotecile și rețelele de socializare* (Suzanne Miller, specialist în biblioteconomie și resurse informaționale).

4. Departamentul Informațional Biblioteconomic al ULIM: Symposia Investigatio Bibliotheca: *Inovarea în bibliotecă: accente de management. Diversificarea serviciilor și produsele informaționale* cu comunicările: *Paradigma designului în activitatea biblioteconomică* – Lidia Kulikovski; *Trusa inovațiilor - agenda și logistica la BM „B.P. Hasdeu” (cazul Filialei „Ovidius”)* – N. Ghimpu; Colloque International: *L'interculturalite et la pragmatique a travers la linguistique, la litterature, la traduction et la ommunication*, Comunicare: *Istoricul și terminologia resurselor multiculturale spre definirea accesului la informație* – N. Ghimpu; Clubul bibliofililor Biblioartis; Lecție publică: *Inovații în bibliotecile americane*.

5. Universitatea de Stat din Moldova: Conferința Științifică Națională: *Integrare prin cercetare și inovare*, Comunicări: „Instruire pentru inovație la Biblioteca Municipală B.P. Hasdeu” – Lidia Kulikovski; „Context internațional și provocări pentru politica bibliotecilor cu privire la împrumutul electronic în biblioteci” – Mariana Harjevschi; „Cercetarea bibliografică locală – contribuții considerabile la scrierea memoriei chișinăuene” – Taisia Foiu; „Cinci distincții ale muncii în echipă în contextul perturbării comunicării instituționale” – Tatiana Coșeri.

6. Biblioteca Științifică Centrală „A. Lupan” a Academiei de Științe a Moldovei: Masa rotundă: *Tinerii ca promotori ai valorilor culturale*, Comunicare: *Biblioteca „Ovidius” un spațiu cultural modern pentru tineri* – L. Ciobanu.

7. Biblioteca Raională Călărași: Schimb de experiență: *Servicii oferite de bibliotecă persoanelor în căutarea unui loc de muncă*.

8. Biblioteca Raională „Dimitrie Cantemir”, Ungheni: Zilele Bibliotecii Publice Raionale „Dimitrie Cantemir” cu comunicarea *Contribuția CAIE în valorificarea și promovarea patrimoniului eminescian*, E. Dabija; Atelier: *Târgul istoriilor de succes*.

9. Camera de Comerț și Industrie: Seminar: *Organizarea standului expozițional*; Training: *Documentarea corectă a concesiilor*.

10. Centrul Internațional de training KEDEM: Seminare: *Hanuka*; *Развитие еврейских образовательных программ*; Conferințe: *Limud*; *Неформальное еврейское образование*; *Moldova pentru cetățeni*.

11. Ambasada Germaniei în R.M.: Conferința *Neue Impulse der deutsch-moldauischen Zusammenarbeit* (Noi implicări în colaborarea moldo-germană).

12. Institutul de Dezvoltare a Tehnologiilor Informației: Prezentarea platformei de comunicare *MANTIS*; Prezentarea Sistemului de management al calității.

13. Universitatea Tehnică din Moldova, Conferința *Biblioteca Tehnico-Științifică a UTM la 50 de ani: evoluție în timp*.

14. Primăria Municipiului Chișinău, BM „B.P. Hasdeu”, Departamentul „Memoria Chișinăului”: Conferință internațională: *Patrimoniul cultural al Chișinăului vs dezvoltarea urbanistică*.

15. Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova: Conferință: *Biblioteci puternice – comunități puternice*, Comunicare: „*Trolleybook*”, *un nou proiect de succes al BM „B.P. Hasdeu”* – S. Javelea; Conferință: *Proprietatea intelectuală și dreptul de autor – repere internaționale*, susținută de M. Regneală, președintele Asociației Bibliotecarilor din România.

Cunoașterea experienței internaționale permite Bibliotecii Municipale să fie la curent cu toate tendințele din domeniu. În acest an bibliotecarii au participat la următoarele acțiuni de instruire:

1. Bistrița, România: Conferința Națională ANBPR, Comunicări: *Proiectul inovator „Trolleybook”* – M. Harjevschi; *Zilele FedEx@Hasdeu* – L. Kulikovski.
2. Helsinki, Finlanda: Comunicare: *Proiectul Building Strong Library Association in Republica Moldova* – M. Harjevschi.
3. Cluj, România: Comunicări: *Proiect inovator „Trolleybook”* – M. Harjevschi.
4. Brăila, România: Conferință: *Mijloace moderne de atragere a publicului în biblioteci*, Comunicare: *Jocurile de societate* – C. Mamaiscaia.
5. Lyon, Conferința IFLA: Prezentarea *Building Strong Library Association Librariesm Citizens, Societies: Confluence for Knowledge* – M. Harjevschi, L. Kulikovski, N. Țurcan.
6. Cluj, România: Conferința Națională a ABR: *Bibliotecile – acces deschis la educație și cultură*. Comunicare: *BM „B. P. Hașdeu”, Chișinău – Jos pălăria, Centrul Național de Excelență Profesională pentru Bibliotecari din Moldova și comunicarea cu rețelele de biblioteci* – M. Harjevschi.
7. Lvov, Ucraina: Conferința „Limud” – A. Mihalachi.

8. Alba Iulia, România: Festivalului Internațional „L. Blaga”: Comunicare E. Căldare; *Congresul Spiritualității Românești*, ediția a XVIII-a – E. Căldare
9. Vizită de documentare și informare: România – O. Andreev, A. Nosății
10. București, România: Workshop: *Update. Jung&erwachsen*. Prezentare: *Trolleybook* – M. Harjevschi, V. Turvinenco.
11. Bistrița, România, Biblioteca Județeană: Selectarea surselor pentru catalogul-bibliografie *Liviu Rebreanu, creator de destine* – I. Tutun.

Creșterea numărului de activități de instruire și a numărului de bibliotecari instruiți atestă faptul că Biblioteca Municipală acordă o atenție deosebită învățării corporative la locul de muncă.

Nivelul de învățare	Biblioteca Municipală	Național	Internațional
Acțiuni de instruire	631	29	11
Bibliotecari instruiți	1 231	150	16
Comunicări	27	26	10

Concluzii

În anul de referință, 1 397 de bibliotecari ai BM au participat la 671 de acțiuni de formare profesională cu 63 de comunicări și intervenții. În comparație cu anul 2013 a crescut cu 173 numărul activităților de instruire și cu 64 numărul de bibliotecari instruiți.

	2014	2013	2012	2011	2010
Acțiuni de instruire	671	499	575	517	435
Bibliotecari instruiți	1 397	1 333	2 006	1 243	1 568
Comunicări	63	98	164	119	74

CONCURSURI, DISTINCȚII, DIPLOME

Implicările BM sunt apreciate de utilizatori, de parteneri și comunitatea biblioteconomică:

- Premiul EIFL pentru Inovațiile aduse de Bibliotecile Publice și Contribuția la Educație (pentru proiectul „Trolleybook”) – 1;
- Guvernul Republicii Moldova – 3 (Elena Butucel, Tatiana Coșeri,);
- Ministerul Culturii – 2 (Claudia Tricolici, Claudia Șatravca);
- Ministerul Educației – 2 (Liuba Ciobanu, Elena Căldare);
- Direcția Culturală a Primăriei Municipiului Chișinău – 9 (Ludmila Capița, Angela Timuș, Vera Sîrbu, Zinaida Pahomi, Ludmila Pânzari, Nadejda Cecoi, Irina Tutun, Valeria Vețivu, Andriana Mihalachi);

- Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova – 18: pentru bibliotecari – 12; Concursul *Cel mai bun bibliotecar al anului 2013* – Margareta Cebotari; Concursul *Cele mai reușite lucrări ale anului 2013 în domeniul biblioteconomiei și științei informării* – 5;
- Testimoniu de laureat în cadrul Festivalul Național al Cărții și Lecturii, ediția a IV-a, 2014: locul I „Cel mai original proiect de promovare a cărții și lecturii” - *proiectul „TROLEYBOOK”*; locul I „Cel mai original proiect de promovare a cărții și lecturii în spațiul virtual” (site-uri, rețele sociale, bloguri etc.) – Filiala „Târgu-Mureș”
- Premiile Salonului Internațional de Carte, Ediția a XXIII-a: **Premiile Primăriei Municipiului Chișinău** - Iurie Colesnic *Chișinăul din inima noastră*. Editura Foxtrot, 2014; **Premiul „Florilegiu”** – Dumitru Crudu pentru antologia *Falsul Dimitrie*. Editura „Cartier”; **Premiul „Vasile Coroban” pentru exegeze filologice** – Victoria Fonari, *Proiecții ale mitului în creația lui Victor Teleucă, Leo Butnaru și Arcadie Suceveanu*. Editura „Foxtrot”;
- **Premiul Uniunii Scriitorilor din Moldova** pentru Debut pe anul 2013 pentru cartea „De mână cu Marele Joker” (critică literară), 13 iunie, 2014 (Maria Pilchin, DSC);
- **Premiul „Pentru realizări științifice valoroase ale tinerilor savanți”**, „Pentru exegeze de literatură modernă”. Hotărârea CSȘDT al AȘM nr. 57 din 20.03.2014 (Maria Pilchin, DSC);
- **Premiul pentru eseu literar**. Festivalul Internațional „Lucian Blaga”, ediția a XXXIV, Lancrăm – Sebeș, 9-10 mai 2014 (Maria Pilchin, DSC);
- **Premiul Editurii „Paralela 45”** (publicarea manuscrisului) și al revistelor „Euphorion” și „Viața românească” la cea dea XXXIII-a ediție a Concursului național de poezie și interpretare critică a operei eminesciene „Poni Luceafărul...”, 15 iunie 2014, Botoșani (Maria Pilchin, DSC);
- Liga Culturală pentru Unitatea Românilor de Pretutindeni „Diplomă Honoris Causa” – 3;
- Primăria Comunei Dumbrăveni, Județul Suceava (România) – 1;
- Biblioteca Județeană „Duliu Zamfirescu”, Focșani (România) – 6;
- Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu”, Dâmbovița (România) – 1;
- Biblioteca Județeană „O. Goga”, Cluj (România) - 2;
- Biblioteca Publică Raională „Dimitrie Cantemir”, Ungheni – 1;
- Biblioteca Științifică Centrală „A. Lupan” a AȘM – 1;
- Colegiul de Construcții din Chișinău – 1;
- Portalul Literatură pentru Copii, București (România) – 2;
- Academia Europeană a Societății Civile – 4 ;
- Centrul Cultural European „Dacia” – 1;

- Secția Națională din Republica Moldova a Consiliului Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret – 6;
- Ambasada Ucrainei în Republica Moldova – 2;
- Medalia jubiliară „200 de ani de la nașterea lui T. Șevcenko” – 1;
- Biroul de Relații Interetnice – 1;
- Asociația etnoculturală „Barvinok” – 1;
- Asociația diasporei ucrainene – 1;
- Laureat al săptămânalului *Literatura și arta* pentru anul 2014, acordat pentru critică literară – 1;
- Asociația Generală a Învățătorilor din România, Filiala din Moldova – 1.

Cele 80 de diplome consolidează identitatea BM și reprezintă o recunoștință pentru aportul în livrarea serviciilor și ofertelor de calitate.

10. Rolul bibliotecii
Condiție sine qua non
a evoluției personale
11. Căminele publice
Profilul bibliotecii
și al e-facilității
- Funcțiile bibliotecii
e-facilitată în dezvoltarea
unei comunități - Educație
- Bibliotecarul e-facilitator
interfata între tehnologie-utilizator
- Bibliotecarul e-facilitator =
factor-cheie în realizarea și
participare comunitară
- E-facilitator =

GESTIUNEA FINANCIARĂ

2014 a fost un an dificil, prin provocări și presiuni financiare care au supus biblioteca la dificultăți de achiziție, abonări la baze de date, ediții periodice, editate etc.

Pentru anul 2015, Consiliul Municipal Chișinău a aprobat pentru Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” un buget de 24 235 400 lei. Deși biblioteca a reușit să planifice pentru toate activitățile și necesitățile sale bugetul, totuși, în luna august, au fost efectuate ajustări la buget, astfel rectificările au condus la micșorarea acestuia – mărimea lui finală devenind 23 928 400 lei.

Pe parcursul anului, biblioteca a organizat licitații publice pentru procurarea cărților (două licitații), abonarea la ediții periodice, baze de date, editarea publicațiilor, elaborarea designului și a mobilei pentru Filiala „Târgoviște”, Centrul Academic Internațional Eminescu, precum și pentru efectuarea reparației în incinta Filialei „I. Mangher”. Deși documentația, inclusiv caietele de sarcini, au fost elaborate de către Biblioteca Municipală, totuși din motive logistice (lipsa cheiței electronice a Direcția cultură de perfectare a documentelor pentru Agenția pentru Achiziții Publice) procedura de achiziție a fost tergiversată. Din aceste motive, nu au fost efectuate transferuri către companiile, câștigătoare a licitațiilor pentru carte și editarea publicațiilor. Astfel, cheltuielile pentru 2014 s-au încheiat cu un buget de 20 375 800 lei.

Pentru detalii bugetul anului 2014 al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” se anexează.

Articol	Descifrare	Necesar	Aprobat	Retificat	Cheltuit
111	Salariu	9 626 800	11 904 000	11 904 000	11 899 700
112	Asigurare medicală	2 076 100	2 551 600	2 551 600	2 551 400
116	Fondul social	316 000	443 800	443 800	443 700
113/01	Energie electrică	430 000	295 000	295 000	204 600
113/03	Rechizite, mentenanță, consumabile	1 751 000	831 200	981 200	976 700
113/04	Căldura	1 350 000	1 620 000	1 420 000	947 400
113/06	Abonare, achiziție de carte	4 653 000	3 000 000	2 893 000	1 281 100
113/11	Telecom	135 000	130 000	130 000	130 000
113/13	Întreținere transport	100 000	50 000	50 000	50 000
113/17	Reparații curente	1 315 000	1 400 000	1 400 000	448 900
113/18	Reparații utilitaj	160 000	70 000	17 000	15 600
113/19	Chirie	500 000	600 000	588 300	522 700
113/21	Instruire profesională	50 000	20 000	20 000	14 200
113/22	Servicii editoriale	250 000	250 000	250 000	59 100
113/27	Contoare	10 000	50 000	25 700	25 700
113/29	Pază	100 000	95 000	95 000	94 500
113/30	Servicii informaționale	293 000	185 000	208 000	195 500
113/34	Apă, canalizare	80 000	120 000	120 000	111 300
113/35	Salubritate	30 000	28 000	28 000	25 200
113/45	Manifestări culturale	300 000	200 000	47 200	28 900
113/47	Comision bancar		16 800	16 800	11 900
114/02	Deplasări	100 000	50 000	50 000	26 000
135/33	Concedii medicale	40 000	25 000	27 800	21 500
242	Mobilier, echipament	1 234 600	300 000	366 000	290 200
243	Reparații capitale				
TOTAL		24 560 500 lei	24 235 400	23 928 400	20 375 800

PROPUNERI pentru 2015

PROPUNERI pentru fondatori (Direcția cultură, Comisia pentru cultură a Consiliului Municipal Chișinău):

1. Susținerea următoarelor demersuri:
 - a. a aproba alocații bugetare pentru reparația acoperișului și renovarea fațadei clădirii situate pe bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 148 în cadrul finanțării lucrărilor de reparații și investiții capitale pentru anul 2014;
 - b. a aproba alocații bugetare suplimentare pentru reparații curente a filialei Bibliotecii Municipale, situate pe str. A. Diordița nr. 4.
2. Extinderea parcului de echipamente tehnice pentru filialele Bibliotecii Municipale prin proiecte finanțate de la buget.
3. Susținerea parteneriatelor, proiectelor, activității și programelor BM desfășurate cu parteneri de peste hotare (*Vreau să-mi citești, Bătălia cărților* etc.).
4. Sprijinirea în organizarea licitațiilor și concursurilor de oferte pe parcursul anului: achiziție de carte, abonare la ediții periodice și baze de date, procurarea mobilei, efectuarea reparațiilor etc.
5. Negocierea prevederilor incluse în *Convenția colectivă de ramură pentru domeniul culturii (2013-2015)*, publicată în *Monitorul Oficial* din 17 decembrie 2013:
 - a. art. II, p. 16, lit. b) – să prevadă, de comun acord cu sindicatul, mijloace financiare în mărime de cel puțin 0,15 % din fondul de retribuire a muncii salariaților, pentru utilizarea în scopul organizării activităților culturale și sportive;
 - b. art. XIII, p. 59 – să garanteze organizarea examenului medical al salariatului înainte de încheierea contractului individual de muncă și examenele medicale periodice pe parcursul acțiunii contractului individual de muncă, în conformitate cu actele aprobate de organele ocrotirii sănătății;
 - c. art. XIII, p. 60 – să aloce mijloace financiare pentru efectuarea acțiunilor privind îmbunătățirea condițiilor de muncă și pentru asigurarea securității și sănătății în muncă în măsurile prevăzute în contractul colectiv de muncă.
6. Elaborarea unui cadru de reglementare cu privire la eliminarea publicațiilor învechite fizic din fondurile bibliotecii în vederea ratei de înnoire a colecției (a se vedea ordinul emis de Ministerul Finanțelor).

PROPUNERI pentru factorii de decizie (Ministerul Culturii, Comisia pentru cultură, arte, mijloace de informare în masă a Parlamentului RM):

1. Susținerea bugetelor administrației publice locale privind alocarea cotei stabilite de Guvern, per locuitor, la achiziția de carte (a se vedea *Legea Bugetului de stat pe anul 2015*).
2. Includerea cărții în categoria de produs sezonier pentru îmbunătățirea achiziției la momentul apariției (a se vedea *Legea privind achizițiile publice, nr. 96 din 13.04.2007*).
3. Inițierea grupului de lucru pentru elaborarea unui nou proiect al *Legii cu privire la biblioteci*, precum și al unui nou *Regulament de organizare și funcționare a Bibliotecii Publice*.
4. Revizuirea sau elaborarea noilor normative pentru bibliotecile publice: împrumut per bibliotecar; vizite per bibliotecar, numărul de ore de relații cu publicul ș.a. (a se vedea *Regulamentul-cadru cu privire la bibliotecile publice, 2003*).
5. Elaborarea unor normative de dotare tehnologică a bibliotecilor publice (un minimum indispensabil activității în contextul tehnologizat actual).
6. Revizuirea normelor și termenelor de păstrare în bibliotecă a echipamentului învechit fizic și introducerea procedurii de schimb și upgrade a echipamentului o dată în trei-cinci ani.
7. Instituirea unui fond (financiar) pentru susținerea editării publicațiilor metodologice necesare dezvoltării bibliotecilor publice.

PROPUNERI pentru forurile profesionale (Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova, Consiliul Național de Biblioteconomie):

1. Organizarea unei campanii naționale de încurajare a lecturii și bibliotecii în societate.
2. Încurajarea și facilitarea parteneriatelor internaționale în domeniului biblioteconomic pentru susținerea vizitelor de documentare, schimbului de experiențe în străinătate etc.
3. Susținerea instruirii continue în domeniul biblioteconomic prin intermediul unor cursuri de formare continuă a personalului de bibliotecă din rețelele de biblioteci publice.